

ПОДАТКОВИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112)

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 2856-VI від 23.12.2010, ВВР, 2011, № 29, ст.272

№ 3205-VI від 07.04.2011, BBP, 2011, № 41, ст.413

№ 3221-VI від 07.04.2011, BBP, 2011, № 42, ст.428

№ 3292-VI від 21.04.2011, ВВР, 2011, № 44, ст.469

№ 3320-VI від 12.05.2011, ВВР, 2011, № 45, ст.477

№ 3387-VI від 19.05.2011, ВВР, 2011, № 47, ст.529

№ 3609-VI від 07.07.2011, BBP, 2012, № 6, ст.50

№ 3610-VI від 07.07.2011, BBP, 2012, № 7, ст.53

№ 3675-VI від 08.07.2011, ВВР, 2012, № 14, ст.88

№ 3741-VI від 20.09.2011, ВВР, 2012, № 19-20, ст.174

№ 4014-VI від 04.11.2011, ВВР, 2012, № 24, ст.248

№ 4057-VI від 17.11.2011, ВВР, 2012, № 27, ст.278}

 $\{ Oфіційне тлумачення до Кодексу див. в Рішенні Конституційного Суду № 18-рп/2011 від <math>14.12.2011 \}$

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 4212-VI від 22.12.2011, ВВР, 2012, № 32-33, ст.413

№ 4220-VI від 22.12.2011, ВВР, 2012, № 29, ст.345

№ 4235-VI від 22.12.2011, ВВР, 2012, № 38, ст.456

№ 4238-VI від 22.12.2011, BBP, 2012, № 39, ст.460

№ 4268-VI від 22.12.2011, BBP, 2012, № 30, ст.356

№ 4279-VI від 22.12.2011, BBP, 2012, № 31, ст.389 № 4453-VI від 23.02.2012, BBP, 2012, № 49, ст.559

№ 4652-VI від 13.04.2012, ВВР, 2013, № 21, ст.208

№ 4661-VI від 24.04.2012, ВВР, 2013, № 7, ст.64

№ 4677-VI від 15.05.2012, ВВР, 2013, № 8, ст.71}

 ${Щодо визнання конституційними окремих положень див. Рішення Конституційного Суду № 13-рп/2012 від 12.06.2012}$

{Із змінами, внесеними згідно із Законами № 4834-VI від 24.05.2012, ВВР, 2013, № 16, ст.136

```
№ 4915-VI від 07.06.2012, BBP, 2013, № 18, ст.167
№ 5019-VI від 21.06.2012, ВВР, 2013, № 22, ст.213
№ 5043-VI від 04.07.2012, ВВР, 2013, № 25, ст.248
№ 5073-VI від 05.07.2012, BBP, 2013, № 25, ст.252
№ 5074-VI від 05.07.2012, ВВР, 2013, № 30, ст.339
№ 5083-VI від 05.07.2012, ВВР, 2013, № 33, ст.435
№ 5091-VI від 05.07.2012, BBP, 2013, № 32, ст.406
№ 5180-VI від 06.07.2012, BBP, 2013, № 30, ст.348
№ 5211-VI від 06.09.2012, ВВР, 2013, № 33, ст.438
№ 5412-VI від 02.10.2012, ВВР, 2013, № 43, ст.617
№ 5413-VI від 02.10.2012, BBP, 2013, № 43, ст.618
№ 5414-VI від 02.10.2012, BBP, 2013, № 41, ст.553
№ 5471-VI від 06.11.2012, BBP, 2013, № 49, ст.686
№ 5503-VI від 20.11.2012
№ 5515-VI від 06.12.2012
№ 5519-VI від 06.12.2012
№ 403-VII від 04.07.2013
№ 404-VII віл 04.07.2013
№ 407-VII від 04.07.2013
№ 408-VII від 04.07.2013
№ 422-VII від 04.07.2013
№ 657-VII від 24.10.2013}
```

{У тексті Кодексу:

слова "центральний орган державної податкової служби", "центральний орган державної податкової служби України" в усіх відмінках замінено словами "центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики" у відповідному відмінку;

слова "Міністерство фінансів України" в усіх відмінках замінено словами "центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики" у відповідному відмінку;

слова "орган Державного казначейства України", "орган Державного казначейства" в усіх відмінках і числах замінено словами "орган, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів" у відповідному відмінку та числі;

слова "орган державної митної служби" в усіх відмінках замінено словами "митний орган" у відповідному відмінку;

слова "спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі митної справи" в усіх відмінках замінено словами "центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері митної справи" у відповідному відмінку;

слова "центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної економічної політики" в усіх відмінках замінено словами "центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного розвитку" у відповідному відмінку;

слова "центральний орган виконавчої влади з питань земельних ресурсів" у всіх відмінках і числах замінено словами "центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин" у відповідному відмінку і числі згідно із Законом $N \ge 5083$ -VI від 05.07.2012}

{У тексті Кодексу:

слова "в органі державної податкової служби" в усіх відмінках і числах замінено словами "у контролюючому органі" у відповідному відмінку і числі, а слова "орган державної податкової служби, митний орган", "орган державної податкової служби", "орган податкової служби", "податковий орган", "державна податкова служба", "митний орган" в усіх відмінках і числах - словами "контролюючий орган" у відповідному відмінку і числі;

слова "центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері митної справи", "центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику", "центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики", "центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері митної справи" в усіх відмінках замінено словами "центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику" у відповідному відмінку;

слова "податків, зборів (обов'язкових платежів)" в усіх відмінках і числах замінено словами "податків, зборів, платежів" у відповідному відмінку і числі згідно із Законом N = 404-VII від 04.07.2013}

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Сфера дії Податкового кодексу України

1.1. Податковий кодекс України регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема, визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час здійснення податкового контролю, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.

Цим Кодексом визначаються функції та правові основи діяльності контролюючих органів, визначених пунктом 41.1 статті 41 цього Кодексу.

 ${\Pi y}$ нкт 1.1 статті 1 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 404-VII від 04.07.2013 ^{1}

Державна податкова справа - сфера діяльності контролюючих органів, передбачена цим Кодексом та іншими актами законодавства України, спрямована на формування і реалізацію державної податкової політики в частині адміністрування податків, зборів, платежів.

 $\{\Pi$ ункт 1.1 статті 1 доповнено абзацом третім згідно із Законом № 404-VII від 04.07.2013 $\}$

1.2. Правила оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України,

визначаються цим Кодексом, крім правил оподаткування товарів митом, які встановлюються Митним кодексом України та іншими законами з питань митної справи.

{Пункт 1.2 статті 1 в редакції Закону № 4915-VI від 07.06.2012}

1.3. Цей Кодекс не регулює питання погашення податкових зобов'язань або стягнення податкового боргу з осіб, на яких поширюються судові процедури, визначені Законом України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом", з банків, на які поширюються норми Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб", та погашення зобов'язань зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

 ${\Pi ункт 1.3 cmammi 1 iз змінами, внесеними згідно із Законом № 404-VII від 04.07.2013}$

Стаття 2. Внесення змін до Податкового кодексу України

2.1. Зміна положень цього Кодексу може здійснюватися виключно шляхом внесення змін до цього Кодексу.

Стаття 3. Податкове законодавство України

3.1. Податкове законодавство України складається з Конституції України; цього Кодексу; Митного кодексу України та інших законів з питань митної справи у частині регулювання правовідносин, що виникають у зв'язку з оподаткуванням митом операцій з переміщення товарів через митний кордон України (далі - законами з питань митної справи); чинних міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України і якими регулюються питання оподаткування; нормативно-правових актів, прийнятих на підставі та на виконання цього Кодексу та законів з питань митної справи; рішень Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування з питань місцевих податків та зборів, прийнятих за правилами, встановленими цим Кодексом.

{Пункт 3.1 статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4915-VI від 07.06.2012}

3.2. Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Кодексом, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 4. Основні засади податкового законодавства України

- 4.1. Податкове законодавство України ґрунтується на таких принципах:
- 4.1.1. загальність оподаткування кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені цим Кодексом, законами з питань митної справи податки та збори, платником яких вона є згідно з положеннями цього Кодексу;
- 4.1.2. рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу;
- 4.1.3. невідворотність настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства;

- 4.1.4. презумпція правомірності рішень платника податку в разі, якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, внаслідок чого ϵ можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу;
- 4.1.5. фіскальна достатність встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями;
- 4.1.6. соціальна справедливість установлення податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків;
- 4.1.7. економічність оподаткування установлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування;
- 4.1.8. нейтральність оподаткування установлення податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків;
- 4.1.9. стабільність зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніш як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року;
- 4.1.10. рівномірність та зручність сплати установлення строків сплати податків та зборів, виходячи із необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджетів для здійснення витрат бюджету та зручності їх сплати платниками;
- 4.1.11. єдиний підхід до встановлення податків та зборів визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку.
- 4.2. Загальнодержавні, місцеві податки та збори, справляння яких не передбачено цим Кодексом, сплаті не підлягають.
- 4.3. Податкові періоди та строки сплати податків та зборів установлюються, виходячи з необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджетів, з урахуванням зручності виконання платником податкового обов'язку та зменшення витрат на адміністрування податків та зборів.
- 4.4. Установлення і скасування податків та зборів, а також пільг їх платникам здійснюються відповідно до цього Кодексу Верховною Радою України, а також Верховною Радою Автономної Республіки Крим, сільськими, селищними, міськими радами у межах їх повноважень, визначених Конституцією України та законами України.
- 4.5. При встановленні або розширенні існуючих податкових пільг такі пільги застосовуються з наступного бюджетного року.

{Статтю 4 доповнено пунктом 4.5 згідно із Законом № 5503-VI від 20.11.2012}

Стаття 5. Співвідношення податкового законодавства з іншими законодавчими актами

5.1. Поняття, правила та положення, установлені цим Кодексом та законами з питань митної справи, застосовуються виключно для регулювання відносин, передбачених статтею 1

цього Кодексу.

- 5.2. У разі якщо поняття, терміни, правила та положення інших актів суперечать поняттям, термінам, правилам та положенням цього Кодексу, для регулювання відносин оподаткування застосовуються поняття, терміни, правила та положення цього Кодексу.
- 5.3. Інші терміни, що застосовуються у цьому Кодексі і не визначаються ним, використовуються у значенні, встановленому іншими законами.

Стаття 6. Поняття податку та збору

- 6.1. Податком ϵ обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до цього Кодексу.
- 6.2. Збором (платою, внеском) є обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій.
- 6.3. Сукупність загальнодержавних та місцевих податків та зборів, що справляються в установленому цим Кодексом порядку, становить податкову систему України.

Стаття 7. Загальні засади встановлення податків і зборів

- 7.1. Під час встановлення податку обов'язково визначаються такі елементи:
- 7.1.1. платники податку;
- 7.1.2. об'єкт оподаткування;
- 7.1.3. база оподаткування;
- 7.1.4. ставка податку;
- 7.1.5. порядок обчислення податку;
- 7.1.6. податковий період;
- 7.1.7. строк та порядок сплати податку;
- 7.1.8. строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку.
- 7.2. Під час встановлення податку можуть передбачатися податкові пільги та порядок їх застосування.
- 7.3. Будь-які питання щодо оподаткування регулюються цим Кодексом і не можуть встановлюватися або змінюватися іншими законами України, крім законів, що містять виключно положення щодо внесення змін до цього Кодексу та/або положення, які встановлюють відповідальність за порушення норм податкового законодавства.
- 7.4. Елементи податку, визначені в пункті 7.1 цієї статті, підстави для надання податкових пільг та порядок їх застосування визначаються виключно цим Кодексом.

Стаття 8. Види податків та зборів

8.1. В Україні встановлюються загальнодержавні та місцеві податки та збори.

- 8.2. До загальнодержавних належать податки та збори, що встановлені цим Кодексом і є обов'язковими до сплати на усій території України, крім випадків, передбачених цим Кодексом.
- 8.3. До місцевих належать податки та збори, що встановлені відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених цим Кодексом, рішеннями сільських, селищних і міських рад у межах їх повноважень, і ϵ обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад.

Стаття 9. Загальнодержавні податки та збори

- 9.1. До загальнодержавних належать такі податки та збори:
- 9.1.1. податок на прибуток підприємств;
- 9.1.2. податок на доходи фізичних осіб;
- 9.1.3. податок на додану вартість;
- 9.1.4. акцизний податок;
- 9.1.5. збір за першу реєстрацію транспортного засобу;
- 9.1.6. екологічний податок;
- 9.1.7. рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України;

 ${Підпункт 9.1.8 пункту 9.1 статті 9 виключено на підставі Закону № 4834-VI від 24.05.2012}$

- 9.1.9. плата за користування надрами;
- 9.1.10. плата за землю;
- 9.1.11. збір за користування радіочастотним ресурсом України;
- 9.1.12. збір за спеціальне використання води;
- 9.1.13. збір за спеціальне використання лісових ресурсів;
- 9.1.14. фіксований сільськогосподарський податок;
- 9.1.15. збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства;
- 9.1.16. мито;
- 9.1.17. збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію, крім електроенергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками;
- 9.1.18. збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності.
- 9.2. Відносини, пов'язані з установленням та справлянням мита, регулюються митним законодавством, якщо інше не передбачено цим Кодексом.
  - 9.3. Зарахування загальнодержавних податків та зборів до державного і місцевих бюджетів

здійснюється відповідно до Бюджетного кодексу України.

9.4. Установлення загальнодержавних податків та зборів, не передбачених цим Кодексом, забороняється.

Стаття 10. Місцеві податки та збори

- 10.1. До місцевих податків належать:
- 10.1.1. податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
- 10.1.2. єдиний податок.
- 10.2. До місцевих зборів належать:
- 10.2.1. збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності;
- 10.2.2. збір за місця для паркування транспортних засобів;
- 10.2.3. туристичний збір.
- 10.3. Місцеві ради обов'язково установлюють податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, єдиний податок та збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності.
- 10.4. Місцеві ради в межах повноважень, визначених цим Кодексом, вирішують питання відповідно до вимог цього Кодексу щодо встановлення збору за місця для паркування транспортних засобів, туристичного збору.
- 10.5. Установлення місцевих податків та зборів, не передбачених цим Кодексом, забороняється.
- 10.6. Зарахування місцевих податків та зборів до відповідних місцевих бюджетів здійснюється відповідно до Бюджетного кодексу України.

Стаття 11. Спеціальні податкові режими

- 11.1. Спеціальні податкові режими встановлюються та застосовуються у випадках і порядку, визначених виключно цим Кодексом.
- 11.2. Спеціальний податковий режим система заходів, що визначає особливий порядок оподаткування окремих категорій господарюючих суб'єктів.
- 11.3. Спеціальний податковий режим може передбачати особливий порядок визначення елементів податку та збору, звільнення від сплати окремих податків та зборів.
- 11.4. Не визнаються спеціальними режимами податкові режими, не визначені такими цим Кодексом.
- **Стаття 12.** Повноваження Верховної Ради України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, сільських, селищних та міських рад щодо податків та зборів
- 12.1. Верховна Рада України встановлює на території України загальнодержавні податки та збори і визначає:
  - 12.1.1. перелік загальнодержавних податків та зборів;

- 12.1.2. перелік місцевих податків та зборів, установлення яких належить до компетенції сільських, селищних та міських рад;
- 12.1.3. положення, визначені в пунктах 7.1, 7.2 статті 7 цього Кодексу щодо загальнодержавних податків та зборів;
- 12.1.4. положення, визначені в пунктах 7.1, 7.2 статті 7 цього Кодексу щодо місцевих податків та зборів.
  - 12.2. До повноважень Верховної Ради Автономної Республіки Крим належать:
- 12.2.1. установлення на території Автономної Республіки Крим загальнодержавного збору, зазначеного у підпункті 9.1.9 пункту 9.1 статті 9 цього Кодексу (крім плати за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення), у межах його граничних ставок, визначених цим Кодексом;
- 12.2.2. зміна розміру ставок збору, передбаченого підпунктом 12.2.1 пункту 12.2 цієї статті, у межах його граничних ставок, визначених цим Кодексом, у порядку, встановленому цим Кодексом;
- 12.2.3. визначення розміру і надання додаткових податкових пільг у межах сум, що надходять до бюджету Автономної Республіки Крим відповідно до статті 69 Бюджетного кодексу України.
- 12.3. Сільські, селищні, міські ради в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та зборів.
- 12.3.1. Встановлення місцевих податків та зборів здійснюється у порядку, визначеному цим Кодексом.
- 12.3.2. При прийнятті рішення про встановлення місцевих податків та зборів обов'язково визначаються об'єкт оподаткування, платник податків і зборів, розмір ставки, податковий період та інші обов'язкові елементи, визначенні статтею 7 цього Кодексу з дотриманням критеріїв, встановлених розділом XII цього Кодексу для відповідного місцевого податку чи збору.
- 12.3.3. Копія прийнятого рішення про встановлення місцевих податків чи зборів надсилається у десятиденний строк з дня оприлюднення до контролюючого органу, в якому перебувають на обліку платники відповідних місцевих податків та зборів.
- 12.3.4. Рішення про встановлення місцевих податків та зборів офіційно оприлюднюється відповідним органом місцевого самоврядування до 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосовування встановлюваних місцевих податків та зборів або змін (плановий період). В іншому разі норми відповідних рішень застосовуються не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим періодом.
- 12.3.5. У разі якщо сільська, селищна або міська рада не прийняла рішення про встановлення відповідних місцевих податків та зборів, що є обов'язковими згідно з нормами цього Кодексу, такі податки та збори справляються виходячи з норм цього Кодексу із застосуванням мінімальної ставки місцевих податків та зборів.
- 12.3.6. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, затверджує форми податкових декларацій (розрахунків) з

місцевих податків та зборів згідно з порядком, встановленим цим Кодексом, а у разі потреби надає методичні рекомендації щодо їх заповнення.

- 12.3.7. Не дозволяється сільським, селищним, міським радам встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізичних осіб підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів.
  - 12.4. До повноважень сільських, селищних, міських рад щодо податків та зборів належать:
- 12.4.1. встановлення ставок єдиного податку в межах ставок, визначених законодавчими актами;
  - 12.4.2. визначення переліку податкових агентів згідно із статтею 268 цього Кодексу;
- 12.4.3. до початку наступного бюджетного періоду прийняття рішення про встановлення місцевих податків та зборів, зміну розміру їх ставок, об'єкта оподаткування, порядку справляння чи надання податкових пільг, яке тягне за собою зміну податкових зобов'язань платників податків та яке набирає чинності з початку бюджетного періоду.
- 12.5. Офіційно оприлюднене рішення про встановлення місцевих податків та зборів є нормативно-правовим актом з питань оподаткування місцевими податками та зборами, який набирає чинності з урахуванням строків, передбачених підпунктом 12.3.4 цієї статті.

Стаття 13. Усунення подвійного оподаткування

- 13.1. Доходи, отримані резидентом України (крім фізичних осіб) з джерел за межами України, враховуються під час визначення його об'єкта та/або бази оподаткування у повному обсязі.
- 13.2. При визначенні об'єкта та/або бази оподаткування витрати, здійснені резидентом України (крім фізичних осіб) у зв'язку з отриманням доходів з джерел походження за межами України, враховуються у порядку і розмірах, встановлених цим Кодексом.
- 13.3. Доходи, отримані фізичною особою резидентом з джерел походження за межами України, включаються до складу загального річного оподаткованого доходу, крім доходів, що не підлягають оподаткуванню в Україні відповідно до положень цього Кодексу чи міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.
- 13.4. Суми податків та зборів, сплачені за межами України, зараховуються під час розрахунку податків та зборів в Україні за правилами, встановленими цим Кодексом.
- 13.5. Для отримання права на зарахування податків та зборів, сплачених за межами України, платник зобов'язаний отримати від державного органу країни, де отримується такий дохід (прибуток), уповноваженого справляти такий податок, довідку про суму сплаченого податку та збору, а також про базу та/або об'єкт оподаткування. Зазначена довідка підлягає легалізації у відповідній країні, відповідній закордонній дипломатичній установі України, якщо інше не передбачено чинними міжнародними договорами України.

Стаття 14. Визначення понять

- 14.1. У цьому Кодексі поняття вживаються в такому значенні:
- 14.1.1. аваль вексельне поручительство, згідно з яким банк бере на себе відповідальність

перед векселедержателем за виконання векселедавцем оплати податкового векселя, яке оформляється шляхом проставляння гарантійного напису банку на кожному примірнику податкового векселя;

14.1.1¹. адміністрування податків, зборів, митних платежів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі - єдиний внесок) та інших платежів відповідно до законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи (далі - податків, зборів, платежів) - це сукупність рішень та процедур контролюючих органів і дій їх посадових осіб, що визначають інституційну структуру податкових та митних відносин, організовують ідентифікацію, облік платників податків і платників єдиного внеску та об'єктів оподаткування, забезпечують сервісне обслуговування платників податків, організацію та контроль за сплатою податків, зборів, платежів відповідно до порядку, встановленого законом;

 $\{\Pi$ ункт 14.1 статті 14 доповнено підпунктом 14.1.1 ^{1} згідно із Законом № 404-VII від 04.07.2013 $\}$

- 14.1.2. активи у значенні, наведеному в Законі України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні";
- 14.1.3. амортизація систематичний розподіл вартості основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів, що амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації);
- 14.1.4. акцизний податок непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених цим Кодексом як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції), а також особливий податок на операції з відчуження цінних паперів та операцій з деривативами;

 ${Підпункт 14.1.4}$ пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5519-VI від 06.12.2012}

- 14.1.5. алкогольні напої продукти, одержані шляхом спиртового бродіння цукровмісних матеріалів або виготовлені на основі харчових спиртів з вмістом спирту етилового понад 1,2 відсотка об'ємних одиниць, які зазначені у товарних позиціях 2204, 2205, 2206, 2208 згідно з УКТ ЗЕД;
- 14.1.6. акцизний склад спеціально обладнані приміщення на обмеженій території (далі приміщення), розташовані на митній території України, де під контролем постійних представників контролюючого органу розпорядник акцизного складу провадить свою господарську діяльність шляхом вироблення, оброблення (перероблення), змішування, розливу, пакування, фасування, зберігання, одержання чи видачі спирту етилового, горілки та лікерогорілчаних виробів.

Приміщення відокремлених підрозділів розпорядника акцизного складу, які використовуються ним виключно для пакування, фасування, зберігання, одержання чи видачі маркованих марками акцизного податку горілки та лікеро-горілчаних виробів, відвантажених з акцизного складу, а також для здійснення оптової та/або роздрібної торгівлі відповідно до отриманої розпорядником акцизного складу ліцензії, не є акцизним складом;

- 14.1.7. оскарження рішень контролюючих органів оскарження платником податку податкового повідомлення рішення про визначення сум грошового зобов'язання платника податків або будь-якого рішення контролюючого органу в порядку і строки, які встановлені цим Кодексом за процедурами адміністративного оскарження, або в судовому порядку;
- 14.1.8. аукціон (публічні торги) публічний спосіб продажу активів з метою отримання максимальної виручки від продажу активів у визначений час і в установленому місці;
- 14.1.9. балансова вартість основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів сума залишкової вартості таких засобів та активів, яка визначається як різниця між первісною вартістю з урахуванням переоцінки і сумою накопиченої амортизації;
- 14.1.10. бартерна (товарообмінна) операція господарська операція, яка передбачає проведення розрахунків за товари (роботи, послуги) у негрошовій формі в рамках одного договору;
  - 14.1.11. безнадійна заборгованість заборгованість, що відповідає одній з таких ознак:
  - а) заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких минув строк позовної давності;
- б) прострочена заборгованість, що не погашена внаслідок недостатності майна фізичної особи, за умови, що дії кредитора, спрямовані на примусове стягнення майна боржника, не призвели до повного погашення заборгованості;
- в) заборгованість суб'єктів господарювання, визнаних банкрутами у встановленому законом порядку або припинених як юридичні особи у зв'язку з їх ліквідацією;
- {Підпункт "в" підпункту 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}
- г) заборгованість, яка виявилася непогашеною внаслідок недостатності коштів, одержаних після звернення кредитором стягнення на заставлене майно відповідно до закону та договору, за умови, що інші дії кредитора щодо примусового стягнення іншого майна позичальника, визначені нормативно-правовими актами, не призвели до повного покриття заборгованості;
- {Підпункт "г" підпункту 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}
- г) заборгованість, стягнення якої стало неможливим у зв'язку з дією обставин непереборної сили, стихійного лиха (форс-мажорних обставин), підтверджених у порядку, передбаченому законодавством;
- д) прострочена заборгованість померлих фізичних осіб, а також осіб, які у судовому порядку визнані безвісно відсутніми, недієздатними або оголошені померлими, а також прострочена заборгованість фізичних осіб, засуджених до позбавлення волі;
- 14.1.12. базова ставка фрахту сума фрахту, включаючи витрати з навантаження, розвантаження, перевантаження та складування (схову) товарів, збільшена на суму витрат за рейс судна або іншого транспортного засобу, сплачуваних (відшкодовуваних) фрахтувальником згідно з укладеним договором фрахтування;

- 14.1.13. безоплатно надані товари, роботи, послуги:
- а) товари, що надаються згідно з договорами дарування, іншими договорами, за якими не передбачається грошова або інша компенсація вартості таких товарів чи їх повернення, або без укладення таких договорів;
- б) роботи (послуги), що виконуються (надаються) без висування вимоги щодо компенсації їх вартості;
- в) товари, передані юридичній чи фізичній особі на відповідальне зберігання і використані нею;
- 14.1.14. біоетанол спирт етиловий зневоджений, який виготовлений з біомаси для використання як біопаливо та належить до товарної позиції 2207 згідно з УКТ ЗЕД;
- 14.1.15. будівлі земельні поліпшення, що складаються з несучих та огороджувальних або сполучених (несуче-огороджувальних) конструкцій, які утворюють наземні або підземні приміщення, призначені для проживання або перебування людей, розміщення майна, тварин, рослин, збереження інших матеріальних цінностей, провадження економічної діяльності;
- 14.1.16. виробнича дотація з бюджету фінансова допомога з боку держави, що надається суб'єкту господарювання на безповоротній основі з метою зміцнення його фінансово-економічного становища та/або для забезпечення виробництва товарів, виконання робіт, надання послуг;
  - 14.1.17. бюджетна установа у значенні, наведеному у Бюджетному кодексі України;
- 14.1.18. бюджетне відшкодування відшкодування від'ємного значення податку на додану вартість на підставі підтвердження правомірності сум бюджетного відшкодування податку на додану вартість за результатами перевірки платника, у тому числі автоматичне бюджетне відшкодування у порядку та за критеріями, визначеними у розділі V цього Кодексу;
- 14.1.19. вартість основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів, яка амортизується, первісна або переоцінена вартість основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості;
- 14.1.20. вартість малоцінних необоротних матеріальних активів, яка амортизується, первісна або переоцінена вартість малоцінних необоротних матеріальних активів;
- 14.1.21. вантаж для цілей розділу IX природний газ, нафта та продукти її переробки (нафтопродукти), а також аміак;
- 14.1.21¹. Ввезення товарів на митну територію України, вивезення товарів за межі митної території України сукупність дій, пов'язаних із переміщенням товарів через митний кордон України у будь-який спосіб у відповідному напрямку, відповідно до Митного кодексу України;
- ${Пункт}$ 14.1 статті 14 доповнено підпунктом 14.1.21 ^{1} . згідно із Законом № 4915-VI від 07.06.2012 $}$
- 14.1.22. векселедавець для цілей розділу VI цього Кодексу суб'єкт господарювання виробник, який одержує:
  - з акцизного складу спирт етиловий для виробництва алкогольних напоїв, визначених

статтею 225, а також для виробництва окремих видів продукції, визначених пунктом 229.1 статті 229 розділу VI цього Кодексу;

з нафтопереробного підприємства або ввозить на митну територію України нафтопродукти для їх використання як сировини для виробництва продукції, визначеної пунктами 229.2-229.5 статті 229 розділу VI цього Кодексу;

{Підпункт 14.1.22 пункту 14.1 статті 14 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}

- 14.1.23. векселедержатель для цілей розділу VI контролюючий орган за місцем реєстрації векселедавця;
- 14.1.24. великий платник податків юридична особа, у якої обсяг доходу від усіх видів діяльності за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали перевищує п'ятсот мільйонів гривень або загальна сума сплачених до Державного бюджету України податків за платежами, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, за такий самий період перевищує дванадцять мільйонів гривень;

 ${Підпункт 14.1.24}$ пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 404-VII від 04.07.2013 $}$

 ${\Pi i}$ дпункт 14.1.25 пункту 14.1 статті 14 виключено на підставі Закону № 4834-VI від 24.05.2012 ${}$

- 14.1.26. виноробна продукція вина виноградні натуральні, вина натуральні кріплені, шампанські, ігристі, газовані, вермути, бренді, сусло виноградне та інші виноматеріали, коньяки, інші алкогольні напої з винограду, плодів та ягід;
- 14.1.27. витрати сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних для провадження господарської діяльності платника податку, в результаті яких відбувається зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, внаслідок чого відбувається зменшення власного капіталу (крім змін капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власником);
- 14.1.28. вироблена продукція загальний обсяг продукції, видобугої відповідно до угоди про розподіл продукції і доставленої в пункт виміру;
- 14.1.29. відновлювальні джерела енергії джерела вітрової, сонячної, геотермальної енергії, енергії хвиль та припливів, гідроенергії, енергії біомаси, газу з органічних відходів, газу каналізаційно-очисних станцій, біогазів;
- 14.1.30. відокремлені підрозділи у значенні, визначеному Цивільним кодексом України та Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб підприємців". Для розділу IV цього Кодексу у визначенні Господарського кодексу України;

 $\{\Pi$ ідпункт 14.1.30 пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012 $\}$

14.1.31. відчуження майна - будь-які дії платника податків, унаслідок вчинення яких такий платник податків у порядку, передбаченому законом, втрачає право власності на майно, що належить такому платнику податків, або право користування, зокрема, природними ресурсами, що у визначеному законодавством порядку надані йому в користування;

 ${Підпункт 14.1.31}$ пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 404-VII від 04.07.2013 $}$

14.1.32. відповідальне зберігання - господарська операція, що здійснюється платником податків і передбачає передачу згідно з договорами схову матеріальних цінностей на зберігання іншій фізичній чи юридичній особі без права використання у господарському обороті такої особи з подальшим поверненням таких матеріальних цінностей платнику податків без зміни якісних або кількісних характеристик;

 ${Підпункт 14.1.32}$ пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 404-VII від 04.07.2013 $}$

14.1.33. відповідний маршруг - шлях транспортування (переміщення) вантажу, що визначається видом транспортних послуг під час його транзиту трубопроводами, зокрема:

між прикордонними пунктами приймання (відправлення) та призначення або перевалювальним комплексом для вантажу, що надійшов з територій інших держав і призначений для споживачів за межами України;

магістральними трубопроводами, у тому числі з наданням послуг з тимчасового зберігання або переробки вантажу на території України, з подальшим переміщенням за її межі;

- 14.1.34. власники земельних ділянок юридичні та фізичні особи (резиденти і нерезиденти), які відповідно до закону набули права власності на землю в Україні, а також територіальні громади та держава щодо земель комунальної та державної власності відповідно;
- 14.1.35. вуглеводнева сировина нафта, природний газ (у тому числі нафтовий (попутний) газ, газ (метан) вугільних родовищ, газ сланцевих товщ, газ центрально-басейнового типу, газ колекторів щільних порід), газовий конденсат, що є товарною продукцією;

{Підпункт 14.1.35 пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

- 14.1.36. господарська діяльність діяльність особи, що пов'язана з виробництвом (виготовленням) та/або реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг, спрямована на отримання доходу і проводиться такою особою самостійно та/або через свої відокремлені підрозділи, а також через будь-яку іншу особу, що діє на користь першої особи, зокрема за договорами комісії, доручення та агентськими договорами;
- 14.1.37. господарська діяльність гірничодобувного підприємства з видобування корисних копалин для цілей розділу XI цього Кодексу діяльність гірничодобувного підприємства, яка охоплює процеси добування та первинної переробки корисних копалин;
- 14.1.38. грошове зобов'язання в міжнародних правовідносинах зобов'язання платника податків сплатити до бюджету іноземної держави відповідну суму коштів у порядку та строки, визначені законодавством такої іноземної держави;
- 14.1.39. грошове зобов'язання платника податків сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету як податкове зобов'язання та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено

на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності;

{Підпункт 14.1.39 пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011}

- 14.1.40. гудвіл (вартість ділової репутації) нематеріальний актив, вартість якого визначається як різниця між ринковою ціною та балансовою вартістю активів підприємства як цілісного майнового комплексу, що виникає в результаті використання кращих управлінських якостей, домінуючої позиції на ринку товарів, послуг, нових технологій тощо. Вартість гудвілу не підлягає амортизації і не враховується під час визначення витрат платника податку, щодо активів якого виник такий гудвіл;
- 14.1.41. давальницька сировина сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, що є власністю одного суб'єкта господарювання (замовника) і передаються іншому суб'єкту господарювання (виробнику) для виробництва готової продукції, з подальшим переданням або поверненням такої продукції або її частини їх власникові або за його дорученням іншій особі.

{Абзац другий підпункту 14.1.41 пункту 14.1 статті 14 виключено на підставі Закону № 4915-VI від 07.06.2012}

- 14.1.42. дані державного земельного кадастру сукупність відомостей і документів про місце розташування та правовий режим земельних ділянок, їх оцінку, класифікацію земель, кількісну та якісну характеристики, розподіл серед власників землі та землекористувачів, підготовлених відповідно до закону;
- 14.1.43. дебітор особа, у якої внаслідок минулих подій утворилася заборгованість перед іншою особою у формі певної суми коштів, їх еквіваленту або інших активів;
- 14.1.44. депозит (вклад) кошти, які надаються фізичними чи юридичними особами в управління резиденту, визначеному фінансовою організацією згідно із законодавством України, або нерезиденту на строк або на вимогу та під процент на умовах видачі на першу вимогу або повернення зі спливом встановленого договором строку. Залучення депозитів може здійснюватися у формі випуску (емісії) ощадних (депозитних) сертифікатів. Правила здійснення депозитних операцій встановлюються: для банківських депозитів Національним банком України відповідно до законодавства; для депозитів (внесків) до інших фінансових установ державним органом, визначеним законом;
- 14.1.45. дериватив стандартний документ, що засвідчує право та/або зобов'язання придбати чи продати у майбутньому цінні папери, матеріальні або нематеріальні активи, а також кошти на визначених ним умовах. Стандартна (типова) форма деривативів і порядок їх випуску та обігу встановлюються законодавством.

До деривативів належать:

14.1.45.1. своп - цивільно-правова угода про здійснення обміну потоками платежів (готівкових або безготівкових) чи іншими активами, розрахованими на підставі ціни (котирування) базового активу в межах суми, визначеної договором на конкретну дату платежів (дату проведення розрахунків) протягом дії контракту;

- 14.1.45.2. опціон цивільно-правовий договір, згідно з яким одна сторона контракту одержує право на придбання (продаж) базового активу, а інша сторона бере на себе безумовне зобов'язання продати (придбати) базовий актив у майбутньому протягом строку дії опціону чи на встановлену дату (дату виконання) за визначеною під час укладання такого контракту ціною базового активу. За умовами опціону покупець виплачує продавцю премію опціону;
- 14.1.45.3. форвардний контракт цивільно-правовий договір, за яким продавець зобов'язується у майбутньому в установлений строк передати базовий актив у власність покупця на визначених умовах, а покупець зобов'язується прийняти в установлений строк базовий актив і сплатити за нього ціну, визначену таким договором.

Усі умови форварду визначаються сторонами контракту під час його укладення.

Укладення форвардів та їх обіг здійснюються поза організатором торгівлі стандартизованими строковими контрактами;

14.1.45.4. ф'ючерсний контракт (ф'ючерс) - стандартизований строковий контракт, за яким продавець зобов'язується у майбутньому в установлений строк (дата виконання зобов'язань за ф'ючерсним контрактом) передати базовий актив у власність покупця на визначених специфікацією умовах, а покупець зобов'язується прийняти базовий актив і сплатити за нього ціну, визначену сторонами контракту на дату його укладення.

Ф'ючерсний контракт виконується відповідно до його специфікації шляхом постачання базового активу та його оплати коштами або проведення між сторонами контракту грошових розрахунків без постачання базового активу.

Виконання зобов'язань за ф'ючерсом забезпечується шляхом створення відповідних умов організатором торгівлі стандартизованими строковими контрактами;

- 14.1.46. діяльність у сфері розваг господарська діяльність юридичних осіб та фізичних осіб підприємців, що полягає у проведенні лотерей, а також розважальних ігор, участь в яких не передбачає одержання її учасниками грошових або майнових призів (виграшів), зокрема більярд, кегельбан, боулінг, настільні ігри, дитячі відеоігри тощо;
- 14.1.47. додаткові блага кошти, матеріальні чи нематеріальні цінності, послуги, інші види доходу, що виплачуються (надаються) платнику податку податковим агентом, якщо такий дохід не є заробітною платою та не пов'язаний з виконанням обов'язків трудового найму або не є винагородою за цивільно-правовими договорами (угодами), укладеними з таким платником податку (крім випадків, прямо передбачених нормами розділу IV цього Кодексу);
- 14.1.48. заробітна плата для цілей розділу IV цього Кодексу основна та додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, які виплачуються (надаються) платнику податку у зв'язку з відносинами трудового найму згідно із законом;
- 14.1.49. дивіденди платіж, що здійснюється юридичною особою емітентом корпоративних прав чи інвестиційних сертифікатів на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку.

До дивідендів прирівнюється також платіж, що здійснюється державним унітарним,

комерційним, казенним чи комунальним підприємством на користь відповідно держави або органу місцевого самоврядування у зв'язку з розподілом частини прибутку такого підприємства, платіж, який виплачується власнику сертифіката фонду операцій з нерухомістю в результаті розподілу доходу фонду операцій з нерухомістю. При цьому позитивне або від'ємне значення об'єкта оподаткування, розраховане згідно з розділом ІІІ цього Кодексу, не впливає на порядок нарахування дивідендів;

- 14.1.50. добавки на основі біоетанолу біокомпоненти моторного палива, отримані шляхом синтезу із застосуванням біоетанолу або змішуванням біоетанолу з органічними сполуками та паливом, одержаними з вуглеводневої сировини, в яких вміст біоетанолу відповідає вимогам нормативних документів та які належать до біопалива;
- 14.1.51. добування корисних копалин сукупність технологічних операцій з вилучення, у тому числі з покладів дна водойм, та переміщення, у тому числі тимчасове зберігання, на поверхню частини надр (гірничих порід, рудної сировини тощо), що вміщує корисні копалини;
- 14.1.52. договір довгострокового страхування життя договір страхування життя строком на п'ять і більше років, який передбачає страхову виплату одноразово або у вигляді ануїтету, якщо застрахована особа дожила до закінчення терміну дії договору страхування чи події, передбаченої у договорі страхування, або досягла віку, визначеного договором. Такий договір не може передбачати часткових виплат протягом перших п'яти років його дії, крім тих, що здійснюються у разі настання страхових випадків, пов'язаних із смертю чи хворобою застрахованої особи або нещасним випадком, що призвело до встановлення застрахованій особі інвалідності І або ІІ групи чи встановлення інвалідності особі, яка не досягла вісімнадцятирічного віку. При цьому платник податку роботодавець не може бути вигодонабувачем за такими договорами страхування життя;
- 14.1.53. документ іноземної держави, за яким здійснюється стягнення суми податкового боргу в міжнародних правовідносинах рішення компетентного органу іноземної держави про нарахування податкового боргу до бюджету такої держави, що на запит зазначеного компетентного органу відповідно до міжнародного договору України підлягає виконанню на території України;
- 14.1.54. дохід з джерелом їх походження з України будь-який дохід, отриманий резидентами або нерезидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності на території України (включаючи виплату (нарахування) винагороди іноземними роботодавцями), її континентальному шельфі, у виключній (морській) економічній зоні, у тому числі, але не виключно, доходи у вигляді:
- а) процентів, дивідендів, роялті та будь-яких інших пасивних (інвестиційних) доходів, сплачених резидентами України;
- б) доходів від надання резидентам або нерезидентам в оренду (користування) майна, розташованого в Україні, включаючи рухомий склад транспорту, приписаного до розташованих в Україні портів;
- в) доходів від продажу рухомого та нерухомого майна, доходів від відчуження корпоративних прав, цінних паперів, у тому числі акцій українських емітентів;
  - г) доходів, отриманих у вигляді внесків та премій на страхування і перестрахування ризиків

на території України;

- r) доходів страховиків резидентів від страхування ризиків страхувальників резидентів за межами України;
- д) інших доходів від діяльності, у тому числі пов'язаних з повною або частковою переуступкою прав та обов'язків за угодами про розподіл продукції на митній території України або на територіях, що перебувають під контролем контролюючих органів (у зонах митного контролю, на спеціалізованих ліцензійних митних складах тощо);
  - е) спадщини, подарунків, виграшів, призів;
- ϵ) заробітної плати, інших виплат та винагород, виплачених відповідно до умов трудового та цивільно-правового договору;
  - ж) доходів від зайняття підприємницькою та незалежною професійною діяльністю;
- 14.1.55. дохід, отриманий з джерел за межами України, будь-який дохід, отриманий резидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності за межами митної території України, включаючи проценти, дивіденди, роялті та будь-які інші види пасивних доходів, спадщину, подарунки, виграші, призи, доходи від виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими та трудовими договорами, від надання резидентам в оренду (користування) майна, розташованого за межами України, включаючи рухомий склад транспорту, приписаного до розташованих за межами України портів, доходи від продажу майна, розташованого за межами України, дохід від відчуження інвестиційних активів, у тому числі корпоративних прав, цінних паперів тощо; інші доходи від будь-яких видів діяльності за межами митної території України або територій, непідконтрольних контролюючим органам;
- 14.1.56. доходи загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, її континентальному шельфі у виключній (морській) економічній зоні, так і за їх межами;
- 14.1.57. екологічний податок загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів, фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками, фактичного обсягу утворених радіоактивних відходів та з фактичного обсягу радіоактивних відходів та з фактичного обсягу радіоактивних відходів, накопичених до 1 квітня 2009 року, а також за утилізацію знятих з експлуатації транспортних засобів, для забезпечення екологічної безпеки, а також безпеки життя та здоров'я громадян;

{Підпункт 14.1.57 пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 422-VII від 04.07.2013}

- 14.1.58. емісійний дохід сума перевищення надходжень, отриманих емітентом від емісії (випуску) власних акцій (інших корпоративних прав) та інвестиційних сертифікатів, над номінальною вартістю таких акцій (інших корпоративних прав) та інвестиційних сертифікатів (під час їх первинного розміщення), або над ціною зворотного викупу під час наступних розміщень інвестиційних сертифікатів та акцій інвестиційних фондів;
  - 14.1.59. житлово-комунальні підприємства суб'єкти господарювання, які безпосередньо

виробляють, створюють та/або надають житлово-комунальні послуги (застосовується до розділу XVI цього Кодексу);

14.1.60. Єдиний реєстр податкових накладних - реєстр відомостей щодо податкових накладних та розрахунків коригування, який ведеться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику в електронному вигляді згідно з наданими платниками податку на додану вартість електронними документами;

 ${Підпункт 14.1.60 пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012}$

- 14.1.61. заходи нетарифного регулювання:
- 1 ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій;
- 2 застосування спеціальних заходів щодо імпорту товарів в Україну;
- 3 процедура реєстрації зовнішньоекономічних контрактів;
- 4 процедура видачі ліцензій на право імпорту, експорту спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів;
  - 5 дозвільна система служби експортного контролю;
  - 6 сертифікація товарів, що ввозяться в Україну;
- 7 дозвільна система органів державної влади, що здійснюють санітарно-епідеміологічний, ветеринарний, фігосанітарний, екологічний та інші види контролю;
- 8 реєстрація лікарських засобів, виробів медичного призначення, імунобіологічних препаратів, харчових добавок;
  - 9 застосування державного пробірного контролю;
- 14.1.62. збір, оподаткування, платник збору збір за користування радіочастотним ресурсом України, оподаткування збором за користування радіочастотним ресурсом України, платник збору за користування радіочастотним ресурсом України (застосовується для розділу XV цього Кодексу);
- 14.1.63. збір, оподаткування, платник збору збір за спеціальне використання води, оподаткування збором за спеціальне використання води, платник збору за спеціальне використання води (застосовується для розділу XVI цього Кодексу);
- 14.1.64. збір, оподаткування, платник збору збір за спеціальне використання лісових ресурсів, оподаткування збором за спеціальне використання лісових ресурсів, платник збору за спеціальне використання лісових ресурсів (застосовується для розділу XVII цього Кодексу);
- 14.1.65. збір за спеціальне використання лісових ресурсів загальнодержавний збір, який справляється як плата за спеціальне використання лісових ресурсів (застосовується для розділу XVII цього Кодексу);
- 14.1.66. збір за користування радіочастотним ресурсом України загальнодержавний збір, який справляється як плата за користування радіочастотним ресурсом України (застосовується для розділу XV цього Кодексу);

- 14.1.67. збір за спеціальне використання води загальнодержавний збір (застосовується для розділу XVI цього Кодексу), який справляється за спеціальне:
  - а) використання води водних об'єктів;
  - б) використання води, отриманої від інших водокористувачів;
- в) використання води без її вилучення з водних об'єктів для потреб гідроенергетики і водного транспорту;
  - г) використання води для потреб рибництва;
- 14.1.68. збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності для цілей розділу XII цього Кодексу сума коштів, яка сплачується за придбання та використання торгового патенту;
- {Підпункт 14.1.69 пункту 14.1 статті 14 виключено на підставі Закону № 408-VII від 04.07.2013}
- ${Підпункт 14.1.70 пункту 14.1 статті 14 виключено на підставі Закону № 408-VII від 04.07.2013<math>}$
- 14.1.71. звичайна ціна ціна товарів (робіт, послуг), визначена сторонами договору, якщо інше не встановлено цим Кодексом. Якщо не доведено зворотне, вважається, що така звичайна ціна відповідає рівню ринкових цін.
- У разі якщо ціни (націнки) на товари (роботи, послуги) підлягають державному регулюванню згідно із законодавством, звичайною вважається ціна, встановлена відповідно до правил такого регулювання. Це положення не поширюється на випадки, коли встановлюється мінімальна ціна продажу або індикативна ціна. У такому разі звичайна ціна операції визначається відповідно до статті 39 цього Кодексу, але не може буги меншою за мінімальну або індикативну ціну.

Якщо під час здійснення операції обов'язковим є проведення оцінки, вартість об'єкта оцінки є підставою для визначення звичайної ціни для цілей оподаткування за умови, що неможливо застосувати методи, зазначені у підпункті 39.3.1 пункту 39.3 статті 39 цього Кодексу.

Під час проведення аукціону (публічних торгів) звичайною вважається ціна, яка склалася за результатами такого аукціону (публічних торгів), обов'язковість проведення якого передбачено законом.

Якщо постачання товарів (робіт, послуг) здійснюється на підставі форвардного або ф'ючерсного контракту, звичайною ціною є ціна, яка відповідає рівню ринкових цін на момент укладення такого контракту.

Якщо продаж (відчуження) товарів, у тому числі майна, переданого у заставу позичальником з метою забезпечення вимог кредитора, здійснюється у примусовому порядку згідно із законодавством, звичайною ціною є ціна, сформована під час такого продажу;

{Підпункт 14.1.71 пункту 14.1 статті 14 в редакції Закону № 408-VII від 04.07.2013}

14.1.72. земельний податок - обов'язковий платіж, що справляється з власників земельних ділянок та земельних часток (паїв), а також постійних землекористувачів (далі - податок для цілей розділу XIII цього Кодексу);

- 14.1.73. землекористувачі юридичні та фізичні особи (резиденти і нерезиденти), яким відповідно до закону надані у користування земельні ділянки державної та комунальної власності, у тому числі на умовах оренди;
- 14.1.74. земельна ділянка частина земної поверхні з установленими межами, певним місцем розташування, цільовим (господарським) призначенням та з визначеними щодо неї правами;
- 14.1.75. земельне поліпшення результати будь-яких заходів, що призводять до зміни якісних характеристик земельної ділянки та її вартості. До земельних поліпшень належать матеріальні об'єкти, розташовані у межах земельної ділянки, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни призначення, а також результати господарської діяльності або проведення певного виду робіт (зміна рельєфу, поліпшення ґрунтів, розміщення посівів, багаторічних насаджень, інженерної інфраструктури тощо);
- 14.1.76. землі сільськогосподарського призначення землі, надані для виробництва сільськогосподарської продукції, здійснення сільськогосподарської науково-дослідної та навчальної діяльності, розміщення відповідної виробничої інфраструктури, у тому числі інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції, або призначені для цих цілей;
- 14.1.77. землі сільськогосподарського призначення для цілей глави 2 розділу XIV цього Кодексу землі, надані для виробництва сільськогосподарської продукції;
- 14.1.78. землі житлової та громадської забудови земельні ділянки в межах населених пунктів, які використовуються для розміщення житлової забудови, громадських будівель і споруд, інших об'єктів загального користування;
- 14.1.78¹. землі залізничного транспорту до земель залізничного транспорту належать землі смуг відведення залізниць під залізничним полотном та його облаштуванням, станціями з усіма будівлями і спорудами енергетичного, локомотивного, вагонного, колійного, вантажного і пасажирського господарства, сигналізації та зв'язку, водопостачання, каналізації; під захисними та укріплювальними насадженнями, службовими, культурно-побутовими будівлями та іншими спорудами, необхідними для забезпечення роботи залізничного транспорту;

 $\{\Pi$ ункт 14.1 статті 14 доповнено підпунктом 14.1.78 ^{1} згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011 $\}$

- 14.1.79. значні запаси корисних копалин запаси корисних копалин, розмір яких перевищує незначні запаси корисних копалин;
- 14.1.80. ідентичні товари (роботи, послуги) товари (роботи, послуги), що мають однакові характерні для них основні ознаки.

При цьому під ідентичними розуміються товари, що мають однакові ознаки з оцінюваними товарами, у тому числі такі, як:

фізичні характеристики;

якість та репутація на ринку;

країна виробництва (походження);

виробник;

- 14.1.81. інвестиції господарські операції, які передбачають придбання основних засобів, нематеріальних активів, корпоративних прав та/або цінних паперів в обмін на кошти або майно. Інвестиції поділяються на:
- а) капітальні інвестиції господарські операції, що передбачають придбання будинків, споруд, інших об'єктів нерухомої власності, інших основних засобів і нематеріальних активів, що підлягають амортизації відповідно до норм цього Кодексу;
- б) фінансові інвестиції господарські операції, що передбачають придбання корпоративних прав, цінних паперів, деривативів та/або інших фінансових інструментів. Фінансові інвестиції поділяються на:

прямі інвестиції - господарські операції, що передбачають внесення коштів або майна в обмін на корпоративні права, емітовані юридичною особою при їх розміщенні такою особою;

портфельні інвестиції - господарські операції, що передбачають купівлю цінних паперів, деривативів та інших фінансових активів за кошти на фондовому ринку або біржовому товарному ринку;

- в) реінвестиції господарські операції, що передбачають здійснення капітальних або фінансових інвестицій за рахунок прибутку, отриманого від інвестиційних операцій;
- 14.1.82. інвестиційна складова кошти, передбачені в тарифі на виробництво, передачу та постачання електричної енергії, виробництво, транспортування та постачання теплової енергії, а також транспортування, зберігання та постачання природного газу ліцензіата як частина прибутку, що залишається в розпорядженні суб'єкта господарювання для цільового фінансування видатків, пов'язаних із відновленням, реконструкцією, модернізацією основних фондів (у тому числі заходів з підвищення безпеки та дотримання екологічних норм) та будівництвом нових об'єктів підприємств паливно-енергетичного комплексу, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України;
- 14.1.83. термін "інвестор" для цілей оподаткування відповідно до розділу XVIII цього Кодексу вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про угоди про розподіл продукції".

При укладанні багатосторонньої угоди інвесторами визначається оператор угоди (далі - інвестор (оператор), на якого покладаються функції, передбачені Законом України "Про угоди про розподіл продукції", у тому числі ведення обліку і сплати податкових зобов'язань у порядку, визначеному угодою.

{Абзац другий підпункту 14.1.83 пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 422-VII від 04.07.2013}

У разі створення інвестором - нерезидентом для виконання угоди постійного представництва на території України представництво для цілей оподаткування розглядається як інвестор чи інвестор (оператор).

У статтях Кодексу, якими регулюються питання нарахування та сплати податків інвестором чи інвесторами при виконанні односторонньої чи багатосторонньої угоди про розподіл продукції, вживається термін "інвестор (оператор)";

- 14.1.84. інші терміни для цілей розділу III використовуються у значеннях, визначених Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" та національними і міжнародними положеннями (стандартами) фінансової звітності, положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку;
- 14.1.85. інжиніринг надання послуг (виконання робіг) із складення технічних завдань, проектних пропозицій, проведення наукових досліджень і техніко-економічних обстежень, виконання інженерно-розвідувальних робіт з будівництва об'єктів, розроблення технічної документації, проектування та конструкторського опрацювання об'єктів техніки і технології, надання консультації та авторського нагляду під час монтажних та пусконалагоджувальних робіт, а також надання консультацій, пов'язаних із такими послугами (роботами);
- 14.1.86. інститути спільного інвестування (далі ICI) інвестиційні фонди та взаємні фонди інвестиційних компаній, корпоративні інвестиційні фонди та пайові інвестиційні фонди, створені відповідно до законодавства;
- 14.1.87. іпотечний житловий кредит фінансовий кредит, що надається фізичній особі банківською чи іншою фінансовою установою відповідно до закону строком не менш як на п'ять повних календарних років для фінансування витрат, пов'язаних з придбанням квартири (кімнати) чи житлового будинку (його частини) або будівництвом житлового будинку (його частини), що надаються у власність позичальника, з прийняттям кредитором такого житла (землі, що знаходиться під таким житловим будинком, у тому числі присадибної ділянки) у заставу;
- 14.1.88. іпотечний сертифікат (у тому числі іпотечний сертифікат участі та іпотечний сертифікат з фіксованою дохідністю) іпотечний цінний папір, забезпечений іпотечними активами або іпотеками відповідно до закону;
- 14.1.89. консолідований іпотечний борг зобов'язання за договорами про іпотечний кредит, реформовані кредитодавцем відповідно до закону;
- 14.1.89¹. термін "кооперативні виплати" вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про сільськогосподарську кооперацію";
- ${Пункт 14.1 cmammi 14 доповнено підпунктом 14.1.89 ³ згідно із Законом № 5412-VI від 02.10.2012}$
- 14.1.90. корпоративні права права особи, частка якої визначається у статутному фонді (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами;
- 14.1.91. корисні копалини природні мінеральні утворення органічного і неорганічного походження у надрах, у тому числі будь-які підземні води, а також техногенні мінеральні утворення в місцях видалення відходів виробництва та втрат продуктів переробки мінеральної сировини, які можуть бути використані у сфері матеріального виробництва і споживання безпосередньо або після первинної переробки;

- 14.1.92. короткотерміновий торговий патент для цілей розділу XII цього Кодексу торговий патент на провадження торговельної діяльності, строк дії якого не перевищує 15 календарних днів;
  - 14.1.93. кошти гривня або іноземна валюта;
- 14.1.94. компенсаційна продукція частина виробленої продукції, що передається у власність інвестора в рахунок компенсації його витрат;
- 14.1.95. кредитор юридична або фізична особа, яка має підтверджені у встановленому порядку вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника, у тому числі щодо виплати заборгованості із заробітної плати працівникам боржника, а також контролюючі органи щодо податків та зборів;
- 14.1.96. кузови, що використовувалися для транспортних засобів, визначених у товарній позиції 8703 згідно з УКТ ЗЕД кузови, які вже були встановлені на транспортних засобах або з моменту виготовлення яких минуло більше одного року;
- 14.1.97. лізингова (орендна) операція господарська операція (крім операцій з фрахтування (чартеру) морських суден та інших транспортних засобів) фізичної чи юридичної особи (орендодавця), що передбачає надання основних фондів у користування іншим фізичним чи юридичним особам (орендарям) за плату та на визначений строк.

Лізингові (орендні) операції здійснюються у вигляді оперативного лізингу (оренди), фінансового лізингу (оренди), зворотного лізингу (оренди), оренди житла з викупом, оренди земельних ділянок та оренди будівель, у тому числі житлових приміщень.

Лізингові операції поділяються на:

- а) оперативний лізинг (оренда) господарська операція фізичної або юридичної особи, що передбачає передачу орендарю основного фонду, придбаного або виготовленого орендодавцем, на умовах інших, ніж ті, що передбачаються фінансовим лізингом (орендою);
- б) фінансовий лізинг (оренда) господарська операція, що здійснюється фізичною або юридичною особою і передбачає передачу орендарю майна, яке є основним засобом згідно з цим Кодексом і придбане або виготовлене орендодавцем, а також усіх ризиків та винагород, пов'язаних з правом користування та володіння об'єктом лізингу.

Лізинг (оренда) вважається фінансовим, якщо лізинговий (орендний) договір містить одну з таких умов:

об'єкт лізингу передається на строк, протягом якого амортизується не менш як 75 відсотків його первісної вартості, а орендар зобов'язаний на підставі лізингового договору та протягом строку його дії придбати об'єкт лізингу з наступним переходом права власності від орендодавця до орендаря за ціною, визначеною у такому лізинговому договорі;

{Абзац сьомий підпункту 14.1.97 пункту 14.1 статті 14 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

балансова (залишкова) вартість об'єкта лізингу на момент закінчення дії лізингового договору, передбаченого таким договором, становить не більш як 25 відсотків первісної вартості ціни такого об'єкта лізингу, що діє на початок строку дії лізингового договору;

сума лізингових (орендних) платежів з початку строку оренди дорівнює первісній вартості об'єкта лізингу або перевищує її;

майно, що передається у фінансовий лізинг, виготовлене за замовленням лізингоотримувача (орендаря) та після закінчення дії лізингового договору не може бути використаним іншими особами, крім лізингоотримувача (орендаря), виходячи з його технологічних та якісних характеристик.

Під терміном "строк фінансового лізингу" слід розуміти передбачений лізинговим договором строк, який розпочинається з дати передання ризиків, пов'язаних із зберіганням або використанням майна, чи права на отримання будь-яких вигод чи винагород, пов'язаних з його використанням, або будь-яких інших прав, що слідують з прав на володіння, користування або розпоряджання таким майном, лізингоотримувачу (орендарю) та закінчується строком закінчення дії лізингового договору, включаючи будь-який період, протягом якого лізингоотримувач має право прийняти одноосібне рішення про продовження строку лізингу згідно з умовами договору.

Незалежно від того, регулюється господарська операція нормами цього підпункту чи ні, сторони договору мають право під час укладення договору (правочину) визначити таку операцію як оперативний лізинг без права подальшої зміни статусу такої операції до закінчення дії відповідного договору;

- в) зворотний лізинг (оренда) господарська операція, що здійснюється фізичною чи юридичною особою і передбачає продаж основних засобів фінансовій організації з одночасним зворотним отриманням таких основних засобів такою фізичною чи юридичною особою в оперативний або фінансовий лізинг;
- г) оренда житлових приміщень операція, що передбачає надання житлового будинку, квартири або їх частини її власником у користування орендарю на визначений строк для цільового використання за орендну плату;
- г) оренда житла з викупом господарська операція юридичної особи, що передбачає відповідно до договору оренди житла з викупом передання другій стороні фізичній особі (особіорендарю) майнових прав на нерухомість, будівництво якої не завершено та/або житло за плату на довготривалий (до 30 років) строк, після закінчення якого або достроково, за умови повної сплати орендних платежів та відсутності інших обтяжень та обмежень на таке житло, житло переходить у власність орендаря. Оренда житла з викупом може передбачати відступлення права вимоги на платежі за договором оренди житла з викупом;
  - 14.1.98. лісові землі земельні ділянки, на яких розташовані лісові ділянки;
  - 14.1.99. ліцензія у значенні, наведеному в Господарському кодексі України;
- 14.1.100. ломбардна операція операція, що здійснюється фізичною чи юридичною особою, з отримання коштів від юридичної особи, що є фінансовою установою, згідно із законодавством України, під заставу товарів або валютних цінностей. Ломбардні операції є різновидом кредиту під заставу;
- 14.1.101. лотерея масова гра незалежно від її назви, умовами проведення якої передбачається розіграш призового (виграшного) фонду між її гравцями, приз (виграш) в якій має

випадковий характер і територія проведення якої не обмежується одним приміщенням (будівлею). Діяльність з проведення лотерей регулюється спеціальним законом. Не вважаються лотереєю ігри, що проводяться на безоплатних засадах юридичними особами та фізичними особами - підприємцями і мають на меті рекламування їх товару (платної послуги), сприяння їх продажу (наданню) за умови, що організатори цих ігор витрачають на їх проведення свій прибуток (дохід);

- 14.1.102. магазин безмитної торгівлі заклад торгівлі товарами, що знаходяться в митному режимі безмитної торгівлі відповідно до глав 22 та 60 Митного кодексу України;
- {Підпункт 14.1.102 пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011; в редакції Закону № 4915-VI від 07.06.2012}
- 14.1.103. материнські компанії юридичні особи, які ϵ власниками інших юридичних осіб або здійснюють контроль над такими юридичними особами, як пов'язані особи;
- 14.1.104. майданчики для платного паркування площа території (землі), що належить на правах власності територіальній громаді або державі, на якій відповідно до рішення органу місцевого самоврядування здійснюється платне паркування транспортних засобів;
  - 14.1.105. майно у значенні, наведеному в Цивільному кодексі України;
- 14.1.106. максимальні роздрібні ціни ціни, встановлені на підакцизні товари (продукцію з урахуванням усіх видів податків (зборів), вищими за які не може здійснюватися продаж підакцизних товарів (продукції) у роздрібній торгівлі. Максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари (продукцію) встановлюються виробниками або імпортерами товарів (продукції) шляхом декларування таких цін у порядку, встановленому цим Кодексом;
- 14.1.107. марка акцизного податку спеціальний знак для маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів, віднесений до документів суворого обліку, який підтверджує сплату акцизного податку, легальність ввезення та реалізації на території України цих виробів;
- 14.1.108. маркетингові послуги (маркетинг) послуги, що забезпечують функціонування діяльності платника податків у сфері вивчання ринку, стимулювання збуту продукції (робіт, послуг), політики цін, організації та управлінні руху продукції (робіт, послуг) до споживача та післяпродажного обслуговування споживача в межах господарської діяльності такого платника податків. До маркетингових послуг належать, у тому числі: послуги з розміщення продукції платника податку в місцях продажу, послуги з вивчення, дослідження та аналізу споживчого попиту, внесення продукції (робіт, послуг) платника податку до інформаційних баз продажу, послуги зі збору та розповсюдження інформації про продукцію (роботи, послуги);
- 14.1.109. маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів наклеювання марки акцизного податку на пляшку (упаковку) алкогольного напою чи пачку (упаковку) тютюнового виробу в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України щодо виробництва, зберігання та продажу марок акцизного податку;
- 14.1.110. маршрут транспортування для цілей розділу ІХ цього Кодексу шлях транспортування (переміщення) вантажу між пунктами приймання (відправлення) та призначення, що визначені сторонами в істотних умовах договору з надання транспортних послуг;

- 14.1.111. матеріальні активи основні засоби та оборотні активи у будь-якому вигляді (включаючи електричну, теплову та іншу енергію, газ, воду), що не ε коштами, цінними паперами, деривативами і нематеріальними активами;
- 14.1.112. мінеральна сировина товарна продукція гірничодобувного підприємства, що є результатом його господарської діяльності з видобутку корисних копалин, у тому числі шляхом виконання господарських договорів про послуги з давальницькою сировиною, і за якісними характеристиками відповідає вимогам установлених законодавством стандартів або вимогам договорів.

Не належать до мінеральної сировини речовини, які виникають в результаті фізико-хімічної переробки видобутої корисної копалини або продуктів її первинної переробки;

- 14.1.113. митні платежі податки, що відповідно до цього Кодексу або митного законодавства справляються під час переміщення або у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон України та контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи;
  - 14.1.113¹. митні режими вживається у значенні, наведеному в Митному кодексі України;
- ${Пункт 14.1 cmammi 14 доповнено підпунктом 14.1.113<math>^1$ згідно із Законом № 4915-VI від 07.06.2012 $}$
- 14.1.113². міжнародні поштові відправлення, міжнародні експрес-відправлення, несупроводжуваний багаж, особисті речі, ручна поклажа, супроводжуваний багаж вживаються у значеннях, наведених у Митному кодексі України;
- ${Пункт 14.1 cmammi 14 доповнено підпунктом 14.1.113²}$ згідно із Законом № 4915-VI від 07.06.2012 $}$
- 14.1.114. мінімальне акцизне податкове зобов'язання мінімальна величина податкового зобов'язання зі сплати акцизного податку з сигарет, виражена у твердій сумі за 1000 штук сигарет одного найменування, реалізованих на митній території України чи ввезених на митну територію України;
- 14.1.114¹. надання послуг електронного цифрового підпису реєстрація заявників, надання у користування засобів електронного цифрового підпису, надання допомоги при генерації відкритих та особистих ключів, обслуговування сертифікатів ключів (формування, розповсюдження, скасування, зберігання, блокування та відновлення), надання інформації щодо чинних, скасованих і блокованих сертифікатів ключів, надання послуги фіксування часу, консультаційних та інших послуг, визначених Законом України "Про електронний цифровий підпис";
- $\{\Pi$ ункт 14.1 статті 14 доповнено підпунктом 14.1.114 ^{1} згідно із Законом № 404-VII від 04.07.2013 $\}$
- 14.1.115. надміру сплачені грошові зобов'язання суми коштів, які на певну дату зараховані до відповідного бюджету понад нараховані суми грошових зобов'язань, граничний строк сплати яких настав на таку дату;
- 14.1.116. недержавне пенсійне забезпечення пенсійне забезпечення, яке здійснюється недержавними пенсійними фондами, страховими організаціями та банками відповідно до Закону

України "Про недержавне пенсійне забезпечення";

14.1.117. незалежні гральні місця для цілей розділу XII цього Кодексу - це:

місця за одним гральним столом, які дають можливість кільком гравцям одночасно брати участь в іграх, що не пов'язані між собою та не впливають на результати інших гравців;

місця за одним гральним автоматом, обладнані окремими моніторами, приймальниками монет, жетонів або купюр, клавіатурами або іншими засобами керування таким автоматом, які дають можливість кільком гравцям одночасно брати участь в іграх. При цьому ситуація, що складається під час гри в одного з гравців, не залежить від ситуацій, що складаються в інших гравців;

- 14.1.118. незначні запаси корисних копалин запаси корисних копалин, що визначаються за критеріями, які встановлюються Кабінетом Міністрів України;
- 14.1.119. нелісові землі земельні ділянки, зайняті чагарниками, комунікаціями, сільськогосподарськими угіддями, водами і болотами, малопродуктивними землями тощо;
- 14.1.120. нематеріальні активи право власності на результати інтелектуальної діяльності, у тому числі промислової власності, а також інші аналогічні права, визнані об'єктом права власності (інтелектуальної власності), право користування майном та майновими правами платника податку в установленому законодавством порядку, у тому числі набуті в установленому законодавством порядку права користування природними ресурсами, майном та майновими правами;
- 14.1.121. неприбуткові підприємства, установи та організації підприємства, установи та організації, основною метою діяльності яких є не одержання прибутку, а провадження благодійної діяльності та меценатства і іншої діяльності, передбаченої законодавством;

14.1.122. нерезиденти - це:

- а) іноземні компанії, організації, утворені відповідно до законодавства інших держав, їх зареєстровані (акредитовані або легалізовані) відповідно до законодавства України філії, представництва та інші відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України;
- б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва інших держав і міжнародних організацій в Україні;
  - в) фізичні особи, які не ε резидентами України;
- 14.1.123. несільськогосподарські угіддя господарські шляхи і прогони, полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, крім віднесених до земель лісогосподарського призначення, землі під господарськими будівлями і дворами, землі під інфраструктурою оптових ринків сільськогосподарської продукції, землі тимчасової консервації тощо;
- 14.1.124. новий транспортний засіб транспортний засіб, що не має актів державної реєстрації уповноважених органів, у тому числі іноземних, які дають право на його експлуатацію;
- 14.1.125. нормативна грошова оцінка земельних ділянок для цілей розділу XIII, глави 2 розділу XIV цього Кодексу капіталізований рентний дохід із земельної ділянки, визначений відповідно до законодавства центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну

політику у сфері земельних відносин;

- 14.1.126. обсяг видобутої вуглеводневої сировини:
- а) для цілей розділів X, XI обсяг нафти, природного газу (у тому числі супутнього (нафтового) газу), газового конденсату у значенні, наведеному в підпункті 14.1.128 цієї статті;
- б) для цілей розділу XVIII вироблена продукція у значенні, наведеному в Законі України "Про угоди про розподіл продукції", крім випадків, коли вироблена продукція обліковується та використовується інвестором як паливо або сировина;

{Підпункт 14.1.126 пункту 14.1 статті 14 в редакції Закону № 5412-VI від 02.10.2012}

- 14.1.127. обсяг вантажу обсяг за договором між перевізником та вантажовідправником, що підлягає транспортуванню (переміщенню) засобами трубопровідного транспорту згідно з істотними умовами (обсяги, строки та відповідні маршруги) відповідного договору з надання транспортних послуг;
- 14.1.128. обсяг видобутих корисних копалин (мінеральної сировини) обсяг товарної продукції гірничодобувного підприємства, що відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" обліковується гірничодобувним підприємством як запаси активи, вартість яких може бути достовірно визначена, для яких існує імовірність отримання їх власником суб'єктом господарювання економічної вигоди, пов'язаної з їх використанням, та які складаються з: сировини, призначеної для обслуговування виробництва, у тому числі шляхом виконання господарських договорів про послуги з давальницькою сировиною, та адміністративних потреб; готової продукції, що виготовлена на гірничодобувному підприємстві, у тому числі шляхом виконання господарських договорів про послуги з давальницькою сировиною, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом;
- 14.1.129. об'єкти житлової нерухомості будівлі, віднесені відповідно до законодавства до житлового фонду, дачні та садові будинки. Об'єкти житлової нерухомості поділяються на такі типи:
- а) житловий будинок будівля капітального типу, споруджена з дотриманням вимог, встановлених законом, іншими нормативно-правовими актами, і призначена для постійного у ній проживання. Житлові будинки поділяються на житлові будинки садибного типу та житлові будинки квартирного типу різної поверховості;
- б) житловий будинок садибного типу житловий будинок, розташований на окремій земельній ділянці, який складається із житлових та допоміжних (нежитлових) приміщень;
- в) прибудова до житлового будинку частина будинку, розташована поза контуром його капітальних зовнішніх стін, і яка має з основною частиною будинку одну (або більше) спільну капітальну стіну;
- г) квартира ізольоване помешкання в житловому будинку, призначене та придатне для постійного у ньому проживання;
- r) котедж одно-, півтораповерховий будинок невеликої житлової площі для постійного чи тимчасового проживання з присадибною ділянкою;

- д) кімнати у багатосімейних (комунальних) квартирах ізольовані помешкання в квартирі, в якій мешкають двоє чи більше квартиронаймачів;
- е) садовий будинок будинок для літнього (сезонного) використання, який в питаннях нормування площі забудови, зовнішніх конструкцій та інженерного обладнання не відповідає нормативам, установленим для житлових будинків;
- ϵ) дачний будинок житловий будинок для використання протягом року з метою позаміського відпочинку;
  - 14.1.130. одиниця площі оподатковуваної земельної ділянки:

у межах населеного пункту - 1 (один) метр квадратний (кв. метр); за межами населеного пункту - 1 (один) гектар (га);

14.1.131. однорідні (подібні) товари (роботи, послуги) - товари (роботи, послуги), що не є ідентичними, але мають схожі характеристики і складаються із схожих компонентів, у результаті чого виконують однакові функції порівняно з товарами, що оцінюються, та вважаються комерційно взаємозамінними.

Для визначення товарів однорідними (подібними) враховуються такі ознаки:

якість та ділова репутація на ринку;

наявність торговельної марки;

країна виробництва (походження);

виробник;

рік виробництва;

новий чи вживаний;

термін придатності;

- 14.1.132. окреме гральне місце для цілей розділу XII цього Кодексу гральний автомат, гральний/більярдний стіл, інший стіл, призначений для проведення розважальних ігор, гральний жолоб (доріжка) для боулінгу або кегельбану. Окреме гральне місце може включати незалежні гральні місця;
- 14.1.133. операційний (банківський) день частина робочого дня, протягом якої приймаються документи на переказ та на їх відкликання і, за наявності технічної можливості, здійснюється їх обробка, передача та виконання;
- 14.1.134. операція з давальницькою сировиною операція з переробки (обробки, збагачення чи використання) давальницької сировини (незалежно від кількості замовників і виконавців, а також етапів (операцій)) з метою одержання готової продукції за відповідну плату. До операцій з давальницькою сировиною належать операції, в яких сировина замовника на конкретному етапі її переробки становить не менш як 20 відсотків загальної вартості готової продукції;
- 14.1.135. оподаткування для цілей розділу ІХ цього Кодексу оподаткування рентною платою за транзитне транспортування трубопроводами природного газу територією України,

оподаткування рентною платою за транспортування нафти магістральними нафтопроводами територією України, оподаткування рентною платою за транспортування нафтопродуктів магістральними нафтопродуктопроводами територією України, оподаткування рентною платою за транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України;

- 14.1.136. орендна плата за земельні ділянки державної і комунальної власності обов'язковий платіж, який орендар вносить орендодавцеві за користування земельною ділянкою (далі у розділі XIII орендна плата);
- 14.1.137. орган стягнення державний орган, уповноважений здійснювати заходи щодо забезпечення погашення податкового боргу в межах повноважень, встановлених цим Кодексом та іншими законами України;
- 14.1.138. основні засоби матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 2500 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 2500 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік);
  - 14.1.139. особа для цілей розділу V цього Кодексу будь-яка із зазначених нижче осіб:
- а) юридична особа, створена відповідно до закону у будь-якій організаційно-правовій формі, у тому числі підприємство з іноземними інвестиціями, яка:

{Абзац підпункту 14.1.139 пункту 14.1 статті 14 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

або є платником податків і зборів, встановлених цим Кодексом, крім єдиного податку;

або ϵ платником ϵ диного податку за ставкою, що передбача ϵ сплату податку на додану вартість;

 $\{Aбзац підпункту 14.1.139 пункту 14.1 статті 14 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012; в редакції Закону № 5503-VI від 20.11.2012<math>\}$

або ϵ платником ϵ диного податку за ставкою, що передбача ϵ включення податку на додану вартість до складу ϵ диного податку, і добровільно переходить у встановленому цим Кодексом порядку на сплату ϵ диного податку за ставкою, що передбача ϵ сплату податку на додану вартість;

 $\{Aбзац підпункту 14.1.139 пункту 14.1 статті 14 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012; в редакції Закону № 5503-VI від 20.11.2012<math>\}$

б) фізична особа - підприємець, яка:

{Абзац підпункту 14.1.139 пункту 14.1 статті 14 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

або ϵ платником податків і зборів, встановлених цим Кодексом, крім ϵ диного податку;

{Абзац підпункту 14.1.139 пункту 14.1 статті 14 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

або ϵ платником ϵ диного податку за ставкою, що передбача ϵ сплату податку на додану вартість;

 $\{Aбзац підпункту 14.1.139 пункту 14.1 статті 14 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012; в редакції Закону № 5503-VI від 20.11.2012<math>\}$

або ϵ платником ϵ диного податку за ставкою, що передбача ϵ включення податку на додану вартість до складу ϵ диного податку, і добровільно переходить у встановленому цим Кодексом порядку на сплату ϵ диного податку за ставкою, що передбача ϵ сплату податку на додану вартість;

 $\{Aбзац підпункту 14.1.139 пункту 14.1 статті 14 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012; в редакції Закону № 5503-VI від 20.11.2012<math>\}$

в) юридична особа, фізична особа - підприємець, яка ввозить товари на митну територію України;

{Абзац підпункту 14.1.139 пункту 14.1 статті 14 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

г) постійне представництво;

{Абзац підпункту 14.1.139 пункту 14.1 статті 14 в редакції Законів № 4834-VI від 24.05.2012, № 5503-VI від 20.11.2012}

r) інвестор та/або інвестор (оператор) відповідно до угоди про розподіл продукції, на якого покладено ведення податкового обліку з податку на додану вартість за угодою про розподіл продукції.

 ${Підпункт 14.1.139}$ пункту 14.1 статті 14 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 5412-VI від 02.10.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 422-VII від 04.07.2013 $}$

Для цілей оподаткування дві чи більше особи, які здійснюють спільну діяльність без утворення юридичної особи, вважаються окремою особою у межах такої діяльності.

Облік результатів спільної діяльності ведеться платником податку, уповноваженим на це іншими сторонами згідно з умовами договору, окремо від обліку господарських результатів такого платника податку.

Для цілей оподаткування господарські відносини між учасниками спільної діяльності прирівнюються до відносин на основі окремих цивільно-правових договорів.

Порядок податкового обліку та звітності про результати спільної діяльності встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику;

 ${\Pi i d n y n km 14.1.139}$ n y n km y 14.1 c m a m m i 14 i з змінами, в несеними згідно <math>i з 3 a k o n M ≥ 4014-V I в i д 04.11.2011 $}$

- 14.1.140. офіційний валютний курс (валютний курс) у значенні, наведеному в Законі України "Про Національний банк України";
- 14.1.141. паливо моторне сумішеве види палива, отримані в результаті змішування палива, одержаного з нафтової сировини, з біоетанолом та добавками на основі біоетанолу, біодизелю або іншими біокомпонентами, вміст яких відповідає вимогам нормативних документів на паливо моторне сумішеве;
- 14.1.142. пересувне джерело забруднення транспортний засіб, рух якого супроводжується викидом в атмосферу забруднюючих речовин;
- 14.1.143. передавальні пристрої земельні поліпшення, створені для виконання спеціальних функцій з передачі енергії, речовини, сигналу, інформації тощо будь-якого походження та виду на відстань (лінії електропередачі, трубопроводи, водопроводи, теплові та газові мережі, лінії зв'язку тощо);
- 14.1.144. пиво насичений діоксидом вуглецю пінистий напій, отриманий під час бродіння охмеленого сусла пивними дріжджами, який зазначений у товарній позиції 2203 згідно з УКТ ЗЕД;
- 14.1.145. підакцизні товари (продукція) товари за кодами згідно з УКТ ЗЕД, на які цим Кодексом встановлено ставки акцизного податку;
- 14.1.146. пільговий торговий патент для цілей розділу XII цього Кодексу торговий патент на провадження торговельної діяльності певними видами товарів, визначених статтею 267 цього Кодексу;
- 14.1.147. плата за землю загальнодержавний податок, який справляється у формі земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності;
- 14.1.148. плата за марки акцизного податку плата, що вноситься вітчизняними виробниками та імпортерами алкогольних напоїв і тютюнових виробів за покриття витрат з виробництва, зберігання та реалізації марок акцизного податку. Розмір плати за марки акцизного податку встановлюється Кабінетом Міністрів України;
- 14.1.149. платник рентної плати для цілей розділу IX цього Кодексу платник рентної плати за транзитне транспортування трубопроводами природного газу територією України, платник рентної плати за транспортування нафти магістральними нафтопроводами територією України, платник рентної плати транспортування нафтопродуктів магістральними територією України, нафтопродуктопроводами платник рентної плати зa транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України;
- 14.1.150. первинна переробка (збагачення) мінеральної сировини як вид господарської діяльності гірничодобувного підприємства включає сукупність операцій збирання, дроблення

або мелення, сушку, класифікацію (сортування), брикетування, агломерацію, за виключенням агломерації руд з термічною обробкою, та збагачення фізико-хімічними методами (без якісної зміни мінеральних форм корисних копалин, їх агрегатно-фазового стану, кристалохімічної структури), а також може включати переробні технології, що є спеціальними видами робіт з добування корисних копалин (підземна газифікація та виплавляння, хімічне та бактеріальне вилуговування, дражна та гідравлічна розробка розсипних родовищ, гідравлічний транспорт гірничих порід покладів дна водойм);

- 14.1.151. платні послуги для цілей розділу XII цього Кодексу діяльність, пов'язана з наданням побутових послуг для задоволення особистих потреб замовника за готівку, а також з використанням інших форм розрахунків, включаючи платіжні картки. Перелік платних послуг, для надання яких необхідно придбавати торговий патент, визначається Кабінетом Міністрів України;
- 14.1.152. погашення податкового боргу зменшення абсолютного значення суми такого боргу, підтверджене відповідним документом;
- 14.1.153. податкова вимога письмова вимога контролюючого органу до платника податків щодо погашення суми податкового боргу;
- 14.1.154. податковий борг в міжнародних правовідносинах грошове зобов'язання з урахуванням штрафних санкцій, пені за їх наявності та витрат, пов'язаних з його стягненням, несплачене в установлений строк, що на підставі відповідного документа іноземної держави є предметом стягнення, яке може бути звернуго відповідно до міжнародного договору України;
- 14.1.155. податкова застава спосіб забезпечення сплати платником податків грошового зобов'язання та пені, не сплачених таким платником у строк, визначений цим Кодексом. Податкова застава виникає на підставах, встановлених цим Кодексом.

У разі невиконання платником податків грошового зобов'язання, забезпеченого податковою заставою, орган стягнення у порядку, визначеному цим Кодексом, звертає стягнення на майно такого платника, що ε предметом податкової застави;

- 14.1.156. податкове зобов'язання сума коштів, яку платник податків, у тому числі податковий агент, повинен сплатити до відповідного бюджету як податок або збір на підставі, в порядку та строки, визначені податковим законодавством (у тому числі сума коштів, визначена платником податків у податковому векселі та не сплачена в установлений законом строк);
- 14.1.157. податкове повідомлення-рішення письмове повідомлення контролюючого органу (рішення) про обов'язок платника податків сплатити суму грошового зобов'язання, визначену контролюючим органом у випадках, передбачених цим Кодексом та іншими законодавчими актами, контроль за виконанням яких покладено на контролюючі органи, або внести відповідні зміни до податкової звітності;
- 14.1.158. податкове повідомлення в міжнародних правовідносинах письмове повідомлення контролюючого органу про обов'язок платника податків сплатити суму грошового зобов'язання, визначену документом іноземної держави, за яким здійснюється погашення такої суми грошового зобов'язання відповідно до міжнародного договору України;
  - 14.1.159. пов'язані особи юридичні та/або фізичні особи, відносини між якими можуть

впливати на умови або економічні результати їх діяльності чи діяльності осіб, яких вони представляють.

При визнанні осіб пов'язаними враховується вплив, який може здійснюватися через володіння однією особою корпоративними правами інших осіб відповідно до укладених між ними договорів або за наявності іншої можливості однієї особи впливати на рішення, що приймаються іншими особами. При цьому такий вплив враховується незалежно від того, чи здійснюється він особою безпосередньо і самостійно або спільно з пов'язаними особами, що визнаються такими відповідно до цього підпункту.

Пов'язаними особами для цілей трансфертного ціноутворення визнаються:

- а) юридичні особи у разі якщо одна з таких осіб безпосередньо та/або опосередковано (через пов'язаних осіб) володіє корпоративними правами юридичної особи у розмірі 20 і більше відсотків;
- б) фізична та юридична особа у разі якщо фізична особа безпосередньо та/або опосередковано (через пов'язаних осіб) володіє корпоративними правами іншої юридичної особи у розмірі 20 і більше відсотків;
- в) юридичні особи у разі якщо одна і та сама особа безпосередньо та/або опосередковано володіє корпоративними правами таких юридичних осіб і розмір частки корпоративних прав у кожній юридичній особі становить 20 і більше відсотків;
- г) юридична особа і особа, що має повноваження на призначення (обрання) одноособового виконавчого органу такої юридичної особи або на призначення (обрання) 50 і більше відсотків складу її колегіального виконавчого органу або наглядової ради;
- r) юридичні особи, одноособові виконавчі органи яких призначені (обрані) за рішенням однієї і тієї самої особи (власника або уповноваженого ним органу);
- д) юридичні особи, в яких 50 і більше відсотків складу колегіального виконавчого органу або наглядової ради призначено (обрано) за рішенням однієї і тієї самої особи (власника або уповноваженого ним органу);
- е) юридичні особи, в яких 50 і більше відсотків складу колегіального виконавчого органу та/або наглядової ради становлять одні й ті самі фізичні особи;
- ϵ) юридична особа та фізична особа у разі здійснення фізичною особою повноважень одноособового виконавчого органу такої юридичної особи;
- ж) юридичні особи, в яких повноваження одноособового виконавчого органу здійснює одна й та сама особа;
- з) фізичні особи: чоловік (дружина), батьки (у тому числі усиновлювачі), діти (повнолітні, неповнолітні, у тому числі усиновлені), повнорідні та неповнорідні брати і сестри, опікун, піклувальник, дитина, над якою встановлено опіку чи піклування.

Для фізичної особи загальна частка корпоративних прав платника податку (голосів у керівному органі), якою вона володіє, визначається як частка корпоративних прав, що безпосередньо належить такій фізичній особі, та частка корпоративних прав, що належить юридичним особам, які контролюються такою фізичною особою.

Якщо фізична особа визнається пов'язаною з іншими особами відповідно до цього підпункту, такі особи визнаються пов'язаними між собою;

{Підпункт 14.1.159 пункту 14.1 статті 14 в редакції Закону № 408-VII від 04.07.2013}

- 14.1.160. пенсійний внесок кошти, внесені до недержавного пенсійного фонду, страхової організації або на пенсійний депозитний рахунок до банківської установи у межах недержавного пенсійного забезпечення чи сплачені до Накопичувального пенсійного фонду загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (далі Накопичувальний фонд) відповідно до закону. Для цілей оподаткування пенсійний внесок не є єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
- 14.1.161. пенсійний вклад кошти, внесені на пенсійний депозитний рахунок, відкритий у банківській установі згідно з договором пенсійного вкладу відповідно до закону;
- 14.1.162. пеня сума коштів у вигляді відсотків, нарахованих на суми грошових зобов'язань, не сплачених у встановлені законодавством строки;
- 14.1.163. перша реєстрація транспортного засобу реєстрація транспортного засобу, яка здійснюється уповноваженими державними органами України щодо цього транспортного засобу в Україні вперше;
- 14.1.164. план графік документальних виїзних перевірок перелік платників податків, що підлягають плановій перевірці контролюючими органами у відповідний період календарного року;
- 14.1.165. податок, платник податку, оподаткування, оподатковуваний прибуток для цілей розділу ІІІ цього Кодексу податок на прибуток підприємств, платник податку на прибуток підприємств, оподаткування податком на прибуток підприємств, прибуток, який підлягає оподаткуванню;
- 14.1.166. податок, платник податку, оподаткування, оподатковуваний дохід для цілей розділу IV цього Кодексу податок на доходи фізичних осіб, платник податку на доходи фізичних осіб, оподаткування податком на доходи фізичних осіб, дохід фізичної особи, який підлягає оподаткуванню;

14.1.167. виключено;

14.1.167. операція РЕПО - операція купівлі (продажу) цінних паперів із зобов'язанням зворотного їх продажу (купівлі) через визначений строк за заздалегідь обумовленою ціною, що здійснюється на основі єдиного договору РЕПО. В цілях цього Кодексу строк між датами виконання першої та другої частин операції РЕПО (строк РЕПО) не може перевищувати одного року;

 ${До}$ пункту 14.1 статті 14 включено підпункт 14.1.167 згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011 ${}$

14.1.168. податок, платник податку, оподаткування, ставка податку для цілей глави 2 розділу XIV цього Кодексу - фіксований сільськогосподарський податок, платник фіксованого сільськогосподарського податку, оподаткування фіксованим сільськогосподарським податком, ставка фіксованого сільськогосподарського податку;

- 14.1.169. збір за першу реєстрацію транспортного засобу загальнодержавний збір, який справляється за першу реєстрацію в Україні транспортних засобів, визначених розділом VII цього Кодексу;
- 14.1.170. податкова знижка для фізичних осіб, які не є суб'єктами господарювання, документально підтверджена сума (вартість) витрат платника податку резидента у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів фізичних або юридичних осіб протягом звітного року, на яку дозволяється зменшення його загального річного оподатковуваного доходу, одержаного за наслідками такого звітного року у вигляді заробітної плати, у випадках, визначених цим Кодексом;
- 14.1.171. податкова інформація у значенні, визначеному Законом України "Про інформацію";
- 14.1.172. податкова консультація допомога контролюючого органу конкретному платнику податків стосовно практичного використання конкретної норми закону або нормативноправового акта з питань адміністрування податків чи зборів, контроль за справлянням яких покладено на такий контролюючий орган;

14.1.173. виключено;

14.1.173. узагальнююча письмова податкова консультація - оприлюднення позиції контролюючого органу, що склалася за результатами узагальнення податкових консультацій, наданих платникам податків;

 ${\it До}$ пункту 14.1 статті 14 включено підпункт 14.1.173 згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011 ${\it }$

 ${Підпункт 14.1.174}$ пункту 14.1 статті 14 виключено на підставі Закону № 3609-VI від 07.07.2011 ${}^{\circ}$

14.1.175. податковий борг - сума узгодженого грошового зобов'язання (з урахуванням штрафних санкцій за їх наявності), але не сплаченого платником податків у встановлений цим Кодексом строк, а також пеня, нарахована на суму такого грошового зобов'язання;

{Підпункт 14.1.175 пункту 14.1 статті 14 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}

14.1.176. податковий вексель, авальований банком (податкова розписка) (далі - податковий вексель для цілей розділу VI цього Кодексу), - простий вексель, авальований банком, що видається векселедавцем: до отримання з акцизного складу спирту етилового, до отримання з нафтопереробного підприємства нафтопродуктів або до ввезення нафтопродуктів на митну територію України і є забезпеченням виконання ним зобов'язання сплатити суму акцизного податку у строк, визначений статтями 225, 229 цього Кодексу;

 ${Підпункт 14.1.176¹}$ пункту 14.1 статті 14 виключено на підставі Закону № 407-VII від 04.07.2013 ${}$

14.1.177. податковий пост - пост, що утворюється на території підприємств, де виробляються продукти з використанням підакцизних товарів, на які встановлено нульову ставку податку, що визначені у статті 230 цього Кодексу. На податковому посту здійснюють постійний безпосередній контроль постійні представники контролюючого органу за місцем його

- 14.1.178. податок на додану вартість непрямий податок, який нараховується та сплачується відповідно до норм розділу V цього Кодексу;
- 14.1.179. податкове зобов'язання для цілей розділу V цього Кодексу загальна сума податку на додану вартість, одержана (нарахована) платником податку в звітному (податковому) періоді;
- 14.1.180. податковий агент щодо податку на доходи фізичних осіб юридична особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ), самозайнята особа, представництво нерезидента юридичної особи, інвестор (оператор) за угодою про розподіл продукції, які незалежно від організаційно-правового статусу та способу оподаткування іншими податками та/або форми нарахування (виплати, надання) доходу (у грошовій або негрошовій формі) зобов'язані нараховувати, угримувати та сплачувати податок, передбачений розділом ІV цього Кодексу, до бюджету від імені та за рахунок фізичної особи з доходів, що виплачуються такій особі, вести податковий облік, подавати податкову звітність контролюючим органам та нести відповідальність за порушення його норм в порядку, передбаченому статтею 18 та розділом ІV цього Кодексу;

 ${Підпункт 14.1.180}$ пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5412-VI від 02.10.2012 $}$

- 14.1.181. податковий кредит сума, на яку платник податку на додану вартість має право зменшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду, визначена згідно з розділом V цього Кодексу;
- 14.1.182. помилково сплачені грошові зобов'язання суми коштів, які на певну дату надійшли до відповідного бюджету від юридичних осіб (їх філій, відділень, інших відокремлених підрозділів, що не мають статусу юридичної особи) або фізичних осіб (які мають статус суб'єктів підприємницької діяльності або не мають такого статусу), що не є платниками таких грошових зобов'язань:
- 14.1.183. послуга з надання персоналу господарська або цивільно-правова угода, відповідно до якої особа, що надає послугу (резидент або нерезидент), направляє у розпорядження іншої особи (резидента або нерезидента) одну або декількох фізичних осіб для виконання визначених цією угодою функцій. Угода про надання персоналу може передбачати укладання зазначеними фізичними особами трудової угоди або трудового контракту із особою, у розпорядження якої вони направлені. Інші умови надання персоналу (у тому числі винагорода особи, що надає послугу) визначаються угодою сторін;
- 14.1.184. послуги для цілей розділу IX цього Кодексу транспортування (переміщення) вантажу магістральними трубопроводами України;
- 14.1.185. постачання послуг будь-яка операція, що не є постачанням товарів, чи інша операція з передачі права на об'єкти права інтелектуальної власності та інші нематеріальні активи чи надання інших майнових прав стосовно таких об'єктів права інтелектуальної власності, а також надання послуг, що споживаються в процесі вчинення певної дії або провадження певної діяльності.

3 метою оподаткування постачанням послуг, зокрема є:

- а) досягнення домовленості утримуватися від певної дії або від конкуренції з третьою особою чи надання дозволу на будь-яку дію за умови укладення договору;
- б) постачання послуг за рішенням органу державної влади чи органу місцевого самоврядування або в примусовому порядку;
  - в) постачання послуг іншій особі на безоплатній основі;
- г) передача результатів виконаних робіт, наданих послуг платнику податку, уповноваженому згідно з договором вести облік результатів спільної діяльності без утворення юридичної особи, а також їх повернення таким платником податку після закінчення спільної діяльності;
- г) передача (внесення) виконаних робіт, наданих послуг як вклад у спільну діяльність без утворення юридичної особи, а також повернення послуг;
- д) постачання послуг з розміщення знаку відповідної торгової марки або самого товару чи послуги в кінофільмі, серіалі або телевізійній програмі, які ϵ візуальними (глядачі лише бачать продукт або знак торговельної марки, продукт чи торговельна марка згадується у розмові персонажа; товар, послуга чи торговельна марка органічно вплітаються в сюжет і ϵ його частиною);
- 14.1.186. податок; оподаткування; платник податку; оподатковувана операція для цілей розділу V цього Кодексу відповідно податок на додану вартість; оподаткування податком на додану вартість; платник податку на додану вартість; операція, яка підлягає оподаткуванню податком на додану вартість;
- 14.1.187. податок, платник податку, оподаткування, ставка податку для цілей розділу VI цього Кодексу акцизний податок, платник акцизного податку, оподаткування акцизним податком, ставка акцизного податку;
- 14.1.188. податкова різниця різниця, яка виникає між оцінкою і критеріями визнання доходів, витрат, активів, зобов'язань за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності, та доходами і витратами, визначеними згідно з розділом ІІІ цього Кодексу;
- 14.1.189. тимчасова податкова різниця податкова різниця, яка виникає у звітному періоді та анулюється в наступних звітних податкових періодах;
- 14.1.190. покупець марок акцизного податку суб'єкт господарювання, який відповідно до законодавства України є платником акцизного податку з алкогольних напоїв та тютюнових виробів;
- 14.1.191. постачання товарів будь-яка передача права на розпоряджання товарами як власник, у тому числі продаж, обмін чи дарування такого товару, а також постачання товарів за рішенням суду.

3 метою застосування терміна "постачання товарів" електрична та теплова енергія, газ, пар, вода, повітря, охолоджене чи кондиційоване, вважаються товаром.

Постачанням товарів також вважаються:

- а) фактична передача матеріальних активів іншій особі на підставі договору про фінансовий лізинг (повернення матеріальних активів згідно з договором про фінансовий лізинг) чи іншої домовленості, відповідно до якої оплата відстрочена, але право власності на матеріальні активи передається не пізніше дати здійснення останнього платежу;
- б) передача права власності на матеріальні активи за рішенням органу державної влади або органу місцевого самоврядування чи відповідно до законодавства;
- в) будь-яка із зазначених дій платника податку щодо матеріальних активів, якщо платник податку мав право на віднесення сум податку до податкового кредиту у разі придбання зазначеного майна чи його частини (безоплатна передача майна іншій особі; передача майна у межах балансу платника податку, що використовується у господарській діяльності платника податку для його подальшого використання з метою, не пов'язаною із господарською діяльністю такого платника податку; передача у межах балансу платника податку майна, що планувалося для використання в оподатковуваних операціях, для його використання в операціях, що звільняються від оподаткування або не підлягають оподаткуванню);
- г) передача (внесення) товарів (у тому числі необоротних активів) як вклад у спільну діяльність без утворення юридичної особи, а також їх повернення;

{Підпункт "т" підпункту 14.1.191 пункту 14.1 статті 14 виключено на підставі Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

- д) ліквідація платником податку за власним бажанням необоротних активів, які перебувають у такого платника;
- е) передача товарів згідно з договором, за яким сплачується комісія (винагорода) за продаж чи купівлю.

Не ε постачанням товарів випадки, коли основні виробничі засоби або невиробничі засоби ліквідуються у зв'язку з їх знищенням або зруйнуванням внаслідок дії обставин непереборної сили, а також в інших випадках, коли така ліквідація здійснюється без згоди платника податку, у тому числі в разі викрадення необоротних активів, або коли платник податку надає контролюючому органу відповідний документ про знищення, розібрання або перетворення необоротних активів в інший спосіб, внаслідок чого необоротний актив не може використовуватися за первісним призначенням;

- 14.1.192. постійна податкова різниця податкова різниця, яка виникає у звітному періоді та не анулюється в наступних звітних податкових періодах;
- 14.1.193. постійне представництво постійне місце діяльності, через яке повністю або частково проводиться господарська діяльність нерезидента в Україні, зокрема: місце управління; філія; офіс; фабрика; майстерня; установка або споруда для розвідки природних ресурсів; шахта, нафтова/газова свердловина, кар'єр чи будь-яке інше місце видобутку природних ресурсів; склад або приміщення, що використовується для доставки товарів.

З метою оподаткування термін "постійне представництво" включає будівельний майданчик, будівельний, складальний або монтажний об'єкт чи пов'язану з ними наглядову діяльність, якщо тривалість робіт, пов'язана з таким майданчиком, об'єктом чи діяльністю, перевищує шість місяців; надання послуг (крім послуг з надання персоналу), у тому числі консультаційних,

нерезидентом через співробітників або інший персонал, найнятий ним для таких цілей, але якщо така діяльність провадиться (в рамках одного проекту або проекту, що пов'язаний з ним) в Україні протягом періоду або періодів, загальна тривалість яких становить більш як шість місяців, у будь-якому дванадцятимісячному періоді; резидентів, які мають повноваження діяти від імені виключно такого нерезидента, що тягне за собою виникнення у цього нерезидента цивільних прав та обов'язків (укладати договори (контракти) від імені цього нерезидента; угримувати (зберігати) запаси товарів, що належать нерезиденту, із складу яких здійснюється поставка товару від імені нерезидента, крім резидентів, що мають статус складу тимчасового зберігання або митного ліцензійного складу).

{Абзац другий підпункту 14.1.193 пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011}

Постійним представництвом не є використання споруд виключно з метою зберігання, демонстрації або доставки товарів чи виробів, що належать нерезиденту; зберігання запасів товарів або виробів, що належать нерезиденту, виключно з метою зберігання або демонстрації; зберігання запасів товарів або виробів, що належать нерезиденту, виключно з метою переробки іншим підприємством; утримання постійного місця діяльності виключно з метою закупівлі товарів чи виробів або для збирання інформації для нерезидента; направлення у розпорядження особи фізичних осіб у межах виконання угод про послуги з надання персоналу; утримання постійного місця діяльності виключно з метою провадження для нерезидента будь-якої іншої діяльності, яка має підготовчий або допоміжний характер;

- 14.1.194. постійний представник (представники) контролюючого органу на акцизному складі призначена наказом контролюючого органу за місцем розташування акцизного складу посадова особа, яка здійснює постійний безпосередній контроль за дотриманням установленого порядку виробництва, оброблення (перероблення), змішування, розливу, пакування, фасування, зберігання, одержання чи видачі підакцизних товарів (продукції) у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику;
- 14.1.195. працівник фізична особа, яка безпосередньо власною працею виконує трудову функцію згідно з укладеним з роботодавцем трудовим договором (контрактом) відповідно до закону;
- 14.1.196. прибуткова продукція для цілей розділу XVIII цього Кодексу частина виробленої продукції, що розподіляється між інвестором і державою та визначається як різниця між виробленою і компенсаційною продукцією;
- 14.1.197. проведення лотереї господарська діяльність, яка включає в себе прийняття сплати участі у лотереї (ставок), проведення розіграшів призового (виграшного) фонду лотереї, виплату виграшів (видачу призів), а також інші операції, що забезпечують проведення лотереї;
  - 14.1.198. продавець марок акцизного податку контролюючі органи;
- 14.1.199. продукція для цілей розділу XVIII цього Кодексу корисні копалини загальнодержавного та місцевого значення (мінеральна сировина), що видобуваються (виробляються) під час розробки родовищ корисних копалин;
  - 14.1.200. призовий (виграшний) фонд сукупність виграшів (призів), а саме коштів, майна,

майнових прав, які підлягають виплаті (видачі) гравцям у разі їх виграшу в лотерею відповідно до оприлюднених умов її випуску та проведення;

14.1.201. державні грошові лотереї - лотереї, які передбачають наявність призового (виграшного) фонду у розмірі не менш як 50 відсотків суми отриманих доходів, а також відрахувань до Державного бюджету України в розмірі ставки податку, яка встановлена пунктом 151.1 статті 151, від частини тих доходів, що залишилися після формування призового фонду.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, встановлює вимоги щодо порядку фінансового контролю за діяльністю з випуску та проведення лотерей, а також вимоги до статутного капіталу операторів, що не можуть буги меншими за ті, що висуваються Національним банком України до банків, які провадять діяльність на всій території України;

- 14.1.202. продаж (реалізація) товарів будь-які операції, що здійснюються згідно з договорами купівлі-продажу, міни, поставки та іншими господарськими, цивільно-правовими договорами, які передбачають передачу прав власності на такі товари за плату або компенсацію незалежно від строків її надання, а також операції з безоплатного надання товарів. Не вважаються продажем товарів операції з надання товарів у межах договорів комісії (консигнації), поруки, схову (відповідального зберігання), доручення, довірчого управління, оперативного лізингу (оренди), інших цивільно-правових договорів, які не передбачають передачі прав власності на такі товари;
- 14.1.203. продаж результатів робіт (послуг) будь-які операції господарського, цивільноправового характеру з виконання робіт, надання послуг, надання права на користування або розпоряджання товарами, у тому числі нематеріальними активами та іншими об'єктами власності, що не є товарами, за умови компенсації їх вартості, а також операції з безоплатного надання результатів робіт (послуг). Продаж результатів робіт (послуг) включає, зокрема, надання права на користування товарами за договорами оперативного лізингу (оренди), продажу, передачі права відповідно до авторських або ліцензійних договорів, а також інші способи передачі об'єктів авторського права, патентів, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної, у тому числі промислової власності;
- 14.1.204. простий вексель, авальований банком, цінний папір, який посвідчує безумовне грошове зобов'язання векселедавця або його наказ банку сплатити після настання строку платежу визначену суму векселедержателю.

Вексель засвідчує безумовне грошове зобов'язання векселедавця сплатити до Державного бюджету України відповідну суму коштів і є податковим зобов'язанням, визначеним векселедавцем самостійно і узгодженим з дня взяття на облік векселя контролюючим органом за місцезнаходженням векселедавця, а в разі, якщо законодавством передбачено відстрочення із сплати митних платежів, - з дня митного оформлення товарів у відповідний режим;

14.1.205. прибудинкова територія - територія навколо багатоквартирного будинку, визначена на підставі відповідної містобудівної та землевпорядної документації в межах відповідної земельної ділянки, на якій розташовані багатоквартирний будинок і належні до нього будівлі і споруди, та необхідна для обслуговування багатоквартирного будинку та забезпечення задоволення житлових, соціальних і побутових потреб власників (співвласників) та наймачів (орендарів) квартир, а також нежитлових приміщень, розташованих у багатоквартирному

{Підпункт 14.1.205 пункту 14.1 статті 14 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

14.1.206. проценти - дохід, який сплачується (нараховується) позичальником на користь кредитора як плата за використання залучених на визначений або невизначений строк коштів або майна.

До процентів включаються:

- а) платіж за використання коштів або товарів (робіт, послуг), отриманих у кредит;
- б) платіж за використання коштів, залучених у депозит;
- в) платіж за придбання товарів у розстрочку;
- г) платіж за користування майном згідно з договорами фінансового лізингу (оренди) (без урахування частини лізингового платежу, що надається в рахунок компенсації частини вартості об'єкта фінансового лізингу);
- г) винагорода (дохід) орендодавця як частина орендного платежу за договором оренди житла з викупом, сплачена фізичною особою платнику податку, на користь якого відступлено право на отримання таких платежів.

Проценти нараховуються у вигляді відсотків на основну суму заборгованості чи вартості майна або у вигляді фіксованих сум. У разі якщо залучення коштів здійснюється шляхом продажу облігацій, казначейських зобов'язань чи ощадних (депозитних) сертифікатів, емітованих позичальником, або шляхом врахування векселів та здійснення операцій з придбання цінних паперів із зворотним викупом, сума процентів визначається шляхом нарахування їх на номінал такого цінного паперу, виплати фіксованої премії чи виграшу або шляхом визначення різниці між ціною розміщення (продажу) та ціною погашення (зворотного викупу) такого цінного паперу.

Платежі за іншими цивільно-правовими договорами незалежно від того, встановлені вони в абсолютних (фіксованих) цінах або у відсотках суми договору або іншої вартісної бази, не ε процентами;

- 14.1.207. пункт виміру пункт, у якому відповідно до угоди про розподіл продукції проводиться вимір виробленої продукції та її розподіл на компенсаційну та прибуткову;
- 14.1.208. пункт обміну іноземної валюти для цілей розділу XII цього Кодексу структурна одиниця, яка відкривається банком (фінансовою установою) у порядку, встановленому Національним банком України, у тому числі на підставі агентських договорів з юридичними особами-резидентами, а також національним оператором поштового зв'язку, де здійснюються валютно-обмінні операції для фізичних осіб резидентів і нерезидентів, та розташювана поза межами операційного залу;

 ${Підпункт 14.1.208}$ пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011 $}$

14.1.209. пункт приймання (відправлення) та призначення - пункт, що для відповідного вантажу визначається як прикордонний пункт, перевалювальний комплекс, пункт тимчасового зберігання вантажу, у тому числі підземне сховище природного газу, на території України до його

переміщення за межі держави, пункт переробки вантажу на території України до переміщення вантажу за її межі;

 ${Підпункт 14.1.210}$ пункту 14.1 статті 14 виключено на підставі Закону № 3609-VI від 07.07.2011 ${}^{\circ}$

14.1.211. пункт продажу товарів для цілей розділу XII цього Кодексу - це:

магазин, інша торговельна точка, що розташовані в окремому приміщенні, будівлі або їх частині, і мають торговельний зал для покупців або використовують для торгівлі його частину;

кіоск, палатка, інша мала архітектурна форма, яка розташована в окремому приміщенні, але не має вбудованого торговельного залу для покупців;

автомагазин, розвозка, інший вид пересувної торговельної мережі;

лоток, прилавок, інший вид торговельної точки у відведеному для торговельної діяльності місці, крім лотків і прилавків, що надаються в оренду суб'єктам господарювання - фізичним особам та розташювані в межах спеціалізованих підприємств сфери торгівлі - ринків усіх форм власності;

стаціонарна, малогабаритна і пересувна автозаправна станція, заправний пункт, який здійснює торгівлю нафтопродуктами, скрапленим та стиснутим газом;

фабрика-кухня, фабрика-заготівельня, їдальня, ресторан, кафе, закусочна, бар, буфет, відкритий літній майданчик, кіоск, інший пункт ресторанного господарства;

оптова база, склад-магазин, інші приміщення, що використовуються для здійснення оптової торгівлі за готівку, інші готівкові платіжні засоби та з використанням платіжних карток;

14.1.212. реалізація підакцизних товарів (продукції) - будь-які операції на митній території України, що передбачають відвантаження підакцизних товарів (продукції) згідно з договорами купівлі-продажу, міни, поставки та іншими господарськими, цивільно-правовими договорами з передачею прав власності або без такої, за плату (компенсацію) або без такої, незалежно від строків її надання, а також безоплатного відвантаження товарів, у тому числі з давальницької сировини;

14.1.213. резиденти - це:

- а) юридичні особи та їх відокремлені особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України з місцезнаходженням як на її території, так і за її межами;
- б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет;
  - в) фізична особа резидент фізична особа, яка має місце проживання в Україні.

У разі якщо фізична особа має місце проживання також в іноземній державі, вона вважається резидентом, якщо така особа має місце постійного проживання в Україні; якщо особа має місце постійного проживання також в іноземній державі, вона вважається резидентом, якщо має більш тісні особисті чи економічні зв'язки (центр життєвих інтересів) в Україні. У разі якщо державу, в якій фізична особа має центр життєвих інтересів, не можна визначити, або якщо фізична особа не має місця постійного проживання у жодній з держав, вона вважається резидентом, якщо

перебуває в Україні не менше 183 днів (включаючи день приїзду та від'їзду) протягом періоду або періодів податкового року.

Достатньою (але не виключною) умовою визначення місця знаходження центру життєвих інтересів фізичної особи ϵ місце постійного проживання членів її сім'ї або її реєстрації як суб'єкта підприємницької діяльності.

Якщо неможливо визначити резидентський статус фізичної особи, використовуючи попередні положення цього підпункту, фізична особа вважається резидентом, якщо вона є громадянином України.

Якщо всупереч закону фізична особа - громадянин України має також громадянство іншюї країни, то з метою оподаткування цим податком така особа вважається громадянином України, який не має права на залік податків, сплачених за кордоном, передбаченого цим Кодексом або нормами міжнародних угод України.

Якщо фізична особа ϵ особою без громадянства і на неї не поширюються положення абзаців першого - четвертого цього підпункту, то її статус визначається згідно з нормами міжнародного права.

Достатньою підставою для визначення особи резидентом ϵ самостійне визначення нею основного місця проживання на території України у порядку, встановленому цим Кодексом, або її реєстрація як самозайнятої особи.

У разі якщо у розділі IV цього Кодексу використовується термін "резидент" у відповідних відмінках, під цим терміном розуміється "фізична особа - резидент";

{Підпункт 14.1.214 пункту 14.1 статті 14 виключено на підставі Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

- 14.1.215. рентна плата для цілей розділу ІХ цього Кодексу рентна плата за транзитне транспортування трубопроводами природного газу територією України, рентна плата за транспортування нафти магістральними нафтопроводами територією України, рентна плата за транспортування нафтопродуктів магістральними нафтопродуктопроводами територією України, рентна плата за транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України;
- 14.1.216. рециркулюючий газ природний газ, який повернуто (закачано) в один або декілька нафтогазоносних покладів такого родовища (свердловини) для підтримання в них необхідних пластового тиску або пластової енергії відповідно до затверджених в установленому законодавством порядку центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у нафтогазовому комплексі проекту промислової або дослідно-промислової розробки родовища (покладу), а також до комплексного проекту його облаштування.

{Абзац перший підпункту 14.1.216 пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

Джерелом походження рециркулюючого газу може бути природний газ: видобутий надрокористувачем із наданої йому в користування ділянки нафтогазоносних надр, для якої відповідним проектом передбачено повернення такого газу в надра; видобутий на іншій, ніж зазначена вище, ділянці надр, що контролюється надрокористувачем та переданий (із внесенням відповідної рентної плати) ним для використання на такому родовищі; придбаний

надрокористувачем у третіх осіб для використання на такому родовищі;

- 14.1.217. рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України загальнодержавний обов'язковий платіж, який сплачується за надані послуги з транспортування (переміщення) вантажу територією України об'єктами трубопровідного транспорту;
- 14.1.218. ринок товарів (робіт, послуг) сфера обігу товарів (робіт, послуг), що визначається виходячи з можливості покупця (продавця) без значних додаткових витрат придбати (реалізувати) товар (роботи, послуги) на найближчій для покупця (продавця) території;
- 14.1.219. ринкова ціна ціна, за якою товари (роботи, послуги) передаються іншому власнику за умови, що продавець бажає передати такі товари (роботи, послуги), а покупець бажає їх отримати на добровільній основі, обидві сторони є взаємно незалежними юридично та фактично, володіють достатньою інформацією про такі товари (роботи, послуги), а також ціни, які склалися на ринку ідентичних (а за їх відсутності однорідних) товарів (робіт, послуг) у порівняних економічних (комерційних) умовах;
- 14.1.220. рік виготовлення транспортного засобу календарна дата виготовлення транспортного засобу (день, місяць, рік); для транспортних засобів, календарну дату виготовлення яких визначити неможливо, 1 січня року виготовлення, зазначеного в реєстраційних документах;
- 14.1.221. ризик ймовірність недекларування (неповного декларування) платником податків податкових зобов'язань, невиконання платником податків іншого законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи;
- 14.1.222. роботодавець юридична особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ чи її представництво) або самозайнята особа, яка використовує найману працю фізичних осіб на підставі укладених трудових договорів (контрактів) та несе обов'язки із сплати їм заробітної плати, а також нарахування, угримання та сплати податку на доходи фізичних осіб до бюджету, нарахувань на фонд оплати праці, інші обов'язки, передбачені законами.

Для цілей розділу IV цього Кодексу до роботодавця прирівнюються юридична особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ чи її представництво), постійне представництво нерезидента або самозайнята особа, які нараховують (виплачують) дохід за виконання роботи та/ або надання послуги згідно із цивільно-правовим договором у разі, якщо буде встановлено, що відносини за таким договором фактично є трудовими;

14.1.223. розміщення відходів - постійне (остаточне) перебування або захоронення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи об'єктах (місцях розміщення відходів, сховищах, полігонах, комплексах, спорудах, ділянках надр тощо), на використання яких отримано дозволи уповноважених органів;

{Підпункт 14.1.223 пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законами № 4834-VI від 24.05.2012, № 5083-VI від 05.07.2012}

14.1.224. розпорядник акцизного складу - суб'єкт господарювання, який одержав ліцензію на право виробництва спирту етилового, алкогольних напоїв, зареєстрований платником

14.1.225. роялті - будь-який платіж, отриманий як винагорода за користування або за надання права на користування будь-яким авторським та суміжним правом на літературні твори, твори мистецтва або науки, включаючи комп'ютерні програми, інші записи на носіях інформації, відео- або аудіокасети, кінематографічні фільми або плівки для радіо- чи телевізійного мовлення, передачі (програми) організацій мовлення, будь-яким патентом, зареєстрованим знаком на товари і послуги чи торгівельною маркою, дизайном, секретним кресленням, моделлю, формулою, процесом, правом на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау).

{Абзац перший підпункту 14.1.225 пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011}

Не вважаються роялті платежі за отримання об'єктів власності, визначених в абзаці першому цього пункту, у володіння або розпорядження чи власність особи або, якщо умови користування такими об'єктами власності надають право користувачу продати або здійснити відчуження в інший спосіб такого об'єкта власності або оприлюднити (розголосити) секретні креслення, моделі, формули, процеси, права на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау), за винятком випадків, коли таке оприлюднення (розголошення) є обов'язковим згідно із законодавством України;

{Абзац другий підпункту 14.1.225 пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011}

14.1.226. самозайнята особа - платник податку, який є фізичною особою - підприємцем або провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником в межах такої підприємницької чи незалежної професійної діяльності.

Незалежна професійна діяльність - участь фізичної особи у науковій, літературній, артистичній, художній, освітній або викладацькій діяльності, діяльність лікарів, приватних нотаріусів, адвокатів, арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), аудиторів, бухгалтерів, оцінщиків, інженерів чи архітекторів, особи, зайнятої релігійною (місіонерською) діяльністю, іншою подібною діяльністю за умови, що така особа не ϵ працівником або фізичною особою - підприємцем та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб;

{Абзац другий підпункту 14.1.226 пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із № 4212-VI від 22.12.2011}

14.1.227. середньооблікова кількість працівників - кількість працівників у юридичних осіб, визначена за методикою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері статистики, з урахуванням усіх найманих працівників і осіб, що працюють за цивільно-правовими договорами та за сумісництвом більш як один календарний місяць, а також найманих працівників представництв, філій, відділень та інших відокремлених підрозділів в еквіваленті повної зайнятості, крім найманих працівників, які перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами та у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею передбаченого законодавством віку;

- 14.1.228. собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг для цілей розділу ІІІ цього Кодексу витрати, що прямо пов'язані з виробництвом та/або придбанням реалізованих протягом звітного податкового періоду товарів, виконаних робіт, наданих послуг, які визначаються відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку, що застосовуються в частині, яка не суперечить положенням цього розділу;
- 14.1.229. спеціально відведені автостоянки площа території (землі), що належить на правах власності територіальній громаді або державі, яка визначається органами місцевого самоврядування із встановленням правил щодо відповідальності за збереження транспортного засобу.

До спеціально відведених автостоянок можуть належати комунальні гаражі, стоянки, паркінги (будівлі, споруди, їх частини), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету з метою здійснення організації паркування транспортних засобів.

Не належать до спеціально відведених автостоянок гаражі, автостоянки, власники або користувачі яких є платниками земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності, а також земельні ділянки, що належать до прибудинкових територій;

- 14.1.230. стаціонарне джерело забруднення підприємство, цех, агрегат, установка або інший нерухомий об'єкт, що зберігає свої просторові координати протягом певного часу і здійснює викиди забруднюючих речовин в атмосферу та/або скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти;
- 14.1.231. розумна економічна причина (ділова мета) причина, яка може бути наявна лише за умови, що платник податків має намір одержати економічний ефект у результаті господарської діяльності;
- 14.1.232. сертифікат фонду операцій з нерухомістю цінний папір, що засвідчує право його власника на отримання доходу від інвестування в операції з нерухомістю відповідно до закону;
- 14.1.233. сільськогосподарські угіддя рілля, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища та перелоги;
- 14.1.234. сільськогосподарська продукція (сільськогосподарські товари) для цілей глави 2 розділу XIV цього Кодексу продукція/товари, що підпадають під визначення груп 1-24 УКТ ЗЕД, якщо при цьому такі товари (продукція) вирошуються, відгодовуються, виловлюються, збираються, виготовляються, виробляються, переробляються безпосередньо виробником цих товарів (продукції), а також продукти обробки та переробки цих товарів (продукції), якщо вони були придбані або вироблені на власних або орендованих потужностях (площах) для продажу, переробки або внутрішньогосподарського споживання;
- 14.1.235. сільськогосподарський товаровиробник для цілей глави 2 розділу XIV цього Кодексу юридична особа незалежно від організаційно-правової форми, яка займається виробництвом сільськогосподарської продукції та/або розведенням, вирощуванням та виловом риби у внутрішніх водоймах (озерах, ставках та водосховищах) та її переробкою на власних чи орендованих потужностях, у тому числі власновиробленої сировини на давальницьких умовах,

та здійснює операції з її постачання;

 ${Підпункт 14.1.236}$ пункту 14.1 статті 14 виключено на підставі Закону № 3609-VI від 07.07.2011 ${}$

- 14.1.237. спирт етиловий всі види спирту етилового, біоетанол, які зазначені у товарних позиціях 2207 та 2208 згідно з УКТ ЗЕД;
- 14.1.238. споруди земельні поліпшення, що не належать до будівель і призначені для виконання спеціальних технічних функцій;
  - 14.1.239. виключено;
- 14.1.240. ставка податку для цілей розділу XIII цього Кодексу законодавчо визначений річний розмір плати за одиницю площі оподатковуваної земельної ділянки;
- 14.1.241. суб'єкт владних повноважень у значенні, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України;

 ${\Pi$ ідпункт 14.1.242 пункту 14.1 статті 14 виключено на підставі Закону № 4915-VI від 07.06.2012 $}$

14.1.243. тариф для цілей розділу ІХ - вартість транспортування облікової одиниці вантажу магістральними трубопроводами України (без податку на додану вартість), що встановлюється:

на транспортування для споживачів України - центральним органом виконавчої влади, уповноваженим Президентом України;

{Абзац другий підпункту 14.1.243 пункту 14.1 статті 14 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

для транзиту територією України - на підставі договорів;

14.1.244. товари - матеріальні та нематеріальні активи, у тому числі земельні ділянки, земельні частки (паї), а також цінні папери та деривативи, що використовуються у будь-яких операціях, крім операцій з їх випуску (емісії) та погашення.

В цілях оподаткування операцій з переміщення майна та енергії через митний кордон України термін "товари" вживається у значенні, визначеному Митним кодексом України;

- 14.1.245. товарний кредит товари (роботи, послуги), що передаються резидентом або нерезидентом у власність юридичних чи фізичних осіб на умовах договору, що передбачає відстрочення остаточних розрахунків на визначений строк та під процент. Товарний кредит передбачає передачу права власності на товари (роботи, послуги) покупцеві (замовникові) у момент підписання договору або в момент фізичного отримання товарів (робіг, послуг) таким покупцем (замовником), незалежно від часу погашення заборгованості;
- 14.1.246. торговельна діяльність для цілей розділу XII цього Кодексу роздрібна та оптова торгівля, діяльність у торговельно-виробничій (ресторанне господарство) сфері за готівку, інші готівкові платіжні засоби та з використанням платіжних карток;
- 14.1.247. торгівля валютними цінностями операції, пов'язані з переходом права власності на національну валюту України, іноземну валюту, платіжні документи та інші цінні папери,

виражені у національній валюті України, в іноземній валюті або банківських металах, банківські метали;

- 14.1.248. торгівля іноземною валютою валютні операції, пов'язані з переходом права власності на валютні цінності, за винятком операцій, що здійснюються між резидентами за умови, що такими валютними цінностями ϵ національна валюта України, цінні папери та чеки, виражені у національній валюті України;
- 14.1.249. торгівля у розстрочку господарська операція, яка передбачає продаж резидентом або нерезидентом товарів фізичним чи юридичним особам на умовах розстрочення кінцевого розрахунку, на визначений строк та під процент.

Торгівля у розстрочку передбачає передачу товарів у розпорядження покупця в момент здійснення першого внеску (завдатку) з передачею права власності на такі товари після кінцевого розрахунку.

Правила торгівлі у розстрочку фізичним особам установлюються Кабінетом Міністрів України;

- 14.1.250. торговий патент для цілей розділу XII цього Кодексу державне свідоцтво з обмеженим строком дії на провадження певного виду підприємницької діяльності та користування яким передбачає своєчасне внесення до бюджету відповідного збору;
- 14.1.251. транспортні засоби, що використовувалися, транспортні засоби, на які уповноваженими державними органами, в тому числі іноземними, видані реєстраційні документи, що дають право експлуатувати такі транспортні засоби;
- 14.1.251¹. трансфертне ціноутворення система визначення звичайної ціни товарів та/або результатів робіт (послуг) в операціях, визнаних відповідно до статті 39 цього Кодексу контрольованими".

 $\{\Pi$ ункт 14.1 статті 14 доповнено підпунктом 14.1.251 ^{1} згідно із Законом № 408-VII від 04.07.2013 $\}$

- 14.1.252. тютюнові вироби сигарети з фільтром або без фільтру, цигарки, сигари, сигарили, а також люльковий, нюхальний, смоктальний, жувальний тютюн, махорка та інші вироби з тютюну чи його замінників для куріння, нюхання, смоктання чи жування;
- 14.1.253. умовне звільнення від оподаткування митними платежами звільнення від сплати митних платежів, застосування якого передбачає дотримання певних умов та обмежень під час використання товарів і транспортних засобів комерційного призначення, розпорядження ними після їх випуску;
- 14.1.254. умовне звільнення від оподаткування податком на додану вартість та акцизним податком у разі ввезення товарів на митну територію України звільнення (умовне повне або умовне часткове) від сплати нарахованого податкового зобов'язання у разі розміщення товарів у митних режимах, що передбачають звільнення від оподаткування за умови дотримання вимог митного режиму, встановлених Митним кодексом України;

{Підпункт 14.1.254 пункту 14.1 статті 14 в редакції Закону № 4915-VI від 07.06.2012}

14.1.255. відступлення права вимоги - операція з переуступки кредитором прав вимоги

боргу третьої особи новому кредитору з попередньою або наступною компенсацією вартості такого боргу кредитору або без такої компенсації;

- 14.1.256. фіксований сільськогосподарський податок для цілей глави 2 розділу XIV цього Кодексу податок, який справляється з одиниці земельної площі у відсотках її нормативної грошової оцінки та сплата якого замінює сплату окремих податків і зборів;
- 14.1.257. фінансова допомога фінансова допомога, надана на безповоротній або поворотній основі.

Безповоротна фінансова допомога - це:

сума коштів, передана платнику податків згідно з договорами дарування, іншими подібними договорами або без укладення таких договорів;

сума безнадійної заборгованості, відшкодована кредитору позичальником після списання такої безнадійної заборгованості;

сума заборгованості одного платника податків перед іншим платником податків, що не стягнута після закінчення строку позовної давності;

основна сума кредиту або депозиту, що надані платнику податків без встановлення строків повернення такої основної суми, за винятком кредитів, наданих під безстрокові облігації, та депозитів до запитання у банківських установах, а також сума процентів, нарахованих на таку основну суму, але не сплачених (списаних);

сума процентів, умовно нарахованих на суму поворотної фінансової допомоги, що залишається неповерненою на кінець звітного періоду, у розмірі облікової ставки Національного банку України, розрахованої за кожний день фактичного використання такої поворотної фінансової допомоги.

Поворотна фінансова допомога - сума коштів, що надійшла платнику податків у користування за договором, який не передбачає нарахування процентів або надання інших видів компенсацій у вигляді плати за користування такими коштами, та є обов'язковою до повернення;

- 14.1.258. фінансовий кредит кошти, що надаються банком-резидентом або нерезидентом, що кваліфікується як банківська установа згідно із законодавством країни перебування нерезидента, або резидентами і нерезидентами, які мають згідно з відповідним законодавством статус небанківських фінансових установ, а також іноземною державою або його офіційними агентствами, міжнародними фінансовими організаціями та іншими кредиторами нерезидентами юридичній чи фізичній особі на визначений строк для цільового використання та під процент;
- 14.1.259. фонд банківського управління кошти учасників фондів банківського управління та інші активи, що перебувають у довірчому управлінні уповноваженого банку відповідно до закону;
- 14.1.260. фрахт винагорода (компенсація), що сплачується за договорами перевезення, найму або піднайму судна або транспортного засобу (їх частин) для:

перевезення вантажів та пасажирів морськими або повітряними суднами;

перевезення вантажів залізничним або автомобільним транспортом;

- 14.1.261. цільове призначення земельної ділянки використання земельної ділянки за призначенням, визначеним на підставі документації із землеустрою у встановленому законодавством порядку;
- 14.1.262. частка сільськогосподарського товаровиробництва для цілей глави 2 розділу XIV цього Кодексу питома вага доходу сільськогосподарського товаровиробника, отриманого від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки, у загальній сумі його доходу, що враховується під час визначення права такого товаровиробника на реєстрацію як платника податку;
- 14.1.263. членами сім'ї фізичної особи першого ступеня споріднення вважаються її батьки, чоловік або дружина, діти, у тому числі усиновлені. Інші члени сім'ї фізичної особи вважаються такими, що мають другий ступінь споріднення;
- 14.1.264. хронометраж процес спостереження за веденням господарської діяльності платника податків, який здійснюється під час проведення фактичних перевірок та застосовується контролюючими органами з метою встановлення реальних показників щодо діяльності платника податків, яка здійснюється на відповідному місці її провадження;
- 14.1.265. штрафна санкція (фінансова санкція, штраф) плата у вигляді фіксованої суми та/або відсотків, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, а також штрафні санкції за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
- 14.1.266. касовий метод для цілей оподаткування згідно з розділом V цього Кодексу метод податкового обліку, за яким дата виникнення податкових зобов'язань визначається як дата зарахування (отримання) коштів на банківський рахунок (у касу) платника податку або дата отримання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) ним товарів (послуг), а дата виникнення права на податковий кредит визначається як дата списання коштів з банківського рахунку (видачі з каси) платника податку або дата надання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) йому товарів (послуг);
- 14.1.267. позика грошові кошти, що надаються резидентами, які є фінансовими установами, або нерезидентами, крім нерезидентів, які мають офшорний статус, позичальнику на визначений строк із зобов'язанням їх повернення та сплатою процентів за користування сумою позики;
- 14.1.268. пасивні доходи доходи, отримані у вигляді процентів, дивідендів, страхових виплат і відшкодувань, а також роялті.
- 14.2. Для цілей цього Кодексу до цінних паперів прирівнюються боргові зобов'язання Національного банку України.

{Статтю 14 доповнено пунктом 14.2 згідно із Законом № 4238-VI від 22.12.2011}

Стаття 15. Платники податків

15.1. Платниками податків визнаються фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з цим Кодексом або податковими законами, і на яких покладено обов'язок

із сплати податків та зборів згідно з цим Кодексом.

15.2. Кожний з платників податків може бути платником податку за одним або кількома податками та зборами.

Стаття 16. Обов'язки платника податків

- 16.1. Платник податків зобов'язаний:
- 16.1.1. стати на облік у контролюючих органах в порядку, встановленому законодавством України;
- 16.1.2. вести в установленому порядку облік доходів і витрат, складати звітність, що стосується обчислення і сплати податків та зборів;
- 16.1.3. подавати до контролюючих органів у порядку, встановленому податковим та митним законодавством, декларації, звітність та інші документи, пов'язані з обчисленням і сплатою податків та зборів;
- 16.1.4. сплачувати податки та збори в строки та у розмірах, встановлених цим Кодексом та законами з питань митної справи;
- 16.1.5. подавати на належним чином оформлену письмову вимогу контролюючих органів (у випадках, визначених законодавством) документи з обліку доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування (податкових зобов'язань), первинні документи, регістри бухгалтерського обліку, фінансову звітність, інші документи, пов'язані з обчисленням та сплатою податків та зборів. У письмовій вимозі обов'язково зазначаються конкретний перелік документів, які повинен надати платник податків, та підстави для їх надання;
- 16.1.6. подавати контролюючим органам інформацію, відомості про суми коштів, не сплачених до бюджету в зв'язку з отриманням податкових пільг (суми отриманих пільг) та напрями їх використання (щодо умовних податкових пільг пільг, що надаються за умови використання коштів, вивільнених у суб'єкта господарювання внаслідок надання пільги, у визначеному державою порядку);
- 16.1.7. подавати контролюючим органам інформацію в порядку, у строки та в обсягах, встановлених податковим законодавством;
- 16.1.8. виконувати законні вимоги контролюючих органів щодо усунення виявлених порушень законів з питань оподаткування та митної справи і підписувати акти (довідки) про проведення перевірки;
- 16.1.9. не перешкоджати законній діяльності посадової особи контролюючого органу під час виконання нею службових обов'язків та виконувати законні вимоги такої посадової особи;
- 16.1.10. повідомляти контролюючим органам за місцем обліку такого платника про його ліквідацію або реорганізацію протягом трьох робочих днів з дня прийняття відповідного рішення (крім випадків, коли обов'язок здійснювати таке повідомлення покладено законом на орган державної реєстрації);
- 16.1.11. повідомляти контролюючі органи про зміну місцезнаходження юридичної особи та зміну місця проживання фізичної особи підприємця;

- 16.1.12. забезпечувати збереження документів, пов'язаних з виконанням податкового обов'язку, протягом строків, установлених цим Кодексом;
- 16.1.13. допускати посадових осіб контролюючого органу під час проведення ними перевірок до обстеження приміщень, територій (крім житла громадян), що використовуються для одержання доходів чи пов'язані з угриманням об'єктів оподаткування, а також для проведення перевірок з питань обчислення і сплати податків та зборів у випадках, встановлених цим Кодексом.

{Положення підпункту 16.1.13 пункту 16.1 статті 16, згідно з яким платник податків зобов'язаний допускати посадових осіб контролюючого органу під час проведення ними перевірок до обстеження приміщень, територій (крім житла громадян), що використовуються для одержання доходів чи пов'язані з утриманням об'єктів оподаткування, а також для проведення перевірок з питань обчислення і сплати податків та зборів у випадках, встановлених цим Кодексом визнано конституційним згідно з Рішенням Конституційного Суду № 13-рп/2012 від 12.06.2012}

Стаття 17. Права платника податків

- 17.1. Платник податків має право:
- 17.1.1. безоплатно отримувати у контролюючих органах, у тому числі і через мережу Інтернет, інформацію про податки та збори і нормативно-правові акти, що їх регулюють, порядок обліку та сплати податків та зборів, права та обов'язки платників податків, повноваження контролюючих органів та їх посадових осіб щодо здійснення податкового контролю;

 ${Підпункт 17.1.1 пункту 17.1 статті 17 із змінами, внесеними згідно з Законами № 5083-VI від 05.07.2012, № 404-VII від 04.07.2013}$

- 17.1.2. представляти свої інтереси в контролюючих органах самостійно, через податкового агента або уповноваженого представника;
- 17.1.3. обирати самостійно, якщо інше не встановлено цим Кодексом, метод ведення обліку доходів і витрат;
- 17.1.4. користуватися податковими пільгами за наявності підстав у порядку, встановленому цим Кодексом;
- 17.1.5. одержувати відстрочення, розстрочення сплати податків або податковий кредит в порядку і на умовах, встановлених цим Кодексом;
- 17.1.6. бути присутнім під час проведення перевірок та надавати пояснення з питань, що виникають під час таких перевірок, ознайомлюватися та отримувати акти (довідки) перевірок, проведених контролюючими органами, перед підписанням актів (довідок) про проведення перевірки, у разі наявності зауважень щодо змісту (тексту) складених актів (довідок) підписувати їх із застереженням та подавати контролюючому органу письмові заперечення в порядку, встановленому цим Кодексом;

{Підпункт 17.1.6 пункту 17.1 статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

- 17.1.7. оскаржувати в порядку, встановленому цим Кодексом, рішення, дії (бездіяльність) контролюючих органів (посадових осіб), надані контролюючими органами роз'яснення;
- 17.1.8. вимагати від контролюючих органів проведення перевірки відомостей та фактів, що можуть свідчити на користь платника податків;
- 17.1.9. на нерозголошення контролюючим органом (посадовими особами) відомостей про такого платника без його письмової згоди та відомостей, що становлять конфіденційну інформацію, державну, комерційну чи банківську таємницю та стали відомі під час виконання посадовими особами службових обов'язків, крім випадків, коли це прямо передбачено законами;
- 17.1.10. на залік чи повернення надміру сплачених, а також надміру стягнутих сум податків та зборів, пені, штрафів у порядку, встановленому цим Кодексом;
- 17.1.11. на повне відшкодування збитків (шкоди), заподіяних незаконними діями (бездіяльністю) контролюючих органів (їх посадових осіб), у встановленому законом порядку;
- 17.1.12. за методикою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, вести облік тимчасових та постійних податкових різниць, та використовувати дані такого обліку для складання декларації з податку на прибуток.
  - 17.2. Платник податку має також інші права, передбачені законом.

Стаття 18. Податкові агенти

- 18.1. Податковим агентом визнається особа, на яку цим Кодексом покладається обов'язок з обчислення, утримання з доходів, що нараховуються (виплачуються, надаються) платнику, та перерахування податків до відповідного бюджету від імені та за рахунок коштів платника податків.
- 18.2. Податкові агенти прирівнюються до платників податку і мають права та виконують обов'язки, встановлені цим Кодексом для платників податків.

Стаття 19. Представники платника податків

- 19.1. Платник податків веде справи, пов'язані зі сплатою податків, особисто або через свого представника. Особиста участь платника податків в податкових відносинах не позбавляє його права мати свого представника, як і участь податкового представника не позбавляє платника податків права на особисту участь у таких відносинах.
- 19.2. Представниками платника податків визнаються особи, які можуть здійснювати представництво його законних інтересів та ведення справ, пов'язаних із сплатою податків, на підставі закону або довіреності. Довіреність, видана платником податків фізичною особою на представництво його інтересів та ведення справ, пов'язаних із сплатою податків, має бути засвідчена відповідно до чинного законодавства.
- 19.3. Представник платника податків користується правами, встановленими цим Кодексом для платників податків.

Стаття 19¹. Функції контролюючих органів

191.1. Контролюючі органи виконують такі функції:

- 19¹.1.1. здійснюють адміністрування податків, зборів, платежів;
- 19¹.1.2. контролюють своєчасність подання платниками податків та платниками єдиного внеску передбаченої законом звітності (декларацій, розрахунків та інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків, зборів, платежів), своєчасність, достовірність, повноту нарахування та сплати податків, зборів, платежів;
  - 19¹.1.3. надають адміністративні послуги платникам податків, зборів, платежів;
- 19¹.1.4. здійснюють контроль за встановленими законом строками проведення розрахунків в іноземній валюті, за додержанням порядку приймання готівки для подальшого переказу (крім приймання готівки банками), за дотриманням суб'єктами господарювання установлених законодавством обов'язкових вимог щодо забезпечення можливості розрахунків за товари (послуги) з використанням електронних платіжних засобів, порядку проведення готівкових розрахунків за товари (послуги), проведення розрахункових операцій, а також за наявністю ліцензій на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону, наявністю торгових патентів;
- 19¹.1.5. здійснюють контроль за додержанням виконавчими органами сільських і селищних рад порядку прийняття та обліку податків і зборів від платників податків, своєчасністю і повнотою перерахування зазначених сум до бюджету;
- 19^{1} .1.6. здійснюють контроль за правомірністю бюджетного відшкодування податку на додану вартість;
- 19¹.1.7. реєструють та ведуть облік платників податків, осіб, які здійснюють операції з товарами, що перебувають під митним контролем, об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням, проводять диференціацію платників податків;
- 19¹.1.8. забезпечують достовірність та повноту обліку платників податків та платників єдиного внеску, суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням;
- 19¹.1.9. формують та ведуть Державний реєстр фізичних осіб платників податків, Єдиний банк даних про платників податків юридичних осіб, реєстри, ведення яких покладено законодавством на контролюючі органи;
  - $19^{1}.1.10$. забезпечують ведення обліку податків, зборів, платежів;
- 19¹.1.11. забезпечують перегляд рішень контролюючих органів нижчого рівня у встановленому законодавством порядку;
- $19^{1}.1.12$. вирішують відповідно до Митного кодексу України питання щодо реалізації компромісу;
- 19¹.1.13. здійснюють ліцензування діяльності суб'єктів господарювання з виробництва спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, оптової торгівлі спиртом, оптової та роздрібної торгівлі алкогольними напоями і тютюновими виробами та контроль за таким виробництвом;
  - $19^{1}.1.14$. здійснюють контроль у сфері виробництва, обігу та реалізації підакцизних товарів,

контроль за їх цільовим використанням, забезпечують міжгалузеву координацію у цій сфері;

- 19¹.1.15. забезпечують контроль за прийняттям декларацій про максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари (продукцію), встановлені виробником або імпортером, та узагальненням відомостей, зазначених у таких деклараціях, для організації роботи та контролю за повнотою обчислення і сплати акцизного податку;
- 19¹.1.16. здійснюють заходи щодо запобігання та виявлення порушень законодавства у сфері виробництва та обігу спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів;
- $19^{1}.1.17$. проводять роботу щодо боротьби з незаконним виробництвом, переміщенням, обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів;
- 19¹.1.18. організовують роботу, пов'язану із замовленням марок акцизного податку, їх зберіганням, продажем, відбором зразків, з метою проведення експертизи щодо їх автентичності та здійснюють контроль за наявністю таких марок на пляшках (упаковках) з алкогольними напоями і пачках (упаковках) тютюнових виробів під час їх транспортування, зберігання і реалізації;
- 19¹.1.19. забезпечують контроль за дотриманням суб'єктами господарювання, які провадять роздрібну торгівлю тютюновими виробами, вимог законодавства щодо максимальних роздрібних цін на тютюнові вироби, встановлених виробниками або імпортерами таких виробів;
- 19¹.1.20. забезпечують контроль за дотриманням суб'єктами господарювання, які провадять оптову або роздрібну торгівлю алкогольними напоями, вимог законодавства щодо мінімальних оптово-відпускних або роздрібних цін на такі напої;
- 19¹.1.21. організовують роботу та здійснюють контроль за застосуванням арешту майна платника податків, що має податковий борг, та/або зупинення видаткових операцій на його рахунках у банку;
- 19¹.1.22. здійснюють погашення податкового боргу, стягнення своєчасно ненарахованих та/або несплачених сум єдиного внеску та інших платежів;
- 19¹.1.23. організовують роботу з виявлення, обліку, зберігання, оцінки та розпорядження безхазяйним майном та іншим майном, що переходить у власність держави, а також з обліку, попередньої оцінки, зберігання майна, вилученого та конфіскованого за порушення митного і податкового законодавства;
- 19¹.1.24. здійснюють відстрочення, розстрочення та реструктуризацію грошових зобов'язань та/або податкового боргу, недоїмки із сплати єдиного внеску, а також списання безнадійного податкового боргу;
- 19¹.1.25. розробляють та затверджують порядки, інструкції, положення, форми розрахунків, звітів, декларацій, інших документів з питань, що належать до компетенції контролюючих органів;
- 19¹.1.26. прогнозують, аналізують надходження податків, зборів, платежів, визначених Податковим та Митним кодексами України, Законом України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування", джерела податкових надходжень,

вивчають вплив макроекономічних показників, законодавства, угод про вступ до міжнародних організацій, інших міжнародних договорів України на надходження податків, зборів, платежів, розробляють пропозиції щодо збільшення їх обсягу та зменшення втрат бюджету;

- 19¹.1.27. забезпечують розвиток, впровадження та технічне супроводження інформаційнотелекомунікаційних систем і технологій, автоматизацію процедур, зокрема, контроль за повнотою та правильністю виконання митних формальностей, організовують впровадження електронних сервісів для суб'єктів господарювання;
- 19¹.1.28. надають консультації відповідно до цього Кодексу, законодавства з питань сплати єдиного внеску та інформаційно-довідкові послуги з питань оподаткування й іншого законодавства, контроль за додержанням якого покладено на контролюючі органи;
- 19¹.1.29. забезпечують інформування громадськості про реалізацію державної податкової і митної політики;
- 19¹.1.30. розробляють пропозиції до проектів міжнародних договорів України з питань оподаткування та забезпечують виконання укладених міжнародних договорів;
- 19¹.1.31. узагальнюють практику застосування законодавства з питань оподаткування, законодавства з питань сплати єдиного внеску, розробляють проекти нормативно-правових актів Президента України, Кабінету Міністрів України та в установленому порядку вносять на розгляд Кабінету Міністрів України;
- 19¹.1.32. організовують взаємодію та обмін інформацією з державними органами інших держав згідно із законодавством, міжнародними договорами України, здійснюють міжнародне співробітництво у податковій і митній сферах;
- 19¹.1.33. подають центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, та центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, звіти та інформацію про надходження податків, зборів, платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи;
- 19¹.1.34. забезпечують визначення в установлених цим Кодексом, іншими законами України випадках сум податкових та грошових зобов'язань платників податків, застосування і своєчасне стягнення сум передбачених законом штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) за порушення податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи;
- 19¹.1.35. вживають заходів до виявлення, аналізу та перевірки фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, щодо відповідності законодавству;
- 19¹.1.36. забезпечують іншим державним органам у встановлених законом випадках доступ до інформації з баз даних центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику;
- 19¹.1.37. здійснюють контроль та забезпечують надання допомоги у стягненні податкового боргу в міжнародних правовідносинах за запитами компетентних органів іноземних держав;

- 19¹.1.38. забезпечують стягнення сум простроченої заборгованості суб'єктів господарювання перед державою (Автономною Республікою Крим чи територіальною громадою міста) за кредитами (позиками), залученими державою (Автономною Республікою Крим чи територіальною громадою міста) або під державні (місцеві) гарантії, а також за кредитами із бюджету в порядку, визначеному цим Кодексом та іншими законами України;
- 19¹.1.39. здійснюють відомчий контроль та внутрішній аудит за додержанням вимог законодавства і виконанням службових обов'язків у контролюючих органах, на підприємствах, в установах, організаціях, що належать до сфери їх управління;
- 19¹.1.40. організовують інформаційно-аналітичне забезпечення та автоматизацію процесів адміністрування;
- 19¹.1.41. забезпечують виконання функцій та повноважень, покладених на підрозділи податкової міліції;
- 19¹.1.42. погоджують рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо встановлення ознак фіктивності емітента цінних паперів, а також щодо встановлення порядку визначення емітента цінних паперів таким, що відповідає ознакам фіктивності;
- 19¹.1.43. розглядають та погоджують фінансові плани державних підприємств, акціонерних, холдингових компаній та інших суб'єктів господарювання з часткою державної власності, їх дочірніх підприємств та здійснюють моніторинг виконання ними показників розрахунків з бюджетом та державними цільовими фондами, затверджених узгодженими фінансовими планами;
  - 191.1.44. надають послуги електронного цифрового підпису;
  - $19^{1}.1.45$. звертаються до суду у випадках, передбачених законодавством;
  - 191.1.46. здійснюють інші функції, визначені законами України.

 $\{Kodeкc\ donoвнено\ cmammeю\ 19^1\ згідно\ із\ Законом\ № 5083-VI від\ 05.07.2012;\ із\ змінами, внесеними згідно із\ Законом\ № 5519-VI від\ 06.12.2012;\ в редакції Закону\ № 404-VII від\ 04.07.2013<math>\}$

Стаття 20. Права контролюючих органів

- 20.1. Контролюючі органи мають право:
- 20.1.1. запрошувати платників податків, зборів, платежів або їх представників для перевірки правильності нарахування та своєчасності сплати податків, зборів, платежів, дотримання вимог іншого законодавства, у тому числі законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, контроль за додержанням якого покладено на контролюючі органи. Письмові повідомлення про такі запрошення надсилаються в порядку, встановленому статтею 42 цього Кодексу, не пізніше ніж за 10 календарних днів до дня запрошення рекомендованими листами, в яких зазначаються підстави запрошення, дата і час, на які запрошується платник податків (представник платника податків);
  - 20.1.2. для здійснення функцій, визначених законом, отримувати безоплатно від платників

податків, у тому числі благодійних та інших неприбуткових організацій, усіх форм власності у порядку, визначеному законодавством, довідки, копії документів, засвідчені підписом платника або його посадовою особою та скріплені печаткою (за наявності), про фінансово-господарську діяльність, отримані доходи, видатки платників податків та іншу інформацію, пов'язану з обчисленням та сплатою податків, зборів, платежів, про дотримання вимог законодавства, здійснення контролю за яким покладено на контролюючі органи, а також фінансову і статистичну звітність у порядку та на підставах, визначених законом;

- 20.1.3. отримувати безоплатно від державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій усіх форм власності та їх посадових осіб, у тому числі від органів, які забезпечують ведення відповідних державних реєстрів (кадастрів), інформацію, документи і матеріали;
- 20.1.4. проводити відповідно до законодавства перевірки і звірки платників податків (крім Національного банку України), у тому числі після проведення процедур митного контролю та/або митного оформлення;
- 20.1.5. отримувати безоплатно від платників податків, а також від установ Національного банку України, банків та інших фінансових установ довідки у порядку, встановленому Законом України "Про банки і банківську діяльність" та цим Кодексом, довідки та/або копії документів про наявність банківських рахунків, а на підставі рішення суду інформацію про обсяг та обіг коштів на рахунках, у тому числі про ненадходження в установлені строки валютної виручки від суб'єктів господарювання;
- 20.1.6. запитувати та вивчати під час проведення перевірок первинні документи, що використовуються в бухгалтерському обліку, регістри, фінансову, статистичну та іншу звітність, пов'язану з обчисленням і сплатою податків, зборів, платежів, виконанням вимог законодавства, контроль за додержанням якого покладено на контролюючі органи;
- 20.1.7. отримувати від платників податків, платників єдиного внеску та надавати у межах, передбачених законом, документи в електронному вигляді;
- 20.1.8. під час проведення перевірок у платників податків фізичних осіб, а також у посадових осіб платників податків юридичних осіб та платників єдиного внеску перевіряти документи, що посвідчують особу, а також документи, що підтверджують посаду посадових осіб та/або осіб, які фактично здійснюють розрахункові операції;
- 20.1.9. вимагати під час проведення перевірок від платників податків, що перевіряються, проведення інвентаризації основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, зняття залишків товарно-матеріальних цінностей, готівки. У разі відмови платника податків (його посадових осіб або осіб, які здійснюють готівкові розрахунки та/або провадять діяльність, що підлягає ліцензуванню, патентуванню та/або сертифікації) від проведення такої інвентаризації або ненадання для перевірки документів, їх копій (за умови наявності таких документів) застосовуються заходи, передбачені статтею 94 цього Кодексу;
- 20.1.10. здійснювати контроль за додержанням законодавства з питань регулювання обігу готівки (крім банків), порядку проведення готівкових розрахунків за товари (послуги), за наявністю ліцензій на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону, торгових патентів, за додержанням порядку приймання готівки для

подальшого переказу (крім приймання готівки банками), за дотриманням суб'єктами господарювання установлених законодавством обов'язкових вимог щодо забезпечення можливості розрахунків за товари (послуги) з використанням електронних платіжних засобів;

- 20.1.11. проводити контрольні розрахункові операції до початку перевірки платника податків щодо дотримання ним порядку проведення готівкових розрахунків та застосування реєстраторів розрахункових операцій. Товари, отримані службовими (посадовими) особами контролюючих органів під час проведення контрольної розрахункової операції, підлягають поверненню платнику податків у непошкодженому вигляді. У разі неможливості повернення такого товару відшкодування витрат здійснюється відповідно до законодавства з питань захисту прав споживачів;
- 20.1.12. вимагати під час проведення перевірок від посадових або службових осіб платника податків залучення повноважних осіб для спільного з працівниками контролюючого органу зняття показань внугрішніх та зовнішніх лічильників, якими обладнані технічні пристрої, що використовуються у процесі провадження діяльності, що перевіряється;
- 20.1.13. доступу під час проведення перевірок до територій, приміщень (крім житла громадян) та іншого майна, що використовуються для провадження господарської діяльності та/або є об'єктами оподаткування, або використовуються для отримання доходів (прибутку), або пов'язані з іншими об'єктами оподаткування та/або можуть буги джерелом погашення податкового боргу;
- 20.1.14. у разі виявлення порушення вимог податкового чи іншого законодавства України, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, надсилати платникам податків письмові запити щодо надання засвідчених належним чином копій документів;
- 20.1.15. вимагати під час проведення перевірок від керівників та інших посадових осіб підприємств, установ та організацій, а також фізичних осіб підприємців та фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, усунення виявлених порушень законодавства;
- 20.1.16. користуватися у службових справах засобами зв'язку, що належать платникам податків, з їх дозволу або з дозволу посадових осіб таких платників;
  - 20.1.17. залучати у разі потреби фахівців, експертів та перекладачів;
- 20.1.18. визначати у порядку, встановленому цим Кодексом, суми податкових та грошових зобов'язань платників податків;
- 20.1.19. застосовувати до платників податків передбачені законом фінансові (штрафні) санкції (штрафи) за порушення податкового чи іншого законодавства, контроль за додержанням якого покладено на контролюючі органи; стягувати до бюджетів та державних цільових фондів суми грошових зобов'язань та/або податкового боргу у випадках, порядку та розмірі, встановлених цим Кодексом та іншими законами України; стягувати суми недоїмки із сплати єдиного внеску; стягувати суми простроченої заборгованості суб'єктів господарювання перед державою (Автономною Республікою Крим чи територіальною громадою міста) за кредитами (позиками), залученими державою (Автономною Республікою Крим чи територіальною громадою міста) або під державні (місцеві) гарантії, а також за кредитами із бюджету в порядку, визначеному цим Кодексом та іншими законами України;

- 20.1.20. одержувати безоплатно необхідні відомості для ведення Єдиного реєстру податкових накладних, формування інформаційного фонду Державного реєстру фізичних осіб платників податків від платників податків, а також Національного банку України та його установ про суми доходів, виплачених фізичним особам, та утриманих з них податків, зборів, платежів; від органів, уповноважених проводити державну реєстрацію суб'єктів, видавати ліцензії на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону, про державну реєстрацію та видачу ліцензій суб'єктам господарської діяльності; від органів, що здійснюють реєстрацію фізичних осіб, про громадян, які прибули на проживання до відповідного населеного пункту чи вибули з нього; від органів державної реєстрації актів цивільного стану про фізичних осіб, які померли; інформацію, необхідну для забезпечення реєстрації та обліку платників податків, об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням;
- 20.1.21. одержувати безоплатно від органів статистики дані, необхідні для використання у проведенні аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств, установ, організацій усіх форм власності;
- 20.1.22. отримувати від нотаріусів за письмовим запитом інформацію про вступ фізичної особи у права спадкоємця з обов'язковим зазначенням повних даних про таку особу та даних про майно, отримане за правом спадкування;
- 20.1.23. надавати відповідно до закону інформацію з Державного реєстру фізичних осіб платників податків та Державного реєстру страхувальників органам державної влади, Пенсійному фонду України та органам фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- 20.1.24. отримувати безоплатно від органів, що забезпечують ведення відповідних державних реєстрів (кадастрів), інформацію, необхідну для здійснення повноважень контролюючих органів щодо забезпечення погашення податкового боргу платника податків. Строк надання інформаційних довідок цими органами на письмові запити контролюючих органів не може перевищувати п'яти робочих днів з дня отримання таких запитів;
- 20.1.25. приймати рішення про зміну основного місця обліку та переведення великих платників податків на облік у контролюючі органи, що здійснюють податкове супроводження великих платників податків, знімати їх з обліку і переводити до інших контролюючих органів;
- 20.1.26. користуватися інформаційними базами даних державних органів, державними, у тому числі урядовими, системами зв'язку і комунікацій, мережами спеціального зв'язку та іншими технічними засобами відповідно до закону;
- 20.1.27. застосовувати до фінансових установ, які не подали відповідним контролюючим органам в установлений законом строк повідомлення про відкриття або закриття рахунків платників податків або розпочали здійснення видаткових операцій за рахунком платника податків до отримання повідомлення відповідного контролюючого органу про взяття рахунка на облік у такого органу, фінансові (штрафні) санкції (штрафи) в установленому цим Кодексом розмірі;
- 20.1.28. стягувати з банків та інших фінансових установ пеню за несвоєчасне виконання ними рішень суду та доручень платників податків про сплату податків, зборів, платежів;

- 20.1.29. приймати рішення про розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу, а також про списання безнадійного податкового боргу у порядку, передбаченому законодавством;
- 20.1.30. звертатися до суду, у тому числі подавати позови до підприємств, установ, організацій та фізичних осіб, щодо визнання оспорюванних правочинів недійсними та застосування визначених законодавством заходів, пов'язаних із визнанням правочинів недійсними, а також щодо стягнення в дохід держави коштів, отриманих за нікчемними договорами;
- 20.1.31. звертатися до суду щодо зупинення видаткових операцій платника податків на рахунках такого платника податків у банках та інших фінансових установах (крім операцій з видачі заробітної плати та сплати податків, зборів, єдиного внеску, а також визначених контролюючим органом грошових зобов'язань платника податків, погашення податкового боргу), у тому числі при недопущенні посадових осіб контролюючих органів до обстеження територій та приміщень;
- 20.1.32. звертатися до суду, якщо платник податків перешкоджає виконанню податковим керуючим повноважень, визначених цим Кодексом, щодо зупинення видаткових операцій на рахунках платника податків шляхом накладення арешту на цінні папери та/або кошти та інші цінності такого платника податків, що знаходяться в банку (крім операцій з видачі заробітної плати та сплати податків, зборів, єдиного внеску, а також визначених контролюючим органом грошових зобов'язань платника податків, погашення податкового боргу), та зобов'язання такого платника податків виконати законні вимоги податкового керуючого, передбачені цим Кодексом;
- 20.1.33. звертатися до суду щодо накладення арешту на кошти та інші цінності, що знаходяться в банку, платника податків, який має податковий борг, у разі якщо у такого платника податків відсутнє майно та/або його балансова вартість менша суми податкового боргу, та/або таке майно не може бути джерелом погашення податкового боргу;
- 20.1.34. звертатися до суду щодо стягнення коштів платника податків, який має податковий борг, з рахунків у банках, що обслуговують такого платника податків, на суму податкового боргу або його частини;
- 20.1.35. звертатися до суду щодо стягнення з дебіторів платника податків, який має податковий борг, сум дебіторської заборгованості, строк погашення якої настав та право вимоги якої переведено на контролюючий орган, у рахунок погашення податкового боргу такого платника податків;
- 20.1.36. звертатися до суду щодо нарахування та сплати податкових зобов'язань, коригування від'ємного значення об'єкта оподаткування або інших показників податкової звітності у результаті застосування звичайних цін;
- 20.1.37. звертатися до суду щодо припинення юридичної особи та припинення фізичною особою підприємцем підприємницької діяльності та/або про визнання недійсними установчих (засновницьких) документів суб'єктів господарювання;
- 20.1.38. звертатися до суду із заявою про вилучення оригіналів первинних фінансовогосподарських та бухгалтерських документів у випадках, передбачених цим Кодексом;

- 20.1.39. звертатися до суду із заявами щодо порушення справ про банкрутство;
- 20.1.40. звертатися до суду щодо застосування санкцій, пов'язаних із забороною організації і проведення азартних ігор на території України;
- 20.1.41. складати стосовно платників податків фізичних осіб та посадових осіб платників податків юридичних осіб протоколи про адміністративні правопорушення та виносити постанови у справах про адміністративні правопорушення у порядку, встановленому законом;
- 20.1.42. проводити аналіз та здійснювати управління ризиками з метою визначення форм та обсягів податкового і митного контролю;
  - 20.1.43. здійснювати інші повноваження, передбачені законом.

{Стаття 20 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3205-VI від 07.04.2011, № 3609-VI від 07.07.2011, № 4834-VI від 24.05.2012, № 5083-VI від 05.07.2012, № 5519-VI від 06.12.2012; в редакції Закону № 404-VII від 04.07.2013}

Стаття 21. Обов'язки і відповідальність посадових осіб контролюючих органів

- 21.1. Посадові особи контролюючих органів зобов'язані:
- 21.1.1. дотримуватися Конституції України та діяти виключно у відповідності з цим Кодексом та іншими законами України, іншими нормативними актами;
  - 21.1.2. забезпечувати сумлінне виконання покладених на контролюючі органи функцій;
- 21.1.3. забезпечувати ефективну роботу та виконання завдань контролюючих органів відповідно до їх повноважень;
- 21.1.4. не допускати порушень прав та охоронюваних законом інтересів громадян, підприємств, установ, організацій;
- 21.1.5. коректно та уважно ставитися до платників податків, їх представників та інших учасників відносин, що виникають під час реалізації норм цього Кодексу та інших законів, не принижувати їх честі та гідності;
- 21.1.6. не допускати розголошення інформації з обмеженим доступом, що одержується, використовується, зберігається під час реалізації функцій, покладених на контролюючі органи;
- 21.1.7. надавати органам державної влади та органам місцевого самоврядування на їх письмовий запит відкриту податкову інформацію в порядку, встановленому законом.
- 21.2. За невиконання або неналежне виконання своїх обов'язків посадові особи контролюючих органів несуть відповідальність згідно із законом.
- 21.3. Шкода, завдана неправомірними діями посадових осіб контролюючих органів, підлягає відшкодуванню за рахунок коштів державного бюджету, передбачених таким контролюючим органам.

Стаття 22. Об'єкт оподаткування

22.1. Об'єктом оподаткування можуть бути майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг)

та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку.

Стаття 23. База оподаткування

23.1. Базою оподаткування визнаються конкретні вартісні, фізичні або інші характеристики певного об'єкта оподаткування.

База оподаткування - це фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання.

- 23.2. База оподаткування і порядок її визначення встановлюються цим Кодексом для кожного податку окремо.
- 23.3. У випадках, передбачених цим Кодексом, один об'єкт оподаткування може утворювати кілька баз оподаткування для різних податків.
- 23.4. У випадках, передбачених цим Кодексом, конкретна вартісна, фізична або інша характеристика певного об'єкта оподаткування може бути базою оподаткування для різних податків.

Стаття 24. Одиниця виміру бази оподаткування

- 24.1. Одиницею виміру бази оподаткування визнається конкретна вартісна, фізична або інша характеристика бази оподаткування або її частини, щодо якої застосовується ставка податку.
  - 24.2. Одиниця виміру бази оподаткування є єдиною для розрахунку і обліку податку.
- 24.3. Одній базі оподаткування повинна відповідати одна одиниця виміру бази оподаткування.

Стаття 25. Ставка податку

25.1. Ставкою податку визнається розмір податкових нарахувань на (від) одиницю (одиниці) виміру бази оподаткування.

Стаття 26. Базова (основна) ставка податку

- 26.1. Базовою (основною) ставкою податку визначається ставка, що визначена такою для окремого податку відповідним розділом цього Кодексу.
- 26.2. У випадках, передбачених цим Кодексом, під час обчислення одного і того самого податку можуть використовуватися декілька базових (основних) ставок.

Стаття 27. Гранична ставка податку

27.1. Граничною ставкою податку визнається максимальний або мінімальний розмір ставки за певним податком, встановлений цим Кодексом.

Стаття 28. Абсолютна та відносна ставки податку

28.1. Абсолютною (специфічною) є ставка податку, згідно з якою розмір податкових нарахувань встановлюється як фіксована величина стосовно кожної одиниці виміру бази оподаткування.

28.2. Відносною (адвалорною) визнається ставка податку, згідно з якою розмір податкових нарахувань встановлюється у відсотковому або кратному відношенні до одиниці вартісного виміру бази оподаткування.

Стаття 29. Обчислення суми податку

- 29.1. Обчислення суми податку здійснюється шляхом множення бази оподаткування на ставку податку із/без застосуванням відповідних коефіцієнтів.
- 29.2. Специфічні ставки, фіксовані ставки та показники, встановлені цим Кодексом у вартісному вимірі, підлягають індексації в порядку, визначеному цим Кодексом.

Стаття 30. Податкові пільги

- 30.1. Податкова пільга передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав, визначених пунктом 30.2 цієї статті.
- 30.2. Підставами для надання податкових пільг є особливості, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат.
- 30.3. Платник податків вправі використовувати податкову пільгу з моменту виникнення відповідних підстав для її застосування і протягом усього строку її дії.
- 30.4. Платник податків вправі відмовитися від використання податкової пільги чи зупинити її використання на один або декілька податкових періодів, якщо інше не передбачено цим Кодексом. Податкові пільги, не використані платником податків, не можуть бути перенесені на інші податкові періоди, зараховані в рахунок майбутніх платежів з податків та зборів або відшкодовані з бюджету.
- 30.5. Податкові пільги, порядок та підстави їх надання встановлюються з урахуванням вимог законодавства України про захист економічної конкуренції виключно цим Кодексом, рішеннями Верховної Ради Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, прийнятими відповідно до цього Кодексу.
- 30.6. Суми податку та збору, не сплачені суб'єктом господарювання до бюджету у зв'язку з отриманням податкових пільг, обліковуються таким суб'єктом платником податків. Облік зазначених коштів ведеться в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.
- 30.7. Контролюючі органи складають зведену інформацію про суми податкових пільг юридичних осіб та фізичних осіб підприємців та визначають втрати доходів бюджету внаслідок надання податкових пільг.
- 30.8. Контролюючі органи здійснюють контроль за правильністю надання та обліку податкових пільг, а також їх цільовим використанням, за наявності законодавчого визначення напрямів використання (щодо умовних податкових пільг) та своєчасним поверненням коштів, не сплачених до бюджету внаслідок надання пільги, у разі її надання на поворотній основі. Податкові пільги, використані не за призначенням чи несвоєчасно повернуті, повертаються до відповідного бюджету з нарахуванням пені в розмірі 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України.

- 30.9. Податкова пільга надається шляхом:
- а) податкового вирахування (знижки), що зменшує базу оподаткування до нарахування податку та збору;
  - б) зменшення податкового зобов'язання після нарахування податку та збору;
  - в) встановлення зниженої ставки податку та збору;
  - г) звільнення від сплати податку та збору.

Стаття 31. Строк сплати податку та збору

31.1. Строком сплати податку та збору визнається період, що розпочинається з моменту виникнення податкового обов'язку платника податку із сплати конкретного виду податку і завершується останнім днем строку, протягом якого такий податок чи збір повинен бути сплачений у порядку, визначеному податковим законодавством. Податок чи збір, що не був сплачений у визначений строк, вважається не сплаченим своєчасно.

Момент виникнення податкового обов'язку платника податків, у тому числі податкового агента, визначається календарною датою.

- 31.2. Строк сплати податку та збору обчислюється роками, кварталами, місяцями, декадами, тижнями, днями або вказівкою на подію, що повинна настати або відбутися.
- 31.3. Строк сплати податку та збору встановлюється відповідно до податкового законодавства для кожного податку окремо. Зміна платником податку, податковим агентом або представником платника податку чи контролюючим органом встановленого строку сплати податку та збору забороняється, крім випадків, передбачених цим Кодексом.

Стаття 32. Зміна строку сплати податку та збору

- 32.1. Зміна строку сплати податку та збору здійснюється шляхом перенесення встановленого податковим законодавством строку сплати податку та збору або його частини на більш пізній строк.
  - 32.2. Зміна строку сплати податку здійснюється у формі:

відстрочки;

розстрочки;

податкового кредиту.

32.3. Зміна строку сплати податку не скасовує діючого і не створює нового податкового обов'язку.

Стаття 33. Податковий період

- 33.1. Податковим періодом визнається встановлений цим Кодексом період часу, з урахуванням якого відбувається обчислення та сплата окремих видів податків та зборів.
  - 33.2. Податковий період може складатися з кількох звітних періодів.
  - 33.3. Базовий податковий (звітний) період період, за який платник податків зобов'язаний

здійснювати розрахунки податків, подавати податкові декларації (звіти, розрахунки) та сплачувати до бюджету суми податків та зборів, крім випадків, передбачених цим Кодексом, коли контролюючий орган зобов'язаний самостійно визначити суму податкового зобов'язання платника податку.

Стаття 34. Види податкового періоду

- 34.1. Податковим періодом може бути:
- 34.1.1. календарний рік;
- 34.1.2. календарне півріччя;
- 34.1.3. календарні три квартали;

{Підпункт 34.1.3 пункту 34.1 статті 34 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

34.1.4. календарний квартал;

{Підпункт 34.1.4 пункту 34.1 статті 34 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

34.1.5. календарний місяць;

{Підпункт 34.1.5 пункту 34.1 статті 34 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

34.1.6. календарний день.

{Підпункт 34.1.6 пункту 34.1 статті 34 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

{Пункт 34.1 статті 34 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}

Стаття 35. Порядок сплати податків та зборів

- 35.1. Сплата податків та зборів здійснюється в грошовій формі у національній валюті України, крім випадків, передбачених цим Кодексом або законами з питань митної справи.
- 35.2. Сплата податків та зборів здійснюється в готівковій або безготівковій формі, крім випадків, передбачених цим Кодексом або законами з питань митної справи.
- 35.3. Порядок сплати податків та зборів встановлюється цим Кодексом або законами з питань митної справи для кожного податку окремо.

Стаття 36. Податковий обов'язок

- 36.1. Податковим обов'язком визнається обов'язок платника податку обчислити, задекларувати та/або сплатити суму податку та збору в порядку і строки, визначені цим Кодексом, законами з питань митної справи.
  - 36.2. Податковий обов'язок виникає у платника за кожним податком та збором.
- 36.3. Податковий обов'язок ϵ безумовним і першочерговим стосовно інших неподаткових обов'язків платника податків, крім випадків, передбачених законом.
- 36.4. Виконання податкового обов'язку може здійснюватися платником податків самостійно або за допомогою свого представника чи податкового агента.
  - 36.5. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання податкового обов'язку несе

платник податків, крім випадків, визначених цим Кодексом або законами з питань митної справи.

Стаття 37. Виникнення, зміна і припинення податкового обов'язку

- 37.1. Підстави для виникнення, зміни і припинення податкового обов'язку, порядок і умови його виконання встановлюються цим Кодексом або законами з питань митної справи.
- 37.2. Податковий обов'язок виникає у платника податку з моменту настання обставин, з якими цей Кодекс та закони з питань митної справи пов'язує сплату ним податку.
  - 37.3. Підставами для припинення податкового обов'язку, крім його виконання, є:
  - 37.3.1. ліквідація юридичної особи;
  - 37.3.2. смерть фізичної особи, визнання її недієздатною або безвісно відсутньою;
  - 37.3.3. втрата особою ознак платника податку, які визначені цим Кодексом;
  - 37.3.4. скасування податкового обов'язку у передбачений законодавством спосіб.

Стаття 38. Виконання податкового обов'язку

- 38.1. Виконанням податкового обов'язку визнається сплата в повному обсязі платником відповідних сум податкових зобов'язань у встановлений податковим законодавством строк.
- 38.2. Сплата податку та збору здійснюється платником податку безпосереднью, а у випадках, передбачених податковим законодавством, податковим агентом, або представником платника податку.

 $\{\Pi$ ункт 38.2 статті 38 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011 $\}$

38.3. Спосіб, порядок та строки виконання податкового обов'язку встановлюються цим Кодексом та законами з питань митної справи.

Стаття 39. Трансфертне ціноутворення

- 39.1. Принципи трансфертного ціноутворення
- 39.1.1. Податковий контроль за трансфертним ціноутворенням передбачає коригування податкових зобов'язань платника податків до рівня податкових зобов'язань, розрахованих за умови відповідності комерційних та/або фінансових умов контрольованої операції комерційним та/або фінансовим умовам, які мали місце під час здійснення зіставних операцій, передбачених цією статтею, сторони яких не є пов'язаними особами.
- 39.1.2. Визначення ціни під час здійснення контрольованих операцій проводиться за методами, встановленими пунктом 39.3 цієї статті, з метою перевірки правильності, повноти нарахування та сплати податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість.
- 39.1.3. Ціна в контрольованій операції для цілей оподаткування визнається звичайною, якщо центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, не доведено зворотне або платником податків використано ціну, зазначену в договорі про взаємне узгодження цін під час здійснення контрольованих операцій, порядок укладення якого визначено пунктом 39.6 цієї статті, та ціну, зазначену в такому договорі,

не може буги оскаржено в установленому цим Кодексом порядку.

- 39.1.4. У разі застосування платником податків під час здійснення контрольованих операцій цін, що не відповідають рівню звичайних цін на відповідні товари (роботи, послуги), та якщо внаслідок такої невідповідності виникає заниження податкового зобов'язання, платник податків має право самостійно провести коригування податкових зобов'язань і сплачених сум податку відповідно до підпункту 39.5.4 цієї статті.
  - 39.2. Контрольовані операції
  - 39.2.1. Для цілей цього Кодексу контрольованими операціями є:
- 39.2.1.1. господарські операції з придбання (продажу) товарів (робіт, послуг), що здійснюються платниками податків з пов'язаними особами нерезидентами;

господарські операції з придбання (продажу) товарів (робіт, послуг), що здійснюються платниками податків з пов'язаними особами - резидентами, які:

задекларували від'ємне значення об'єкта оподаткування з податку на прибуток за попередній податковий (звітний) рік;

застосовують спеціальні режими оподаткування станом на початок податкового (звітного) року;

сплачують податок на прибуток підприємств та/або податок на додану вартість за іншюю ставкою, ніж базова (основна), що встановлена відповідно до цього Кодексу, станом на початок податкового (звітного) року;

не були платниками податку на прибуток підприємств та/або податку на додану вартість станом на початок податкового (звітного) року;

39.2.1.2. операції, однією із сторін яких є нерезидент, зареєстрований у державі (на території), в якій ставка податку на прибуток (корпоративний податок) на 5 і більше відсоткових пунктів нижче, ніж в Україні, або який сплачує податок на прибуток (корпоративний податок) за ставкою на 5 і більше відсоткових пунктів нижчою, ніж в Україні. Перелік таких держав (територій) затверджується Кабінетом Міністрів України. Цей перелік держав (територій) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, публікує щороку в офіційних друкованих виданнях та на офіційному веб-сайті із зазначенням ставок податку на прибуток (корпоративний податок). Інформація про зміну ставок публікується протягом трьох місяців з моменту такої зміни.

{Підпункт 39.2.1.2 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 із змінами, внесеними згідно із Законом № 657-VII від 24.10.2013}

39.2.1.3. У разі коли в державі (на території) реєстрації такого нерезидента встановлено більше ніж одну ставку податку на прибуток (корпоративного податку), платником податку подається довідка (або її нотаріально засвідчена копія), що підтверджує обрану нерезидентом ставку податку на прибуток (корпоративного податку), встановлену у державі його реєстрації, до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує податкову і митну політику, у строки, визначені підпунктом 39.4.2 цієї статті для подання звіту про контрольовані операції.

- 39.2.1.4. Операції, передбачені у підпунктах 39.2.1.1 і 39.2.1.2 цієї статті, визнаються контрольованими за умови, що загальна сума здійснених операцій платника податків з кожним контрагентом дорівнює або перевищує 50 мільйонів гривень (без урахування податку на додану вартість) за відповідний календарний рік.
  - 39.2.2. Зіставлення комерційних та фінансових умов операцій
- 39.2.2.1. Для визначення обсягу отриманих доходів та/або понесених витрат під час здійснення контрольованої операції платники податків і центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, проводять зіставлення такої контрольованої операції з іншими операціями, сторони яких не є пов'язаними особами.
- 39.2.2.2. Для цілей цього Кодексу операції визнаються зіставними, якщо вони здійснюються в однакових комерційних та/або фінансових умовах з контрольованою операцією.
- 39.2.2.3. Такі умови можуть бути визнані зіставними лише у разі, якщо відмінності між ними не мають істотного впливу на результати операції або можуть бути усунені шляхом коригування умов та/або результатів зіставних чи контрольованих операцій.
- 39.2.2.4. Під час визначення зіставності операцій, а також для коригування їх комерційних та/або фінансових умов аналізуються такі елементи контрольованої та зіставних операцій:

товари (роботи, послуги), які є предметом операції;

функції, які виконуються сторонами операції, активи, що ними використовуються, умови розподілу між сторонами операції ризиків та вигод, розподіл відповідальності між сторонами операції та інші умови операції (далі - функціональний аналіз);

стала практика відносин та умови договорів, укладених між сторонами операції, які істотно впливають на ціни товарів (робіт, послуг);

економічні умови діяльності сторін операції, включаючи аналіз відповідних ринків товарів (робіт, послуг), які істотно впливають на ціни товарів (робіт, послуг);

бізнес-стратегії сторін операції (за наявності), які істотно впливають на ціни товарів (робіт, послуг).

39.2.2.5. Визначення зіставності комерційних та/або фінансових умов операцій з умовами контрольованої операції здійснюється за результатами аналізу:

характеристик товарів (робіт, послуг);

кількості товарів, обсягу виконаних робіт (наданих послуг);

строків виконання господарських зобов'язань;

умов здійснення платежів під час проведення операції;

офіційного курсу гривні до іноземної валюти, встановленого Національним банком України, у разі використання такої валюти у розрахунках під час проведення операції, зміни цього курсу;

розміру звичайних надбавок чи знижок до ціни товарів (робіт, послуг), зокрема знижок, зумовлених сезонними та іншими коливаннями споживчого попиту на товари (роботи,

послуги), втратою товарами споживчих якостей, закінченням (наближенням дати закінчення) строку зберігання (придатності, реалізації), збутом неліквідних або низьколіквідних товарів;

розподілу прав та обов'язків між сторонами операції, визначених за результатами функціонального аналізу.

39.2.2.6. Аналіз функцій, які виконуються сторонами операції, під час визначення зіставності комерційних та/або фінансових умов операцій з умовами контрольованої операції здійснюється з урахуванням матеріальних та нематеріальних активів, що перебувають у розпорядженні сторін операції та використовуються в цілях отримання доходу.

До таких функцій, зокрема, належать:

дизайн і технологічне розроблення товарів;

виробництво товарів;

складання товарів чи їх компонентів;

монтаж та/або установлення обладнання;

проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт;

придбання товарно-матеріальних цінностей;

здійснення оптового чи роздрібного продажу;

надання послуг з ремонту, гарантійного обслуговування;

маркетинг, реклама товарів (робіт, послуг);

зберігання товарів;

транспортування товарів;

страхування;

надання консультацій, інформаційне обслуговування;

ведення бухгалтерського обліку;

юридичне обслуговування;

надання персоналу;

надання агентських, довірчих, комісійних та інших подібних посередницьких послуг з продажу товарів (робіт, послуг);

здійснення контролю якості;

навчання та/або професійна підготовка, перепідготовка або підвищення кваліфікації персоналу;

організація збугу товарів (робіг, послуг) із залученням третіх осіб, які мають досвід відповідної роботи;

здійснення стратегічного управління, у тому числі визначення цінової політики, стратегії

виробництва та реалізації товарів (робіт, послуг), обсягів продажу та асортименту товарів (робіт, послуг), їх споживчих якостей, а також здійснення оперативного управління.

39.2.2.7. Під час визначення зіставності комерційних та/або фінансових умов зіставних операції з умовами контрольованої операції також враховуються ризики сторін операції, пов'язані з провадженням господарської діяльності, що впливають на умови операції, а саме:

виробничі ризики, включаючи ризик неповного завантаження виробничих потужностей;

ризик зміни ринкових цін на придбані матеріали та вироблену продукцію внаслідок зміни економічної кон'юнктури, інших ринкових умов;

ризик знецінення виробничих запасів, втрати товарами споживчих якостей;

ризики, пов'язані із втратою майна чи майнових прав;

ризики, пов'язані із зміною офіційного курсу гривні до іноземної валюти, встановленого Національним банком України, процентних ставок, кредитні ризики;

ризик, пов'язаний з відсутністю результатів проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт;

інвестиційні ризики, пов'язані з можливими фінансовими втратами внаслідок помилок, допущених під час здійснення інвестицій, включаючи вибір об'єкта інвестування;

ризик заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу;

підприємницькі (комерційні) ризики, пов'язані із здійсненням стратегічного управління, включаючи цінову політику та стратегію виробництва і реалізації товарів (робіт, послуг);

ризик зниження рівня споживчого попиту на товари (роботи, послуги).

- 39.2.2.8. Під час визначення зіставності комерційних та/або фінансових умов зіставних операцій з умовами контрольованої операції здійснюється аналіз характеристик ринків товарів (робіг, послуг), на яких проводяться такі операції. При цьому відмінності в характеристиках таких ринків не повинні істотно впливати на комерційні та/або фінансові умови операцій, які на них здійснюються, або такі відмінності повинні бути враховані під час проведення відповідного коригування.
- 39.2.2.9. Під час визначення зіставності характеристик ринків товарів (робіт, послуг) враховуються такі фактори:

географічне місцезнаходження ринків та їх обсяги;

наявність конкуренції на ринках, відносна конкурентоспроможність продавців та покупців на ринку;

наявність на ринку однорідних (подібних) товарів (робіт, послуг);

попит та пропозиція на ринку, а також купівельна спроможність споживачів;

рівень державного регулювання ринкових процесів;

рівень розвитку виробничої і транспортної інфраструктури;

інші характеристики ринку, що впливають на ціни товарів (робіт, послуг).

- 39.2.2.10. Під час визначення зіставності комерційних та/або фінансових умов зіставних операцій з умовами контрольованої операції здійснюється аналіз комерційних стратегій сторін операцій, до яких, зокрема, належать стратегії, спрямовані на оновлення та удосконалення власної продукції, вихід на нові ринки збуту товарів (робіт, послуг).
- 39.2.2.11. У разі наявності у сторін операції кредитних договорів (договорів позики), договорів поруки чи поручительства, які впливають на ціну товарів (робіт, послуг), під час визначення зіставності комерційних та/або фінансових умов зіставних операцій з умовами контрольованої операції враховуються:

кредитна історія;

відомості про виконання зобов'язань за кредитними договорами;

платоспроможність отримувача кредиту (позики) та особи, зобов'язання якої забезпечуються поручительством;

характер і ринкова вартість забезпечення виконання зобов'язання;

строк, на який надано кредит (позику);

валюта, в якій надано кредит (позику);

процентна ставка (фіксована чи змінювана) за кредитом (позикою), порядок її визначення;

інші умови, що впливають на розмір процентної ставки (винагороди) за відповідним договором. Такі інші умови повинні також враховуватися при визначенні зіставності комерційних та/або фінансових умов зіставних операцій з умовами контрольованої операції з надання кредиту (позики), депозиту, поруки, банківського поручительства, гарантії чи інших фінансових послуг (при визначенні звичайних цін за надані (отримані) платником податків фінансові послуги).

39.2.2.12. З урахуванням результатів аналізу умов зіставних операцій платники податків та центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, здійснюють коригування умов та/або результатів зіставних чи контрольованої операції на основі того, що:

доходи сторін операції, які не ϵ пов'язаними особами, складаються з доходів від використання активів з урахуванням ризиків, пов'язаних з провадженням господарської діяльності в економічних умовах, що склалися на ринку товарів (робіт, послуг), та відображають функції, які виконуються кожною стороною операції відповідно до умов договору;

додаткові функції та/або активи, які істотно впливають на рівень доходів та виконуються або залучаються під час здійснення операції, прийняття додаткових комерційних ризиків відповідно до бізнес-стратегії сторін операції (за умови незмінності всіх інших умов) тягне за собою підвищення рівня доходів, які планується отримати за такою операцією.

- 39.3. Методи визначення ціни у контрольованих операціях
- 39.3.1. Визначення ціни з метою оподаткування доходів (прибутку, виручки) платників податків, що є сторонами контрольованої операції, здійснюється за одним із зазначених методів:

- 39.3.1.1. порівняльної неконтрольованої ціни (аналогів продажу);
- 39.3.1.2. ціни перепродажу;
- 39.3.1.3. "витрати плюс";
- 39.3.1.4. чистого прибутку;
- 39.3.1.5. розподілення прибутку.

Під час вибору методу, що використовується для визначення ціни в контрольованій операції, повинні враховуватися повнота і достовірність вихідних даних, а також обґрунтованість коригування, що здійснюється з метою забезпечення зіставності умов проведення контрольованої та зіставних операцій.

Допускається використання комбінації двох і більше методів, передбачених цим підпунктом.

Платник податку використовує будь-який метод, який він обгрунтовано вважає найбільш прийнятним, однак у разі, коли існує можливість застосування і методу порівняльної неконтрольованої ціни (аналогів продажу), і будь-якого іншого методу, застосовується метод порівняльної неконтрольованої ціни (аналогів продажу).

Методику визначення ціни страхового тарифу затверджує Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, виходячи з положень цієї статті.

Методику визначення ціни банківських послуг затверджує Національний банк України та центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, виходячи з положень цієї статті.

- 39.3.2. Показники рентабельності, ринковий діапазон рентабельності та ринковий діапазон цін
- 39.3.2.1. Для застосування методу, встановленого підпунктом 39.3.1.1 цієї статті, розраховується ринковий діапазон цін.
- 39.3.2.2. Для застосування методів, встановлених підпунктами 39.3.1.2–39.3.1.4 цієї статті, розраховується ринковий діапазон рентабельності.
- 39.3.2.3. Для застосування методу, встановленого підпунктом 39.3.1.5 цієї статті, розраховується ринковий діапазон цін та/або ринковий діапазон рентабельності.
- 39.3.2.4. Порядок розрахунку та застосування ринкового діапазону цін та ринкового діапазону рентабельності затверджується Кабінетом Міністрів України.
- 39.3.2.5. Під час визначення для цілей оподаткування рівня рентабельності контрольованих операцій можуть бути використані такі фінансові показники:
- а) валова рентабельність, що визначається як відношення валового прибутку до чистого доходу (виручки) від реалізації товарів (робіт, послуг), розрахованого без урахування акцизного податку, мита, податку на додану вартість, інших податків та зборів;
- б) валова рентабельність собівартості, що визначається як відношення валового прибутку до собівартості реалізованих товарів (робіт, послуг);

- в) чиста рентабельність, що визначається як відношення прибутку від операційної діяльності до чистого доходу (виручки) від реалізації товарів (робіт, послуг), розрахованого без урахування акцизного податку, мита, податку на додану вартість, інших податків та зборів;
- г) чиста рентабельність витрат, що визначається як відношення прибутку від операційної діяльності до суми собівартості реалізованих товарів (робіт, послуг) та операційних витрат (адміністративних витрат, витрат на збут та інших), пов'язаних з реалізацією товарів (робіт, послуг);
- г) рентабельність операційних витрат, що визначається як відношення валового прибутку до операційних витрат (адміністративних витрат, витрат на збут та інших), пов'язаних з реалізацією товарів (робіт, послуг);
- д) рентабельність активів, що визначається як відношення прибутку від операційної діяльності до поточної ринкової вартості необоротних та оборотних активів (крім поточних фінансових інвестицій і грошових коштів та їх еквівалентів), що прямо або опосередковано використовуються у контрольованій операції. У разі відсутності необхідної інформації про поточну ринкову вартість активів рентабельність активів може визначатися на основі даних бухгалтерської звітності;
- е) рентабельність капіталу, що визначається як відношення прибутку від операційної діяльності до капіталу (сума необоротних та оборотних активів, крім поточних фінансових інвестицій і грошових коштів та їх еквівалентів, крім поточних зобов'язань).
- 39.3.2.6. Показники рентабельності для цілей цієї статті визначаються на підставі даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності, відображених за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні".
- 39.3.2.7. Під час визначення ринкового діапазону рентабельності використовуються значення показників рентабельності, що визначаються за результатами не менше трьох зіставних операцій, у тому числі здійснених платником податків, за умови, що зазначені операції були здійснені з особами, які не ϵ пов'язаними.
- 39.3.2.8. У разі застосування методів, зазначених у підпунктах 39.3.1.2-39.3.1.4 цієї статті, здійснюється вибір сторони контрольованої операції, стосовно якої застосування таких методів є найбільш обґрунтований і можна зробити найбільш обґрунтований висновок щодо зіставності такої контрольованої операції з операціями відповідно до підпункту 39.2.2 цієї статті, сторонами яких не є пов'язані особи. При цьому такий вибір повинен здійснюватися відповідно до виконаних кожною стороною контрольованої операції функцій, використаних під час здійснення контрольованих операцій активів та прийнятих економічних (комерційних) ризиків, пов'язаних із здійсненням такої операції. З метою застосування таких методів визначаються мінімальне і максимальне значення ринкового діапазону рентабельності, розрахованого на основі показників рентабельності.
- 39.3.2.9. Під час визначення ринкового діапазону рентабельності використовується інформація, наявна на момент здійснення контрольованої операції, та/або інформація за звітний податковий період (рік), у якому здійснена контрольована операція, та/або за попередні податкові періоди (роки), що передують податковому періоду (року) здійснення контрольованої операції.

- 39.3.2.10. З метою забезпечення зіставності показників рентабельності під час визначення ринкового діапазону рентабельності проводиться коригування окремих показників фінансової звітності платника податку, враховуючи умови здійснення контрольованої та зіставних операцій.
  - 39.3.3. Метод порівняльної неконтрольованої ціни (аналогів продажу)
- 39.3.3.1. Метод порівняльної неконтрольованої ціни (аналогів продажу) базується на порівнянні ціни товарів (робіт, послуг), застосованої під час контрольованої операції, з ринковим діапазоном цін на ідентичні (а за їх відсутності однорідні) товари (роботи, послуги) у зіставних операціях.
- 39.3.3.2. Для визначення ринкового діапазону цін товару (роботи, послуги) згідно з методом порівняльної неконтрольованої ціни (аналогів продажу) використовується інформація про укладені та реалізовані платником податків або іншими особами договори про продаж ідентичних (а за їх відсутності однорідних) товарів (робіт, послуг) у зіставних умовах на відповідному ринку товарів (робіт, послуг).

```
При цьому враховуються такі особливості: характеристика товарів (робіт, послуг); кількість (обсяг) товарів (робіт, послуг); обсяг функцій, що виконуються сторонами; умови розподілу між сторонами ризиків і вигод; строки виконання зобов'язань; умови здійснення платежів, звичайних для такої операції; характеристика ринку товарів (робіт, послуг), на якому здійснено операцію; бізнес-стратегії підприємства (за наявності); інші об'єктивні умови, що можуть вплинути на ціну.
```

- 39.3.3.3. Умови на ринку ідентичних (а за їх відсутності однорідних) товарів (робіт, послуг) визнаються зіставними, якщо відмінність між такими умовами істотно не впливає на ціну або є економічно обґрунтованою.
- 39.3.3.4. Ринковий діапазон цін визначається на підставі наявної інформації про ціни, застосовані протягом періоду, який аналізується, або інформації на найближчу до дня здійснення контрольованої операції дату.
- 39.3.3.5. За умови наявності інформації тільки про одну зіставну операцію, предметом якої є ідентичні (а за їх відсутності однорідні) товари (роботи, послуги), ціна такої зіставної операції може бути визнана одночасно мінімальним і максимальним значенням ринкового діапазону цін тільки у разі, якщо умови такої операції є повністю зіставними з умовами контрольованої операції або за допомогою відповідного коригування забезпечено повну зіставність таких умов, а також за умови, що продавець товарів (робіт, послуг) у зіставній операції не є монополістом на ринку таких ідентичних (однорідних) товарів (робіт, послуг).
  - 39.3.3.6. Якщо ціна, встановлена під час здійснення контрольованої операції, перебуває в

межах ринкового діапазону цін, визначеного відповідно до положень підпункту 39.3.3 цієї статті, для цілей оподаткування визнається, що така ціна відповідає звичайній ціні.

- 39.3.3.7. Якщо ціна в контрольованій операції є меншою, ніж мінімальне значення ринкового діапазону цін, визначеного відповідно до положень підпункту 39.3.3 цієї статті, для цілей оподаткування приймається ціна, яка відповідає мінімальному значенню ринкового діапазону цін.
- 39.3.3.8. Якщо ціна в контрольованій операції перевищує максимальне значення ринкового діапазону цін, визначеного відповідно до положень підпункту 39.3.3 цієї статті, для цілей оподаткування приймається ціна, яка відповідає максимальному значенню ринкового діапазону цін.
- 39.3.3.9. Застосування для цілей оподаткування мінімального чи максимального значення ринкового діапазону цін відповідно до підпункту 39.3.3 цієї статті здійснюється за умови, що це не призведе до зменшення суми податку, що підлягає сплаті до бюджету.
  - 39.3.4. Метод ціни перепродажу
- 39.3.4.1. Метод ціни перепродажу є методом визначення відповідності ціни товарів (робіт, послуг) контрольованої операції звичайній ціні, який полягає у зіставленні валової рентабельності контрольованої операції, отриманої під час подальшої реалізації (перепродажу) товарів (робіт, послуг), що були придбані в контрольованій операції, з ринковим діапазоном валової рентабельності, визначеним у порядку, встановленому підпунктом 39.3.2 цієї статті.
- 39.3.4.2. Метод ціни перепродажу використовується для визначення відповідності ціни товару, за якою товар придбавається під час здійснення контрольованої операції та перепродається непов'язаним особам. Метод ціни перепродажу також використовується, якщо під час перепродажу товару здійснюються такі операції:

підготовка товару до перепродажу та його транспортування (поділ товарів на партії, формування поставок, сортування, перепакування);

змішування товарів, якщо характеристики кінцевої продукції (напівфабрикатів) істотно не відрізняються від характеристик змішуваних товарів.

- 39.3.4.3. У разі якщо валова рентабельність контрольованої операції перебуває в межах ринкового діапазону валової рентабельності, визначеної у порядку, встановленому підпунктом 39.3.2 цієї статті, для цілей оподаткування визнається, що ціна товарів контрольованої операції відповідає звичайній ціні.
- 39.3.4.4. Якщо валова рентабельність контрольованої операції є меншою, ніж мінімальне значення ринкового діапазону валової рентабельності, визначеної у порядку, встановленому підпунктом 39.3.2 цієї статті, для цілей оподаткування враховується ціна, що визначається виходячи з фактичної ціни подальшої реалізації товару і валової рентабельності, яка відповідає мінімальному значенню ринкового діапазону валової рентабельності.
- 39.3.4.5. Якщо валова рентабельність контрольованої операції перевищує максимальне значення ринкового діапазону валової рентабельності, визначеної у порядку, встановленому підпунктом 39.3.2 цієї статті, для цілей оподаткування враховується ціна, що визначається виходячи з фактичної ціни подальшої реалізації товару і валової рентабельності, яка відповідає

максимальному значенню ринкового діапазону валової рентабельності.

- 39.3.4.6. Застосування для цілей оподаткування мінімального чи максимального значення ринкового діапазону валової рентабельності відповідно до підпункту 39.3.4 цієї статті здійснюється за умови, що це не призводить до зменшення суми податку, що підлягає сплаті до бюджету.
  - 39.3.5. Метод "витрати плюс"
- 39.3.5.1. Метод "витрати плюс" є методом визначення відповідності ціни товарів (робіт, послуг) контрольованої операції звичайній ціні, який полягає у зіставленні валової рентабельності собівартості контрольованої операції з ринковим діапазоном валової рентабельності собівартості у зіставних операціях, визначених у порядку, встановленому підпунктом 39.3.2 цієї статті.
  - 39.3.5.2. Метод "витрати плюс" застосовується, зокрема, під час:

виконання робіт (надання послуг) особами, які ϵ пов'язаними з отримувачами результатів таких робіт (послуг);

реалізації товарів, сировини або напівфабрикатів за договорами між пов'язаними особами;

реалізації товарів (робіт, послуг) за довгостроковими договорами (контрактами) між пов'язаними особами.

- 39.3.5.3. У разі коли валова рентабельність собівартості контрольованої операції перебуває в межах ринкового діапазону валової рентабельності собівартості, визначеного у порядку, встановленому підпунктом 39.3.2 цієї статті, для цілей оподаткування визнається, що ціна товарів (робіт, послуг) контрольованої операції відповідає звичайній ціні.
- 39.3.5.4. Якщо валова рентабельність собівартості контрольованої операції є меншою, ніж мінімальне значення ринкового діапазону валової рентабельності собівартості, визначеного у порядку, встановленому підпунктом 39.3.2 цієї статті, для цілей оподаткування враховується ціна, що визначається виходячи з фактичної собівартості реалізованих товарів (робіт, послуг) і валової рентабельності собівартості, яка відповідає мінімальному значенню ринкового діапазону валової рентабельності собівартості.
- 39.3.5.5. Якщо валова рентабельність собівартості контрольованої операції перевищує максимальне значення ринкового діапазону валової рентабельності собівартості, визначеного у порядку, встановленому підпунктом 39.3.2 цієї статті, для цілей оподаткування враховується ціна, що визначається виходячи з фактичної собівартості реалізованих товарів (робіт, послуг) і валової рентабельності собівартості, яка відповідає максимальному значенню ринкового діапазону валової рентабельності собівартості.
- 39.3.5.6. Застосування для цілей оподаткування мінімального чи максимального значення ринкового діапазону валової рентабельності собівартості відповідно до підпункту 39.3.5 цієї статті здійснюється за умови, що це не призведе до зменшення суми податку, що підлягає сплаті до бюджету.
  - 39.3.6. Метод чистого прибутку
  - 39.3.6.1. Метод чистого прибутку грунтується на порівнянні рентабельності контрольованої

операції з ринковим діапазоном рентабельності у зіставних операціях, визначеним у порядку, встановленому підпунктом 39.3.2 цієї статті.

- 39.3.6.2. Розрахунок найбільш прийнятного показника рентабельності у контрольованій операції (або в сукупності контрольованих операцій у разі, коли окремі операції є настільки взаємопов'язаними або безперервними, що не можуть бути адекватно оцінені окремо) здійснюється платником податку згідно з підпунктом 39.3.2 цієї статті.
- 39.3.6.3. Метод чистого прибутку використовується, зокрема, у разі відсугності або недостатності інформації, на підставі якої можна обґрунтовано зробити висновок про достатній рівень зіставності комерційних та/або фінансових умов контрольованої та зіставних операцій під час використання методів, визначених у підпунктах 39.3.4 і 39.3.5 цієї статті.
- 39.3.6.4. У разі коли рентабельність контрольованої операції перебуває в межах ринкового діапазону рентабельності, визначеного у порядку, встановленому підпунктом 39.3.2 цієї статті, для цілей оподаткування визнається, що ціна товарів (робіт, послуг) контрольованої операції відповідає звичайній ціні.
- 39.3.6.5. Якщо рентабельність контрольованої операції є меншою за мінімальне значення ринкового діапазону рентабельності, визначеного у порядку, встановленому підпунктом 39.3.2 цієї статті, для цілей оподаткування враховується ціна, що визначається виходячи з рентабельності, яка відповідає мінімальному значенню ринкового діапазону рентабельності.
- 39.3.6.6. Якщо рентабельність контрольованої операції перевищує максимальне значення ринкового діапазону рентабельності, визначеного у порядку, встановленому підпунктом 39.3.2 цієї статті, для цілей оподаткування враховується ціна, що визначається виходячи з рентабельності, яка відповідає максимальному значенню ринкового діапазону рентабельності.
- 39.3.6.7. Застосування для цілей оподаткування мінімального чи максимального значення ринкового діапазону рентабельності відповідно до підпункту 39.3.6 цієї статті здійснюється за умови, що це не призведе до зменшення суми податку, що підлягає сплаті до бюджету.
  - 39.3.7. Метод розподілення прибутку
- 39.3.7.1. Метод розподілення прибутку полягає у зіставленні фактичного розподілення отриманого сукупного прибутку між сторонами контрольованої операції з розподіленням прибутку, здійсненим на економічно обґрунтованій основі між непов'язаними особами.
- 39.3.7.2. Якщо сторони контрольованих операцій, сукупний прибуток яких підлягає розподіленню з урахуванням положень підпункту 39.3.7 цієї статті, ведуть бухгалтерський облік та фінансову звітність на підставі різних форм та методів бухгалтерського обліку, для цілей застосування методу розподілення прибутку бухгалтерська і фінансова звітність повинна бути приведена у відповідність з єдиними методологічними засадами бухгалтерського обліку.
  - 39.3.7.3. Метод розподілення прибутку використовується, зокрема, у разі наявності:

істотного взаємозв'язку між контрольованими операціями та іншими операціями, що здійснюються сторонами контрольованої операції з пов'язаними з ними особами;

у власності (користуванні) сторін контрольованої операції прав на об'єкти нематеріальних активів, що істотно впливають на рівень рентабельності.

- 39.3.7.4. Розподілення прибутку між сторонами контрольованих операцій проводиться на підставі оцінки їх вкладу в сукупний прибуток відповідно до критеріїв, що базуються на об'єктивних даних та підтверджуються інформацією у зіставних операціях та/або внутрішніми даними сторін контрольованих операцій відповідно до виконаних кожною з них функцій, використаних під час здійснення контрольованих операцій активів та прийнятих економічних (комерційних) ризиків, пов'язаних з таким здійсненням.
- 39.3.7.5. Під час застосування методу розподілення прибутку між сторонами контрольованих операцій розподіляється сукупний прибуток або залишковий прибуток усіх сторін таких операцій за період, що аналізується.
- 39.3.7.6. Для цілей підпункту 39.3.7 цієї статті сукупним прибутком всіх сторін контрольованих операцій є сума прибутку від даних контрольованих операцій всіх сторін контрольованих операцій за період, що аналізується. При цьому залишковий прибуток (збиток) визначається як різниця між сукупним прибутком (збитком), отриманим за результатами проведення контрольованих операцій, та сумою розрахункового прибутку (збитку) всіх сторін контрольованих операцій.
- 39.3.7.7. Розрахунковий прибуток (збиток) визначається на основі методів, передбачених підпунктами 39.3.1.1-39.3.1.4 цієї статті, для кожної особи, що є стороною контрольованих операцій, на основі ринкового діапазону ціни товарів (робіт, послуг) або показників рентабельності для кожної сторони з урахуванням виконаних такою стороною функцій, використаних активів та прийнятих комерційних ризиків, що є типовими для зіставних операцій.
- 39.3.7.8. Визначення підсумкової величини прибутку (збитку) кожної сторони контрольованих операцій здійснюється шляхом підсумовування відповідних розрахункового прибутку (збитку) і залишкового прибутку (збитку).
- 39.3.7.9. Для розподілу між сторонами контрольованих операцій сукупного або залишкового прибутку (збитку) всіх сторін зазначених операцій враховуються такі показники:

розмір витрат, понесених кожною із сторін контрольованих операцій у зв'язку із створенням нематеріальних активів, використання яких впливає на розмір фактично отриманого прибутку (збитку) від контрольованих операцій;

характеристика персоналу, залученого кожною стороною контрольованих операцій, включаючи його чисельність і кваліфікацію; витрачений персоналом час; обсяг витрат на оплату праці, що мають вплив на розмір фактично отриманого прибугку (понесеного збитку) кожною стороною контрольованих операцій;

ринкова вартість активів, що були використані кожною стороною контрольованих операцій та мали вплив на розмір фактично отриманого прибутку (збитку) контрольованих операцій;

інші показники, які пов'язані з виконанням функцій, використанням активів, прийнятими комерційними ризиками та розміром фактично отриманого прибутку (збитку) кожною стороною контрольованих операцій.

39.3.7.10. Розподілення сукупного прибутку (збитку) або залишкового прибутку (збитку) між сторонами контрольованих операцій може здійснюватися з урахуванням дисконтованих

грошових потоків сторін контрольованих операцій протягом прогнозованої тривалості комерційної діяльності та застосовуватися у разі:

здійснення контрольованих операцій на етапі виходу на ринок товарів (робіг, послуг);

складення прогнозів грошових потоків сторін контрольованих операцій як складової оцінки життєвого циклу товарів (робіт, послуг);

проведення оцінки капітальних інвестицій та тривалості продажу товарів (робіт, послуг) з високим ступенем точності.

39.3.7.11. Розподілення прибутку між сторонами контрольованих операцій пропорційно розподіленню прибутку між сторонами зіставних операцій здійснюється за наявності інформації про розподілення сум прибутку (збитку) за такими операціями, а також за умови дотримання одночасно таких умов:

дані бухгалтерського обліку сторін контрольованих операцій повинні бути зіставні з даними бухгалтерського обліку сторін (у тому числі шляхом здійснення необхідного коригування);

сукупна валова рентабельність сторін контрольованих операцій не повинна істотно відрізнятися від сукупної валової рентабельності сторін зіставних операцій (у тому числі шляхом здійснення необхідного коригування).

- 39.3.7.12. У разі коли прибуток, отриманий стороною контрольованих операцій, дорівнює прибутку, розрахованому для цієї сторони відповідно до методу розподілення прибутку (чи перевищує розмір такого прибутку), або якщо збиток, понесений зазначеною стороною, дорівнює збитку, розрахованому для цієї сторони відповідно до методу розподілення прибутку (чи є меншим за розмір такого збитку), для цілей оподаткування приймається відповідно фактично отриманий прибуток або фактично понесений збиток.
- 39.3.7.13. У разі коли прибуток, отриманий стороною контрольованих операцій, є меншим за прибуток, розрахований для такої сторони відповідно до методу розподілення прибутку, для цілей оподаткування приймається прибуток, розрахований для такої сторони відповідно до методу розподілення прибутку.
- 39.3.7.14. У разі коли збиток, понесений стороною контрольованих операцій, перевищує збиток, розрахований для такої сторони відповідно до методу розподілення прибутку, для цілей оподаткування враховується збиток, розрахований для такої сторони відповідно до методу розподілення прибутку.
- 39.3.7.15. На підставі зіставлення прибутку (збитку), врахованого для цілей оподаткування відповідно до підпункту 39.3.7 цієї статті, фактично отриманий прибуток (понесений збиток) платником податку підлягає коригуванню з метою визначення кінцевої суми податку на прибуток підприємств, що підлягає сплаті до бюджету.
- 39.3.7.16. Застосування для цілей оподаткування прибутку або збитку, розрахованого відповідно до методу розподілення прибутку, здійснюється за умови, що це не призводить до зменшення суми податків, що підлягають сплаті до бюджету.
  - 39.4. Складання та подання документації для податкового контролю
  - 39.4.1. Для цілей податкового контролю за трансфертним ціноутворенням звітним періодом

є календарний рік.

39.4.2. Платники податків (крім Національного банку України), які протягом звітного періоду здійснювали контрольовані операції, зобов'язані подавати звіт про контрольовані операції центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, до 1 травня року, наступного за звітним, засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням вимог закону щодо електронного документообігу та електронного цифрового підпису.

Форма звіту (уточнюючого звіту) про контрольовані операції встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

- 39.4.3. У разі коли територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, під час виконання функцій податкового контролю виявив факти проведення платником податків контрольованих операцій, звіт про які відповідно до пункту 39.4 цієї статті не подано, він надсилає повідомлення про виявлені контрольовані операції центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику. Повідомлення надсилається засобами електронного зв'язку не пізніше наступного робочого дня з дня виявлення таких операцій.
- 39.4.4. Платник податків, стосовно якого здійснювався податковий контроль, інформується про надсилання центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, повідомлення про виявлені контрольовані операції в десятиденний строк з дня надсилання такого повідомлення.

Форма повідомлення про виявлені контрольовані операції встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

- 39.4.5. Надсилання повідомлення про виявлені контрольовані операції не впливає на виконання функцій податкового контролю територіальним органом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, який їх здійснює, в тому числі не змінює строки проведення перевірки.
- 39.4.6. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, за наявності обставин, визначених статтею 78 цього Кодексу, має право звернутися із запитом щодо подання документації про контрольовані операції до платників податків, які здійснювали контрольовані операції протягом звітного періоду.

Запит платнику податків надсилається не раніше 1 травня року, наступного за календарним роком, в якому таку операцію (операції) було проведено.

39.4.7. Платники податків (крім великих платників податків) протягом місяця з дня, що настає за днем надходження запиту, зобов'язані подати первинну документацію щодо окремих контрольованих операцій, що зазначені в запиті, та іншу документацію (сукупність документів або єдиний документ, складений в довільній формі), якими вони можуть обґрунтувати відповідність договірних цін вказаної контрольованої операції рівню звичайних цін.

- 39.4.8. Великі платники податків (крім Національного банку України) протягом двох місяців з дня, що настає за днем надходження запиту, зобов'язані подати щодо окремих контрольованих операцій, які зазначені в запиті, документацію (сукупність документів або єдиний документ, складений в довільній формі), яка повинна містити таку інформацію:
- а) дані про пов'язаних осіб, які дозволяють їх ідентифікувати (включаючи найменування держав (територій), податковими резидентами яких ϵ такі особи);
- б) дані про групу (сукупність суб'єктів господарювання, які є пов'язаними особами відповідно до положень підпункту 14.1.159 пункту 14.1 статті 14 цього Кодексу), у тому числі структуру групи, опис діяльності, політику трансфертного ціноутворення групи;
- в) опис операції, умови її проведення (ціна, строки та інші визначені законодавством України обов'язкові умови договорів (контрактів);
- г) опис товарів (робіт, послуг), включаючи фізичні характеристики, якість і репутацію на ринку, країну походження і виробника, наявність товарного знаку та іншу інформацію, пов'язану з якісними характеристиками товару (роботи, послуги);
  - г) умови та строки здійснення розрахунків за операцією;
  - д) чинники, які вплинули на формування та встановлення ціни;
- е) відомості про функції пов'язаних осіб, що ϵ сторонами контрольованої операції, про використані ними активи, пов'язані з даною контрольованою операцією, та економічні (комерційні) ризики, які такі особи враховували під час здійснення контрольованої операції (функціональний аналіз та аналіз ризиків);
- є) економічний аналіз (включаючи методи, які застосовано для визначення ціни контрольованої операції та обґрунтування причин вибору відповідного методу; суму отриманих доходів (прибутку) та/або суму понесених витрат (збитку) внаслідок проведення контрольованої операції, рівень рентабельності; розрахунок ринкового діапазону цін (рентабельності) стосовно контрольованої операції з описом підходу до вибору зіставних операцій, джерела інформації, застосовані для визначення ціни контрольованої операції);
- ж) результати порівняльного аналізу комерційних та фінансових умов операцій відповідно до підпункту 39.2.2 цієї статті;
- з) відомості про проведене платником податку пропорційне коригування податкової бази та сум податку відповідно до підпункту 39.5.5 цієї статті (у разі його здійснення).
  - 39.4.9. Документація приймається відповідно до пункту 49.8 статті 49 цього Кодексу.
- 39.4.10. Банки подають документацію про контрольовані операції з урахуванням положень, встановлених Законом України "Про банки і банківську діяльність", відносно дотримання вимог банківської таємниці.
- 39.4.11. Неподання платниками податків документації, зазначеної у пункті 39.4 цієї статті, у строки, встановлені для подання документації, або подання її з порушенням вимог пункту 39.4 цієї статті є підставою для проведення перевірки відповідно до пункту 39.5 цієї статті.
  - 39.5. Податковий контроль за визначенням цін у контрольованих операціях здійснюється

шляхом моніторингу цін у контрольованих операціях, а також проведення перевірок платників податків з питань повноти нарахування і сплати податків та зборів під час здійснення контрольованих операцій (далі - перевірка контрольованих операцій).

39.5.1. Моніторинг цін у контрольованих операціях здійснюється шляхом спостереження центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, за цінами, що застосовуються сторонами таких операцій, та шляхом аналізу документації про контрольовані операції, поданої платником податків відповідно до пункту 39.4 цієї статті.

У разі подання платником податків такої документації не в повному обсязі та/або встановлення відхилення ціни контрольованої операції від звичайної ціни за результатами моніторингу цін у контрольованих операціях центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, надсилає такому платнику податків запит з вимогою додатково подати протягом 30 календарних днів з моменту його отримання документацію (з переліку, передбаченого підпунктом 39.4.8 цієї статті) та/або обґрунтування визначення звичайної ціни такої операції.

Порядок здійснення моніторингу цін у контрольованих операціях встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

- 39.5.2. Перевірка контрольованих операцій проводиться відповідно до положень глави 8 розділу ІІ цього Кодексу з урахуванням особливостей, визначених підпунктами 39.5.2.1-39.5.2.24 цієї статті.
  - 39.5.2.1. Підставами для перевірки контрольованих операцій є:
- а) надсилання повідомлення про виявлені контрольовані операції відповідно до пункту 39.4 цієї статті;
- б) виявлення за результатами моніторингу відхилення цін контрольованої операції від рівня звичайних (ринкових) цін відповідно до підпункту 39.5.1 цієї статті;
- в) неподання платником податку звіту про контрольовані операції відповідно до пункту 39.4 цієї статті;
- г) неподання платником податків або подання з порушенням вимог пункту 39.4 цієї статті документації про контрольовані операції.
- 39.5.2.2. Перевірка контрольованих операцій проводиться посадовими особами територіального органу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, та очолюється посадовою особою центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, на підставі рішення керівника (заступника керівника) зазначеного центрального органу виконавчої влади про проведення такої перевірки, яке приймається з урахуванням строку, передбаченого пунктом 102.1 статті 102 цього Кодексу.
- 39.5.2.3. Про прийняття зазначеного рішення територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, повідомляє платника податку протягом 10 днів з дня його прийняття та не пізніше ніж за 10 днів

до початку перевірки з одночасним направленням запиту про надання документів, що підтверджують здійснення фінансово-господарських операцій.

Надання платником податків документів відбувається згідно з вимогами підпунктів 85.2 і 85.3 статті 85 цього Кодексу протягом 10 днів з дати початку перевірки.

У разі необхідності отримання додаткових документів, що підтверджують здійснення фінансово-господарських операцій під час проведення перевірки, вони надаються платником податків протягом 10 днів з дати отримання запиту територіального органу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

- 39.5.2.4. Територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, не має права проводити дві і більше перевірки контрольованої операції протягом одного календарного року.
- 39.5.2.5. Якщо у платника податків, що є стороною контрольованої операції, стосовно зазначеної операції за календарний рік проведено перевірку контрольованих операції і за результатами такої перевірки встановлено відповідність цін контрольованої операції звичайним цінам, щодо зазначеної операції не можуть бути проведені перевірки платників податків, які є іншими сторонами зазначеної операції.
- 39.5.2.6. Проведення перевірки контрольованих операцій не перешкоджає проведенню перевірок, визначених статтею 75 цього Кодексу.
- 39.5.2.7. Під час проведення перевірки контрольованих операцій не допускається здійснення перевірки додержання інших вимог законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.
- 39.5.2.8. Строк проведення перевірки контрольованих операцій обчислюється з дня прийняття рішення про її проведення до дня складення довідки (акта) про проведення такої перевірки.
- 39.5.2.9. Тривалість перевірки контрольованих операцій не повинна перевищувати шести місяців.
- 39.5.2.10. У разі необхідності отримання інформації від іноземних державних органів, проведення експертизи та/або перекладу на українську мову документів, поданих платником податків іноземною мовою, строк проведення перевірки за рішенням керівника (заступника керівника) центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, може бути продовжений на строк, що не перевищує шести місяців.

Копія рішення про продовження строку проведення перевірки надсилається платнику податків протягом 10 календарних днів з дня його прийняття, але не пізніше закінчення строку проведення цієї перевірки.

- 39.5.2.11. Під час перевірки контрольованих операцій можуть бути перевірені контрольовані операції з урахуванням строку, передбаченого пунктом 102.1 статті 102 цього Кодексу.
- 39.5.2.12. Якщо платником податків для визначення ціни контрольованих операцій застосовано методи (комбінацію методів), визначені пунктом 39.3 цієї статті, під час проведення

перевірки таких контрольованих операцій застосовується метод (комбінація методів), використаний платником податків.

Під час проведення перевірки територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, має право застосувати інші методи (комбінацію методів) визначення ціни контрольованих операцій, якщо ним доведено, що застосований платником податків метод (комбінація методів) не дає змогу правильно визначити ціну контрольованої операції.

- 39.5.2.13. Застосування методів (комбінації методів) визначення ціни контрольованих операцій, не встановлених цією статтею, забороняється.
- 39.5.2.14. Посадові особи, які проводять перевірку контрольованих операцій, мають право надіслати запит платникам податків, які є сторонами контрольованих операцій, що перевіряються, про надання документів (інформації) щодо операцій та/або провести зустрічну звірку в порядку, передбаченому статтею 73 цього Кодексу.
- 39.5.2.15. Результати перевірки контрольованих операцій оформляються у формі акта (довідки), що складається у двох примірниках, підписується посадовою особою центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, який очолює перевірку, та платником податків або його представником.
- 39.5.2.16. Якщо за результатами перевірки виявлено факти відхилення ціни, застосованої в контрольованій операції, від звичайної ціни, що призвели до заниження суми податку, складається акт перевірки. Якщо такі порушення відсутні, складається довідка.
- 39.5.2.17. У разі якщо перевірками, що не стосуються трансфертного ціноутворення, вже були донараховані податкові зобов'язання на підставі коригування цін та обмежень рівня витрат та доходів за такими операціями, суми донарахованих податкових зобов'язань за результатами такої перевірки заліковуються в погашення нарахованих податків за результатами перевірки контрольованих операцій.
- 39.5.2.18. Форма акта (довідки) про результати перевірки контрольованої операції та вимоги до його (її) складення встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Акт про результати перевірки контрольованої операції повинен містити документально підтверджені факти відхилення ціни, застосованої під час здійснення операцій, від звичайної (ринкової) ціни, визначеної відповідно до вимог цієї статті; обґрунтування того, що таке відхилення спричинило заниження суми податку; розрахунок суми такого заниження.

- 39.5.2.19. У разі відмови платника податків або його представника від підписання акта (довідки) про результати перевірки контрольованої операції посадовими особами територіального органу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, складається відповідний акт, що засвідчує факт такої відмови.
- 39.5.2.20. Акт (довідка) перевірки контрольованої операції повинен бути вручений протягом двох робочих днів з дати його складення платнику податків, щодо якого проводилася перевірка, або його представнику під розписку.

У разі відмови платника податків або його представника від отримання примірника акта (довідки) про результати перевірки контрольованої операції цей факт відображається у відповідному акті. При цьому акт (довідка) про результати перевірки контрольованої операції надсилається платнику податків у порядку, визначеному статтею 58 цього Кодексу для надсилання (вручення) податкових повідомлень-рішень.

39.5.2.21. У разі незгоди платника податків або його представника з висновками перевірки або фактами та даними, викладеними в акті про результати перевірки контрольованої операції, вони мають право подати свої заперечення протягом 30 календарних днів з дня отримання акта. При цьому платник податків має право подати разом із запереченнями або в погоджений строк документи (їх завірені копії), що підтверджують обгрунтованість заперечень.

Такі заперечення розглядаються протягом 10 робочих днів, що настають за днем їх отримання, а платнику податків надсилається відповідь у порядку, визначеному статтею 58 цього Кодексу для надсилання (вручення) податкових повідомлень-рішень.

- 39.5.2.22. Прийняття податкового повідомлення-рішення за результатами перевірки контрольованої операції здійснюється у порядку, передбаченому статтею 86 цього Кодексу.
- 39.5.2.23. Оскарження податкових повідомлень-рішень, прийнятих за результатами перевірки контрольованої операції, здійснюється відповідно до статті 56 цього Кодексу.
- 39.5.2.24. Матеріали та відомості, отримані територіальним органом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, під час здійснення заходів податкового контролю щодо контрольованих операцій, можуть бути використані під час проведення перевірки інших осіб, які є сторонами таких операцій.
- 39.5.3. Джерела інформації, що використовуються для визначення ціни в контрольованих операціях
- 39.5.3.1. Під час здійснення податкового контролю за трансфертним ціноутворенням центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, використовує офіційно визнані джерела інформації про ринкові ціни, перелік яких установлюється Кабінетом Міністрів України.
- 39.5.3.2. У разі відсутності або недостатності відповідної інформації у зазначених джерелах може бути використана така інформація:
- а) ціни, що склалися за результатами публічних торгів (аукціонів), тендерів з торгівлі окремими видами продукції, біржові котирування;
  - б) статистичні дані державних органів і установ;
- в) довідкові ціни спеціалізованих комерційних видань (у тому числі інтернет-видань) і публікацій (у тому числі електронних) та інших банків даних, звіти і довідки відділів з економічних питань у складі дипломатичних представництв України за кордоном, інформаційні програми, що використовуються з метою трансфертного ціноутворення, інші публічні інформаційні джерела, що є загальнодоступними;
- г) відомості про ціни, діапазон цін та котирування, оприлюднені в засобах масової інформації;

- г) відомості, отримані з бухгалтерської та статистичної звітності платників податків, оприлюднені в засобах масової інформації, у тому числі на офіційних веб-сайтах в інтернеті;
- д) результати незалежної оцінки майна та майнових прав, проведеної відповідно до Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні";
  - е) інформація про інші контрольовані операції, здійснені платником податків.
- 39.5.3.3. Якщо платник податків з метою визначення ціни контрольованої операції за методами, визначеними пунктом 39.3 цієї статті, використав джерела інформації, встановлені підпунктом 39.5.3.1 цієї статті, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, зобов'язаний використовувати ті самі джерела інформації, якщо не доведено, що платник податків мав використати інші офіційні джерела інформації.
- 39.5.3.4. Для зіставлення з метою оподаткування умов контрольованих операцій з умовами операцій, що не є контрольованими, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, не має права використовувати інформацію, доступ до якої обмежено відповідно до законодавства.
- 39.5.3.5. У разі якщо в період проведення перевірки платника податків щодо повноти нарахування ним податкових зобов'язань за результатами здійснення контрольованих операцій до територіального органу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, надійшла інформація про зіставні операції, здійснені таким платником з особами, які не є пов'язаними, така інформація використовується виключно для визначення ринкового діапазону звичайних цін.

39.5.4. Самостійне коригування

- 39.5.4.1. У разі застосування платником податків під час здійснення контрольованих операцій цін товарів (робіт, послуг), що не відповідають звичайним цінам, платник податків має право самостійно провести коригування ціни контрольованої операції і сум податкових зобов'язань.
- 39.5.4.2. Самостійне коригування є коригуванням платником податків ціни контрольованої операції, за результатами якого розрахована ціна відповідає рівню звичайної ціни, навіть якщо така ціна відрізняється від фактичної ціни, встановленої під час здійснення контрольованої операції.
- 39.5.4.3. Самостійне коригування проводиться платником податків протягом календарного року шляхом відображення в податковій декларації або шляхом подання відповідних уточнюючих розрахунків у порядку, визначеному статтею 50 цього Кодексу.
- 39.5.4.4. Сума заниження податкового зобов'язання (недоплати), розрахована в результаті здійснення платником податків самостійного коригування податкових зобов'язань відповідно до підпункту 39.5.4 цієї статті, повинна бути сплачена у строк не пізніше граничного строку сплати відповідного податку, визначеного статтею 57 цього Кодексу, за податковий період, в якому таке коригування було здійснено.

39.5.5. Пропорційне коригування

- 39.5.5.1. У разі коли за результатами перевірки визначення платником податків ціни в контрольованих операціях з пов'язаними особами територіальним органом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, встановлено відхилення від рівня звичайних цін та проведено донарахування податкових зобов'язань та коригування від'ємного значення об'єкта оподаткування або інших показників податкової звітності, або якщо платник податків здійснив самостійне коригування згідно з підпунктом 39.5.4 цієї статті, інша сторона контрольованої операції пов'язана особа має право на коригування своїх податкових зобов'язань виходячи з рівня звичайної ціни, визначеного такою перевіркою або самостійно таким платником податку. Таке коригування для цілей цього Кодексу визначається пропорційним коригуванням.
- 39.5.5.2. Пропорційне коригування може бути проведено виключно після сплати податкових зобов'язань, донарахованих територіальним органом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, у ході проведеної перевірки або відображених платником податків у порядку, передбаченому підпунктом 39.5.4 цієї статті.
- 39.5.5.3. Під час проведення пропорційного коригування первинні документи та регістри бухгалтерського обліку не коригуються.
- 39.5.5.4. Пропорційне коригування проводиться платником податків на підставі повідомлення про можливість проведення пропорційного коригування, отриманого від центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Таке повідомлення надсилається платнику податків протягом 30 календарних днів з дня виникнення права на проведення пропорційного коригування в електронній формі засобами електронного зв'язку або рекомендованим листом з повідомленням про вручення або вручається йому чи його уповноваженому представнику під розписку. У разі наявності у платника податків інформації про виконання стороною контрольованої операції рішення про донарахування податкових зобов'язань і неотримання від центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, відповідного повідомлення такий платник податків має право звернутися до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, із заявою про надсилання повідомлення про проведення пропорційного коригування. До заяви додаються копії документів, які підтверджують виконання рішення про донарахування податкових зобов'язань. Форма та порядок подання такої заяви встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

39.5.5.5. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, розглядає заяву платника податків протягом 15 робочих днів з дня її отримання та за результатами розгляду приймає одне з таких рішень:

надіслати повідомлення про можливість проведення пропорційного коригування;

відмовити у проведенні пропорційного коригування у разі недотримання порядку подання заяви або відсутності необхідних документів;

повідомити про відмову у проведенні пропорційного коригування у зв'язку з оскарженням

рішення про донарахування податкових зобов'язань.

- 39.5.5.6. У разі коли пропорційне коригування проведено відповідно до рішення про донарахування податкових зобов'язань, що в подальшому було скасовано, проводиться зворотне коригування.
- 39.5.5.7. Зворотне коригування проводиться на підставі повідомлення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, протягом 20 робочих днів з дати отримання такого повідомлення. До повідомлення додаються розрахунок зворотного коригування та копія відповідного судового рішення про скасування рішення про нарахування податкових зобов'язань.
- 39.5.5.8. Повернення надміру сплачених сум податків за скасованим рішенням проводиться виключно після того, як проведено зворотне коригування та сплачено відповідні податки сторонами контрольованої операції.
  - 39.5.5.9. Штрафні санкції під час проведення зворотного коригування не нараховуються.
- 39.5.5.10. Форми повідомлення про пропорційне коригування та зворотне коригування визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.
- 39.5.5.11. У разі якщо одна із сторін контрольованих операцій є нерезидентом, пропорційне коригування має здійснюватися в порядку і на умовах, що передбачаються міждержавними угодами про усунення подвійного оподаткування, укладеними Україною з іншими державами.
  - 39.6. Узгодження цін у контрольованих операціях
- 39.6.1. Великий платник податків має право звернутися до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, із заявою про узгодження цін у контрольованих операціях.

Узгодження цін у контрольованих операціях є процедурою між великим платником (платниками) податків та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, під час якої узгоджується порядок визначення цін у контрольованих операціях на обмежений строк на підставі договору.

39.6.1.1. Предметом узгодження можуть бути:

види та/або перелік товарів (робіт, послуг), що є предметом контрольованих операцій;

ціни товарів (робіт, послуг) у контрольованих операціях та/або перелік методів визначення ціни у контрольованих операціях;

перелік джерел інформації, які передбачається використати для визначення цін у контрольованих операціях;

строк, на який узгоджуються ціни у контрольованих операціях;

допустиме відхилення від встановленого рівня економічних умов здійснення контрольованих операцій;

порядок, строки подання та перелік документів, які підтверджують дотримання узгоджених

цін у контрольованих операціях.

- 39.6.1.2. Інші умови узгодження цін у контрольованих операціях визначаються за згодою сторін.
- 39.6.2. За результатами узгодження цін у контрольованих операціях укладається договір, який підписується керівником великого платника (платників) податків або його уповноваженою особою та керівником (заступником керівника) центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.
- 39.6.2.1. Договір, укладений за результатами узгодження цін у контрольованих операціях між великим платником (платниками) податків та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, має односторонній характер.
- 39.6.2.2. У разі якщо предметом узгодження є порядок визначення ціни у контрольованій зовнішью скономічній операції, великий платник (платники) податків чи центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, мають право залучати до процедури узгодження цін державний орган, уповноважений справляти податки і збори в державі, яка є стороною контрольованої зовнішью скономічної операції (за умови наявності міжнародного договору (конвенції) про уникнення подвійного оподаткування між Україною і такою державою). Договір, укладений за результатами такого взаємного узгодження, має двосторонній характер.
- 39.6.2.3. У разі залучення до процедури узгодження цін двох і більше державних органів, уповноважених справляти податки і збори в державах, які є сторонами контрольованої зовнішньоекономічної операції (за умови наявності міжнародних договорів (конвенцій) про уникнення подвійного оподаткування між Україною і такими державами), договір, укладений за результатами такого узгодження, має багатосторонній характер.
- 39.6.2.4. Порядок і процедура узгодження цін у контрольованих операціях, за результатами якої укладаються договори, що мають двосторонній та багатосторонній характер, затверджуються Кабінетом Міністрів України.
- 39.7. Норми цієї статті застосовуються під час визначення бази оподаткування у контрольованих операціях для цілей розділів III і V цього Кодексу.

{Стаття 39 із змінами, внесеними згідно з Законами № 3610-VI від 07.07.2011, № 4915-VI від 07.06.2012, № 5083-VI від 05.07.2012; в редакції Закону № 408-VII від 04.07.2013}

РОЗДІЛ ІІ. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ, ПЛАТЕЖІВ ГЛАВА 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 40. Сфера застосування цього розділу

40.1. Цей розділ визначає порядок адміністрування податків та зборів, визначених у розділі І цього Кодексу, а також порядок контролю за дотриманням вимог податкового та іншого законодавства у випадках, коли здійснення такого контролю покладено на контролюючі органи.

У разі якщо іншими розділами цього Кодексу або законами з питань митної справи визначається спеціальний порядок адміністрування окремих податків, зборів, платежів,

використовуються правила, визначені в іншому розділі або законі з питань митної справи.

Стаття 41. Контролюючі органи та органи стягнення

41.1. Контролюючими органами є органи доходів і зборів - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування єдиної державної податкової, державної митної політики в частині адміністрування податків і зборів, митних платежів та реалізує державну податкову, державну митну політику, забезпечує формування та реалізацію державної політики з адміністрування єдиного внеску, забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями при застосуванні податкового та митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску (далі - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику), його територіальні органи.

У складі контролюючих органів діють підрозділи податкової міліції.

- 41.2. Органами стягнення є виключно контролюючі органи, уповноважені здійснювати заходи щодо забезпечення погашення податкового боргу та недоїмки зі сплати єдиного внеску у межах повноважень, а також державні виконавці у межах своїх повноважень. Стягнення податкового боргу та недоїмки зі сплати єдиного внеску за виконавчими написами нотаріусів не дозволяється.
- 41.3. Повноваження і функції контролюючих органів визначаються цим Кодексом, Митним кодексом України та законами України.

Розмежування повноважень і функціональних обов'язків контролюючих органів визначається законодавством України.

41.4. Інші державні органи не мають права проводити перевірки своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати податків і зборів, у тому числі на запит правоохоронних органів.

{Стаття 41 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3609-VI від 07.07.2011, № 4915-VI від 07.06.2012, № 5083-VI від 05.07.2012; в редакції Закону № 404-VII від 04.07.2013}

Стаття 42. Листування з платником податків

42.1. Податкові повідомлення - рішення, податкові вимоги або інші документи, адресовані контролюючим органом платнику податків, повинні бути складені у письмовій формі, відповідним чином підписані та у випадках, передбачених законодавством, завірені печаткою такого контролюючого органу.

{Пункт 42.1 статті 42 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}

- 42.2. Документи вважаються належним чином врученими, якщо вони надіслані за адресою (місцезнаходженням, податковою адресою) платника податків рекомендованим листом з повідомленням про вручення або особисто вручені платнику податків або його законному чи уповноваженому представникові.
- 42.3. Якщо платник податків у порядку та у строки, визначені статтею 66 цього Кодексу, повідомив контролюючий орган про зміну податкової адреси, він на період з дня державної реєстрації зміни податкової адреси до дня внесення змін до облікових даних такого платника

податків звільняється від виконання вимог документів, надісланих йому контролюючим органом за попередньою податковою адресою та в подальшому повернених як таких, що не знайшли адресата.

{Пункт 42.3 статті 42 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}

42.4. З платниками податків, які подають звітність в електронній формі, листування з контролюючими органами може здійснюватися засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням вимог закону щодо електронного документообігу та електронного цифрового підпису.

На вимогу платника податків, який отримав документ в електронній формі, контролюючий орган надає такому платнику податків відповідний документ у паперовій формі протягом трьох робочих днів з дня надходження відповідної вимоги (в письмовій або електронній формі) платника податків.

{Статтю 42 доповнено пунктом 42.4 згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011}

Стаття 43. Умови повернення помилково та/або надміру сплачених грошових зобов'язань

43.1. Помилково та/або надміру сплачені суми грошового зобов'язання підлягають поверненню платнику відповідно до цієї статті та статті 301 Митного кодексу України, крім випадків наявності у такого платника податкового боргу.

 ${\Pi ункт 43.1 cmammi 43 iз змінами, внесеними згідно із Законом № 4915-VI від 07.06.2012}$

- 43.2. У разі наявності у платника податків податкового боргу, повернення помилково та/або надміру сплаченої суми грошового зобов'язання на поточний рахунок такого платника податків в установі банку або шляхом повернення готівковими коштами за чеком, у разі відсутності у платника податків рахунку в банку, проводиться лише після повного погашення такого податкового боргу платником податків.
- 43.3. Обов'язковою умовою для здійснення повернення сум грошового зобов'язання є подання платником податків заяви про таке повернення (крім повернення надміру утриманих (сплачених) сум податку з доходів фізичних осіб, які розраховуються контролюючим органом на підставі поданої платником податків податкової декларації за звітний календарний рік шляхом проведення перерахунку за загальним річним оподатковуваним доходом платника податку) протягом 1095 днів від дня виникнення помилково та/або надміру сплаченої суми.
- 43.4. Платник податків подає заяву на повернення помилково та/або надміру сплачених грошових зобов'язань у довільній формі, в якій зазначає напрям перерахування коштів: на поточний рахунок платника податків в установі банку; на погашення грошового зобов'язання (податкового боргу) з інших платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, незалежно від виду бюджету; повернення готівковими коштами за чеком у разі відсутності у платника податків рахунку в банку.
- 43.5. Контролюючий орган не пізніше ніж за п'ять робочих днів до закінчення двадцятиденного строку з дня подання платником податків заяви готує висновок про повернення відповідних сум коштів з відповідного бюджету та подає його для виконання відповідному органові, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів.

На підставі отриманого висновку орган, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів протягом п'яти робочих днів здійснює повернення помилково та/або надміру сплачених грошових зобов'язань платникам податків у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Контролюючий орган несе відповідальність згідно із законом за несвоєчасність передачі органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів для виконання висновку про повернення відповідних сум коштів з відповідного бюджету.

{Пункт 43.5 статті 43 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

Стаття 44. Вимоги до підтвердження даних, визначених у податковій звітності

44.1. Для цілей оподаткування платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, регістрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством.

Платникам податків забороняється формування показників податкової звітності, митних декларацій на підставі даних, не підтверджених документами, що визначені абзацом першим цього пункту.

У випадках, передбачених статтею 216 Цивільного кодексу України, платники податків мають право вносити відповідні зміни до податкової звітності у порядку, визначеному статтею 50 цього Кодексу.

 $\{A$ бзац третій пункту 44.1 статті 44 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011 $\}$

44.2. Для обрахунку об'єкта оподаткування платник податку на прибуток використовує дані бухгалтерського обліку щодо доходів та витрат з врахуванням положень цього Кодексу.

Платники податку, які відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" застосовують міжнародні стандарти фінансової звітності, ведуть облік доходів і витрат за такими стандартами з урахуванням положень цього Кодексу. Такі платники податку при застосуванні положень цього Кодексу, в яких міститься посилання на положення (стандарти) бухгалтерського обліку, застосовують відповідні міжнародні стандарти фінансової звітності.

 $\{ \Pi$ ункт 44.2 статті 44 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011 $\}$

Платники податку на прибуток підприємств, прибуток яких оподатковується за ставкою нуль відсотків і які відповідають критеріям, визначеним пунктом 154.6 статті 154 цього Кодексу, та платники єдиного податку, які відповідають критеріям, визначеним підпунктом 4 пункту 291.4 статті 291 цього Кодексу, ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат з метою обрахунку об'єкта оподаткування за методикою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну фінансову політику.

{Абзац третій пункту 44.2 статті 44 в редакції Закону № 4014-VI від 04.11.2011; із змінами, внесеними згідно із Законом № 404-VII від 04.07.2013}

Методика бухгалтерського обліку тимчасових та постійних податкових різниць затверджується у порядку, передбаченому Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні".

44.3. Платники податків зобов'язані забезпечити зберігання документів, визначених у пункті 44.1 цієї статті, а також документів, пов'язаних із виконанням вимог законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, не менш як 1095 днів з дня подання податкової звітності, для складення якої використовуються зазначені документи, а у разі її неподання - з передбаченого цим Кодексом граничного терміну подання такої звітності.

У разі ліквідації платника податків документи, визначені у пункті 44.1 цієї статті, за період діяльності платника податків не менш як 1095 днів, що передували даті ліквідації платника податків, в установленому законодавством порядку передаються до архіву.

- 44.4. Якщо документи, визначені у пункті 44.1 цієї статті, пов'язані з предметом перевірки, проведенням процедури адміністративного оскарження прийнятого за її результатами податкового повідомлення-рішення або судового розгляду, такі документи повинні зберігатися до закінчення перевірки та передбаченого законом строку оскарження прийнятих за її результатами рішень та/або вирішення справи судом, але не менше строків, передбачених пунктом 44.3 цієї статті.
- 44.5. У разі втрати, пошкодження або дострокового знищення документів, зазначених в пунктах 44.1 і 44.3 цієї статті, платник податків зобов'язаний у п'ятиденний строк з дня такої події письмово повідомити контролюючий орган за місцем обліку в порядку, встановленому цим Кодексом для подання податкової звітності, та контролюючий орган, яким було здійснено митне оформлення відповідної митної декларації.

Платник податків зобов'язаний відновити втрачені документи протягом 90 календарних днів з дня, що настає за днем надходження повідомлення до контролюючого органу.

У разі неможливості проведення перевірки платника податків у випадках, передбачених цим підпунктом, терміни проведення таких перевірок переносяться до дати відновлення та надання документів до перевірки в межах визначених цим підпунктом строків.

44.6. У разі якщо до закінчення перевірки або у терміни, визначені в абзаці другому пункту 44.7 цієї статті платник податків не надає посадовим особам контролюючого органу, які проводять перевірку, документи (незалежно від причин такого ненадання, крім випадків виїмки документів або іншого вилучення правоохоронними органами), що підтверджують показники, відображені таким платником податків у податковій звітності, вважається, що такі документи були відсутні у такого платника податків на час складення такої звітності.

Якщо платник податків після закінчення перевірки та до прийняття рішення контролюючим органом за результатами такої перевірки надає документи, що підтверджують показники, відображені таким платником податків у податковій звітності, не надані під час перевірки (у випадках, передбачених абзацами другим і четвертим пункту 44.7 цієї статті), такі документи повинні буги враховані контролюючим органом під час розгляду ним питання про прийняття рішення.

 $\{A$ бзац другий пункту 44.6 статті 44 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011 $\}$

44.7. У разі якщо посадова особа контролюючого органу, яка здійснює перевірку, відмовляється з будь-яких причин від врахування документів, наданих платником податків під час проведення перевірки, платник податків має право до закінчення перевірки надіслати листом з повідомленням про вручення та з описом вкладеного або надати безпосередньо до контролюючого органу, який призначив проведення перевірки, копії таких документів (засвідчені печаткою платника податків (за наявності печатки) та підписом платника податків - фізичної особи або посадової особи платника податків - юридичної особи).

Протягом п'яти робочих днів з дня отримання акта перевірки платник податків має право надати до контролюючого органу, що призначив перевірку, документи, визначені в акті перевірки як відсугні.

 $\{ Aбзац другий пункту 44.7 статті 44 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012 <math>\}$

У разі якщо під час проведення перевірки платник податків надає документи менше ніж за три дні до дня її завершення або коли надіслані у передбаченому абзацом першим цього пункту порядку документи надійшли до контролюючого органу менше ніж за три дні до дня завершення перевірки, проведення перевірки продовжується на строк, визначений статтею 82 цього Кодексу.

У разі якщо надіслані у передбаченому абзацом першим цього пункту порядку документи надійшли до контролюючого органу після завершення перевірки або у разі надання таких документів відповідно до абзацу другого цього пункту, контролюючий орган має право не приймати рішення за результатами проведеної перевірки та призначити позапланову документальну перевірку такого платника податків.

44.8. Відокремлені підрозділи, які визначені платником окремого податку, повинні вести облік з такого податку за правилами, встановленими цим Кодексом.

Стаття 45. Податкова адреса

45.1. Платник податків - фізична особа зобов'язаний визначити свою податкову адресу.

Податковою адресою платника податків - фізичної особи визнається місце її проживання, за яким вона береться на облік як платник податків у контролюючому органі.

Платник податків - фізична особа може мати одночасно не більше однієї податкової адреси.

45.2. Податковою адресою юридичної особи (відокремленого підрозділу юридичної особи) є місцезнаходження такої юридичної особи, відомості про що містяться у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

 $\{A$ бзац перший пункту 45.2 статті 45 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012 $\}$

Податковою адресою підприємства, переданого у довірче управління, ϵ місцезнаходження довірчого власника.

ГЛАВА 2. ПОДАТКОВА ЗВІТНІСТЬ

Стаття 46. Податкова декларація (розрахунок)

46.1. Податкова декларація, розрахунок (далі - податкова декларація) - документ, що подається платником податків (у тому числі відокремленим підрозділом у випадках, визначених цим Кодексом) контролюючому органу у строки, встановлені законом, на підставі якого здійснюється нарахування та/або сплата податкового зобов'язання, чи документ, що свідчить про суми доходу, нарахованого (виплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, суми утриманого та/або сплаченого податку.

Митні декларації прирівнюються до податкових декларацій для цілей нарахування та/або сплати податкових зобов'язань.

Додатки до податкової декларації є її невід'ємною частиною.

46.2. Платник податку на прибуток подає разом з відповідною податковою декларацією квартальну або річну фінансову звітність (крім малих підприємств) у порядку, передбаченому для подання податкової декларації.

Платники податку на прибуток, малі підприємства, віднесені до таких відповідно до Господарського кодексу України, подають разом з річною податковою декларацією річну фінансову звітність у порядку, передбаченому для подання податкової декларації.

У складі фінансової звітності платник податків зазначає тимчасові та постійні податкові різниці за формою, встановленою центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну фінансову політику.

 $\{ Aбзац третій пункту 46.2 статті 46 із змінами, внесеними згідно із Законом № 404-VII від 04.07.2013 <math>\}$

- 46.3. Якщо згідно з правилами, визначеними цим Кодексом, податкова звітність з окремого податку складається наростаючим підсумком, податкова декларація за результатами останнього податкового періоду року прирівнюється до річної податкової декларації. У такому разі річна податкова декларація не подається.
- 46.4. Якщо платник податків вважає, що форма податкової декларації, визначена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, збільшує або зменшує його податкові зобов'язання, всупереч нормам цього Кодексу з такого податку чи збору, він має право зазначити цей факт у спеціально відведеному місці в податковій декларації.

 $\{ Aбзац перший пункту 46.4 статті 46 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012 <math>\}$

У разі необхідності платник податків може подати разом з такою податковою декларацією доповнення до такої декларації, які складені за довільною формою, що вважатиметься невід'ємною частиною податкової декларації. Таке доповнення подається з поясненням мотивів його подання.

46.5. Форма податкової декларації встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

 $\{Aбзац перший пункту 46.5 статті 46 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012<math>\}$

У такому ж порядку встановлюються форми податкових декларацій з місцевих податків і зборів, що ϵ обов'язковими для застосування їх платниками (податковими агентами).

Форма декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації) встановлюється з урахуванням особливостей, визначених пунктом 179.9 статті 179 цього Кодексу.

Форма спрощеної податкової декларації, що передбачена пунктом 49.2 статті 49 цього Кодексу, та порядок переходу платників податків на подання такої декларації встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Форма, порядок та строки подання митної декларації, а також порядок прийняття контролюючим органом митної декларації визначаються з урахуванням вимог митного законодавства України.

Державні органи, які встановлюють відповідно до цього пункту форми податкових декларацій, зобов'язані оприлюднити такі форми для використання їх платниками податків.

46.6. Якщо в результаті запровадження нового податку або зміни правил оподаткування змінюються форми податкової звітності, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, який затвердив такі форми, зобов'язаний оприлюднити нові форми звітності.

До визначення нових форм декларацій (розрахунків), які набирають чинності для складання звітності за податковий період, що настає за податковим періодом, у якому відбулося їх оприлюднення, є чинними форми декларацій (розрахунків), чинні до такого визначення.

{Абзац другий пункту 46.6 статті 46 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

Після внесення змін до нормативно-правових актів з питань оподаткування центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, повинен здійснити заходи, пов'язані з оприлюдненням та застосуванням таких змін.

 $\{Aбзац третій пункту 46.6 статті 46 із змінами, внесеними згідно з Законами № 5083-VI від 05.07.2012; в редакції Закону № 404-VII від 04.07.2013<math>\}$

Вимоги статей 46-50 цього Кодексу не поширюються на декларування товарів (продукції), ввезених на митну територію України або вивезених з неї відповідно до митного законодавства України (крім випадків, визначених у цих статтях), а також на декларування відрахувань до соціальних фондів та інше інформаційне декларування, яке містить економічні відомості про суб'єктів оподаткування, що не стосуються обчислення податків.

Стаття 47. Особи, які несуть відповідальність за складення податкової звітності

- 47.1. Відповідальність за неподання, порушення порядку заповнення документів податкової звітності, порушення строків їх подання контролюючим органам, недостовірність інформації, наведеної у зазначених документах, несуть:
  - 47.1.1. юридичні особи, постійні представництва нерезидентів, які відповідно до цього

Кодексу визначені платниками податків, а також їх посадові особи.

Відповідальність за порушення податкового законодавства відокремленим підрозділом юридичної особи несе юридична особа, до складу якої він входить;

- 47.1.2. фізичні особи платники податків та їх законні чи уповноважені представники у випадках, передбачених законом;
  - 47.1.3. податкові агенти.

Стаття 48. Складення податкової декларації

48.1. Податкова декларація складається за формою, затвердженою в порядку, визначеному положеннями пункту 46.5 статті 46 цього Кодексу та чинному на час її подання.

Форма податкової декларації повинна містити необхідні обов'язкові реквізити і відповідати нормам та змісту відповідних податку та збору.

- 48.2. Обов'язкові реквізити це інформація, яку повинна містити форма податкової декларації та за відсутності якої документ втрачає визначений цим Кодексом статус із настанням передбачених законом юридичних наслідків.
  - 48.3. Податкова декларація повинна містити такі обов'язкові реквізити:

тип документа (звітний, уточнюючий, звітний новий);

звітний (податковий) період, за який подається податкова декларація;

звітний (податковий) період, що уточнюється (для уточнюючого розрахунку);

повне найменування (прізвище, ім'я, по батькові) платника податків згідно з реєстраційними документами;

код платника податків згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України або податковий номер;

реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті);

місцезнаходження (місце проживання) платника податків;

найменування контролюючого органу, до якого подається звітність;

дата подання звіту (або дата заповнення - залежно від форми);

ініціали, прізвища та реєстраційні номери облікових карток або інші відомості, визначені в абзаці сьомому цього пункту, посадових осіб платника податків;

{Абзац одинадцятий пункту 48.3 статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

підписи платника податку - фізичної особи та/або посадових осіб платника податку, визначених цим Кодексом, засвідчені печаткою платника податку (за наявності).

48.4. У окремих випадках, коли це відповідає сутності податку або збору та є необхідним для його адміністрування, форма податкової декларації додатково може містити такі обов'язкові реквізити:

відмітка про звітування за спеціальним режимом;

код виду економічної діяльності (КВЕД);

код органу місцевого самоврядування за КОАТУУ;

індивідуальний податковий номер та номер свідоцтва про реєстрацію платника податку на додану вартість згідно з даними реєстру платників податку на додану вартість за звітний (податковий) період.

- 48.5. Податкова декларація повинна буги підписана:
- 48.5.1. керівником платника податків або уповноваженою особою, а також особою, яка відповідає за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації до контролюючого органу. У разі ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації безпосередньо керівником платника податку така податкова декларація підписується таким керівником;

{Абзац перший підпункту 48.5.1 пункту 48.5 статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

Достатнім підтвердженням справжності документа податкової звітності ϵ наявність оригіналу підпису уповноваженої особи на документі у паперовій формі або наявність в електронному документі електронного цифрового підпису платника податку.

 ${Підпункт 48.5.1}$ пункту 48.5 статті 48 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011 ${}$

- 48.5.2. фізичною особою платником податків або його законним представником;
- 48.5.3. особою, відповідальною за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації згідно із договором про спільну діяльність або угодою про розподіл продукції.
- 48.6. Якщо податкова декларація подається податковими агентами юридичними особами, вона повинна бути підписана керівником такого агента та особою, яка відповідає за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації такого агента, а якщо податковим агентом є платник податків фізична особа таким платником податків.
- 48.7. Податкова звітність, складена з порушенням норм цієї статті, не вважається податковою декларацією, крім випадків, встановлених пунктом 46.4 статті 46 цього Кодексу.

Стаття 49. Подання податкової декларації до контролюючих органів

- 49.1. Податкова декларація подається за звітний період в установлені цим Кодексом строки контролюючому органу, в якому перебуває на обліку платник податків.
- 49.2. Платник податків зобов'язаний за кожний встановлений цим Кодексом звітний період подавати податкові декларації щодо кожного окремого податку, платником якого він є,

відповідно до цього Кодексу незалежно від того, чи провадив такий платник податку господарську діяльність у звітному періоді.

Платники податку на прибуток підприємств, які оподатковуються за ставкою нуль відсотків відповідно до пункту 154.6 статті 154 цього Кодексу, подають контролюючим органам декларації (розрахунки) з податку на прибуток підприємств за спрощеною формою у порядку, встановленому цим Кодексом.

49.3. Податкова декларація подається за вибором платника податків, якщо інше не передбачено цим Кодексом, в один із таких способів:

 $\{ Aбзац перший пункту 49.3 статті 49 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011<math>\}$

- а) особисто платником податків або уповноваженою на це особою;
- б) надсилається поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення;
- в) засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством.
- 49.4. Платники податків, що належать до великих та середніх підприємств, подають податкові декларації до контролюючого органу в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством.
- 49.4¹. Акредитований центр сертифікації ключів центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, безоплатно надає особам, які мають намір подавати податкову декларацію в електронній формі, послуги у сфері електронного цифрового підпису.

 $\{ C$ таттю 49 доповнено пунктом 49.4 ^{1} згідно із Законом N2 404-VII від 04.07.2013 $\}$

49.5. У разі надсилання податкової декларації поштою, платник податку зобов'язаний здійснити таке відправлення на адресу відповідного контролюючого органу не пізніше ніж за десять днів до закінчення граничного строку подання податкової декларації, визначеного цією статтею, а при поданні податкової звітності в електронній формі, - не пізніше закінчення останньої години дня, в якому спливає такий граничний строк.

49.6. У разі втрати або зіпсугтя поштового відправлення чи затримки його вручення контролюючому органу з вини оператора поштового зв'язку, такий оператор несе відповідальність відповідно до закону. У такому разі платник податків звільняється від будь-якої відповідальності за неподання або несвоєчасне подання такої податкової декларації.

Платник податків протягом п'яти робочих днів з дня отримання повідомлення про втрату або зіпсуття поштового відправлення зобов'язаний надіслати поштою або надати особисто (за його вибором) контролюючому органу другий примірник податкової декларації разом з копією повідомлення про втрату або зіпсуття поштового відправлення.

49.7. Незалежно від факту втрати або зіпсуття такого поштового відправлення чи затримки його вручення платник податків зобов'язаний сплатити суму податкового зобов'язання,

самостійно визначену ним у такій податковій декларації, протягом строків, установлених цим Кодексом.

- 49.8. Прийняття податкової декларації є обов'язком контролюючого органу. Під час прийняття податкової декларації уповноважена посадова особа контролюючого органу, в якому перебуває на обліку платник податків, зобов'язана перевірити наявність та достовірність заповнення всіх обов'язкових реквізитів, передбачених пунктами 48.3 та 48.4 статті 48 цього Кодексу. Інші показники, зазначені в податковій декларації платника податків, до її прийняття перевірці не підлягають.
- 49.9. За умови дотримання платником податків вимог цієї статті посадова особа контролюючого органу, в якому перебуває на обліку платник податків, зобов'язана зареєструвати податкову декларацію платника датою її фактичного отримання контролюючим органом.

За умови дотримання вимог, встановлених статтями 48 і 49 цього Кодексу податкова декларація, надана платником, також вважається прийнятою:

- 49.9.1. за наявності на всіх аркушах, з яких складається податкова декларація та, за бажанням платника податків, на її копії, відмітки (штампу) контролюючого органу, яким отримана податкова декларація, із зазначенням дати її отримання, або квитанції про отримання податкової декларації у разі її подання засобами електронного зв'язку, або поштового повідомлення з відміткою про вручення контролюючому органу, у разі надсилання податкової декларації поштою;
- 49.9.2. у разі, якщо контролюючий орган із дотриманням вимог пункту 49.11 цієї статті не надає платнику податків повідомлення про відмову у прийнятті податкової декларації або у випадках, визначених цим пунктом, не надсилає його платнику податків у встановлений цією статтею строк.
- 49.10. Відмова посадової особи контролюючого органу прийняти податкову декларацію з будь-яких причин, не визначених цією статтею, у тому числі висунення будь-яких не визначених цією статтею передумов щодо такого прийняття (включаючи зміну показників такої податкової декларації, зменшення або скасування від'ємного значення об'єктів оподаткування, сум бюджетних відшкодувань, незаконного збільшення податкових зобов'язань тощо) забороняється.
- 49.11. У разі подання платником податків до контролюючого органу податкової декларації, заповненої з порушенням вимог пунктів 48.3 та 48.4 статті 48 цього Кодексу, такий контролюючий орган зобов'язаний надати такому платнику податків письмове повідомлення про відмову у прийнятті його податкової декларації із зазначенням причин такої відмови:
- 49.11.1. у разі отримання такої податкової декларації, надісланої поштою або засобами електронного зв'язку, протягом п'яти робочих днів з дня її отримання;
- 49.11.2. у разі отримання такої податкової декларації особисто від платника податку або його представника протягом трьох робочих днів з дня її отримання.
- 49.12. У разі отримання відмови контролюючого органу у прийнятті податкової декларації платник податків має право:
  - 49.12.1. подати податкову декларацію та сплатити штраф у разі порушення строку її подання;

- 49.12.2. оскаржити рішення контролюючого органу у порядку, передбаченому статтею 56 цього Кодексу.
- 49.13. У разі якщо в установленому законодавством порядку буде встановлено факт неправомірної відмови контролюючим органом (посадовою особою) у прийнятті податкової декларації, остання вважається прийнятою у день її фактичного отримання контролюючим органом.
- 49.14. За кожною заявою платника податків щодо порушення посадовою особою контролюючого органу цієї статті в обов'язковому порядку проводиться службове розслідування відповідно до закону.

За результатами такого розслідування винна посадова особа контролюючого органу притягується до відповідальності відповідно до закону.

49.15. Податкова декларація, надіслана платником податків або його представником поштою або засобами електронного зв'язку, вважається неподаною за умови її заповнення з порушенням норм пунктів 48.3 і 48.4 статті 48 цього Кодексу та надсилання контролюючим органом платнику податків письмової відмови у прийнятті його податкової декларації.

{Пункт 49.15 статті 49 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}

- 49.16. Незалежно від наявності відмови у прийнятті податкової декларації платник податків зобов'язаний погасити податкове зобов'язання, самостійно визначене ним у такій податковій декларації, протягом строків, установлених цим Кодексом.
- 49.17. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інформатизації, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів, впроваджує та угримує автоматизовану систему "Єдине вікно подання електронної звітності" для надання послуг з подання за допомогою мережі Інтернет в електронному вигляді звітності, обов'язковість подання якої встановлено законодавством, до міністерств, інших органів державної влади та фондів загальнообов'язкового державного страхування.

 $\{A$ бзац перший пункту 49.17 статті 49 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012 $\}$

Автоматизована система "Єдине вікно подання електронної звітності" повинна забезпечувати підтримку роботи засобів електронного цифрового підпису всіх акредитованих центрів сертифікації ключів, що працюють на ринку України відповідно до чинного законодавства.

Опис форматів (стандартів), структура електронних документів, що забезпечує подання електронної звітності до автоматизованої системи "Єдине вікно подання електронної звітності", повинні розміщуватися та підтримуватися в актуальному стані на безоплатній для користувачів основі на загальнодоступних інформаційних ресурсах центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику та тих органів державної влади, до яких обов'язковість подання звітності встановлена законодавством.

 $\{A$ бзац третій пункту 49.17 статті 49 із змінами, внесеними згідно з Законами № 5083-VI від 05.07.2012, № 404-VII від 04.07.2013 $\}$

Автоматизована система "Єдине вікно подання електронної звітності" та всі її компоненти ϵ державною власністю.

За допомогою автоматизованої системи "Єдине вікно подання електронної звітності" або її компонентів можуть надаватися інші послуги.

- 49.18. Податкові декларації, крім випадків, передбачених цим Кодексом, подаються за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює:
- 49.18.1. календарному місяцю (у тому числі в разі сплати місячних авансових внесків) протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця;
- 49.18.2. календарному кварталу або календарному півріччю (у тому числі в разі сплати квартальних або піврічних авансових внесків) протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу (півріччя);
- 49.18.3. календарному року, крім випадків, передбачених підпунктами 49.18.4 та 49.18.5 цього пункту протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року;
- 49.18.4. календарному року для платників податку на доходи фізичних осіб до 1 травня року, що настає за звітним, крім випадків, передбачених розділом IV цього Кодексу;

 ${Підпункт 49.18.4 пункту 49.18 статті 49 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4661-VI від 24.04.2012}$

- 49.18.5. календарному року для платників податку на доходи фізичних осіб підприємців протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року.
- 49.19. Якщо податкова декларація за квартал, півріччя, три квартали або рік розраховується наростаючим підсумком на підставі показників базових податкових періодів, з яких складаються такі квартал, півріччя, три квартали або рік (без урахування авансових внесків), згідно з відповідним розділом цього Кодексу, зазначена податкова декларація подається у строки, визначені пунктом 49.18 цієї статті для такого базового звітного (податкового) періоду.

Для цілей цього Кодексу під терміном "базовий звітний (податковий) період" слід розуміти перший звітний (податковий) період року, визначений відповідним розділом цього Кодексу.

49.20. Якщо останній день строку подання податкової декларації припадає на вихідний або святковий день, то останнім днем строку вважається операційний (банківський) день, що настає за вихідним або святковим днем.

Граничні строки подання податкової декларації можуть бути збільшені за правилами та на підставах, які передбачені цим Кодексом.

49.21. Якщо згідно з відповідним розділом цього Кодексу з питань окремого податку, збору звітний (податковий) період не встановлено, податкова декларація подається та податкове зобов'язання сплачується у строки, передбачені цим пунктом для місячного базового звітного (податкового) періоду, крім випадків, коли подання податкової декларації не передбачено таким розділом цього Кодексу.

Стаття 50. Внесення змін до податкової звітності

50.1. У разі якщо у майбутніх податкових періодах (з урахуванням строків давності, визначених статтею 102 цього Кодексу) платник податків самостійно (у тому числі за результатами електронної перевірки) виявляє помилки, що містяться у раніше поданій ним податковій декларації (крім обмежень, визначених цією статтею), він зобов'язаний надіслати уточнюючий розрахунок до такої податкової декларації за формою чинного на час подання уточнюючого розрахунку.

 $\{A$ бзац перший пункту 50.1 статті 50 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3609-VI від 07.07.2011, № 5503-VI від 20.11.2012 $\}$

Платник податків має право не подавати такий розрахунок, якщо відповідні уточнені показники зазначаються ним у складі податкової декларації за будь-який наступний податковий період, протягом якого такі помилки були самостійно (у тому числі за результатами електронної перевірки) виявлені.

 $\{ Aбзац другий пункту 50.1 статті 50 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5503-VI від 20.11.2012 <math>\}$

Платник податків, який самостійно (у тому числі за результатами електронної перевірки) виявляє факт заниження податкового зобов'язання минулих податкових періодів, зобов'язаний, за винятком випадків, установлених пунктом 50.2 цієї статті:

 $\{A$ бзац третій пункту 50.1 статті 50 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3609-VI від 07.07.2011, № 5503-VI від 20.11.2012 $\}$

- а) або надіслати угочнюючий розрахунок і сплатити суму недоплати та штраф у розмірі трьох відсотків від такої суми до подання такого угочнюючого розрахунку;
- б) або відобразити суму недоплати у складі декларації з цього податку, що подається за податковий період, наступний за періодом, у якому виявлено факт заниження податкового зобов'язання, збільшену на суму штрафу у розмірі п'яти відсотків від такої суми, з відповідним збільшенням загальної суми грошового зобов'язання з цього податку.

Якщо після подачі декларації за звітний період платник податків подає нову декларацію з виправленими показниками до закінчення граничного строку подання декларації за такий самий звітний період, то штрафи, визначені у цьому пункті, не застосовуються.

50.2. Платник податків під час проведення документальних планових та позапланових перевірок не має права подавати уточнюючі розрахунки до поданих ним раніше податкових декларацій за будь-який звітний (податковий) період з відповідного податку і збору, який перевіряється контролюючим органом.

 $\{ Aбзац перший пункту 50.2 статті 50 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5503-VI від 20.11.2012 <math>\}$

Це правило не поширюється на випадки, встановлені статтею 177 цього Кодексу.

{Пункт 50.2 статті 50 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}

50.3. У разі якщо платник податків подає уточнюючий розрахунок до податкової декларації,

поданої за період, що перевірявся, або не подає уточнюючий розрахунок протягом 20 робочих днів після дати складення довідки про проведення електронної перевірки, якою встановлено порушення податкового законодавства, відповідний контролюючий орган має право на проведення позапланової перевірки платника податків за відповідний період.

{Пункт 50.3 статті 50 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5503-VI від 20.11.2012}

- **Стаття 51.** Подання відомостей про суми виплачених доходів платникам податків фізичним особам
- 51.1. Податковий агент зобов'язаний подавати у строки, встановлені цим Кодексом для податкового кварталу, податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків, а також сум нарахованого та угриманого з них податку контролюючому органу за місцем свого обліку.
  - 51.2. У визначених цим Кодексом випадках розрахунки подаються в електронному вигляді.

ГЛАВА 3. ПОДАТКОВІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

Стаття 52. Податкова консультація

52.1. За зверненням платників податків контролюючі органи надають безоплатно консультації з питань практичного використання окремих норм податкового законодавства протягом 30 календарних днів, що настають за днем отримання такого звернення даним контролюючим органом.

{Пункт 52.1 статті 52 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}

- 52.2. Податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.
- 52.3. За вибором платника податків консультація надається в усній, письмовій або електронній формі.

{Пункт 52.3 статті 52 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011 - набирає чинності з 1 січня 2012 року у частині запровадження електронної форми податкової консультації}

52.4. Консультації надаються контролюючими органами.

{Пункт 52.4 статті 52 із змінами, внесеними згідно із Законами № 4834-VI від 24.05.2012, № 5083-VI від 05.07.2012; в редакції Закону № 404-VII від 04.07.2013}

- 52.5. Контролюючі органи мають право надавати консультації виключно з тих питань, що належать до їх повноважень.
- 52.6. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику проводить періодичне узагальнення податкових консультацій, які стосуються значної кількості платників податків або значної суми податкових зобов'язань, та затверджує наказом узагальнюючі податкові консультації, які підлягають оприлюдненню, у тому числі за допомогою Інтернет-ресурсів.

{Статтю 52 доповнено пунктом 52.6 згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011; із змінами, внесеними згідно із Законами № 4834-VI від 24.05.2012, № 5083-VI від 05.07.2012, №

Стаття 53. Наслідки застосування податкових консультацій

- 53.1. Не може бути притягнуто до відповідальності платника податків, який діяв відповідно до податкової консультації, наданої йому у письмовій або електронній формі, а також узагальнюючої податкової консультації, зокрема, на підставі того, що у майбутньому така податкова консультація або узагальнююча податкова консультація була змінена або скасована.
- ${Пункт 53.1 cmammi 53 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011 набирає чинності з 1 січня 2012 року щодо запровадження електронної форми податкової консультації<math>{}^{}$
  - 53.2. Виключено.
- 53.3. Платник податків може оскаржити до суду як правовий акт індивідуальної дії податкову консультацію контролюючого органу, викладену в письмовій або електронній формі, яка, на думку такого платника податків, суперечить нормам або змісту відповідного податку чи збору.

 ${Aбзац перший пункту 53.3 статті 53 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011 - набирає чинності з 1 січня 2012 року щодо запровадження електронної форми податкової консультації<math>{}^{}$

Визнання судом такої податкової консультації недійсною ϵ підставою для надання нової податкової консультації з урахуванням висновків суду.

ГЛАВА 4. ВИЗНАЧЕННЯ СУМИ ПОДАТКОВИХ ТА/АБО ГРОШОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ, ПОРЯДОК ЇХ СПЛАТИ ТА ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ

Стаття 54. Визначення сум податкових та грошових зобов'язань

54.1. Крім випадків, передбачених податковим законодавством, платник податків самостійно обчислює суму податкового та/або грошового зобов'язання та/або пені, яку зазначає у податковій (митній) декларації або угочнюючому розрахунку, що подається контролюючому органу у строки, встановлені цим Кодексом. Така сума грошового зобов'язання та/або пені вважається узгодженою.

 ${\Pi \text{ункт } 54.1 \text{ статті } 54 \text{ із змінами, внесеними згідно із } 3аконом № 3609-VI від 07.07.2011}$

- 54.2. Грошове зобов'язання щодо суми податкових зобов'язань з податку, що підлягає утриманню та сплаті (перерахуванню) до бюджету в разі нарахування/виплати доходу на користь платника податку фізичної особи, вважається узгодженим податковим агентом або платником податку, який отримує доходи не від податкового агента, в момент виникнення податкового зобов'язання, який визначається за календарною датою, встановленою розділом IV цього Кодексу для граничного строку сплати податку до відповідного бюджету.
- 54.3. Контролюючий орган зобов'язаний самостійно визначити суму грошових зобов'язань, зменшення (збільшення) суми бюджетного відшкодування та/або зменшення (збільшення) від'ємного значення об'єкта оподаткування податком на прибуток або від'ємного значення суми податку на додану вартість платника податків, передбачених цим Кодексом або іншим

{Абзац перший пункту 54.3 статті 54 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011}

- 54.3.1. платник податків не подає в установлені строки податкову (митну) декларацію;
- 54.3.2. дані перевірок результатів діяльності платника податків, крім електронної перевірки, свідчать про заниження або завищення суми його податкових зобов'язань, суми бюджетного відшкодування та/або від'ємного значення об'єкта оподаткування податком на прибуток або від'ємного значення суми податку на додану вартість платника податків, заявлених у податкових (митних) деклараціях, уточнюючих розрахунках;

{Підпункт 54.3.2 пункту 54.3 статті 54 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3609-VI від 07.07.2011, № 5503-VI від 20.11.2012}

- 54.3.3. згідно з податковим та іншим законодавством особою, відповідальною за нарахування сум податкових зобов'язань з окремого податку або збору, застосування штрафних (фінансових) санкцій та пені, у тому числі за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності, є контролюючий орган;
- 54.3.4. рішенням суду, що набрало законної сили, особу визнано винною в ухиленні від сплати податків;
- 54.3.5. дані перевірок щодо утримання податків у джерела виплати, в тому числі податкового агента, свідчать про порушення правил нарахування, утримання та сплати до відповідних бюджетів податків і зборів, передбачених цим Кодексом, у тому числі податку на доходи фізичних осіб таким податковим агентом;
- 54.3.6. результати митного контролю, отримані після закінчення процедури митного оформлення та випуску товарів, свідчать про заниження або завищення податкових зобов'язань, визначених платником податків у митних деклараціях.
- 54.4. У разі надходження від уповноважених органів іноземних держав документально підтверджених відомостей щодо країни походження, вартісних, кількісних або якісних характеристик, які мають значення для оподаткування товарів і предметів при ввезенні (пересиланні) на митну територію України або територію вільної митної зони або вивезенні (пересиланні) товарів і предметів з митної території України або території вільної митної зони, які відрізняються від задекларованих під час митного оформлення, контролюючий орган має право самостійно визначити базу оподаткування та податкові зобов'язання платника податків шляхом проведення дій, визначених пунктом 54.3 цієї статті, на підставі відомостей, зазначених у таких документах.

{Пункт 54.4 статті 54 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4915-VI від 07.06.2012}

54.5. Якщо згідно з нормами цієї статті сума грошового зобов'язання розраховується контролюючим органом, платник податків не несе відповідальності за своєчасність, достовірність і повноту нарахування такої суми, проте несе відповідальність за своєчасне та повне погашення нарахованого узгодженого грошового зобов'язання і має право оскаржити зазначену суму в порядку, встановленому цим Кодексом.

Стаття 55. Скасування рішень контролюючих органів

55.1. Податкове повідомлення-рішення про визначення суми грошового зобов'язання платника податків або будь-яке інше рішення контролюючого органу може бути скасоване контролюючим органом вищого рівня під час проведення процедури його адміністративного оскарження та в інших випадках у разі встановлення невідповідності таких рішень актам законодавства.

 $\{Aбзац другий пункту 55.1 статті 55 виключено на підставі Закону № 4834-VI від 24.05.2012<math>\}$

55.2. Контролюючими органами вищого рівня ϵ :

центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, - для контролюючих органів в Автономній Республіці Крим, містах Києві та Севастополі, областях, міжрегіональних територіальних органів та митниць;

контролюючі органи в Автономній Республіці Крим, містах Києві та Севастополі, областях, міжрегіональні територіальні органи - для державних податкових інспекцій, які їм підпорядковуються.

{Пункт 55.2 статті 55 в редакції Законів № 5083-VI від 05.07.2012, № 404-VII від 04.07.2013}

Стаття 56. Оскарження рішень контролюючих органів

- 56.1. Рішення, прийняті контролюючим органом, можуть буги оскаржені в адміністративному або судовому порядку.
- 56.2. У разі коли платник податків вважає, що контролюючий орган неправильно визначив суму грошового зобов'язання або прийняв будь-яке інше рішення, що суперечить законодавству або виходить за межі повноважень контролюючого органу, встановлених цим Кодексом або іншими законами України, він має право звернутися до контролюючого органу вищого рівня із скаргою про перегляд цього рішення.
- 56.3. Скарга подається до контролюючого органу вищого рівня у письмовій формі (за потреби з належним чином засвідченими копіями документів, розрахунками та доказами, які платник податків вважає за потрібне надати з урахуванням вимог пункту 44.6 статті 44 цього Кодексу) протягом 10 календарних днів, що настають за днем отримання платником податків податкового повідомлення-рішення або іншого рішення контролюючого органу, що оскаржується.

Скарги на рішення державних податкових інспекцій подаються до контролюючих органів в Автономній Республіці Крим, містах Києві та Севастополі, областях, міжрегіональних територіальних органів.

Скарги на рішення контролюючих органів в Автономній Республіці Крим, містах Києві та Севастополі, областях, міжрегіональних територіальних органів та митниць подаються до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

 $\{\Pi$ ункт 56.3 статті 56 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5083-VI від 05.07.2012; в

56.4. Під час процедури адміністративного оскарження обов'язок доведення того, що будьяке нарахування, здійснене контролюючим органом у випадках, визначених цим Кодексом, або будь-яке інше рішення контролюючого органу є правомірним, покладається на контролюючий орган.

Обов'язок доведення правомірності нарахування або прийняття будь-якого іншого рішення контролюючим органом у судовому оскарженні встановлюється процесуальним законом.

- 56.5. Платник податків одночасно з поданням скарги контролюючому органу вищого рівня зобов'язаний письмово повідомляти контролюючий орган, яким визначено суму грошового зобов'язання або прийнято інше рішення, про оскарження його податкового повідомленнярішення або будь-якого іншого рішення.
- 56.6. У разі коли контролюючий орган приймає рішення про повне або часткове незадоволення скарги платника податків, такий платник податків має право звернутися протягом 10 календарних днів, наступних за днем отримання рішення про результати розгляду скарги, зі скаргою до контролюючого органу вищого рівня.
- 56.7. У разі порушення платником податків вимог пунктів 56.3 і 56.6 подані ним скарги не розглядаються та повертаються йому із зазначенням причин повернення.
- 56.8. Контролюючий орган, який розглядає скаргу платника податків, зобов'язаний прийняти вмотивоване рішення та надіслати його протягом 20 календарних днів, наступних за днем отримання скарги, на адресу платника податків поштою з повідомленням про вручення або надати йому під розписку.
- 56.9. Керівник (його заступник або інша уповноважена посадова особа) відповідного контролюючого органу може прийняти рішення про продовження строку розгляду скарги платника податків понад 20-денний строк, визначений у пункті 56.8 цієї статті, але не більше 60 календарних днів, та письмово повідомити про це платника податків до закінчення строку, визначеного у пункті 56.8 цієї статті.

 $\{Aбзац перший пункту 56.9 статті 56 із змінами, внесеними згідно із Законом № 404-VII від 04.07.2013<math>\}$

Якщо вмотивоване рішення за скаргою платника податків не надсилається платнику податків протягом 20-денного строку або протягом строку, продовженого за рішенням керівника (його заступника або іншої уповноваженої посадової особи), така скарга вважається повністю задоволеною на користь платника податків з дня, наступного за останнім днем зазначених строків.

{Абзац другий пункту 56.9 статті 56 із змінами, внесеними згідно із Законом № 404-VII від 04.07.2013}

Скарга вважається також повністю задоволеною на користь платника податків, якщо рішення керівника (його заступника або іншої уповноваженої посадової особи) про продовження строків її розгляду не було надіслано платнику податків до закінчення 20-денного строку, зазначеного в абзаці першому цього пункту.

- $\{ Aбзац третій пункту 56.9 статті 56 із змінами, внесеними згідно із Законом № 404-VII від 04.07.2013<math>\}$
- 56.10. Рішення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, прийняте за розглядом скарги платника податків, є остаточним і не підлягає подальшому адміністративному оскарженню, але може бути оскаржене в судовому порядку.

{Пункт 56.10 статті 56 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

56.11. Не підлягає оскарженню грошове зобов'язання, самостійно визначене платником податків.

{Пункт 56.11 статті 56 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011}

- 56.12. Якщо відповідно до цього Кодексу контролюючий орган самостійно визначає грошове зобов'язання платника податків за причинами, не пов'язаними із порушенням податкового законодавства, такий платник податків має право на адміністративне оскарження рішень контролюючого органу протягом 30 календарних днів, що настають за днем надходження податкового повідомлення-рішення (рішення) контролюючого органу.
- 56.13. У разі коли останній день строків, зазначених у цій статті, припадає на вихідний або святковий день, останнім днем таких строків вважається перший робочий день, що настає за вихідним або святковим днем.
- 56.14. Строки подання скарги на податкове повідомлення-рішення або будь-яке інше рішення контролюючого органу можуть бути продовжені за правилами і на підставах, визначених пунктом 102.6 статті 102 цього Кодексу.
- 56.15. Скарга, подана із дотриманням строків, визначених пунктом 56.3 цієї статті, зупиняє виконання платником податків грошових зобов'язань, визначених у податковому повідомленнірішенні (рішенні), на строк від дня подання такої скарги до контролюючого органу до дня закінчення процедури адміністративного оскарження.

Протягом зазначеного строку податкові вимоги з податку, що оскаржується, не надсилаються, а сума грошового зобов'язання, що оскаржується, вважається неузгодженою.

- 56.16. Днем подання скарги вважається день фактичного отримання скарги відповідним контролюючим органом, а в разі надсилання скарги поштою дата отримання відділенням поштового зв'язку від платника податків поштового відправлення із скаргою, яка зазначена відділенням поштового зв'язку в повідомленні про вручення поштового відправлення або на конверті.
  - 56.17. Процедура адміністративного оскарження закінчується:
- 56.17.1. днем, наступним за останнім днем строку, передбаченого для подання скарги на податкове повідомлення-рішення або будь-яке інше рішення відповідного контролюючого органу у разі, коли така скарга не була подана у зазначений строк;
- 56.17.2. днем отримання платником податків рішення відповідного контролюючого органу про повне задоволення скарги;

56.17.3. днем отримання платником податків рішення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику;

{Підпункт 56.17.3 пункту 56.17 статті 56 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012; в редакції Закону № 404-VII від 04.07.2013}

56.17.4. виключено;

56.17.5. днем звернення платника податків до контролюючого органу із заявою про розстрочення, відстрочення грошових зобов'язань, що оскаржувались.

День закінчення процедури адміністративного оскарження вважається днем узгодження грошового зобов'язання платника податків.

{Підпункт 56.17.5 пункту 56.17 статті 56 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011}

56.18. З урахуванням строків давності, визначених статтею 102 цього Кодексу, платник податків має право оскаржити в суді податкове повідомлення - рішення або інше рішення контролюючого органу про нарахування грошового зобов'язання у будь-який момент після отримання такого рішення.

Рішення контролюючого органу, оскаржене в судовому порядку, не підлягає адміністративному оскарженню.

Процедура адміністративного оскарження вважається досудовим порядком вирішення спору.

При зверненні платника податків до суду з позовом щодо визнання недійсним рішення контролюючого органу грошове зобов'язання вважається неузгодженим до дня набрання судовим рішенням законної сили.

{Пункт 56.18 статті 56 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}

- 56.19. У разі коли до подання позовної заяви проводилася процедура адміністративного оскарження, платник податків має право оскаржити в суді податкове повідомлення-рішення або інше рішення контролюючого органу про нарахування грошового зобов'язання протягом місяця, що настає за днем закінчення процедури адміністративного оскарження відповідно до пункту 56.17 цієї статті.
- 56.20. Вимоги до оформлення скарги, порядок подання та розгляду скарг встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

{Пункт 56.20 статті 56 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

56.21. У разі коли норма цього Кодексу чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі цього Кодексу, або коли норми різних законів чи різних нормативно-правових актів, або коли норми одного і того ж нормативно-правового акта суперечать між собою та припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, внаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу, рішення приймається на користь платника податків.

{Пункт 56.21 cmammi 56 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011}

56.22. Якщо платник податків оскаржує рішення контролюючого органу в адміністративному порядку та/або до суду, повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення щодо ухилення від сплати податків не може ґрунтуватися виключно на цьому рішенні контролюючого органу до закінчення процедури адміністративного оскарження або до остаточного вирішення справи судом.

{Абзац перший пункту 56.22 статті 56 в редакції Закону № 404-VII від 04.07.2013}

Початок досудового розслідування стосовно платника податків або повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення його службовим (посадовим) особам не може бути підставою для зупинення провадження у справі або залишення без розгляду скарги (позову) такого платника податків, поданої до суду в межах процедури оскарження рішень контролюючих органів.

{Абзац другий пункту 56.22 статті 56 із змінами, внесеними згідно із Законом № 404-VII від 04.07.2013}

 ${Пункт 56.22 cmammi 56 iз змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011; в редакції Закону № 4652-VI від 13.04.2012}$

Стаття 57. Строки сплати податкового зобов'язання

57.1. Платник податків зобов'язаний самостійно сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену у поданій ним податковій декларації, протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого цим Кодексом для подання податкової декларації, крім випадків, встановлених цим Кодексом.

Податковий агент зобов'язаний сплатити суму податкового зобов'язання (суму нарахованого (утриманого) податку), самостійно визначеного ним з доходу, що виплачується на користь платника податку - фізичної особи та за рахунок такої виплати, у строки, передбачені цим Кодексом.

Суму податкового зобов'язання, визначену у митній декларації, платник податків зобов'язаний сплатити до/або на день подання митної декларації.

 $\{A$ бзац третій пункту 57.1 статті 57 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011 $\}$

Платники податку на прибуток (крім новостворених, виробників сільськогосподарської продукції, неприбуткових установ (організацій) та платників податків, у яких доходи, що враховуються при визначенні об'єкта оподаткування, за останній річний звітний податковий період не перевищують 10 мільйонів гривень) щомісяця сплачують авансовий внесок з податку на прибуток у порядку і в строки, які встановлені для місячного податкового періоду, у розмірі не менше 1/12 нарахованої до сплати суми податку за попередній звітний (податковий) рік без подання податкової декларації.

{Пункт 57.1 статті 57 доповнено абзацом згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

На суму сплачених авансових внесків з податку на прибуток при виплаті дивідендів відповідно до пункту 153.3 статті 153 цього Кодексу (в тому числі за наслідками попередніх

звітних (податкових) періодів) зменшується сума авансових внесків з податку на прибуток, визначених цим пунктом.

 $\{\Pi$ ункт 57.1 статті 57 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 403-VII від 04.07.2013 $\}$

Якщо сума авансових внесків з податку на прибуток, сплачена при виплаті дивідендів відповідно до пункту 153.3 статті 153 цього Кодексу, перевищує суму авансових внесків з податку на прибуток, визначених цим пунктом, сума перевищення зараховується у зменшення авансових внесків, визначених цим пунктом, у наступних звітних місяцях до повного її погашення.

 $\{ \Pi$ ункт 57.1 статті 57 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 403-VII від 04.07.2013 $\}$

Платники податку, які зареєстровані протягом звітного (податкового) року (новостворені), сплачують податок на прибуток на підставі річної податкової декларації за період діяльності у звітному (податковому) році без подання податкової декларації за звітні (податкові) періоди (календарний квартал, півріччя та дев'ять місяців) та не сплачують авансового внеску.

{Пункт 57.1 статті 57 доповнено абзацом згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

Платники податку, у яких доходи, що враховуються при визначенні об'єкта оподаткування, за останній річний звітний (податковий) період не перевищують 10 мільйонів гривень, та неприбуткові установи (організації) сплачують податок на прибуток на підставі податкової декларації, яку подають до контролюючих органів за звітний (податковий) рік і не сплачують авансових внесків.

 ${Пункт 57.1 cmammi 57 доповнено абзацом згідно із Законом № <math>5083$ -VI від $05.07.2012}$

У разі якщо платник податку, який сплачує авансовий внесок, за підсумками першого кварталу звітного (податкового) року не отримав прибуток або отримав збиток, він має право подати податкову декларацію та фінансову звітність за перший квартал. Такий платник податку авансових внесків у другому - четвертому кварталах звітного (податкового) року не здійснює, а податкові зобов'язання визначає на підставі податкової декларації за підсумками першого півріччя, трьох кварталів та за рік, яка подається до контролюючого органу в порядку, передбаченому цим Кодексом.

{Пункт 57.1 статті 57 доповнено абзацом згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

Платник податку, який за підсумками минулого звітного (податкового) року не отримав прибутку або отримав збиток, податкові зобов'язання не нараховував і не мав базового показника для визначення авансових внесків у наступному році, а за підсумками першого кварталу отримує прибуток, має подати податкову декларацію за перше півріччя, три квартали звітного (податкового) року та за звітний (податковий) рік для нарахування та сплати податкових зобов'язань.

{Пункт 57.1 статті 57 доповнено абзацом згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

У складі річної податкової декларації платником податку подається розрахунок щомісячних авансових внесків, які мають сплачуватися у наступні дванадцять місяців. Визначена в

розрахунку сума авансових внесків вважається узгодженою сумою грошових зобов'язань.

{Пункт 57.1 статті 57 доповнено абзацом згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

При цьому дванадцятимісячний період для сплати авансових внесків визначається починаючи з березня поточного звітного (податкового) року по лютий наступного звітного (податкового) року включно.

{Пункт 57.1 статті 57 доповнено абзацом згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012; в редакції Закону № 403-VII від 04.07.2013}

Форма розрахунку, передбачена у цьому пункті, затверджується у порядку, встановленому цим Кодексом.

{Пункт 57.1 статті 57 доповнено абзацом згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

Податкова декларація та розрахунок щомісячних авансових внесків за базовий звітний (податковий) рік подаються протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року.

 ${\Pi y}$ нкт 57.1 статті 57 доповнено абзацом чотирнадцятим згідно із Законом № 403-VII від 04.07.2013 ^{1}

57.2. У разі коли відповідно до цього Кодексу або інших законів України контролюючий орган самостійно визначає податкове зобов'язання платника податків з причин, не пов'язаних з порушенням податкового законодавства, такий платник податків зобов'язаний сплатити нараховану суму податкового зобов'язання у строки, визначені в цьому Кодексі та в статті 297 Митного кодексу України, а якщо такі строки не визначено, - протягом 30 календарних днів, що настають за днем отримання податкового повідомлення-рішення про таке нарахування.

{Пункт 57.2 статті 57 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4915-VI від 07.06.2012}

57.3. У разі визначення грошового зобов'язання контролюючим органом за підставами, зазначеними у підпунктах 54.3.1-54.3.6 пункту 54.3 статті 54 цього Кодексу, платник податків зобов'язаний сплатити нараховану суму грошового зобов'язання протягом 10 календарних днів, що настають за днем отримання податкового повідомлення-рішення, крім випадків, коли протягом такого строку такий платник податків розпочинає процедуру оскарження рішення контролюючого органу.

У разі оскарження рішення контролюючого органу про нараховану суму грошового зобов'язання платник податків зобов'язаний самостійно погасити узгоджену суму, а також пеню та штрафні санкції за їх наявності протягом 10 календарних днів, наступних за днем такого узгодження.

- 57.4. Пеня та штрафні санкції, нараховані на суму грошового зобов'язання (її частку), скасовану за результатами адміністративного чи судового оскарження, також підлягають скасуванню, а якщо такі пеня та санкції були сплачені, вони підлягають зарахуванню в рахунок погашення податкового боргу, грошових зобов'язань або поверненню в порядку, встановленому статтею 43 цього Кодексу.
- 57.5. Фізичні особи платники податків повинні сплачувати податки і збори, що встановлені цим Кодексом, через установи банків та поштові відділення.

У разі коли зазначені особи проживають у сільській (селищній) місцевості, вони можуть сплачувати податки і збори через каси сільських (селищних) рад за квитанцією про прийняття податків і зборів, форма якої встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Стаття 58. Податкове повідомлення-рішення

58.1. У разі коли сума грошового зобов'язання платника податків, передбаченого податковим або іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, розраховується контролюючим органом відповідно до статті 54 цього Кодексу (крім декларування товарів, передбаченого для громадян), або у разі коли за результатами перевірки контролюючий орган встановлює факт невідповідності суми бюджетного відшкодування сумі, заявленій у податковій декларації, або зменшує розмір задекларованого від'ємного значення об'єкта оподаткування податком на прибуток або від'ємного значення суми податку на додану вартість, розрахованого платником податків відповідно до розділу V цього Кодексу, такий контролюючий орган надсилає (вручає) платнику податків податкове повідомлення-рішення.

Податкове повідомлення-рішення містить підставу для такого нарахування (зменшення) податкового зобов'язання та/або зменшення (збільшення) суми бюджетного відшкодування та/або зменшення від'ємного значення об'єкта оподаткування податком на прибуток або від'ємного значення суми податку на додану вартість; посилання на норму цього Кодексу та/або іншого закону, контроль за виконанням якого покладено на контролюючі органи, відповідно до якої був зроблений розрахунок або перерахунок грошових зобов'язань платника податків; суму грошового зобов'язання, що повинен сплатити платник податку; суму зменшеного (збільшеного) бюджетного відшкодування та/або зменшення від'ємного значення результатів господарської діяльності або від'ємного значення суми податку на додану вартість; граничні строки сплати грошового зобов'язання та/або строки виправлення платником податків показників податкової звігності; попередження про наслідки несплати грошового зобов'язання або внесення виправлень до показників податкової звітності в установлений строк; граничні строки, передбачені цим Кодексом для оскарження податкового повідомлення-рішення.

До податкового повідомлення-рішення додається розрахунок податкового зобов'язання та штрафних (фінансових) санкцій.

Форма та порядок надіслання податкового повідомлення-рішення і розрахунку грошового зобов'язання визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

 $\{ Aбзац четвертий пункту 58.1 статті 58 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012 <math>\}$

58.2. Податкове повідомлення-рішення надсилається (вручається) за кожним окремим податком, збором та/або разом із штрафними санкціями, передбаченими цим Кодексом, а також за кожною штрафною (фінансовою) санкцією за порушення норм іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на такий контролюючий орган, та/або пенею за порушення строків розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

У разі зменшення (збільшення) контролюючим органом суми бюджетного відшкодування та/

або зменшення від'ємного значення об'єкта оподаткування податком на прибуток або від'ємного значення суми податку на додану вартість платнику податків надсилаються (вручаються) окремі податкові повідомлення-рішення.

Контролюючий орган веде реєстр виданих податкових повідомлень-рішень щодо окремих платників податків.

58.3. Податкове повідомлення-рішення вважається надісланим (врученим) платнику податків, якщо його передано посадовій особі такого платника податків під розписку або надіслано листом з повідомленням про вручення.

{Абзац перший пункту 58.3 статті 58 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

Податкове повідомлення-рішення вважається надісланим (врученим) фізичній особі, якщо його вручено їй особисто чи її законному представникові або надіслано на адресу за місцем проживання або останнього відомого її місцезнаходження фізичної особи з повідомленням про вручення. У такому самому порядку надсилаються податкові вимоги та рішення про результати розгляду скарг.

У разі коли пошта не може вручити платнику податків податкове повідомлення-рішення або податкові вимоги, або рішення про результати розгляду скарги через відсутність за місцезнаходженням посадових осіб, їх відмову прийняти податкове повідомлення-рішення або податкову вимогу, або рішення про результати розгляду скарги, незнаходження фактичного місця розташування (місцезнаходження) платника податків або з інших причин, податкове повідомлення-рішення або податкова вимога, або рішення про результати розгляду скарги вважаються врученими платнику податків у день, зазначений поштовою службою в повідомленні про вручення із зазначенням причин невручення.

У разі якщо вручити податкове повідомлення - рішення неможливо через помилку, допущену контролюючим органом, податкове повідомлення - рішення вважається таким, що не вручено платнику податків.

 $\{\Pi$ ункт 58.3 статті 58 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011 $\}$

58.4. У разі коли судом за результатами розгляду кримінального провадження про кримінальне правопорушення, предметом якого є податки, збори, винесено обвинувальний вирок, що набрав законної сили, або винесено рішення про закриття кримінального провадження за нереабілітуючими підставами, відповідний контролюючий орган зобов'язаний визначити податкові зобов'язання платника податків за податками та зборами, несплата податкових зобов'язань за якими встановлена судовим рішенням, та прийняти податкове повідомлення-рішення про нарахування платнику таких податкових зобов'язань і застосування стосовно нього штрафних (фінансових) санкцій у розмірах, визначених цим Кодексом.

{Абзац перший пункту 58.4 статті 58 в редакції Закону № 4652-VI від 13.04.2012}

Складання та надсилання платнику податків податкового повідомлення-рішення за податковими зобов'язаннями платника податків за податками та зборами, несплата податкових зобов'язань за якими встановлена судовим рішенням, забороняється до набрання законної сили

судовим рішенням у кримінальному провадженні або винесення ухвали про закриття такого кримінального провадження за нереабілітуючими підставами.

 $\{ Aбзац другий пункту 58.4 статті 58 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4652-VI від 13.04.2012 <math>\}$

Абзац другий цього пункту не застосовується, коли податкове повідомлення-рішення надіслане (вручене) до повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення.

 $\{ Aбзац третій пункту 58.4 статті 58 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4652-VI від 13.04.2012 <math>\}$

Стаття 59. Податкова вимога

59.1. У разі коли платник податків не сплачує узгодженої суми грошового зобов'язання в установлені законодавством строки, контролюючий орган надсилає (вручає) йому податкову вимогу в порядку, визначеному для надсилання (вручення) податкового повідомлення-рішення.

Податкова вимога не надсилається (не вручається), якщо загальна сума податкового боргу платника податків не перевищує двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. У разі збільшення загальної суми податкового боргу до розміру, що перевищує двадцять неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, контролюючий орган надсилає (вручає) податкову вимогу такому платнику податків.

{Абзац другий пункту 59.1 статті 59 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

 ${\Pi$ ункт 59.2 статті 59 виключено на підставі Закону № 404-VII від 04.07.2013 ${}$

59.3. Податкова вимога надсилається не раніше першого робочого дня після закінчення граничного строку сплати суми грошового зобов'язання.

Податкова вимога повинна містити відомості про факт виникнення грошового зобов'язання та права податкової застави, розмір податкового боргу, який забезпечується податковою заставою, обов'язок погасити податковий борг та можливі наслідки його непогашення в установлений строк, попередження про опис активів, які відповідно до законодавства можуть бути предметом податкової застави, а також про можливі дату та час проведення публічних торгів з їх продажу.

59.4. Податкова вимога надсилається (вручається) також платникам податків, які самостійно подали податкові декларації, але не погасили суми податкових зобов'язань у встановлені цим Кодексом строки, без попереднього надсилання (вручення) податкового повідомлення-рішення.

{Пункт 59.4 статті 59 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

59.5. У разі якщо у платника податків, якому надіслано (вручено) податкову вимогу, сума податкового боргу збільшується (зменшується), погашенню підлягає вся сума податкового боргу такого платника податку, що існує на день погашення.

У разі якщо після направлення (вручення) податкової вимоги сума податкового боргу змінилася, але податковий борг не був погашений в повному обсязі, податкова вимога додатково не надсилається (не вручається).

{Пункт 59.5 статті 59 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

Стаття 60. Відкликання податкового повідомлення-рішення і податкової вимоги

- 60.1. Податкове повідомлення-рішення або податкова вимога вважаються відкликаними, якшо:
- 60.1.1. сума податкового боргу самостійно погашається платником податків або органом стягнення;
- 60.1.2. контролюючий орган скасовує раніше прийняте податкове повідомлення-рішення про нарахування суми грошового зобов'язання або податкову вимогу;
- 60.1.3. контролюючий орган зменшує нараховану суму грошового зобов'язання раніше прийнятого податкового повідомлення-рішення або суму податкового боргу, визначену в податковій вимозі;
- 60.1.4. рішенням суду, що набрало законної сили, скасовується повідомлення-рішення контролюючого органу або сума податкового боргу, визначена в податковій вимозі;
- 60.1.5. рішенням суду, що набрало законної сили, зменшується сума грошового зобов'язання, визначена у податковому повідомленні-рішенні контролюючого органу, або сума податкового боргу, визначена в податковій вимозі.
- 60.2. У випадках, визначених підпунктом 60.1.1 пункту 60.1 цієї статті, податкова вимога вважається відкликаною у день, протягом якого відбулося погашення суми податкового боргу в повному обсязі.
- 60.3. У випадках, визначених підпунктом 60.1.2 пункту 60.1 цієї статті, податкове повідомлення-рішення або податкова вимога вважаються відкликаними з дня прийняття контролюючим органом рішення про скасування такого податкового повідомлення-рішення або податкової вимоги.
- 60.4. У випадках, визначених підпунктами 60.1.3 і 60.1.5 пункту 60.1 цієї статті, податкове повідомлення-рішення або податкова вимога вважаються відкликаними з дня надходження до платника податків податкового повідомлення-рішення або податкової вимоги, які містять зменшену суму грошового зобов'язання або податкового боргу.
- 60.5. У випадках, визначених підпунктом 60.1.4 пункту 60.1 цієї статті, податкове повідомлення-рішення або податкова вимога вважаються відкликаними у день набрання законної сили відповідним рішенням суду.
- 60.6. Якщо нарахована сума грошового зобов'язання або податкового боргу збільшується внаслідок їх адміністративного оскарження, раніше надіслане (вручене) податкове повідомленнярішення або податкова вимога не відкликаються. На суму збільшення грошового зобов'язання надсилається окреме податкове повідомлення-рішення, а на суму збільшення податкового боргу окрема податкова вимога не надсилається (не вручається).

 $\{\Pi$ ункт 60.6 статті 60 із змінами, внесеними згідно із 3аконом N $\!\!\!_{2}$ 4834-VI від $24.05.2012\}$

 ${Пункт 60.7 cmammi 60 виключено на підставі <math>3$ акону № 404-VII від $04.07.2013}$

ГЛАВА 5. ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ

- **Стаття 61.** Визначення податкового контролю та повноваження органів державної влади щодо його здійснення
- 61.1. Податковий контроль система заходів, що вживаються контролюючими органами з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

{Абзац перший пункту 61.1 статті 61 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011}

 $\{A$ бзац другий пункту 61.1 статті 61 виключено на підставі Закону № 404-VII від 04.07.2013 $\}$

- 61.2. Податковий контроль здійснюється органами, зазначеними у статті 41 цього Кодексу, в межах їх повноважень, встановлених цим Кодексом.
- 61.3. Органи Служби безпеки України, внутрішніх справ, податкової міліції, прокуратури та їх службові (посадові) особи не можуть брати безпосередньої участі у проведенні перевірок, що здійснюються контролюючими органами, та проводити перевірки суб'єктів підприємницької діяльності з питань оподаткування.

Стаття 62. Способи здійснення податкового контролю

- 62.1. Податковий контроль здійснюється шляхом:
- 62.1.1. ведення обліку платників податків;
- 62.1.2. інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючих органів;
- 62.1.3. перевірок та звірок відповідно до вимог цього Кодексу, а також перевірок щодо дотримання законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, у порядку, встановленому законами України, що регулюють відповідну сферу правовідносин.

ГЛАВА 6. ОБЛІК ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ

Стаття 63. Загальні положення щодо обліку платників податків

- 63.1. Облік платників податків ведеться з метою створення умов для здійснення контролюючими органами контролю за правильністю нарахування, своєчасністю і повнотою сплати податків, нарахованих фінансових санкцій, дотримання податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.
- 63.2. Взяттю на облік або реєстрації у контролюючих органах підлягають всі платники податків.

Взяття на облік у контролюючих органах юридичних осіб, їх відокремлених підрозділів, а також самозайнятих осіб здійснюється незалежно від наявності обов'язку щодо сплати того або іншого податку та збору.

63.3. З метою проведення податкового контролю платники податків підлягають реєстрації або взяттю на облік у контролюючих органах за місцезнаходженням юридичних осіб,

відокремлених підрозділів юридичних осіб, місцем проживання особи (основне місце обліку), а також за місцем розташування (реєстрації) їх підрозділів, рухомого та нерухомого майна, об'єктів оподаткування або об'єктів, які пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність (неосновне місце обліку).

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, може прийняти рішення про зміну основного місця обліку платника податків.

 $\{ Aбзац другий пункту 63.3 статті 63 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012 <math>\}$

Об'єктами оподаткування і об'єктами, пов'язаними з оподаткуванням, є майно та дії, у зв'язку з якими у платника податків виникають обов'язки щодо сплати податків та зборів. Такі об'єкти за кожним видом податку та збору визначаються згідно з відповідним розділом цього Кодексу.

Платник податків зобов'язаний стати на облік у відповідних контролюючих органах за основним та неосновним місцем обліку, повідомляти про всі об'єкти оподаткування і об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, контролюючі органи за місцезнаходженням таких об'єктів у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Заява про взяття на облік платника податків за неосновним місцем обліку подається у відповідний контролюючий орган протягом 10 робочих днів після створення відокремленого підрозділу, реєстрації рухомого чи нерухомого майна чи відкриття об'єкта чи підрозділу, через які провадиться діяльність або які підлягають оподаткуванню.

- 63.4. Взяття на облік платників податків юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів здійснюється після їх державної реєстрації чи включення відомостей про них до відповідних державних реєстрів на умовах, що визначаються законодавчими актами України, крім випадків, визначених цим Кодексом, коли органами реєстрації є контролюючі органи або коли проведення державної реєстрації платника податків у відповідному статусі законодавством не передбачається.
- 63.5. Всі фізичні особи платники податків та зборів реєструються у контролюючих органах шляхом включення відомостей про них до Державного реєстру фізичних осіб платників податків у порядку, визначеному цим Кодексом.

Фізичні особи - підприємці та особи, які мають намір провадити незалежну професійну діяльність, підлягають взяттю на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з цим Кодексом.

63.6. Облік платників податків у контролюючих органах ведеться за податковими номерами.

Порядок визначення податкового номера встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Облік осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган, ведеться за прізвищем, ім'ям, по батькові і серією та номером діючого паспорта. У

паспортах зазначених осіб контролюючими органами робиться відмітка про наявність у них права здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта. Порядок внесення відмітки визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

63.7. Контролюючий орган зазначає податковий номер або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті) у всіх свідоцтвах, довідках, патентах, в інших документах або повідомленнях, що видаються платнику податків або надсилаються йому.

Кожен платник податків зазначає податковий номер або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті) в усіх податкових деклараціях (розрахунках, звітах), платіжних документах щодо податків і зборів, у фінансових документах, а також в інших випадках, передбачених законодавством.

- 63.8. Особливості обліку платників податків за окремими податками, а також окремих категорій платників податків установлюються відповідними розділами цього Кодексу.
- 63.9. Документи, що подаються платниками податків для взяття на облік у контролюючих органах, перевіряються у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, і в разі виявлення помилок або подання недостовірних відомостей повертаються для виправлення. Платники податків, які не подали протягом 5 календарних днів, наступних за днем отримання повернутих документів, виправлених документів для взяття на облік у контролюючих органах або повторно подали такі документи з помилками, несуть відповідальність відповідно до закону.
- 63.10. Центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, визначаються:
  - 63.10.1. порядок обліку платників податків і зборів;
- 63.10.2. перелік документів, які подаються для взяття на облік платників податків, а також порядок подання таких документів;
  - 63.10.3. форми заяв, свідоцтв та документів з питань реєстрації та обліку платників податків.
- 63.11. Контролюючі органи забезпечують достовірність даних про платників податків в Єдиному банку даних про платників податків юридичних осіб та Державному реєстрі фізичних осіб платників податків, реєстрі платників податку на додану вартість, реєстрі неприбуткових організацій та інших реєстрах, що формуються та ведуться контролюючими органами згідно з цим Кодексом, їх захист від несанкціонованого доступу, оновлення, архівування та відновлення даних.
- 63.12. Інформація, що збирається, використовується та формується контролюючими органами у зв'язку з обліком платників податків, вноситься до інформаційних баз даних і використовується з урахуванням обмежень, передбачених для податкової інформації з обмеженим доступом.

Стаття 64. Взяття на облік юридичних осіб та відокремлених підрозділів юридичних осіб

64.1. Взяття на облік за основним місцем обліку юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів як платників податків та зборів у контролюючих органах здійснюється на підставі відомостей з реєстраційної картки, наданих державним реєстратором згідно із Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців", не пізніше наступного робочого дня з дня отримання зазначених відомостей контролюючими органами.

Дані про взяття на облік юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів як платників податків і зборів у контролюючих органах передаються до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців у день взяття на облік юридичної особи та відокремленого підрозділу юридичної особи в порядку, встановленому Міністерством юстиції України та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

 ${Пункт 64.1 cmammi 64 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 404-VII від 04.07.2013}$

64.2. Взяття на облік за основним місцем обліку платників податків - юридичних осіб та відокремлених підрозділів юридичних осіб, для яких законом установлені особливості їх державної реєстрації та які не включаються до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, здійснюється не пізніше наступного робочого дня з дня надходження від них відповідної заяви, яку платник податків зобов'язаний подати у десятиденний строк після державної реєстрації (легалізації, акредитації чи засвідчення факту створення іншим способом).

 $\{\Pi$ ункт 64.2 статті 64 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4834-VI від 24.05.2012 $\}$

64.3. Взяття на облік юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів як платників податків і зборів у контролюючих органах згідно з пунктом 64.1 цієї статті підтверджується випискою з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, яка надсилається (видається) цим юридичним особам та відокремленим підрозділам юридичних осіб у порядку, встановленому Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців".

У разі взяття на облік юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів як платників податків і зборів у контролюючих органах згідно з пунктом 64.2 цієї статті цим юридичним особам та відокремленим підрозділам юридичних осіб наступного робочого дня з дня взяття на облік за основним місцем обліку надсилається (видається) довідка про взяття на облік.

{Пункт 64.3 статті 64 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

64.4. Військові частини зобов'язані протягом 10 календарних днів після реєстрації військової частини як суб'єкта господарювання стати на облік у контролюючому органі за місцем своєї дислокації згідно із пунктом 64.2 цієї статті.

 $\{\Pi$ ункт 64.4 статті 64 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3205-VI від 07.04.2011 $\}$

64.5. Підставою для взяття на облік (внесення змін, перереєстрації) відокремленого підрозділу іноземної компанії, організації, у тому числі постійного представництва нерезидента, є належна акредитація (реєстрація, легалізація) такого підрозділу на території України згідно із

Для взяття на облік постійні представництва нерезидентів та відокремлені підрозділи іноземних юридичних осіб зобов'язані звернутися протягом 10 календарних днів з дня їх державної реєстрації (акредитації, легалізації) в установленому порядку або до початку провадження господарської діяльності, якщо така реєстрація не є обов'язковою згідно із законодавством, до контролюючих органів за своїм місцезнаходженням. Взяття на облік таких платників податків здійснюється відповідно до пункту 64.2 цієї статті.

У разі встановлення контролюючим органом за результатами податкового контролю ведення нерезидентом господарської діяльності через постійне представництво на території України без взяття на податковий облік складається акт, який надсилається через компетентний орган України до компетентного органу іноземної держави для організації заходів стягнення.

Форма зазначеного акта затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

 $\{ A$ бзац п'ятий пункту 64.5 статті 64 виключено на підставі Закону № 3609-VI від 07.07.2011 $\}$

64.6. На обліку у контролюючих органах повинні перебувати угоди про розподіл продукції, договори управління майном (крім договорів щодо операцій, визначених у підпункті 153.13.10 пункту 153.13 статті 153 або у другому реченні абзацу другого підпункту 5 пункту 180.1 статті 180 цього Кодексу) та договори про спільну діяльність на території України без створення юридичних осіб, на які поширюються особливості податкового обліку та оподаткування діяльності за такими договорами (угодами), визначені цим Кодексом.

{Абзац перший пункту 64.6 статті 64 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

У контролюючих органах не обліковуються договори про спільну діяльність, на які не поширюються особливості податкового обліку та оподаткування спільної діяльності, визначені цим Кодексом. Кожен учасник таких договорів перебуває на обліку у контролюючих органах та виконує обов'язки платника податків самостійно.

 $\{ Aбзац третій пункту 64.6 статті 64 виключено на підставі Закону № 4834-VI від 24.05.2012 <math>\}$

Взяття на облік договору або угоди здійснюється шляхом додаткового взяття на облік управителя майна, учасника договору про спільну діяльність або угоди про розподіл продукції як платника податків - відповідального за угримання та внесення податків до бюджету під час виконання договору або угоди.

 $\{ Aбзац четвертий пункту 64.6 статті 64 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012 <math>\}$

Заяву про взяття на облік такий платник податків зобов'язаний подати протягом 10 календарних днів після реєстрації договору або угоди або після набрання ним чинності, якщо відповідно до законодавства реєстрація договору не проводиться.

64.7. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, визначає порядок обліку платників податків у контролюючих

органах та порядок формування Реєстру великих платників податків на відповідний рік з урахуванням критеріїв, визначених цим Кодексом для великих платників податків.

 $\{ Aбзац перший пункту 64.7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012 <math>\}$

У разі включення платника податків до Реєстру великих платників податків на нього поширюються особливості, визначені цим Кодексом для великих платників податків.

Після включення платника податків до Реєстру великих платників податків та отримання повідомлення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, про таке включення платник податків зобов'язаний стати на облік у контролюючому органі, що здійснює податкове супроводження великих платників податків, з початку податкового періоду (календарного року), на який сформовано Реєстр.

{Абзац третій пункту 64.7 статті 64 із змінами, внесеними згідно з Законами № 5083-VI від 05.07.2012, № 404-VII від 04.07.2013}

Щодо великих платників податків, які самостійно не стали на облік у контролюючому органі, що здійснює супроводження великих платників податків, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, має право приймати рішення про зміну основного місця обліку та переведення їх на облік у контролюючі органи, що здійснюють супроводження великих платників податків.

 $\{ Aбзац четвертий пункту 64.7 статті 64 із змінами, внесеними згідно з Законами № 5083-VI від 05.07.2012, № 404-VII від 04.07.2013<math>\}$

У разі відсутності за місцем реєстрації великого платника податків контролюючого органу, що здійснює супроводження великих платників податків, облік такого платника податків за рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, здійснюється або територіально найближчим контролюючим органом, що здійснює супроводження великих платників податків, або іншим контролюючим органом.

 $\{Aбзац п'ятий пункту 64.7 статті 64 із змінами, внесеними згідно з Законами № 5083-VI від 05.07.2012, № 404-VII від 04.07.2013<math>\}$

У разі прийняття рішення про переведення великого платника податків на облік у контролюючий орган, що здійснює супроводження великих платників податків, чи інший контролюючий орган відповідні контролюючі органи зобов'язані протягом 20 календарних днів після прийняття такого рішення здійснити взяття на облік/зняття з обліку такого платника податків.

{Абзац шостий пункту 64.7 статті 64 із змінами, внесеними згідно з Законом № 404-VII від 04.07.2013}

Великий платник податків, щодо якого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, прийнято рішення про переведення на облік у контролюючий орган, що здійснює супроводження великих платників податків, чи інший контролюючий орган, після взяття його на облік за новим місцем обліку зобов'язаний сплачувати податки за місцем попереднього обліку у контролюючих органах, а

подавати податкову звітність та виконувати інші обов'язки, передбачені цим Кодексом, за новим місцем обліку.

 $\{A$ бзац сьомий пункту 64.7 статті 64 в редакції Закону № 2856-VI від 23.12.2010; із змінами, внесеними згідно із Законами № 5083-VI від 05.07.2012, № 404-VII від 04.07.2013 $\}$

Стаття 65. Облік самозайнятих осіб

65.1. Взяття на облік фізичних осіб - підприємців у контролюючих органах здійснюється за місцем їх державної реєстрації на підставі відомостей з реєстраційної картки, наданих державним реєстратором згідно із Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців".

Приватні нотаріуси та інші фізичні особи, умовою ведення незалежної професійної діяльності яких згідно із законом є державна реєстрація такої діяльності у відповідному уповноваженому органі та отримання свідоцтва про реєстрацію чи іншого документа (дозволу, сертифіката тощо), що підтверджує право фізичної особи на ведення незалежної професійної діяльності, протягом 10 календарних днів після такої реєстрації зобов'язані стати на облік у контролюючому органі за місцем свого постійного проживання.

- 65.2. Облік самозайнятих осіб здійснюється шляхом внесення до Державного реєстру фізичних осіб платників податків (далі Державний реєстр) записів про державну реєстрацію або припинення підприємницької діяльності, незалежної професійної діяльності, перереєстрацію, постановку на облік, зняття з обліку, внесення змін стосовно самозайнятої особи, а також вчинення інших дій, які передбачені Порядком обліку платників податків, зборів.
- 65.3. Для взяття на облік фізичної особи, яка має намір провадити незалежну професійну діяльність, така особа повинна подати заяву та документи особисто (надіслати рекомендованим листом з описом вкладення) або через уповноважену особу до контролюючого органу за місцем постійного проживання.
- 65.4. Контролюючий орган відмовляє в розгляді документів, поданих для взяття на облік особи, яка здійснює незалежну професійну діяльність, у разі:
- 65.4.1. наявності обмежень на провадження незалежної професійної діяльності, встановлених законодавством;
  - 65.4.2. коли документи подані за неналежним місцем обліку;
- 65.4.3. коли документи не відповідають встановленим вимогам, подані не в повному обсязі або коли зазначені в різних документах відомості є взаємно невідповідними;
  - 65.4.4. коли фізична особа вже взята на облік як самозайнята особа;
- 65.4.5. неподання для реєстрації особою, яка має намір провадити незалежну професійну діяльність, свідоцтва про реєстрацію чи іншого документа (дозволу, сертифіката тощо), що підтверджує право фізичної особи на провадження незалежної професійної діяльності.

Після усунення причин, що були підставою для відмови у взятті на облік самозайнятої особи, фізична особа може повторно подати документи для взяття на облік.

65.5. Взяття на облік самозайнятої особи здійснюється контролюючим органом не пізніше

наступного робочого дня з дня отримання відповідних відомостей від державного реєстратора (для фізичних осіб - підприємців) або прийняття заяви (для осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність).

Дані про взяття на облік фізичної особи - підприємця передаються до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців у день взяття на облік у порядку, встановленому Міністерством юстиції України та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

 ${Пункт 65.5 cmammi 65 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012; із змінами, внесеними згідно з Законом № 404-VII від 04.07.2013<math>}$

Взяття на облік фізичної особи - підприємця підтверджується випискою з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, яка надсилається (видається) фізичній особі - підприємцю у порядку, встановленому Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців".

 $\{\Pi$ ункт 65.5 статті 65 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 4834-VI від $24.05.2012\}$

Довідка про взяття на облік платника податків надсилається (видається) особі, яка здійснює незалежну професійну діяльність, наступного робочого дня з дня взяття на облік.

{Абзац четвертий пункту 65.5 статті 65 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

- 65.6. Видача та заміна довідки про взяття на облік платника податків здійснюється безоплатно.
- 65.7. Фізичній особі, яка провадить незалежну професійну діяльність, довідка про взяття на облік платника податків видається контролюючим органом із зазначенням строку, якщо такий строк вказаний у свідоцтві про реєстрацію чи іншому документі (дозволі, сертифікаті тощо), що підтверджує право фізичної особи на провадження незалежної професійної діяльності.
- 65.8. Довідка про взяття на облік самозайнятої особи втрачає чинність з моменту виникнення змін у даних про фізичну особу, які зазначаються у такій довідці, та підлягає заміні у контролюючому органі.
- 65.9. Самозайняті особи зобов'язані подавати до контролюючих органів за місцем свого обліку відомості про зміну облікових даних протягом місяця з дня виникнення таких змін.

Зміни до відомостей про самозайняту особу, які містяться у Державному реєстрі, набирають чинності з дня внесення відповідного запису до такого реєстру.

- 65.10. Внесення до Державного реєстру запису про припинення підприємницької діяльності фізичної особи підприємця чи незалежної професійної діяльності фізичної особи здійснюється у разі:
- 65.10.1. визнання фізичної особи недієздатною або обмеження її цивільної дієздатності з дати набрання законної сили відповідним рішенням суду;
  - 65.10.2. смерті фізичної особи, у тому числі оголошення такої особи померлою, що

підтверджується свідоцтвом про смерть (витягом з Державного реєстру актів цивільного стану громадян, інформацією органу державної реєстрації актів цивільного стану), а також визнання фізичної особи безвісно відсутньою, що підтверджується судовим рішенням;

- 65.10.3. внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб підприємців запису про державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця - з дати державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця;
- 65.10.4. реєстрації припинення незалежної професійної діяльності фізичної особи у відповідному уповноваженому органі з дати реєстрації;
- 65.10.5. закінчення строку, на який було видано свідоцтво про реєстрацію чи інший документ (дозвіл, сертифікат тощо), з дати закінчення такого строку;
- 65.10.6. заборони судом фізичній особі провадити підприємницьку діяльність або незалежну професійну діяльність з дати набрання законної сили відповідним рішенням суду, якщо інше не визначене у рішенні суду;
- 65.10.7. наявності обмежень права на провадження підприємницької діяльності або незалежної професійної діяльності, які встановлені законодавством, з дати надходження відповідних документів до контролюючого органу за місцем обліку фізичної особи, якщо інше не встановлено законом чи рішенням суду;
- 65.10.8. анулювання чи скасування згідно із законодавством свідоцтва про реєстрацію чи іншого документа (дозволу, сертифіката тощо), що підтверджує право фізичної особи на провадження підприємницької або незалежної професійної діяльності, з дати такого анулювання чи скасування.

Державна реєстрація (реєстрація) припинення підприємницької чи незалежної професійної діяльності фізичної особи або внесення до Державного реєстру запису про припинення такої діяльності фізичною особою не припиняє її зобов'язань, що виникли під час провадження підприємницької чи незалежної професійної діяльності, та не змінює строків, порядків виконання таких зобов'язань та застосування санкцій за їх невиконання.

У разі коли після внесення до Державного реєстру запису про припинення підприємницької чи незалежної професійної діяльності фізична особа продовжує провадити таку діяльність, вважається, що вона розпочала таку діяльність без взяття її на облік як самозайнятої особи.

Стаття 66. Внесення змін до облікових даних платників податків, крім фізичних осіб, які не зареєстровані підприємцями та не провадять незалежну професійну діяльність

- 66.1. Підставами для внесення змін до облікових даних платників податків є:
- 66.1.1. інформація органів державної реєстрації;
- 66.1.2. інформація банків та інших фінансових установ про відкриття (закриття) рахунків платників податків;
  - 66.1.3. документально підтверджена інформація, що надається платниками податків;

- 66.1.4. інформація суб'єктів інформаційного обміну, уповноважених вчиняти будь-які реєстраційні дії стосовно платника податків;
  - 66.1.5. рішення суду, що набрало законної сили;
  - 66.1.6. дані перевірок платників податків.
- 66.2. Внесення змін до облікових даних платників податків здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.
- 66.3. У разі проведення державної реєстрації зміни місцезнаходження або місця проживання платника податків, внаслідок якої змінюється адміністративно-територіальна одиниця та контролюючий орган, в якому на обліку перебуває платник податків (далі адміністративний район), а також у разі зміни податкової адреси платника податків, контролюючими органами за попереднім та новим місцезнаходженням (місцем проживання) платника податків проводяться процедури відповідно зняття з обліку/взяття на облік такого платника податків.

Підставою для зняття з обліку платника податків в одному контролюючому органі і взяття на облік в іншому є надходження хоча б до одного з цих органів даних, що свідчать про належну державну реєстрацію таких змін органами державної реєстрації.

У такому разі платник податків зобов'язаний подати контролюючому органу за новим місцезнаходженням відповідну заяву у десятиденний строк від дня реєстрації зміни місцезнаходження (місця проживання) у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику. У разі неподання такої заяви протягом 10 календарних днів платник податків або посадові особи платника податків несуть відповідальність відповідно до закону.

- 66.4. Платники податків юридичні особи та їх відокремлені підрозділи зобов'язані подати контролюючому органу відомості стосовно осіб, відповідальних за ведення бухгалтерського та/ або податкового обліку юридичної особи, її відокремлених підрозділів, у 10-денний строк з дня взяття на облік чи виникнення змін у облікових даних платників податків, шляхом подання заяви у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику. Відповідальність за неподання такої інформації визначається цим Кодексом.
- 66.5. У разі виникнення змін у даних або внесення змін до документів, що подаються для взяття на облік згідно з цією главою, платник податків зобов'язаний подати контролюючому органу, в якому він обліковується, уточнені документи протягом 10 календарних днів з дня внесення змін до зазначених документів.
- Стаття 67. Підстави та порядок зняття з обліку у контролюючих органах юридичних осіб, їх відокремлених підрозділів та самозайнятих осіб
- 67.1. Підставами для зняття з обліку у контролюючих органах юридичної особи, її відокремлених підрозділів та самозайнятих осіб є:
- 67.1.1. повідомлення чи документальне підтвердження державного реєстратора чи іншого органу державної реєстрації про проведення державної реєстрації припинення юридичної особи, закриття відокремленого підрозділу юридичної особи.

У разі коли внаслідок припинення платника податків - юридичної особи шляхом реорганізації частина його податкових зобов'язань чи податкового боргу залишається непогашеною, такі податкові зобов'язання чи борг переходять (розподіляються) до юридичних осіб - правонаступників реорганізованої юридичної особи у порядку, визначеному цим Кодексом.

У разі коли внаслідок припинення платника податків - юридичної особи шляхом ліквідації частина його податкових зобов'язань чи податкового боргу залишається непогашеною, такі податкові зобов'язання чи борг погашаються за рахунок активів засновників або учасників такого підприємства, якщо вони несуть повну або додаткову відповідальність за зобов'язаннями платника податків відповідно до закону, у межах повної або додаткової відповідальності, а в разі ліквідації філії, відділення чи іншого відокремленого підрозділу юридичної особи - за рахунок юридичної особи незалежно від того, чи є вона платником податку та збору, стосовно якого виникло податкове зобов'язання або податковий борг таких філії, відділення, іншого відокремленого підрозділу;

67.1.2. наявність хоча б однієї з підстав, визначених пунктом 65.10 статті 65 цього Кодексу для самозайнятої особи.

У випадках, що стосуються самозайнятих осіб, зняття з обліку таких осіб здійснюється за відсутності податкового боргу або в разі його погашення за рахунок майна зазначеної фізичної особи, що переходить за правом спадщини у власність інших осіб, або визнання такого податкового боргу безнадійним і списання його в установленому порядку, коли таке майно відсутнє або не з'являються інші особи, які вступають у права спадщини незалежно від часу набуття таких прав.

В інших випадках грошові зобов'язання або податковий борг, що залишаються непогашеними після ліквідації платника податків, визначеного у цій статті, вважаються безнадійним боргом і підлягають списанню у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

67.2. Контролюючі органи в установленому законом порядку мають право звертатися до суду про винесення судового рішення щодо:

припинення юридичних осіб або підприємницької діяльності фізичних осіб - підприємців;

відміни державної реєстрації припинення юридичних осіб або підприємницької діяльності фізичних осіб - підприємців;

скасування державної реєстрації змін до установчих документів.

67.3. У разі припинення юридичної особи її відокремлені підрозділи підлягають зняттю з обліку в контролюючих органах.

Порядок зняття з обліку у контролюючих органах юридичних осіб, їх відокремлених підрозділів та самозайнятих осіб встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

67.4. Договори про спільну діяльність, договори управління майном та угоди про розподіл продукції знімаються з обліку у контролюючих органах після їх припинення, розірвання, закінчення строку дії чи після досягнення мети, для якої вони були укладені, визнання їх

 $\{\Pi$ ункт 67.4 статті 67 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4834-VI від 24.05.2012 $\}$

- **Стаття 68.** Інформація, що подається для обліку платників податків органами державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності та іншими органами
- 68.1. Орган державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб підприємців не пізніше наступного робочого дня з дати державної реєстрації такої особи, державної реєстрації припинення юридичної особи чи підприємницької діяльності фізичної особи підприємця, внесення будь-яких інших записів до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб підприємців повинен передати відповідному контролюючому органу повідомлення та відомості з реєстраційної картки про вчинення реєстраційних дій, передбачених законом.

{Пункт 68.2 статті 68 виключено на підставі Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

- 68.3. Органи, що ведуть облік або реєстрацію рухомого майна та інших активів, які є об'єктом оподаткування, зобов'язані повідомляти про власників та/або користувачів такого рухомого майна та інших активів, розміщених на відповідній території, або про транспортні засоби, зареєстровані у цих органах, та їх власників контролюючі органи за своїм місцезнаходженням щомісяця, але не пізніше 10 числа наступного місяця. Порядок такого повідомлення встановлює Кабінет Міністрів України.
- 68.4. Державні органи повинні подавати контролюючим органам іншу інформацію у випадках, передбачених цим Кодексом та іншими нормативно-правовими актами України.
- **Стаття 69.** Вимоги до відкриття та закриття рахунків платників податків у банках та інших фінансових установах
- 69.1. Банки та інші фінансові установи відкривають поточні та інші рахунки платникам податків юридичним особам (резидентам і нерезидентам) незалежно від організаційноправової форми, відокремленим підрозділам та представництвам юридичних осіб, для яких законом установлені особливості їх державної реєстрації та які не включаються до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб підприємців, фізичним особам, які провадять незалежну професійну діяльність, за наявності документів, виданих контролюючими органами, що підтверджують взяття їх на облік у таких органах, або виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб підприємців (для осіб, взяття на облік яких у контролюючих органах здійснюється на підставі відомостей з реєстраційної картки, наданих державним реєстратором згідно із Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб підприємців").

{Пункт 69.1 статті 69 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

69.2. Банки та інші фінансові установи зобов'язані надіслати повідомлення про відкриття або закриття рахунка платника податків - юридичної особи, у тому числі відкритого через його відокремлені підрозділи, чи самозайнятої фізичної особи до контролюючого органу, в якому обліковується платник податків, протягом трьох робочих днів з дня відкриття/закриття рахунка (включаючи день відкриття/закриття).

У разі відкриття або закриття рахунка платника податків - банку, у тому числі відкритого через його відокремлені підрозділи, повідомлення надсилається в порядку, визначеному цим

пунктом, лише в разі відкриття або закриття кореспондентського рахунка.

У разі відкриття або закриття власного кореспондентського рахунка банки зобов'язані надіслати повідомлення до контролюючого органу, в якому обліковуються, в строки, визначені цим пунктом.

- 69.3. Контролюючий орган протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення від фінансової установи про відкриття рахунка зобов'язаний направити повідомлення про взяття рахунка на облік або відмову у взятті контролюючим органом рахунка на облік із зазначенням підстав.
- 69.4. Датою початку видаткових операцій за рахунком платника податків, визначеного пунктом 69.1 цієї статті (крім банку), у банках та інших фінансових установах є дата отримання банком або іншою фінансовою установою повідомлення контролюючого органу про взяття рахунка на облік у контролюючих органах.
- 69.5. Порядок подання та форма і зміст повідомлень про відкриття/закриття рахунків платників податків у банках та інших фінансових установах, перелік підстав для відмови контролюючих органів у взятті рахунків на облік визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, за погодженням з відповідними державними органами, які регулюють діяльність фінансових установ.
- 69.6. Банки та інші фінансові установи за невиконання норм цієї статті несуть відповідальність, передбачену цим Кодексом.

{Абзац другий пункту 69.6 статті 69 виключено на підставі Закону № 3609-VI від 07.07.2011}

69.7. Фізичні особи - підприємці та особи, які провадять незалежну професійну діяльність, зобов'язані повідомляти про свій статус банки та інші фінансові установи, в яких такі особи відкривають рахунки.

Стаття 70. Державний реєстр фізичних осіб - платників податків

70.1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, формує та веде Державний реєстр фізичних осіб - платників податків (далі - Державний реєстр).

 $\{ Aбзац перший пункту 70.1 статті 70 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012 <math>\}$

До Державного реєстру вноситься інформація про осіб, які є:

громадянами України;

іноземцями та особами без громадянства, які постійно проживають в Україні;

іноземцями та особами без громадянства, які не мають постійного місця проживання в Україні, але відповідно до законодавства зобов'язані сплачувати податки в Україні або ε засновниками юридичних осіб, створених на території України.

Облік фізичних осіб - платників податків, які через свої релігійні переконання відмовляються

від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган, ведеться в окремому реєстрі Державного реєстру за прізвищем, ім'ям, по батькові та серією і номером паспорта без використання реєстраційного номера облікової картки.

- 70.2. До облікової картки фізичної особи платника податків та повідомлення (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків) вноситься така інформація:
  - 70.2.1. прізвище, ім'я та по батькові;
  - 70.2.2. дата народження;
  - 70.2.3. місце народження (країна, область, район, населений пункт);
  - 70.2.4. місце проживання, а для іноземних громадян також громадянство;
- 70.2.5. серія, номер свідоцтва про народження, паспорта (аналогічні дані іншого документа, що посвідчує особу), ким і коли виданий.
  - 70.3. До інформаційної бази Державного реєстру включаються такі дані про фізичних осіб:
  - 70.3.1. джерела отримання доходів;
  - 70.3.2. об'єкти оподаткування;
  - 70.3.3. сума нарахованих та/або отриманих доходів;
  - 70.3.4. сума нарахованих та/або сплачених податків;
  - 70.3.5. інформація про податкову знижку та податкові пільги платника податків.
- 70.4. До Державного реєстру вносяться відомості про державну реєстрацію, реєстрацію та взяття на облік фізичних осіб підприємців і осіб, які провадять незалежну професійну діяльність. Такі відомості включають:
- 70.4.1. дати, номери записів, свідоцтв та інших документів, а також підстави державної реєстрації, реєстрації та взяття на облік, припинення підприємницької чи незалежної професійної діяльності, інші реєстраційні дані;
- 70.4.2. інформацію про державну реєстрацію, реєстрацію та взяття на облік змін у даних про особу, заміну чи продовження дії довідок про взяття на облік;
- 70.4.3. місце провадження діяльності, телефони та іншу додаткову інформацію для зв'язку з фізичною особою підприємцем чи особою, яка здійснює незалежну професійну діяльність;
  - 70.4.4. види діяльності;
- 70.4.5. громадянство та номер, що використовується під час оподаткування в країні громадянства, для іноземців;
  - 70.4.6. системи оподаткування із зазначенням періодів її дії.
- 70.5. Фізична особа платник податків незалежно від віку (як резидент, так і нерезидент), для якої раніше не формувалася облікова картка платника податків та яка не включена до

Державного реєстру, зобов'язана особисто або через законного представника чи уповноважену особу подати відповідному контролюючому органу облікову картку фізичної особи - платника податків, яка є водночає заявою для реєстрації в Державному реєстрі, та пред'явити документ, що посвідчує особу.

Фізична особа - платник податків, яка через свої релігійні переконання відмовляється від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, зобов'язана особисто подати відповідному контролюючому органу повідомлення та документи для забезпечення її обліку за прізвищем, ім'ям, по батькові і серією та номером паспорта, а також пред'явити паспорт.

Фізична особа подає облікову картку фізичної особи - платника податків або повідомлення (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків) до контролюючого органу за своєю податковою адресою, а фізична особа, яка не має постійного місця проживання в Україні, - контролюючого органу за місцем отримання доходів або за місцезнаходженням іншого об'єкта оподаткування.

Для заповнення облікової картки фізичної особи - платника податків використовуються дані документа, що посвідчує особу. Для заповнення повідомлення (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків) використовуються дані паспорта.

Форма облікової картки фізичної особи - платника податків та повідомлення (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків) і порядок їх подання встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Фізична особа несе відповідальність згідно із законом за достовірність інформації, що подається для реєстрації у Державному реєстрі.

70.6. Органи державної реєстрації актів цивільного стану, органи внутрішніх справ, органи, що здійснюють реєстрацію фізичних осіб зобов'язані подавати відповідним контролюючим органам інформацію щодо зміни даних, які включаються до облікової картки фізичної особи - платника податків, щомісяця, але не пізніше 10 числа наступного місяця.

 $\{Aбзац перший пункту 70.6 статті 70 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012<math>\}$

Порядок подання такої інформації та взаємодії суб'єктів інформаційних відносин визначається Кабінетом Міністрів України.

{Пункт 70.6 статті 70 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011}

70.7. Фізичні особи - платники податків зобов'язані подавати контролюючим органам відомості про зміну даних, які вносяться до облікової картки або повідомлення (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків і мають відмітку у паспорті), протягом місяця з дня виникнення таких змін шляхом подання відповідної заяви за формою та у порядку, визначеними центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну

податкову і митну політику.

70.8. Про проведення державної реєстрації фізичної особи - платника податків у Державному реєстрі та внесення змін до даних, які містяться у Державному реєстрі, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, інформує територіальний орган:

 ${Пункт 70.8 \ cmammi 70 \ iз змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012; в редакції Закону № 404-VII від 04.07.2013}$

- 70.8.1. за місцем обліку фізичної особи;
- 70.8.2. за місцем проживання фізичної особи;
- 70.8.3. за місцем отримання доходів чи місцезнаходженням іншого об'єкта оподаткування фізичної особи.
- 70.9. За зверненням платника податків, його законного представника або уповноваженої особи контролюючий орган видає документ, що засвідчує реєстрацію у Державному реєстрі, крім осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті.

У такому документі зазначається реєстраційний номер облікової картки платника податків.

Порядок формування реєстраційного номера облікової картки платника податків визначається та затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Форма документа і порядок його видачі встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

- 70.10. Контролюючим органом за місцем проживання фізичної особи платника податків на прохання такої особи до паспорту можуть бути внесені (сьома, восьма або дев'ята сторінки) дані про реєстраційний номер облікової картки платника податків з Державного реєстру.
- 70.11. У разі виявлення недостовірних даних або помилок у поданій обліковій картці або повідомленні (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків) фізичній особі може бути відмовлено у реєстрації та/або внесенні відмітки до паспорта або продовжено строк реєстрації.
- 70.12. Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті) використовуються органами державної влади та органами місцевого самоврядування, юридичними особами незалежно від організаційно-правових форм, включаючи установи Національного банку України, банки та інші фінансові установи, біржі, особами, які провадять незалежну професійну діяльність, фізичними особами підприємцями, а також фізичними особами в усіх документах, які містять інформацію про об'єкти оподаткування фізичних осіб або про сплату податків, зокрема у разі:
  - 70.12.1. виплати доходів, з яких угримуються податки згідно із законодавством України.

Фізичні особи зобов'язані подавати інформацію про реєстраційний номер облікової картки юридичним та фізичним особам, що виплачують їм доходи;

- 70.12.2. укладення цивільно-правових договорів, предметом яких ϵ об'єкти оподаткування та щодо яких виникають обов'язки щодо сплати податків і зборів;
- 70.12.3. відкриття рахунків у банках або інших фінансових установах, а також у розрахункових документах під час здійснення фізичними особами безготівкових розрахунків;
- 70.12.4. заповнення фізичними особами, визначеними у пункті 70.1 цієї статті, митних декларацій під час перетину митного кордону України;
  - 70.12.5. сплати фізичними особами податків і зборів;
- 70.12.6. проведення державної реєстрації фізичних осіб підприємців або видачі таким особам спеціальних дозволів (ліцензій, патентів тощо) на провадження деяких видів господарської діяльності, а також реєстрації незалежної професійної діяльності;
- 70.12.7. реєстрації майна та інших активів фізичних осіб, що є об'єктом оподаткування, або прав на нього;
  - 70.12.8. подання контролюючим органам декларацій про доходи, майно та інші активи;
  - 70.12.9. реєстрації транспортних засобів, що переходять у власність фізичних осіб;
- 70.12.10. оформлення фізичним особам пільг, субсидій та інших соціальних виплат з державних цільових фондів;
- 70.12.11. в інших випадках, визначених законами України та іншими нормативноправовими актами.
- 70.13. Документи, пов'язані з проведенням операцій, передбачених пунктом 70.12 цієї статті, які не мають реєстраційного номера облікової картки платника податків або серії та номера паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті), вважаються оформленими з порушенням вимог законодавства України.
- 70.14. Контролюючий орган зазначає реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті) у всіх повідомленнях, що надсилаються йому.

Кожен платник податків зазначає реєстраційний номер своєї облікової картки платника податків або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті) в усіх звітних або інших документах, а також в інших випадках, передбачених законодавством України.

- 70.15. Відомості з Державного реєстру:
- 70.15.1. використовуються контролюючими органами виключно для здійснення контролю

за дотриманням податкового законодавства України;

- $70.15.2.\ \epsilon$ інформацією з обмеженим доступом, крім відомостей про взяття на облік фізичних осіб підприємців та осіб, які провадять незалежну професійну діяльність.
- 70.16. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, самозайняті особи, податкові агенти подають безоплатно в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, контролюючим органам за своїм місцезнаходженням інформацію про фізичних осіб, що пов'язана з реєстрацією таких осіб як платників податків, нарахуванням, сплатою податків і контролем за дотриманням податкового законодавства України, із зазначенням реєстраційних номерів облікових карток платника податків або серії та номера паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті), зокрема:
- 70.16.1. органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, юридичні особи та фізичні особи підприємці, податкові агенти про дату прийняття на роботу або звільнення з роботи фізичних осіб протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу, а також інформацію, передбачену статтею 51 цього Кодексу;
- 70.16.2. органи внутрішніх справ про транспортні засоби, щодо яких у фізичних осіб виникає або припиняється право власності, щомісяця, але не пізніше 10 числа наступного місяця;

{Підпункт 70.16.2 пункту 70.16 статті 70 в редакції Закону № 5083-VI від 05.07.2012}

- 70.16.3. органи державної реєстрації морських, річкових та повітряних суден про судна, щодо яких у фізичних осіб виникає або припиняється право власності, щомісяця, але не пізніше 10 числа наступного місяця;
- 70.16.4. органи державної реєстрації актів цивільного стану про фізичних осіб, які померли (для закриття облікових карток), а також про зміну фізичними особами прізвища, імені, по батькові, дати і місця народження щомісяця, але не пізніше 10 числа наступного місяця;

 ${\Pi$ ідпункт 70.16.4 пункту 70.16 статті 70 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012 $}$

- 70.16.5. органи, що здійснюють реєстрацію приватної нотаріальної, адвокатської, іншої незалежної професійної діяльності та видають свідоцтва про право на провадження такої діяльності, про видачу або анулювання реєстраційного посвідчення у п'ятиденний строк від дня провадження відповідної дії;
- 70.16.6. органи державної реєстрації прав про оподатковуване нерухоме майно, щодо якого у фізичних осіб виникає або припиняється право власності, у строки та в порядку, встановлені підпунктом 265.7.4 пункту 265.7 статті 265 цього Кодексу;

 ${Підпункт 70.16.6 пункту 70.16 статті 70 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5503-VI від 20.11.2012}$

70.16.7. органи опіки і піклування, виховні, лікувальні заклади, заклади соціального захисту населення та інші заклади, що відповідно до законодавства здійснюють опіку, піклування або

управління майном підопічного, зобов'язані повідомляти про встановлення опіки над фізичними особами, визнаними судом недієздатними, опіку, піклування і управління майном малолітніх, інших неповнолітніх фізичних осіб, фізичних осіб, обмежених судом у дієздатності, дієздатних фізичних осіб, над якими встановлене піклування у формі патронажу, піклування або управління майном фізичних осіб, визнаних судом безвісно відсутніми, а також про подальші зміни, пов'язані із зазначеною опікою, піклуванням або управлінням майном, у контролюючі органи за місцем свого перебування не пізніше, як протягом п'яти календарних днів від дня прийняття відповідного рішення;

70.16.7¹. органи, що здійснюють реєстрацію фізичних осіб, - про фізичних осіб, які зареєстрували своє місце проживання у відповідному населеному пункті чи місце проживання яких знято з реєстрації в такому населеному пункті, щомісяця, але не пізніше 10 числа наступного місяця, а також про втрачені, викрадені паспорти громадянина України у п'ятиденний строк з дня надходження відповідних заяв фізичних осіб та про паспорти громадянина України померлих громадян щомісяця, але не пізніше 10 числа наступного місяця.

 $\{ \Pi$ ункт 70.16 статті 70 доповнено пунктом 70.16.7 згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012 $\}$

- 70.16.8. інші органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування інформацію про інші об'єкти оподаткування.
- 70.17. Державний реєстр фізичних осіб платників податків формується на основі Державного реєстру фізичних осіб платників податків та інших обов'язкових платежів. Обліковим карткам фізичних осіб, які на момент набрання чинності цим Кодексом зареєстровані у Державному реєстрі фізичних осіб платників податків та інших обов'язкових платежів, присвоюються номери, що відповідають ідентифікаційним номерам платників податків фізичних осіб. Документи про реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб платників податків та інших обов'язкових платежів, видані контролюючими органами у порядку, визначеному законодавством, що діяло до набрання чинності цим Кодексом, вважаються дійсними для всіх випадків, передбачених для використання реєстраційних номерів облікових карток фізичних осіб, не підлягають обов'язковій заміні та є такими, що засвідчують реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб платників податків.

ГЛАВА 7. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ

- **Стаття 71.** Визначення інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючого органу
- 71.1. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів комплекс заходів щодо збору, опрацювання та використання інформації, необхідної для виконання покладених на контролюючі органи функцій.

{Пункт 71.1 статті 71 в редакції Закону № 404-VII від 04.07.2013}

Стаття 72. Збір податкової інформації

72.1. Для інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючого органу використовується інформація, що надійшла:

- 72.1.1. від платників податків та податкових агентів, зокрема інформація:
- 72.1.1.1. що міститься в податкових деклараціях, розрахунках, інших звітних документах;
- 72.1.1.2. що міститься у наданих великими платниками податків в електронній формі копіях документів з обліку доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування (податкових зобов'язань), первинних документах, які ведуться в електронній формі, регістрах бухгалтерського обліку, фінансовій звітності, інших документах, пов'язаних з обчисленням та сплатою податків і зборів;

{Підпункт 72.1.1.2 підпункту 72.1.1 пункту 72.1 статті 72 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011}

- 72.1.1.3. про фінансово господарські операції платників податків;
- 72.1.1.4. про застосування реєстраторів розрахункових операцій;
- 72.1.2. від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та Національного банку України, зокрема інформація:
- 72.1.2.1. про об'єкти оподаткування, що надаються та/або реєструються такими органами. Зазначена інформація повинна містити, зокрема, вид, характеристики, індивідуальні ознаки об'єкта оподаткування (в разі наявності), за якими його можна ідентифікувати;
- 72.1.2.2. про результати здійснення державного контролю за господарською діяльністю платника податків;
- 72.1.2.3. що міститься у звітних документах (крім персоніфікованої статистичної інформації), які подаються платником податків органам виконавчої влади та/або органам місцевого самоврядування;

{Підпункт 72.1.2.3 підпункту 72.1.2 пункту 72.1 статті 72 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

- 72.1.2.4. про встановлені органами місцевого самоврядування ставки місцевих податків, зборів та надані такими органами податкові пільги;
- 72.1.2.5. про дозволи, ліцензії, патенти, свідоцтва на право провадження окремих видів діяльності, яка повинна містити, зокрема:

найменування платника податків, якому видані такі дозволи, ліцензії, патенти;

податковий номер або реєстраційний номер облікової картки фізичної особи;

вид дозвільного документа;

вид діяльності, на провадження якої видано дозвільний документ;

дату видачі дозвільного документа;

строк дії дозвільного документа, інформацію про припинення (зупинення) дії дозвільного документа із зазначенням підстав такого припинення (зупинення);

сплату належних платежів за видачу дозвільного документа;

перелік місць провадження діяльності, на яку видано дозвільний документ;

- 72.1.2.6. про експортні та імпортні операції платників податків;
- 72.1.3. від банків, інших фінансових установ інформація про наявність та рух коштів на рахунках платника податків;
  - 72.1.4. від органів влади інших держав, міжнародних організацій або нерезидентів;
  - 72.1.5. за результатами податкового контролю;

{Підпункт 72.1.5 пункту 72.1 статті 72 в редакції Закону № 404-VII від 04.07.2013}

72.1.6. для інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності також використовується інша інформація, оприлюднена як така, що підлягає оприлюдненню відповідно до законодавства та/ або добровільно чи за запитом надана контролюючому органу в установленому законом порядку.

Стаття 73. Отримання податкової інформації контролюючими органами

- 73.1. Інформація, визначена у статті 72 цього Кодексу, безоплатно надається контролюючим органам періодично або на окремий письмовий запит контролюючого органу у терміни, визначені пунктом 73.2 цього Кодексу.
- 73.2. До інформації, що надається періодично, належить інформація, визначена у підпунктах 72.1.1.1, 72.1.1.2, 72.1.1.3 (в частині обов'язку платника податків надавати розшифровку податкового кредиту та податкових зобов'язань у розрізі контрагентів, передбачених розділом V цього Кодексу), 72.1.1.4, 72.1.2.1, 72.1.2.3, 72.1.2.4, 72.1.2.5, 72.1.2.6 підпункту 72.1.2, підпункті 72.1.5 статті 72 цього Кодексу.

У разі коли іншими розділами цього Кодексу не визначено інші строки надання такої інформації:

- 73.2.1. інформація, зазначена у підпунктах 72.1.2.1 та 72.1.2.5 підпункту 72.1.2 пункту 72.1 статті 72 цього Кодексу, надається органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування щомісяця протягом 10 календарних днів місяця, що настає за звітним;
- 73.2.2. інформація, зазначена у підпункті 72.1.2.3 підпункту 72.1.2 пункту 72.1 статті 72 цього Кодексу, надається органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування протягом 10 календарних днів з дня подання такої звігності відповідному органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування. Органами державної статистики інформація надається відповідно до плану державних статистичних спостережень;
- 73.2.3. інформація, зазначена у підпункті 72.1.2.4 підпункту 72.1.2 пункту 72.1 статті 72 цього Кодексу, надається органами місцевого самоврядування не пізніше 10 календарних днів з дати набрання чинності відповідним рішенням;

 ${Підпункт 73.2.4}$ пункту 73.2 статті 73 виключено на підставі Закону № 404-VII від 04.07.2013 ^{1}

Порядок подання інформації контролюючим органам визначається Кабінетом Міністрів України.

73.3. Контролюючі органи мають право звернутися до платників податків та інших суб'єктів

інформаційних відносин із письмовим запитом про подання інформації (вичерпний перелік та підстави надання якої встановлено законом), необхідної для виконання покладених на контролюючі органи функцій, завдань, та її документального підтвердження.

Такий запит підписується керівником (заступником керівника) контролюючого органу і повинен містити перелік інформації, яка запитується, та документів, що її підтверджують, а також підстави для надіслання запиту.

Письмовий запит про подання інформації надсилається платнику податків або іншим суб'єктам інформаційних відносин за наявності хоча б однієї з таких підстав:

- 1) за результатами аналізу податкової інформації, отриманої в установленому законом порядку, виявлено факти, які свідчать про порушення платником податків податкового, валютного законодавства, законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи;
- 2) для визначення рівня звичайних цін на товари (роботи, послуги) під час проведення перевірок та в інших випадках, передбачених статтею 39 цього Кодексу;

{Абзац п'ятий пункту 73.3 статті 73 із змінами, внесеними згідно із Законом № 408-VII від 04.07.2013}

3) виявлено недостовірність даних, що містяться у податкових деклараціях, поданих платником податків;

{Абзац шостий пункту 73.3 статті 73 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}

4) щодо платника податків подано скаргу про ненадання таким платником податків податкової накладної покупцю або про порушення правил заповнення податкової накладної;

```
{Абзац пункту 73.3 статті 73 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}
```

5) у разі проведення зустрічної звірки;

```
{Абзац пункту 73.3 статті 73 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}
```

6) в інших випадках, визначених цим Кодексом.

```
{Абзац пункту 73.3 статті 73 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}
```

Запит вважається врученим, якщо його надіслано поштою листом з повідомленням про вручення за податковою адресою або надано під розписку платнику податків або іншому суб'єкту інформаційних відносин або його посадовій особі.

Платники податків та інші суб'єкти інформаційних відносин зобов'язані подавати інформацію, визначену у запиті контролюючого органу, та її документальне підтвердження протягом одного місяця з дня, що настає за днем надходження запиту (якщо інше не передбачено цим Кодексом). У разі коли запит складено з порушенням вимог, викладених в абзацах першому та другому цього пункту, платник податків звільняється від обов'язку надавати відповідь на такий запит.

Інформація на запит контролюючого органу надається Національним банком України,

іншими банками безоплатно у порядку і обсягах, встановлених Законом України "Про банки і банківську діяльність".

Порядок отримання інформації контролюючими органами за їх письмовим запитом визначається Кабінетом Міністрів України.

- 73.4. Інформація про наявність та рух коштів на рахунках платника податків надається в обсягах більших, ніж передбачені пунктом 73.3 цієї статті, банками та іншими фінансовими установами контролюючим органам за рішенням суду. Для отримання такої інформації контролюючий орган звертається до суду.
- 73.5. З метою отримання податкової інформації контролюючі органи мають право проводити зустрічні звірки даних суб'єктів господарювання щодо платника податків.

Зустрічною звіркою вважається співставлення даних первинних бухгалтерських та інших документів суб'єкта господарювання, що здійснюється контролюючими органами з метою документального підтвердження господарських відносин з платником податків та зборів, а також підтвердження відносин, виду, обсягу і якості операцій та розрахунків, що здійснювалися між ними, для з'ясування їх реальності та повноти відображення в обліку платника податків.

Зустрічні звірки не ϵ перевірками і проводяться в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

За результатами зустрічних звірок складається довідка, яка надається суб'єкту господарювання у десятиденний термін.

Стаття 74. Обробка та використання податкової інформації

74.1. Податкова інформація, зібрана відповідно до цього Кодексу, може зберігатися та опрацьовуватися в інформаційних базах контролюючих органів або безпосередньо посадовими (службовими) особами контролюючих органів.

Перелік інформаційних баз, а також форми і методи опрацювання інформації визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

{Абзац другий пункту 74.1 статті 74 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

74.2. Зібрана податкова інформація та результати її опрацювання використовуються для виконання покладених на контролюючі органи функцій та завдань.

ГЛАВА 8. ПЕРЕВІРКИ

Стаття 75. Види перевірок

75.1. Контролюючі органи мають право проводити камеральні, документальні (планові або позапланові; виїзні або невиїзні) та фактичні перевірки.

Камеральні та документальні перевірки проводяться контролюючими органами в межах їх повноважень виключно у випадках та у порядку, встановлених цим Кодексом, а фактичні перевірки - цим Кодексом та іншими законами України, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи.

- 75.1.1. Камеральною вважається перевірка, яка проводиться у приміщенні контролюючого органу виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків.
- 75.1.2. Документальною перевіркою вважається перевірка, предметом якої є своєчасність, достовірність, повнота нарахування та сплати усіх передбачених цим Кодексом податків та зборів, а також дотримання валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами) та яка проводиться на підставі податкових декларацій (розрахунків), фінансової, статистичної та іншої звітності, регістрів податкового та бухгалтерського обліку, ведення яких передбачено законом, первинних документів, які використовуються в бухгалтерському та податковому обліку і пов'язані з нарахуванням і сплатою податків та зборів, виконанням вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також отриманих в установленому законодавством порядку контролюючим органом документів та податкової інформації, у тому числі за результатами перевірок інших платників податків.

Документальна планова перевірка проводиться відповідно до плану-графіка перевірок.

Не ε предметом документальної планової перевірки питання трансфертного ціноутворення, визначені статтею 39 цього Кодексу.

 ${Підпункт 75.1.2}$ пункту 75.1 статті 75 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 408-VII від 04.07.2013 $}$

Документальна позапланова перевірка не передбачається у плані роботи контролюючого органу і проводиться за наявності хоча б однієї з обставин, визначених цим Кодексом.

Документальною виїзною перевіркою вважається перевірка, яка проводиться за місцезнаходженням платника податків чи місцем розташування об'єкта права власності, стосовно якого проводиться така перевірка.

Документальною невиїзною перевіркою вважається перевірка, яка проводиться в приміщенні контролюючого органу.

Документальною невиїзною позаплановою електронною перевіркою (далі - електронна перевірка) вважається перевірка, що проводиться на підставі заяви, поданої платником податків з незначним ступенем ризику, визначеним відповідно до пункту 77.2 статті 77 цього Кодексу, до контролюючого органу, в якому він перебуває на податковому обліку. Заява подається за 10 календарних днів до очікуваного початку проведення електронної перевірки. Форма заяви, порядок її подання, прийняття рішення про проведення електронної перевірки встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

 ${Підпункт 75.1.2}$ пункту 75.1 статті 75 доповнено абзацом згідно із Законом № 5503-VI від 20.11.2012 $}$

75.1.3. Фактичною вважається перевірка, що здійснюється за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника. Така перевірка здійснюється контролюючим органом щодо

дотримання норм законодавства з питань регулювання обігу готівки, порядку здійснення платниками податків розрахункових операцій, ведення касових операцій, наявності ліцензій, патентів, свідоцтв, у тому числі про виробництво та обіг підакцизних товарів, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами).

{Абзац перший підпункту 75.1.3 пункту 75.1 статті 75 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

 $\{A$ бзац другий підпункту 75.1.3 пункту 75.1 статті 75 виключено на підставі Закону № 4834-VI від 24.05.2012 $\}$

{Підпункт 75.1.3 пункту 75.1 статті 75 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3205-VI від 07.04.2011, № 3609-VI від 07.07.2011, № 5083-VI від 05.07.2012}

Стаття 76. Порядок проведення камеральної перевірки

76.1. Камеральна перевірка проводиться посадовими особами контролюючого органу без будь-якого спеціального рішення керівника такого органу або направлення на її проведення.

Камеральній перевірці підлягає вся податкова звітність суцільним порядком.

Згода платника податків на перевірку та його присутність під час проведення камеральної перевірки не обов'язкова.

76.2. Порядок оформлення результатів камеральної перевірки здійснюється відповідно до вимог статті 86 цього Кодексу.

Стаття 77. Порядок проведення документальних планових перевірок

- 77.1. Документальна планова перевірка повинна бути передбачена у плані-графіку проведення планових документальних перевірок.
- 77.2. До плану-графіка проведення документальних планових перевірок відбираються платники податків, які мають ризик щодо несплати податків та зборів, невиконання іншого законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи.

Періодичність проведення документальних планових перевірок платників податків визначається залежно від ступеня ризику в діяльності таких платників податків, який поділяється на високий, середній та незначний. Платники податків з незначним ступенем ризику включаються до плану-графіка не частіше, ніж раз на три календарних роки, середнім - не частіше ніж раз на два календарних роки, високим - не частіше одного разу на календарний рік.

Порядок формування та затвердження плану-графіка, перелік ризиків та їх поділ за ступенями встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

 $\{ Aбзац третій пункту 77.2 статті 77 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012 <math>\}$

Платники податків - юридичні особи, що відповідають критеріям, визначеним пунктом 154.6 статті 154, та у яких сума сплаченого до бюджету податку на додану вартість становить не менше п'яти відсотків від задекларованого доходу за звітний податковий період, а також

самозайняті особи, сума сплачених податків яких становить не менше п'яти відсотків від задекларованого доходу за звітний податковий період, включаються до плану-графіка не частіше, ніж раз на три календарних роки. Зазначена норма не поширюється на таких платників податків у разі порушення ними статей 45, 49, 50, 51, 57 цього Кодексу.

- 77.3. Забороняється проведення документальної планової перевірки за окремими видами зобов'язань перед бюджетами, крім правильності обчислення, повноти і своєчасності сплати податку з доходів фізичних осіб та зобов'язань за бюджетними позиками і кредитами, що гарантовані бюджетними коштами.
- 77.4. Про проведення документальної планової перевірки керівником контролюючого органу приймається рішення, яке оформлюється наказом.

Право на проведення документальної планової перевірки платника податків надається лише у випадку, коли йому не пізніше ніж за 10 календарних днів до дня проведення зазначеної перевірки вручено під розписку або надіслано рекомендованим листом з повідомленням про вручення копію наказу про проведення документальної планової перевірки та письмове повідомлення із зазначенням дати початку проведення такої перевірки.

77.5. У разі планування перевірок одного й того самого платника податків контролюючими органами та органами державного фінансового контролю у звітному періоді такі перевірки проводяться зазначеними органами одночасно. Порядок координації проведення таких перевірок та залучення до перевірок інших органів, передбачених законом, визначається Кабінетом Міністрів України.

{Пункт 77.5 статті 77 в редакції Закону № 404-VII від 04.07.2013}

- 77.6. Допуск посадових осіб контролюючих органів до проведення документальної планової виїзної перевірки здійснюється згідно із статтею 81 цього Кодексу. Документальна планова невиїзна перевірка здійснюється у порядку, передбаченому статтею 79 цього Кодексу.
- 77.7. Строки проведення документальної планової перевірки встановлені статтею 82 цього Кодексу.
- 77.8. Перелік матеріалів, які можуть бути підставою для висновків під час проведення документальної планової перевірки, та порядок надання платниками податків документів для такої перевірки встановлено статтями 83, 85 цього Кодексу.
- 77.9. Порядок оформлення результатів документальної планової перевірки встановлено статтею 86 цього Кодексу.

Стаття 78. Порядок проведення документальних позапланових перевірок

78.1. Документальна позапланова перевірка здійснюється за наявності хоча б однієї з таких обставин:

 $\{A$ бзац перший пункту 78.1 статті 78 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012 $\}$

78.1.1. за наслідками перевірок інших платників податків або отримання податкової інформації виявлено факти, що свідчать про можливі порушення платником податків податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на

контролюючі органи, якщо платник податків не надасть пояснення та їх документальні підтвердження на обов'язковий письмовий запит контролюючого органу протягом 10 робочих днів з дня отримання запиту;

- 78.1.2. платником податків не подано в установлений законом строк податкову декларацію або розрахунки, якщо їх подання передбачено законом;
- 78.1.3. платником податків подано контролюючому органу уточнюючий розрахунок з відповідного податку за період, який перевірявся контролюючим органом;
- 78.1.4. виявлено недостовірність даних, що містяться у податкових деклараціях, поданих платником податків, якщо платник податків не надасть пояснення та їх документальні підтвердження на письмовий запит контролюючого органу протягом десяти робочих днів з дня отримання запиту;
- 78.1.5. платником податків подано в установленому порядку контролюючому органу заперечення до акта перевірки або скаргу на прийняте за її результатами податкове повідомлення-рішення, в яких вимагається повний або частковий перегляд результатів відповідної перевірки або скасування прийнятого за її результатами податкового повідомлення-рішення у разі, коли платник податків у своїй скарзі (запереченнях) посилається на обставини, що не були досліджені під час перевірки, та об'єктивний їх розгляд неможливий без проведення перевірки. Така перевірка проводиться виключно з питань, що стали предметом оскарження;

78.1.6. виключено;

- 78.1.7. розпочато процедуру реорганізації юридичної особи (крім перетворення), припинення юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи підприємця, порушено провадження у справі про визнання банкрутом платника податків або подано заяву про зняття з обліку платника податків;
- 78.1.8. платником подано декларацію, в якій заявлено до відшкодування з бюджету податок на додану вартість, за наявності підстав для перевірки, визначених у розділі V цього Кодексу, та/або з від'ємним значенням з податку на додану вартість, яке становить більше 100 тис. гривень.

Документальна позапланова перевірка з підстав, визначених у цьому підпункті, проводиться виключно щодо законності декларування заявленого до відшкодування з бюджету податку на додану вартість та/або з від'ємного значення з податку на додану вартість, яке становить більше 100 тис. гривень;

{Абзац другий підпункту 78.1.8 пункту 78.1 статті 78 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

78.1.9. щодо платника податку подано скаргу про ненадання таким платником податків податкової накладної покупцю або про порушення правил заповнення податкової накладної у разі ненадання таким платником податків пояснень та документального підтвердження на письмовий запит контролюючого органу протягом десяти робочих днів з дня його отримання;

78.1.10. виключено;

78.1.11. отримано судове рішення суду (слідчого судді) про призначення перевірки або постанову органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, слідчого, прокурора, винесену

{Підпункт 78.1.11 пункту 78.1 статті 78 в редакції Закону № 4652-VI від 13.04.2012}

78.1.12. контролюючим органом вищого рівня в порядку контролю за діями або бездіяльністю посадових осіб контролюючого органу нижчого рівня здійснено перевірку документів обов'язкової звітності платника податків або матеріалів документальної перевірки, проведеної контролюючим органом нижчого рівня, і виявлено невідповідність висновків акта перевірки вимогам законодавства або неповне з'ясування під час перевірки питань, що повинні бути з'ясовані під час перевірки для винесення об'єктивного висновку щодо дотримання платником податків вимог законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Рішення про проведення документальної позапланової перевірки в цьому випадку приймається контролюючим органом вищого рівня лише у тому разі, коли стосовно посадових осіб контролюючого органу нижчого рівня, які проводили документальну перевірку зазначеного платника податків, розпочато службове розслідування або їм повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення;

{Абзац другий підпункту 78.1.12 пункту 78.1 статті 78 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4652-VI від 13.04.2012}

- 78.1.13. у разі отримання інформації про ухилення податковим агентом від оподаткування виплаченої (нарахованої) найманим особам (у тому числі без документального оформлення) заробітної плати, пасивних доходів, додаткових благ, інших виплат та відшкодувань, що підлягають оподаткуванню, у тому числі внаслідок неукладення платником податків трудових договорів з найманими особами згідно із законом, а також здійснення особою господарської діяльності без державної реєстрації. Така перевірка проводиться виключно з питань, що стали підставою для проведення такої перевірки;
- 78.1.14. у разі встановлення відхилення цін контрольованої операції від рівня звичайних (ринкових) цін у порядку, передбаченому підпунктом 39.5.1 пункту 39.5 статті 39 цього Кодексу;

 $\{ \Pi$ ункт 78.1 статті 78 доповнено підпунктом 78.1.14 згідно із Законом № 408-VII від 04.07.2013 $\}$

78.1.15. неподання платником податків або подання з порушенням вимог пункту 39.4 статті 39 цього Кодексу звіту про контрольовані операції та/або обов'язкової документації або у разі встановлення порушень під час моніторингу такого звіту або документації відповідно до вимог пункту 39.4 і підпункту 39.5.1 пункту 39.5 статті 39 цього Кодексу.

 $\{ \Pi$ ункт 78.1 статті 78 доповнено підпунктом 78.1.15 згідно із Законом № 408-VII від 04.07.2013 $\}$

78.2. Обмеження у підставах проведення перевірок платників податків, визначені цим Кодексом, не поширюються на перевірки, що проводяться на звернення такого платника податків, або перевірки, що проводяться у межах кримінального провадження.

 ${\Pi$ ункт 78.2 статті 78 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4652-VI від 13.04.2012 ${\Pi }$

78.3. Працівникам податкової міліції забороняється брати участь у проведенні планових та

позапланових виїзних перевірок платників податків, що проводяться контролюючими органами, якщо такі перевірки не пов'язані з веденням оперативно-розшукових справ або здійсненням кримінального провадження стосовно таких платників податків (посадових осіб платників податків), що знаходяться в їх провадженні. Перевірки платників податків податковою міліцією проводяться у межах повноважень, визначених законом, та в порядку, передбаченому Законом України "Про оперативно-розшукову діяльність", Кримінальним процесуальним кодексом України та іншими законами України.

{Пункт 78.3 статті 78 в редакції Закону № 4652-VI від 13.04.2012}

78.4. Про проведення документальної позапланової перевірки керівник контролюючого органу приймає рішення, яке оформлюється наказом.

Право на проведення документальної позапланової перевірки платника податків надається лише у випадку, коли йому до початку проведення зазначеної перевірки вручено під розписку копію наказу про проведення документальної позапланової перевірки.

- 78.5. Допуск посадових осіб контролюючих органів до проведення документальної позапланової виїзної перевірки здійснюється згідно із статтею 81 цього Кодексу. Документальна позапланова невиїзна перевірка здійснюється у порядку, передбаченому статтею 79 цього Кодексу.
- 78.6. Строки проведення документальної позапланової перевірки встановлені статтею 82 цього Кодексу.
- 78.7. Перелік матеріалів, які можуть бути підставою для висновків під час проведення документальної позапланової перевірки, та порядок надання платниками податків документів для такої перевірки встановлено статтями 83, 85 цього Кодексу.
- 78.8. Порядок оформлення результатів документальної позапланової перевірки встановлено статтею 86 цього Кодексу.

Стаття 79. Особливості проведення документальної невиїзної перевірки

- 79.1. Документальна невиїзна перевірка здійснюється у разі прийняття керівником контролюючого органу рішення про її проведення та за наявності обставин для проведення документальної перевірки, визначених статтями 77 та 78 цього Кодексу. Документальна невиїзна перевірка здійснюється на підставі зазначених у підпункті 75.1.2 пункту 75.1 статті 75 цього Кодексу документів та даних, наданих платником податків у визначених цим Кодексом випадках, або отриманих в інший спосіб, передбачений законом.
- 79.2. Документальна позапланова невиїзна перевірка проводиться посадовими особами контролюючого органу виключно на підставі рішення керівника контролюючого органу, оформленого наказом, та за умови надіслання платнику податків рекомендованим листом із повідомленням про вручення або вручення йому чи його уповноваженому представнику під розписку копії наказу про проведення документальної позапланової невиїзної перевірки та письмового повідомлення про дату початку та місце проведення такої перевірки.

Виконання умов цієї статті надає посадовим особам контролюючого органу право розпочати проведення документальної невиїзної перевірки.

- $\{\Pi$ ункт 79.2 статті 79 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012 $\}$
- 79.3. Присутність платників податків під час проведення документальних невиїзних перевірок не обов'язкова.
- 79.4. Перевірка платника податків з питань повноти нарахування і сплати податків та зборів під час здійснення контрольованих операцій здійснюється з урахуванням особливостей, визначених статтею 39 цього Кодексу.

 $\{C$ таттю 79 доповнено пунктом 79.4 згідно із Законом № 408-VII від 04.07.2013 $\}$

Стаття 80. Порядок проведення фактичної перевірки

- 80.1. Фактична перевірка здійснюється без попередження платника податків (особи).
- 80.2. Фактична перевірка може проводитися на підставі рішення керівника контролюючого органу, оформленого наказом, копія якого вручається платнику податків або його уповноваженому представнику, або особам, які фактично проводять розрахункові операції під розписку до початку проведення такої перевірки, та за наявності хоча б однієї з таких обставин:

 $\{ Aбзац перший пункту 80.2 статті 80 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012 <math>\}$

80.2.1. у разі коли за результатами перевірок інших платників податків виявлено факти, які свідчать про можливі порушення платником податків законодавства щодо виробництва та обігу підакцизних товарів, здійснення платником податків розрахункових операцій, ведення касових операцій, наявності патентів, ліцензій та інших документів, контроль за наявністю яких покладено на контролюючі органи, та виникає необхідність перевірки таких фактів;

 ${Підпункт 80.2.1 пункту 80.2 статті 80 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3205-VI від 07.04.2011, № 3609-VI від 07.07.2011, № 5083-VI від 05.07.2012}$

80.2.2. у разі отримання в установленому законодавством порядку інформації від державних органів або органів місцевого самоврядування, яка свідчить про можливі порушення платником податків законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи, зокрема, щодо здійснення платниками податків розрахункових операцій, ведення касових операцій, наявності патентів, ліцензій та інших документів, контроль за наявністю яких покладено на контролюючі органи, виробництва та обігу підакцизних товарів;

 ${Підпункт 80.2.2 пункту 80.2 статті 80 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3205 VI від 07.04.2011, № 3609-VI від 07.07.2011, № 5083-VI від 05.07.2012}$

- 80.2.3. письмового звернення покупця (споживача), оформленого відповідно до закону, про порушення платником податків установленого порядку проведення розрахункових операцій, касових операцій, патентування або ліцензування;
- 80.2.4. неподання суб'єктом господарювання в установлений законом строк обов'язкової звітності про використання реєстраторів розрахункових операцій, розрахункових книжок та книг обліку розрахункових операцій, подання їх із нульовими показниками;
  - 80.2.5. отримання в установленому законодавством порядку інформації про порушення

вимог законодавства в частині виробництва, обліку, зберігання та транспортування спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів та цільового використання спирту платниками податків, а також здійснення функцій, визначених законодавством у сфері виробництва і обігу спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів;

 ${Підпункт 80.2.5 \ пункту 80.2 \ статті 80 \ із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011}$

- 80.2.6. у разі виявлення за результатами попередньої перевірки порушення законодавства з питань, визначених у пункті 75.1.3;
- 80.2.7. у разі отримання в установленому законодавством порядку інформації про використання праці найманих осіб без належного оформлення трудових відносин та виплати роботодавцями доходів у вигляді заробітної плати без сплати податків до бюджету, а також здійснення фізичною особою підприємницької діяльності без державної реєстрації.
- 80.3. Фактична перевірка, що здійснюється за наявності обставини, визначеної у пункті 80.2.6, може бути проведена для контролю щодо припинення порушення законодавства з питань, визначених у пункті 75.1.3, одноразово протягом 12 місяців з дати складання акта за результатами попередньої перевірки.
- 80.4. Перед початком фактичної перевірки, з питань дотримання порядку здійснення розрахункових операцій та ведення касових операцій, посадовими особами контролюючих органів на підставі підпункту 20.1.9 пункту 20.1 статті 20 цього Кодексу може буги проведена контрольна розрахункова операція.
- 80.5. Допуск посадових осіб контролюючих органів до проведення фактичної перевірки здійснюється згідно із статтею 81 цього Кодексу.
- 80.6. Під час проведення фактичної перевірки в частині дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами), в тому числі тим, яким установлено випробування, перевіряється наявність належного оформлення трудових відносин, з'ясовуються питання щодо ведення обліку роботи, виконаної працівником, обліку витрат на оплату праці, відомості про оплату праці працівника. Для з'ясування факту належного оформлення трудових відносин з працівником, який здійснює трудову діяльність, можуть використовуватися документи, що посвідчують особу, або інші документи, які дають змогу її ідентифікувати (посадове посвідчення, посвідчення водія, санітарна книжка тощо).
- 80.7. Фактична перевірка проводиться двома і більше посадовими особами контролюючого органу у присутності посадових осіб суб'єкта господарювання або його представника та/або особи, що фактично здійснює розрахункові операції.
- 80.8. Під час проведення перевірки посадовими особами, які здійснюють таку перевірку, може проводитися хронометраж господарських операцій. За результатами хронометражу складається довідка, яка підписується посадовими особами контролюючого органу та посадовими особами суб'єкта господарювання або його представника та/або особами, що фактично здійснюють господарські операції.
  - 80.9. Строки проведення фактичної перевірки встановлені статтею 82 цього Кодексу.

80.10. Порядок оформлення результатів фактичної перевірки встановлено статтею 86 цього Кодексу.

Стаття 81. Умови та порядок допуску посадових осіб контролюючих органів до проведення документальних виїзних та фактичних перевірок

81.1. Посадові особи контролюючого органу мають право приступити до проведення документальної виїзної перевірки, фактичної перевірки за наявності підстав для їх проведення, визначених цим Кодексом, та за умови пред'явлення або надіслання у випадках, визначених цим Кодексом, таких документів:

{Абзац перший пункту 81.1 статті 81 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}

направлення на проведення такої перевірки, в якому зазначаються дата видачі, найменування контролюючого органу, реквізити наказу про проведення відповідної перевірки, найменування та реквізити суб'єкта (прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи - платника податку, який перевіряється) або об'єкта, перевірка якого проводиться, мета, вид (документальна планова/позапланова або фактична), підстави, дата початку та тривалість перевірки, посада та прізвище посадової (службової) особи, яка проводитиме перевірку. Направлення на перевірку у такому випадку ε дійсним за наявності підпису керівника контролюючого органу або його заступника, що скріплений печаткою контролюючого органу;

{Абзац другий пункту 81.1 статті 81 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011; із змінами, внесеними згідно із Законом № 5519-VI від 06.12.2012}

копії наказу про проведення перевірки;

{Абзац пункту 81.1 статті 81 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}

службового посвідчення осіб, які зазначені в направленні на проведення перевірки.

{Абзац пункту 81.1 статті 81 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}

Непред'явлення або ненадіслання у випадках, визначених цим Кодексом, платнику податків (його посадовим (службовим) особам або його уповноваженому представнику, або особам, які фактично проводять розрахункові операції) цих документів або пред'явлення зазначених документів, що оформлені з порушенням вимог, встановлених цим пунктом, є підставою для недопущення посадових (службових) осіб контролюючого органу до проведення документальної виїзної або фактичної перевірки.

 ${Aбзац пункту 81.1 статті 81 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011; із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}$

Відмова платника податків та/або посадових (службових) осіб платника податків (його представників або осіб, які фактично проводять розрахункові операції) від допуску до перевірки на інших підставах, ніж визначені в абзаці п'ятому цього пункту, не дозволяється.

 $\{ Aбзац шостий пункту 81.1 статті 81 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011<math>\}$

При пред'явленні направлення платнику податків та/або посадовим (службовим) особам платника податків (його представникам або особам, які фактично проводять розрахункові

операції) такі особи розписуються у направленні із зазначенням свого прізвища, імені, по батькові, посади, дати і часу ознайомлення.

У разі відмови платника податків та/або посадових (службових) осіб платника податків (його представників або осіб, які фактично проводять розрахункові операції) розписатися у направленні на перевірку посадовими (службовими) особами контролюючого органу складається акт, який засвідчує факт відмови. У такому випадку акт про відмову від підпису у направленні на перевірку є підставою для початку проведення такої перевірки.

- 81.2. У разі відмови платника податків та/або посадових (службових) осіб платника податків (його представників або осіб, які фактично проводять розрахункові операції) у допуску посадових (службових) осіб контролюючого органу до проведення перевірки складається акт, який засвідчує факт відмови.
- 81.3. Під час проведення перевірок посадові (службові) особи органів державної служби повинні діяти у межах повноважень, визначених цим Кодексом.

Керівники і відповідні посадові особи юридичних осіб та фізичні особи - платники податків під час перевірки, що проводиться контролюючими органами, зобов'язані виконувати вимоги контролюючих органів щодо усунення виявлених порушень законів про оподаткування і підписати акт (довідку) про проведення перевірки та мають право надати заперечення на цей акт (довідку).

Стаття 82. Строки проведення виїзних перевірок

82.1. Тривалість перевірок, визначених у статті 77 цього Кодексу, не повинна перевищувати 30 робочих днів для великих платників податків, щодо суб'єктів малого підприємництва - 10 робочих днів, інших платників податків - 20 робочих днів.

Продовження строків проведення перевірок, визначених у статті 77 цього Кодексу, можливе за рішенням керівника контролюючого органу не більш як на 15 робочих днів для великих платників податків, щодо суб'єктів малого підприємництва - не більш як на 5 робочих днів, інших платників податків - не більш як на 10 робочих днів.

82.2. Тривалість перевірок, визначених у статті 78 цього Кодексу (крім перевірок, що проводяться за наявності обставин, визначених у підпункті 78.1.8 пункту 78.1 статті 78 цього Кодексу, тривалість яких встановлена у статті 200 цього Кодексу), не повинна перевищувати 15 робочих днів для великих платників податків, щодо суб'єктів малого підприємництва - 5 робочих днів, для фізичних осіб - підприємців, які не мають найманих працівників, за наявності умов, визначених в абзацах третьому - восьмому цього пункту, - 3 робочі дні, інших платників податків - 10 робочих днів.

 $\{ A$ бзац перший пункту 82.2 статті 82 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5412-VI від 02.10.2012 $\}$

Продовження строків проведення перевірок, визначених у статті 78 цього Кодексу, можливе за рішенням керівника контролюючого органу не більш як на 10 робочих днів для великих платників податків, щодо суб'єктів малого підприємництва - не більш як на 2 робочих дні, інших платників податків - не більш як на 5 робочих днів.

Документальна позапланова перевірка з підстав, визначених у підпункті 78.1.7 пункту 78.1

статті 78 цього Кодексу, для фізичних осіб - підприємців, які не мають найманих працівників, проводиться у строк, визначений абзацом першим цього пункту, за наявності за два останні календарні роки одночасно таких умов:

 $\{\Pi$ ункт 82.2 статті 82 доповнено абзацом третім згідно із Законом № 5412-VI від 02.10.2012 $\}$

платником податку подано податкову декларацію про відсутність доходів від провадження господарської діяльності;

 $\{ \Pi$ ункт 82.2 статті 82 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом № 5412-VI від 02.10.2012 $\}$

платник податку не зареєстрований як платник податку на додану вартість;

 $\{ \Pi$ ункт 82.2 статті 82 доповнено абзацом п'ятим згідно із Законом № 5412-VI від 02.10.2012 $\}$

в контролюючих органах відсутня податкова інформація щодо:

 $\{ \Pi$ ункт 82.2 статті 82 доповнено абзацом шостим згідно із Законом № 5412-VI від 02.10.2012 $\}$

використання платником податку найманої праці фізичних осіб;

 $\{ \Pi$ ункт 82.2 статті 82 доповнено абзацом сьомим згідно із Законом № 5412-VI від 02.10.2012 $\}$

відкритих платником податку рахунків у банках та інших фінансових установах.

 $\{ \Pi$ ункт 82.2 статті 82 доповнено абзацом восьмим згідно із Законом № 5412-VI від 02.10.2012 $\}$

82.3. Тривалість перевірок, визначених статтею 80 цього Кодексу, не повинна перевищувати 10 діб.

Продовження строку таких перевірок здійснюється за рішенням керівника контролюючого органу не більш як на 5 діб.

Підставами для подовження строку перевірки ϵ :

- 82.3.1. заява суб'єкта господарювання (у разі необхідності подання ним документів, які стосуються питань перевірки);
- 82.3.2. змінний режим роботи або підсумований облік робочого часу суб'єкта господарювання та/або його господарських об'єктів.
- 82.4. Проведення документальної виїзної планової та позапланової перевірки великого платника податків може бути зупинено за рішенням керівника контролюючого органу, що оформляється наказом, копія якого не пізніше наступного робочого дня вручається платнику податків або його уповноваженому представнику під розписку, з подальшим поновленням її проведення на невикористаний строк.

Зупинення документальної виїзної планової, позапланової перевірки перериває перебіг

строку проведення перевірки в разі вручення платнику податків або його уповноваженому представнику під розписку копії наказу про зупинення документальної виїзної планової, позапланової перевірки.

При цьому перевірка може бути зупинена на загальний строк, що не перевищує 30 робочих днів, а в разі необхідності проведення експертизи, отримання інформації від іноземних державних органів щодо діяльності платника податків, завершення розгляду судом позовів з питань, пов'язаних з предметом перевірки, відновлення платником податків втрачених документів перевірка може бути зупинена на строк, необхідний для завершення таких процедур.

Загальний термін проведення перевірок, визначених у пунктах 200.10 та 200.11 статті 200 цього Кодексу, з урахуванням установлених цим пунктом строків зупинення не може перевищувати 60 календарних днів.

Стаття 83. Матеріали, які є підставами для висновків під час проведення перевірок

- 83.1. Для посадових осіб контролюючих органів під час проведення перевірок підставами для висновків є:
  - 83.1.1. документи, визначені цим Кодексом;
  - 83.1.2. податкова інформація;
  - 83.1.3. експертні висновки;
  - 83.1.4. судові рішення;
  - 83.1.5. виключено;
- 83.1.6. інші матеріали, отримані в порядку та у спосіб, передбачені цим Кодексом або іншими законами, контроль за дотриманням яких покладений на контролюючі органи.
- **Стаття 84.** Проведення експертизи під час здійснення податкового контролю контролюючими органами
- 84.1. Експертиза проводиться у разі, коли для вирішення питань, що мають значення для здійснення податкового контролю, необхідні спеціальні знання у галузі науки, мистецтва, техніки, економіки та в інших галузях. Залучення експерта здійснюється на договірних засадах та за рахунок коштів сторони, що ε ініціатором залучення експерта.
- 84.2. Експертиза призначається за заявою платника податків або за рішенням керівника (або його заступника) контролюючого органу, в яких зазначаються:
  - 84.2.1. підстави для залучення експерта;
  - 84.2.2. прізвище, ім'я та по батькові експерта;
  - 84.2.3. реквізити платника податків, стосовно якого здійснюється податковий контроль;
  - 84.2.4. питання, поставлені до експерта;
  - 84.2.5. документи, предмети та інші матеріали, які подаються на розгляд експерта.
- 84.3. Контролюючий орган, керівник (або заступник) якого призначив проведення експертизи, зобов'язаний ознайомити платника податків (його представника) з рішенням про

проведення експертизи, а після закінчення експертизи - з висновком експерта.

- 84.4. виключено.
- 84.5. Експерт має право ознайомлюватися з поданими йому матеріалами, які стосуються предмета експертизи, та просити надання додаткових матеріалів.

Експерт має право відмовитися від надання висновку, якщо поданих матеріалів недостатньо або такий експерт не володіє необхідними знаннями для проведення зазначеної експертизи.

84.6. За надання завідомо неправдивого висновку експерт несе відповідальність відповідно до закону.

Стаття 85. Надання платниками податків документів

- 85.1. Забороняється витребування документів від платника податків будь-якими посадовими (службовими) особами контролюючих органів у випадках, не передбачених цим Кодексом.
- 85.2. Платник податків зобов'язаний надати посадовим (службовим) особам контролюючих органів у повному обсязі всі документи, що належать або пов'язані з предметом перевірки. Такий обов'язок виникає у платника податків після початку перевірки.

При цьому великий платник податків зобов'язаний також надати в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб копії документів з обліку доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування (податкових зобов'язань), первинних документів, регістрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням та сплатою податків і зборів (якщо такі документи створюються ним в електронній формі), не пізніше робочого дня, наступного за днем початку документальної виїзної планової, позапланової перевірки, документальної невиїзної перевірки.

Для платників податків, які відповідно до цього пункту зобов'язані надавати інформацію в електронній формі, загальний формат та порядок подачі такої інформації визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику. У разі невстановлення електронного формату та порядку надання такої інформації платник податків звільняється від обов'язку подання її в електронній формі.

 ${\Pi y}$ нкт 85.2 статті 85 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011 - набирає чинності з 1 січня 2012 року у частині порядку надання інформації в електронній формі ${}^{}$

Для проведення електронної перевірки платник податків забезпечує подання до контролюючого органу в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб документів, які відповідно до цього Кодексу пов'язані з обчисленням та сплатою податків і зборів(якщо такі документи створюються таким платником податків в електронній формі та зберігаються на машинних носіях інформації). Загальний формат та порядок подання такої інформації встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

 $\{\Pi$ ункт 85.2 статті 85 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом № 5503-VI від 20.11.2012 $\}$

85.3. Документи, що містять комерційну таємницю або ϵ конфіденційними, передаються

окремо із зазначенням посадової (службової) особи, що їх отримала. Передача таких документів для їх огляду, вивчення і їх повернення оформляються актом у довільній формі, який підписують посадова (службова) особа контролюючого органу та платник податків (його представник).

- 85.4. При проведенні перевірок посадові особи контролюючого органу мають право отримувати у платників податків належним чином завірені копії первинних фінансовогосподарських, бухгалтерських та інших документів, що свідчать про приховування (заниження) об'єктів оподаткування, несплату податків, зборів, платежів, порушення вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.
- 85.5. Забороняється вилучення оригіналів первинних фінансово-господарських, бухгалтерських та інших документів за винятком випадків, передбачених кримінальним процесуальним законодавством.

{Пункт 85.5 статті 85 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4652-VI від 13.04.2012}

- 85.6. У разі відмови платника податків або його законних представників надати копії документів посадовій (службовій) особі контролюючого органу така особа складає акт у довільній формі, що засвідчує факт відмови, із зазначенням посади, прізвища, імені, по батькові платника податків (його законного представника) та переліку документів, які йому запропоновано подати. Зазначений акт підписується посадовою (службовою) особою контролюючого органу та платником податків або його законним представником. У разі відмови платника податків або його законного представника від підписання зазначеного акта в ньому вчиняється відповідний запис.
- 85.7. Отримання копій документів оформляється описом. Копія опису, складеного посадовими (службовими) особами контролюючого органу, вручається під підпис платнику податків або його законному представнику. Якщо платник податків або його законний представник відмовляється від засвідчення опису або від підпису про отримання копії опису, то посадові (службові) особи контролюючого органу, які отримують копії, роблять відмітку про відмову від підпису.
- 85.8. Посадова (службова) особа контролюючого органу, яка проводить перевірку, у випадках, передбачених цим Кодексом, має право отримувати від платника податків або його законних представників копії документів, що належать до предмета перевірки. Такі копії повинні бути засвідчені підписом платника податків або його посадової особи та скріплені печаткою (за наявності).
- 85.9. У разі коли до початку або під час проведення перевірки оригінали первинних документів, облікових та інших регістрів, фінансової та статистичної звітності, інших документів з питань обчислення і сплати податків та зборів, а також виконання вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, були вилучені правоохоронними та іншими органами, зазначені органи зобов'язані надати для проведення перевірки контролюючому органу копії зазначених документів або забезпечити доступ до перевірки таких документів.

Такі копії, засвідчені печаткою та підписами посадових (службових) осіб правоохоронних та інших органів, якими було здійснено вилучення оригіналів документів, або яким було забезпечено доступ до перевірки вилучених документів, повинні бути надані протягом трьох

робочих днів з дня отримання письмового запиту контролюючого органу.

У разі якщо документи, зазначені в абзаці першому цього пункту, було вилучено правоохоронними та іншими органами, терміни проведення такої перевірки, у тому числі розпочатої, переносяться до дати отримання вказаних копій документів або забезпечення доступу до них.

Стаття 86. Оформлення результатів перевірок

86.1. Результати перевірок (крім камеральних та електронних перевірок) оформлюються у формі акта або довідки, які підписуються посадовими особами контролюючого органу та платниками податків або їх законними представниками (у разі наявності). У разі встановлення під час перевірки порушень складається акт. Якщо такі порушення відсутні, складається довідка.

 $\{ Aбзац перший пункту 86.1 статті 86 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5503-VI від 20.11.2012 <math>\}$

Акт (довідка), складений за результатами перевірки та підписаний посадовими особами, які проводили перевірку, у строки визначені цим Кодексом, надається платнику податків або його законному представнику, який зобов'язаний його підписати.

Строк складення акта (довідки) про результати перевірки не зараховується до строку проведення перевірки, встановленого цим Кодексом (з урахуванням його продовження).

У разі незгоди платника податків з висновками акта такий платник зобов'язаний підписати такий акт перевірки із зауваженнями, які він має право надати разом з підписаним примірником акта або окремо у строки, передбачені цим Кодексом.

- 86.2. За результатами камеральної перевірки у разі встановлення порушень складається акт у двох примірниках, який підписується посадовими особами такого органу, які проводили перевірку, і після реєстрації у контролюючому органі вручається або надсилається для підписання протягом трьох робочих днів платнику податків у порядку, визначеному статтею 42 цього Кодексу.
- 86.3. Акт (довідка) документальної виїзної перевірки, що визначено статтями 77 і 78 цього Кодексу, складається у двох примірниках, підписується посадовими особами контролюючого органу, які проводили перевірку, та реєструється у контролюючому органі протягом п'яти робочих днів з дня, що настає за днем закінчення установленого для проведення перевірки строку (для платників податків, які мають філії та/або перебувають на консолідованій сплаті, протягом 10 робочих днів).

У разі відмови платника податків або його законних представників від підписання акта (довідки) посадовими особами контролюючого органу складається відповідний акт, що засвідчує факт такої відмови. Один примірник акта або довідки про результати виїзної планової чи позапланової документальної перевірки у день його підписання або відмови від підписання вручається або надсилається платнику податків чи його законному представнику.

Відмова платника податків або його законних представників від підписання акта перевірки або отримання його примірника не звільняє платника податків від обов'язку сплатити визначені контролюючим органом за результатами перевірки грошові зобов'язання.

У разі відмови платника податків або його законних представників від отримання примірника акта або довідки про результати перевірки або неможливості його вручення та підписання у зв'язку з відсутністю платника податків або його законних представників за місцезнаходженням такий акт або довідка надсилається платнику податків у порядку, визначеному статтею 58 цього Кодексу для надсилання (вручення) податкових повідомленьрішень. У зазначених у цьому абзаці випадках контролюючим органом складається відповідний акт.

86.4. Акт (довідка) документальної невиїзної перевірки складається у двох примірниках, підписується посадовими особами контролюючого органу, які проводили перевірку, та реєструється у контролюючому органі протягом п'яти робочих днів з дня, що настає за днем закінчення установленого для проведення перевірки строку (для платників податків, які мають філії та/або перебувають на консолідованій сплаті, - протягом 10 робочих днів).

Акт (довідка) документальної невиїзної перевірки після його реєстрації вручається особисто платнику податків чи його законним представникам або надсилається рекомендованим листом з повідомленням про вручення. У разі відмови платника податків або його законних представників від підписання акта (довідки) перевірки посадовими особами контролюючого органу складається відповідний акт, що засвідчує факт такої відмови. Відмова платника податків або його законних представників від підписання акта перевірки не звільняє такого платника податків від обов'язку сплатити визначені контролюючим органом за результатами перевірки грошові зобов'язання. Заперечення по акту перевірки розглядаються у порядку і строки, передбачені пунктом 86.7 цієї статті. Податкове повідомлення-рішення приймається у порядку і строки, передбачені пунктом 86.8 цієї статті.

{Абзац другий пункту 86.4 статті 86 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

86.5. Акт (довідка) про результати фактичних перевірок, визначених статтею 80 цього Кодексу, складається у двох примірниках, підписується посадовими особами контролюючих органів, які проводили перевірку, реєструється не пізніше наступного робочого дня після закінчення перевірки. Акт (довідка) про результати зазначених перевірок підписується особою, яка здійснювала розрахункові операції, платником податків та його законними представниками (у разі наявності).

У разі якщо платник податків (його відокремлені підрозділи) здійснює свою діяльність не за основним місцем обліку платника податків, контролюючий орган, який проводив перевірку, не пізніше трьох робочих днів з дня реєстрації акта (довідки) в цьому органі направляє акт (довідку) до контролюючого органу за основним місцем обліку платника податків. Копія акта (довідки) перевірки з відміткою про реєстрацію в журналі реєстрації актів (довідок) перевірок зберігається у контролюючому органі, який проводив перевірку.

 $\{\Pi$ ункт 86.5 статті 86 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 4834-VI від $24.05.2012\}$

Підписання акта (довідки) таких перевірок особою, яка здійснювала розрахункові операції, платником податків та/або його законними представниками та посадовими особами контролюючого органу, які проводили перевірку, здійснюється за місцем проведення перевірки або у приміщенні контролюючого органу.

{Абзац третій пункту 86.5 статті 86 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

У разі відмови платника податків, його законних представників або особи, яка здійснювала розрахункові операції, від підписання акта (довідки), посадовими особами контролюючого органу складається акт, що засвідчує факт такої відмови. Один примірник акта або довідки про результати перевірки не пізніше наступного робочого дня після його складення реєструється в журналі реєстрації актів контролюючого органу і не пізніше наступного дня після його реєстрації вручається або надсилається платнику податків, його законному представнику або особі, яка здійснювала розрахункові операції.

У разі відмови платника податків або його законних представників від отримання примірника акта (довідки) перевірки чи неможливості його вручення платнику податків або його законним представникам чи особі, яка здійснювала розрахункові операції з будь-яких причин, такий акт або довідка надсилається платнику податків у порядку, визначеному статтею 58 цього Кодексу для надсилання (вручення) податкових повідомлень-рішень. У зазначених в цьому абзаці випадках контролюючим органом складається відповідний акт або робиться позначка в акті або довідці про результати перевірки.

- 86.6. Відмова платника податків або його законних представників чи особи, яка здійснювала розрахункові операції, від підписання акта перевірки або отримання його примірника не звільняє платника податків від обов'язку сплатити визначені контролюючим органом за результатами перевірки грошові зобов'язання.
- 86.7. У разі незгоди платника податків або його законних представників з висновками перевірки чи фактами і даними, викладеними в акті (довідці) перевірки, вони мають право подати свої заперечення до контролюючого органу за основним місцем обліку такого платника податків протягом п'яти робочих днів з дня отримання акта (довідки). Такі заперечення розглядаються контролюючим органом протягом п'яти робочих днів, що настають за днем їх отримання (днем завершення перевірки, проведеної у зв'язку з необхідністю з'ясування обставин, що не були досліджені під час перевірки та зазначені у зауваженнях), та платнику податків надсилається відповідь у порядку, визначеному статтею 58 цього Кодексу для надсилання (вручення) податкових повідомлень-рішень. Платник податку (його уповноважена особа та/або представник) має право брати участь у розгляді заперечень, про що такий платник податку зазначає у запереченнях.

 $\{A$ бзац перший пункту 86.7 статті 86 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012 $\}$

У разі якщо платник податку виявив бажання взяти участь у розгляді його заперечень до акта перевірки, контролюючий орган зобов'язаний повідомити такого платника податків про місце і час проведення такого розгляду. Таке повідомлення надсилається платнику податків не пізніше наступного робочого дня з дня отримання від нього заперечень, але не пізніше ніж за два робочих дні до дня їх розгляду.

Участь керівника відповідного контролюючого органу (або уповноваженого ним представника) у розгляді заперечень платника податків до акта перевірки ε обов'язковою. Такі заперечення ε невід'ємною частиною акта (довідки) перевірки.

Рішення про визначення грошових зобов'язань приймається керівником контролюючого органу (або його заступником) з урахуванням результатів розгляду заперечень платника податків (у разі їх наявності). Платник податків або його законний представник може бути присугнім під час прийняття такого рішення.

86.8. Податкове повідомлення-рішення приймається керівником контролюючого органу (його заступником) протягом десяти робочих днів з дня, наступного за днем вручення платнику податків акта перевірки у порядку, передбаченому статтею 58 цього Кодексу, для надсилання (вручення) податкових повідомлень-рішень (за результатами фактичної перевірки - з дня реєстрації (надходження) акта такої перевірки до контролюючого органу за основним місцем обліку платника податків), а за наявності заперечень посадових осіб платника податків до акта перевірки приймається з урахуванням висновку про результати розгляду заперечень до акта перевірки - протягом трьох робочих днів, наступних за днем розгляду заперечень і надання (надсилання) письмової відповіді платнику податків.

{Пункт 86.8 статті 86 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

86.9. У разі якщо грошове зобов'язання розраховується контролюючим органом за результатами перевірки, проведеної з обставин, визначених підпунктом 78.1.11 пункту 78.1 статті 78 цього Кодексу, щодо кримінального провадження, у якому розслідується кримінальне правопорушення стосовно посадової особи (посадових осіб) платника податків (юридичної особи) або фізичної особи - підприємця, що перевіряється, предметом якого є податки та/або збори, податкове повідомлення-рішення за результатами такої перевірки приймається таким контролюючим органом протягом 10 робочих днів з дня, наступного за днем отримання цим контролюючим органом відповідного судового рішення (обвинувальний вирок, ухвала про закриття кримінального провадження за нереабілітуючими підставами), що набрало законної сили.

Матеріали такої перевірки разом з висновками контролюючого органу передаються органу, що призначив перевірку.

 ${Пункт~86.9~статті~86~із~змінами, внесеними згідно із~Законом № 4652-VI від 13.04.2012; в редакції Закону № 5503-VI від 20.11.2012}$

- 86.10. В акті перевірки зазначаються як факти заниження, так і факти завищення податкових зобов'язань платника.
- 86.11. За результатами електронної перевірки складається довідка у двох примірниках, що підписується посадовими особами контролюючого органу, які проводили перевірку, та реєструється у контролюючому органі протягом трьох робочих днів з дня закінчення установленого для проведення перевірки строку (для платників податків, які мають філії та/або перебувають на консолідованій сплаті, протягом п'яти робочих днів).

Довідка електронної перевірки після її реєстрації вручається особисто платнику податків або його законним представникам для ознайомлення та підписання протягом п'яти робочих днів з дня вручення.

У разі незгоди платника податків або його законних представників з висновками перевірки чи фактами і даними, викладеними в довідці, складеній за результатами електронної перевірки, вони зобов'язані підписати таку довідку та мають право подати свої заперечення, які ε

невід'ємною частиною такої довідки, разом з підписаним примірником довідки.

Такі заперечення розглядаються контролюючим органом протягом п'яти робочих днів з дня їх отримання та платнику податків надсилається відповідь у порядку, визначеному статтею 58 цього Кодексу для надсилання (вручення) податкових повідомлень-рішень. Така відповідь є невід'ємною частиною довідки про проведення електронної перевірки. Платник податку (його уповноважена особа та/або представник) має право брати участь у розгляді заперечень, про що він зазначає у поданих запереченнях.

{Статтю 86 доповнено пунктом 86.11 згідно із Законом № 5503-VI від 20.11.2012}

86.12. Результати перевірок платника податків з питань повноти нарахування і сплати податків та зборів під час здійснення контрольованих операцій оформлюються з урахуванням особливостей, визначених статтею 39 цього Кодексу.

{Статтю 86 доповнено пунктом 86.12 згідно із Законом № 408-VII від 04.07.2013}

ГЛАВА 9. ПОГАШЕННЯ ПОДАТКОВОГО БОРГУ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ

Стаття 87. Джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків

87.1. Джерелами самостійної сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків є будь-які власні кошти, у тому числі ті, що отримані від продажу товарів (робіт, послуг), майна, випуску цінних паперів, зокрема корпоративних прав, отримані як позика (кредит), та з інших джерел, з урахуванням особливостей, визначених цією статтею, а також суми надміру сплачених платежів до відповідних бюджетів.

Сплата грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків з відповідного платежу може бути здійснена також за рахунок надміру сплачених сум такого платежу (без заяви платника) або за рахунок помилково та/або надміру сплачених сум з інших платежів (на підставі відповідної заяви платника) до відповідних бюджетів.

- 87.2. Джерелами погашення податкового боргу платника податків є будь-яке майно такого платника податків з урахуванням обмежень, визначених цим Кодексом, а також іншими законолавчими актами.
- 87.3. Не можуть бути використані як джерела погашення податкового боргу платника податків:
- 87.3.1. майно платника податків, надане ним у заставу іншим особам (на час дії такої застави), якщо така застава зареєстрована згідно із законом у відповідних державних реєстрах до моменту виникнення права податкової застави;
- 87.3.2. майно, яке належить на правах власності іншим особам та перебуває у володінні або користуванні платника податків, у тому числі (але не виключно) майно, передане платнику податків у лізинг (оренду), схов (відповідальне зберігання), ломбардний схов, на комісію (консигнацію); давальницька сировина, надана підприємству для переробки, крім її частини, що надається платнику податків як оплата за такі послуги, а також майно інших осіб, прийняті платником податків у заставу чи заклад, довірче та будь-які інші види агентського управління;

- 87.3.3. майнові права інших осіб, надані платнику податків у користування або володіння, а також немайнові права, у тому числі права інтелектуальної (промислової) власності, передані в користування такому платнику податків без права їх відчуження;
- 87.3.4. Кошти кредитів або позик, наданих платнику податків кредитно-фінансовою установою, що обліковуються на позичкових рахунках, відкритих такому платнику податків, суми акредитивів, що виставлені на ім'я платника податків, але не відкриті, суми авансових платежів та попередньої оплати за контрактами підприємств суднобудівної промисловості (клас 35.11 група 35 КВЕД ДК 009:2005), отримані від замовників морських та річкових суден та інших плавучих засобів;

{Підпункт 87.3.4 пункту 87.3 статті 87 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}

- 87.3.5. майно, включене до складу цілісних майнових комплексів державних підприємств, які не підлягають приватизації, у тому числі казенних підприємств. Порядок віднесення майна до такого, що включається до складу цілісного майнового комплексу державного підприємства, встановлюється Фондом державного майна України;
  - 87.3.6. майно, вільний обіг якого заборонено згідно із законодавством України;
- 87.3.7. майно, що не може буги предметом застави відповідно до Закону України "Про заставу";
- 87.3.8. кошти інших осіб, надані платнику податків у вклад (депозит) або довірче управління, а також власні кошти юридичної особи, що використовуються для виплат заборгованості з основної заробітної плати за фактично відпрацьований час фізичним особам, які перебувають у трудових відносинах з такою юридичною особою.
- 87.4. Посадові особи, у тому числі державні виконавці, які прийняли рішення про використання майна, визначеного пунктом 87.3 цієї статті, як джерела погашення грошового зобов'язання або податкового боргу платника податків несуть відповідальність відповідно до закону.
- 87.5. У разі якщо здійснення заходів щодо продажу майна платника податків не привело до повного погашення суми податкового боргу, орган стягнення може визначити додатковим джерелом погашення податкового боргу дебігорську заборгованість платника податків, строк погашення якої настав та право вимоги якої переведено на контролюючі органи.

Така дебіторська заборгованість продовжує залишатися активом платника податків, що має податковий борг, до надходження коштів до бюджету за рахунок стягнення цієї дебіторської заборгованості. Контролюючий орган повідомляє платника податків про таке надходження коштів в п'ятиденний термін з дня отримання відповідного документа.

87.6. У разі відсутності у платника податків, що є філією, відокремленим підрозділом юридичної особи, майна, достатнього для погашення його грошового зобов'язання або податкового боргу, джерелом погашення грошового зобов'язання або податкового боргу такого платника податків є майно такої юридичної особи, на яке може бути звернено стягнення згідно з цим Кодексом.

Порядок застосування пунктів 87.5 і 87.6 цієї статті визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

- 87.7. Забороняється будь-яка уступка грошового зобов'язання або податкового боргу платника податків третім особам. Положення цього пункту не поширюються на випадки, коли гарантами повного та своєчасного погашення грошових зобов'язань платника податків є інші особи, якщо таке право передбачено цим Кодексом.
- 87.8. Додатково до джерел, визначених у пункті 87.1 цієї статті, джерелом погашення податкового боргу банків, небанківських фінансових установ, у тому числі страхових організацій, можуть бути кошти, незалежно від джерел їх походження та без застосування обмежень, визначених у підпунктах 87.3.4 та 87.3.8 пункту 87.3 цієї статті, у сумі, яка не перевищує суму їх власного капіталу (без урахування страхових та прирівняних до них обов'язкових резервів, сформованих відповідно до закону). Визначення розміру власного капіталу здійснюється відповідно до законодавства України.
- 87.9. У разі наявності у платника податків податкового боргу контролюючі органи зобов'язані зарахувати кошти, що сплачує такий платник податків, в рахунок погашення податкового боргу згідно з черговістю його виникнення незалежно від напряму сплати, визначеного платником податків. У такому ж порядку відбувається зарахування коштів, що надійдуть у рахунок погашення податкового боргу платника податків відповідно до статті 95 цього Кодексу або за рішенням суду у випадках, передбачених законом.

 $\{Aбзац перший пункту 87.9 статті 87 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012<math>\}$

Спрямування коштів платником податків на погашення грошового зобов'язання перед погашенням податкового боргу забороняється, крім випадків спрямування цих коштів на виплату заробітної плати та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

- 87.10. З моменту винесення судом ухвали про порушення провадження у справі про банкрутство платника податків порядок погашення грошових зобов'язань, які включені до конкурсних кредиторських вимог контролюючих органів до такого боржника, визначається згідно із Законом України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" без застосування норм цього Кодексу.
- 87.11. Орган стягнення звертається до суду з позовом про стягнення суми податкового боргу платника податку фізичної особи. Стягнення податкового боргу за рішенням суду здійснюється державною виконавчою службою відповідно до закону про виконавче провадження.
- 87.12. У разі якщо податковий борг виник за операціями, що виконувалися в межах договорів про спільну діяльність, джерелом погашення такого податкового боргу ϵ майно платників податків, що ϵ учасниками такого договору.

Стаття 88. Зміст податкової застави

- 88.1. З метою забезпечення виконання платником податків своїх обов'язків, визначених цим Кодексом, майно платника податків, який має податковий борг, передається у податкову заставу.
- 88.2. Право податкової застави виникає згідно з цим Кодексом та не потребує письмового оформлення.

88.3. У разі якщо податковий борг виник за операціями, що виконувалися в межах договорів про спільну діяльність, у податкову заставу передається майно платника податків, який згідно з умовами договору був відповідальним за перерахування податків до бюджету та/або майно, яке внесене у спільну діяльність та/або є результатом спільної діяльності платників податків. У разі недостатності майна такого платника податків у податкову заставу передається майно інших учасників договору про спільну діяльність у розмірах, пропорційних їх участі у такій спільній діяльності.

Стаття 89. Виникнення права податкової застави

- 89.1. Право податкової застави виникає у разі:
- 89.1.1. несплати у строки, встановлені цим Кодексом, суми грошового зобов'язання, самостійно визначеної платником податків у податковій декларації, з дня, що настає за останнім днем зазначеного строку;
- 89.1.2. несплати у строки, встановлені цим Кодексом, суми грошового зобов'язання, самостійно визначеної контролюючим органом, з дня виникнення податкового боргу.
- 89.2. З урахуванням положень цієї статті право податкової застави поширюється на будь-яке майно платника податків, яке перебуває в його власності (господарському віданні або оперативному управлінні) у день виникнення такого права і балансова вартість якого відповідає сумі податкового боргу платника податків, крім випадків, передбачених пунктом 89.5 цієї статті, а також на інше майно, на яке платник податків набуде прав власності у майбутньому.

У разі якщо балансова вартість майна, на яке поширюється податкова застава, ϵ меншою ніж сума податкового боргу платника податків, право податкової застави поширюється на таке майно.

 $\{\Pi$ ункт 89.2 статті 89 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011 $\}$

У разі якщо балансова вартість такого майна не визначена, його опис здійснюється за результатами оцінки, яка проводиться відповідно до Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні".

У разі збільшення суми податкового боргу складається акт опису до суми, відповідної сумі податкового боргу платника податків, у порядку, передбаченому цією статтею.

Право податкової застави не поширюється на майно, визначене підпунктом 87.3.7 пункту 87.3 статті 87 цього Кодексу, на іпотечні активи, що належать емітенту та є забезпеченням відповідного випуску іпотечних сертифікатів з фіксованою дохідністю, на грошові доходи від цих іпотечних активів до повного виконання емітентом зобов'язань за цим випуском іпотечних сертифікатів з фіксованою дохідністю, а також на склад іпотечного покриття та грошові доходи від нього до повного виконання емітентом зобов'язань за відповідним випуском звичайних іпотечних облігацій.

Право податкової застави не застосовується, якщо загальна сума податкового боргу платника податків не перевищує двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

{Пункт 89.2 статті 89 доповнено абзацом шостим згідно із Законом № 4834-VI від

89.3. Майно, на яке поширюється право податкової застави, оформлюється актом опису.

До акта опису включається ліквідне майно, яке можливо використати як джерело погашення податкового боргу.

Опис майна у податкову заставу здійснюється на підставі рішення керівника контролюючого органу, яке пред'являється платнику податків, що має податковий борг.

Акт опису майна, на яке поширюється право податкової застави, складається податковим керуючим у порядку та за формою, що затверджені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Відмова платника податків від підписання акта опису майна, на яке поширюється право податкової застави, не звільняє такого платника податків від поширення права податкової застави на описане майно. У такому випадку опис здійснюється у присутності не менш як двох понятих.

89.4. У разі якщо платник податків не допускає податкового керуючого для здійснення опису майна такого платника податків у податкову заставу та/або не подає документів, необхідних для такого опису, податковий керуючий складає акт відмови платника податків від опису майна у податкову заставу.

Контролюючий орган звертається до суду щодо зупинення видаткових операцій на рахунках платника податків, заборону відчуження таким платником податків майна та зобов'язання такого платника податків допустити податкового керуючого для опису майна у податкову заставу.

Зупинення видаткових операцій на рахунках платника податків та заборона відчуження таким платником податків майна діють до дня складення акта опису майна платника податків у податкову заставу податковим керуючим або акта про відсутність майна, що може бути описано у податкову заставу, або погашення податкового боргу в повному обсязі. Податковий керуючий не пізніше робочого дня, що настає за днем складення цих актів, зобов'язаний надіслати банкам, іншим фінансовим установам, а також платнику податків рішення про складення актів, яке є підставою для поновлення видаткових операцій та скасування заборони на відчуження майна.

 $\{Aбзац третій пункту 89.4 статті 89 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012<math>\}$

89.5. У разі якщо на момент складення акта опису майно відсутнє або його балансова вартість менша від суми податкового боргу, право податкової застави поширюється на інше майно, на яке платник податків набуде право власності у майбутньому до погашення податкового боргу в повному обсязі.

Платник податків зобов'язаний не пізніше робочого дня, наступного за днем набуття права власності на будь-яке майно, повідомити контролюючий орган про наявність такого майна. Контролюючий орган зобов'язаний протягом трьох робочих днів з дня отримання зазначеного повідомлення прийняти рішення щодо включення такого майна до акта опису майна, на яке поширюється право податкової застави та балансова вартість якого відповідає сумі податкового боргу платника податків, або відмовити платнику податків у включенні такого майна до акта опису.

У разі якщо контролюючий орган приймає рішення про включення майна до акта опису, складається відповідний акт опису, один примірник якого надсилається платнику податків з повідомленням про вручення.

До прийняття відповідного рішення контролюючим органом платник податків не має права відчужувати таке майно.

У разі порушення платником податків вимог цього пункту він несе відповідальність згідно із законом.

- 89.6. Якщо майно платника податків є неподільним і його балансова вартість більша від суми податкового боргу, таке майно підлягає опису у податкову заставу у повному обсязі.
  - 89.7. Заміна предмета застави може здійснюватися тільки за згодою контролюючого органу.
- 89.8. Контролюючий орган зобов'язаний безоплатно зареєструвати податкову заставу у відповідному державному реєстрі.

Стаття 90. Податковий пріоритет

90.1. Прюритет податкової застави щодо прюритету інших обтяжень (включаючи інші застави) встановлюється відповідно до закону.

Стаття 91. Податковий керуючий

- 91.1. Керівник контролюючого органу за місцем реєстрації платника податків, що має податковий борг, призначає такому платнику податків податкового керуючого. Податковий керуючий повинен буги посадовою (службовою) особою контролюючого органу. Податковий керуючий має права та обов'язки, визначені цим Кодексом.
- 91.2. Порядок призначення та звільнення, а також функції та повноваження податкового керуючого визначає центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.
- 91.3. Податковий керуючий описує майно платника податків, що має податковий борг, в податкову заставу, здійснює перевірку стану збереження майна, яке перебуває у податковій заставі, проводить опис майна, на яке поширюється право податкової застави, для його продажу у випадках, передбачених цим Кодексом, одержує від боржника інформацію про операції із заставленим майном, а в разі його відчуження без згоди контролюючого органу (за умови, коли наявність такої згоди має бути обов'язковою згідно з вимогами цього Кодексу) вимагає пояснення від платника податків або його службових (посадових) осіб. У разі продажу в рахунок погашення податкового боргу майна платника податків, на яке поширюється право податкової застави, податковий керуючий має право отримувати від такого платника податків документи, що засвідчують право власності на зазначене майно.
- 91.4. У разі якщо платник податків, що має податковий борг, перешкоджає виконанню податковим керуючим повноважень, визначених цим Кодексом, такий податковий керуючий складає акт про перешкоджання платником податків виконанню таких повноважень у порядку та за формою, що встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Контролюючий орган звертається до суду щодо зупинення видаткових операцій на рахунках

платника податків та зобов'язання такого платника податків виконати законні вимоги податкового керуючого, передбачені цим Кодексом. Строк, на який можуть бути зупинені видаткові операції, визначається судом, але не більше двох місяців.

Зупинення видаткових операцій на рахунках платника податків може буги достроково скасовано за рішенням податкового керуючого або суду.

Стаття 92. Узгодження операцій із заставленим майном

92.1. Платник податків зберігає право користування майном, що перебуває у податковій заставі, якщо інше не передбачено законом.

Платник податків може відчужувати майно, що перебуває у податковій заставі, тільки за згодою контролюючого органу, а також у разі, якщо контролюючий орган впродовж десяти днів з моменту отримання від платника податків відповідного звернення не надав такому платнику податків відповіді щодо надання (ненадання) згоди.

У разі якщо в податковій заставі перебуває лише готова продукція, товари та товарні запаси, платник податків може відчужувати таке майно без згоди контролюючого органу за кошти за цінами, що не є меншими за звичайні, та за умови, що кошти від такого відчуження будуть направлені в повному обсязі в рахунок виплати заробітної плати, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та/або погашення податкового боргу.

- 92.2. У разі відчуження або оренди (лізингу) майна, яке перебуває у податковій заставі, платник податків за згодою контролюючого органу зобов'язаний замінити його іншим майном такої самої або більшої вартості. Зменшення вартості заміненого майна допускається тільки за згодою контролюючого органу за умови часткового погашення податкового боргу.
- 92.3. У разі здійснення операцій з майном, яке перебуває у податковій заставі, без попередньої згоди контролюючого органу платник податків несе відповідальність відповідно до закону.

Стаття 93. Припинення податкової застави

- 93.1. Майно платника податків звільняється з податкової застави з дня:
- 93.1.1. отримання контролюючим органом підтвердження повного погашення суми податкового боргу в установленому законодавством порядку;
  - 93.1.2. визнання податкового боргу безнадійним;
- 93.1.3. набрання законної сили відповідним рішенням суду про припинення податкової застави у межах процедур, визначених законодавством з питань банкрутства;

{Підпункт 93.1.3 пункту 93.1 статті 93 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

93.1.4. отримання платником податків рішення відповідного органу про скасування раніше прийнятих рішень щодо нарахування суми грошового зобов'язання або його частини (пені та штрафних санкцій) внаслідок проведення процедури адміністративного або судового оскарження.

 $\{\Pi$ ідпункт 93.1.5 пункту 93.1 статті 93 виключено на підставі Закону № 3609-VI від 07.07.2011 $\}$

93.2. Підставою для звільнення майна платника податків з-під податкової застави та її виключення з відповідних державних реєстрів є відповідний документ, що засвідчує закінчення будь-якої з подій, визначених підпунктами 93.1.1-93.1.5 пункту 93.1 цієї статті.

{Пункт 93.2 статті 93 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

- 93.3. Порядок застосування податкової застави встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.
- 93.4. У разі продажу майна, що перебуває у податковій заставі, відповідно до статті 95 цього Кодексу таке майно звільняється з податкової застави (із внесенням змін до відповідних державних реєстрів) з дня отримання контролюючим органом підтвердження про надходження коштів до бюджету від такого продажу.

{Статтю 93 доповнено пунктом 93.4 згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

Стаття 94. Адміністративний арешт майна

- 94.1. Адміністративний арешт майна платника податків (далі арешт майна) ϵ винятковим способом забезпечення виконання платником податків його обов'язків, визначених законом.
  - 94.2. Арешт майна може бути застосовано, якщо з'ясовується одна з таких обставин:
- 94.2.1. платник податків порушує правила відчуження майна, що перебуває у податковій заставі;
  - 94.2.2. фізична особа, яка має податковий борг, виїжджає за кордон;

{Положення підпункта 94.2.2 пункту 94.2 статті 94, згідно з яким адміністративний арешт майна платника податків може бути застосовано, якщо з'ясовується, що фізична особа, яка має податковий борг, виїжджає за кордон визнано конституційним згідно з Рішенням Конституційного Суду № 13-рп/2012 від 12.06.2012}

- 94.2.3. платник податків відмовляється від проведення документальної перевірки за наявності законних підстав для її проведення або від допуску посадових осіб контролюючого органу;
- 94.2.4. відсутні дозволи (ліцензії) на здійснення господарської діяльності, торгові патенти, а також у разі відсутності реєстраторів розрахункових операцій, зареєстрованих у встановленому законодавством порядку, крім випадків, визначених законодавством;

{Підпункт 94.2.4 пункту 94.2 статті 94 в редакції Закону № 3205-VI від 07.04.2011; із змінами, внесеними згідно із Законами № 3609-VI від 07.07.2011, № 4834-VI від 24.05.2012, № 5083-VI від 05.07.2012}

94.2.5. відсутня реєстрація особи як платника податків у контролюючому органі, якщо така реєстрація є обов'язковою відповідно до цього Кодексу, або коли платник податків, що отримав податкове повідомлення або має податковий борг, вчиняє дії з переведення майна за межі України, його приховування або передачі іншим особам;

{Положення підпункта 94.2.5 пункту 94.2 статті 94, відповідно до якого адміністративний арешт майна платника податків може бути застосовано, якщо з'ясовується, що відсутня реєстрація особи як платника податків в органі державної

податкової служби, якщо така реєстрація є обов'язковою відповідно до цього Кодексу, або коли платник податків, що отримав податкове повідомлення або має податковий борг, вчиняє дії з переведення майна за межі України, його приховування або передачі іншим особам визнано конституційним згідно з Рішенням Конституційного Суду № 13-рп/2012 від 12.06.2012}

- 94.2.6. платник податків відмовляється від проведення перевірки стану збереження майна, яке перебуває у податковій заставі;
- 94.2.7. платник податків не допускає податкового керуючого до складення акта опису майна, яке передається в податкову заставу.

 ${Підпункт 94.2.7}$ пункту 94.2 статті 94 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011 $}$

- 94.3. Арешт майна полягає у забороні платнику податків вчиняти щодо свого майна, яке підлягає арешту, дії, зазначені у пункті 94.5 цієї статті.
- 94.4. Арешт може бути накладено контролюючим органом на будь-яке майно платника податків, крім майна, на яке не може бути звернено стягнення відповідно до закону, та коштів на рахунку платника податків.
  - 94.5. Арешт майна може бути повним або умовним.

Повним арештом майна визнається заборона платнику податків на реалізацію прав розпорядження або користування його майном. У цьому випадку ризик, пов'язаний із втратою функціональних чи споживчих якостей такого майна, покладається на орган, який прийняв рішення про таку заборону.

Умовним арештом майна визнається обмеження платника податків щодо реалізації прав власності на таке майно, який полягає в обов'язковому попередньому отриманні дозволу керівника відповідного контролюючого органу на здійснення платником податків будь-якої операції з таким майном. Зазначений дозвіл може бути виданий керівником контролюючого органу, якщо за висновком податкового керуючого здійснення платником податків окремої операції не призведе до збільшення його податкового боргу або до зменшення ймовірності його погашення.

- 94.6. Керівник контролюючого органу (його заступник) за наявності однієї з обставин, визначених у пункті 94.2 цієї статті, приймає рішення про застосування арешту майна платника податків, яке надсилається:
  - 94.6.1. платнику податків з вимогою тимчасово зупинити відчуження його майна;
- 94.6.2. іншим особам, у володінні, розпорядженні або користуванні яких перебуває майно такого платника податків, з вимогою тимчасово зупинити його відчуження.

Арешт коштів на рахунку платника податків здійснюється виключно на підставі рішення суду шляхом звернення контролюючого органу до суду.

Звільнення коштів з-під арешту банк або інша фінансова установа здійснює за рішенням суду.

94.7. Арешт майна може буги також застосований до товарів, які виготовляються, зберігаються, переміщуються або реалізуються з порушенням правил, визначених митним

законодавством України чи законодавством з питань оподаткування акцизним податком, та товарів, у тому числі валютних цінностей, які продаються з порушенням порядку, визначеного законодавством, якщо їх власника не встановлено.

У цьому випадку службові (посадові) особи контролюючих органів або інших правоохоронних органів відповідно до їх повноважень тимчасово затримують таке майно із складенням протоколу, який повинен містити відомості про причини такого затримання з посиланням на порушення конкретної законодавчої норми; опис майна, його родових ознак і кількості; відомості про особу (особи), в якої було вилучено такі товари (за їх наявності); перелік прав та обов'язків таких осіб, що виникають у зв'язку з таким вилученням. Форма зазначеного протоколу затверджується Кабінетом Міністрів України.

Керівник підрозділу правоохоронного органу, у підпорядкуванні якого перебуває службова (посадова) особа, яка склала протокол про тимчасове затримання майна, зобов'язаний невідкладно поінформувати керівника контролюючого органу (його заступника), на території якого здійснено таке затримання, з обов'язковим врученням примірника протоколу.

На підставі відомостей, зазначених у протоколі, керівник контролюючого органу (його заступник) приймає рішення про накладення арешту на таке майно або відмову в ньому шляхом неприйняття такого рішення.

Рішення про накладення арешту на майно повинне бути прийняте до 24 години робочого дня, що настає за днем складення протоколу про тимчасове затримання майна, але коли відповідно до законодавства України контролюючий орган закінчує роботу раніше, то такий строк закінчується на час такого закінчення роботи.

У разі якщо рішення про арешт майна не приймається протягом зазначеного строку, майно вважається звільненим з-під режиму тимчасового затримання, а посадові чи службові особи, які перешкоджають такому звільненню, несуть відповідальність відповідно до закону.

- 94.8. При накладенні арешту на майно у випадках, визначених пунктом 94.7 цієї статті, рішення керівника контролюючого органу (його заступника) невідкладно вручається особі (особам, зазначеним у пункті 94.6 цієї статті), зазначеній у протоколі про тимчасове затримання майна, без виконання положень пункту 94.6 цієї статті.
- 94.9. У разі якщо місцезнаходження осіб, зазначених у протоколі про тимчасове затримання майна, не виявлено або коли майно було затримано, а осіб, яким воно належить на праві власності чи інших правах, не встановлено, рішення про арешт майна приймається керівником контролюючого органу (його заступником) без вручення його особам, зазначеним у пункті 94.6 цієї статті.
- 94.10. Арешт на майно може бути накладено рішенням керівника контролюючого органу (його заступника), обгрунтованість якого протягом 96 годин має бути перевірена судом.

Зазначений строк не може буги продовжений в адміністративному порядку, у тому числі за рішенням інших державних органів, крім випадків, коли власника майна, на яке накладено арешт, не встановлено (не виявлено). У цих випадках таке майно перебуває під режимом адміністративного арешту протягом строку, визначеного законом для визнання його безхазяйним, або у разі якщо майно є таким, що швидко псується, - протягом граничного строку, визначеного законодавством. Порядок операцій з майном, власника якого не встановлено,

визначається законодавством з питань поводження з безхазяйним майном.

Строк, визначений цим пунктом, не включає добові години, що припадають на вихідні та святкові дні.

94.11. Рішення керівника контролюючого органу (його заступника) щодо арешту майна може бути оскаржене платником податків в адміністративному або судовому порядку.

У всіх випадках, коли контролюючий орган вищого рівня або суд скасовує рішення про арешт майна, контролюючий орган вищого рівня проводить службове розслідування щодо мотивів прийняття керівником контролюючого органу (його заступником) рішення про арешт майна та приймає рішення про притягнення винних до відповідальності відповідно до закону.

- 94.12. При прийнятті рішення про арешт майна банку арешт не може бути накладено на його кореспондентський рахунок.
- 94.13. Платник податків має право на відшкодування збитків та немайнової шкоди, завданих контролюючим органом внаслідок неправомірного застосування арешту майна такого платника податків, за рахунок коштів державного бюджету, передбачених контролюючим органам, згідно із законом. Рішення про таке відшкодування приймається судом.
- 94.14. Функції виконавця рішення про арешт майна платника податків покладаються на податкового керуючого або іншого працівника контролюючого органу, призначеного його керівником (заступником). Виконавець рішення про арешт:
  - 94.14.1. надсилає рішення про арешт майна відповідно до пункту 94.6 цієї статті;
  - 94.14.2. організовує опис майна платника податків.
- 94.15. Опис майна платника податків проводиться у присутності його посадових осіб чи їх представників, а також понятих.

У разі відсутності посадових осіб платника податків або їх представників опис його майна здійснюється у присутності понятих.

Для проведення опису майна у разі потреби залучається оцінювач.

Представникам платника податків, майно якого підлягає адміністративному арешту, роз'яснюються їх права та обов'язки.

Понятими не можуть бути працівники контролюючих органів або правоохоронних органів, а також інші особи, участь яких як понятих обмежується Законом України "Про виконавче провадження".

94.16. Під час опису майна платника податків особи, які його проводять, зобов'язані пред'явити посадовим особам такого платника податків або їх представникам відповідне рішення про накладення адміністративного арешту, а також документи, які засвідчують їх повноваження на проведення такого опису. За результатами проведення опису майна платника податків складається протокол, який містить опис та перелік майна, що арештовується, із зазначенням назви, кількості, мір ваги та індивідуальних ознак та за умови присутності оцінювача, вартості, визначеної таким оцінювачем. Усе майно, що підлягає опису, пред'являється посадовим особам платника податків або їх представникам і понятим, а за

відсутності посадових осіб або їх представників - понятим, для огляду.

- 94.17. Посадова особа контролюючого органу, яка виконує рішення про адміністративний арешт майна платника податків, визначає порядок його збереження та охорони.
- 94.18. Виконання заходів, передбачених пунктами 94.15-94.17 цієї статті, у період з 20-ї години до 9-ї години наступного дня не допускається.
- 94.19. Припинення адміністративного арешту майна платника податків здійснюється у зв'язку з:
- 94.19.1. відсутністю протягом строку, зазначеного у пункті 94.10, рішення суду про визнання арешту обґрунтованим;
  - 94.19.2. погашенням податкового боргу платника податків;
  - 94.19.3. усуненням платником податків причин застосування адміністративного арешту;
- 94.19.4. ліквідацією платника податків, у тому числі внаслідок проведення процедури банкрутства;
- 94.19.5. наданням відповідному контролюючому органу третьою особою належних доказів про належність арештованого майна до об'єктів права власності цієї третьої особи;
- 94.19.6. скасуванням судом або контролюючим органом рішення керівника контролюючого органу (його заступника) про арешт;
  - 94.19.7. прийняттям судом рішення про припинення адміністративного арешту;
- 94.19.8. пред'явленням платником податків дозволів (ліцензій) на провадження діяльності, торгових патентів, а також документа, що підтверджує реєстрацію реєстраторів розрахункових операцій, здійснену в установленому законодавством порядку, крім випадків, визначених законодавством;

{Підпункт 94.19.8 пункту 94.19 статті 94 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3205-VI від 07.04.2011, № 3609-VI від 07.07.2011, № 4834-VI від 24.05.2012, № 5083-VI від 05.07.2012}

- 94.19.9. фактичним проведенням платником податків інвентаризації основних фондів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, у тому числі зняття залишків товарно-матеріальних цінностей, готівки.
- 94.20. У випадках, визначених підпунктами 94.19.2-94.19.4, 94.19.8, 94.19.9 пункту 94.19 цієї статті, рішення щодо звільнення з-під арешту майна приймається контролюючим органом протягом двох робочих днів, що наступають за днем, коли контролюючому органу стало відомо про виникнення підстав припинення адміністративного арешту.

 $\{A$ бзац перший пункту 94.20 статті 94 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011 $\}$

У разі якщо рішення про звільнення майна з-під арешту прийнято щодо арешту, який було визнано судом обґрунтованим, контролюючий орган повідомляє про своє рішення відповідний суд не пізніше наступного робочого дня.

94.21. У разі якщо майно платника податків звільняється з-під адміністративного арешту у випадках, визначених пунктами 94.19.1, 94.19.6, 94.19.7, 94.19.9, повторне накладення адміністративного арешту з підстав накладення першого арешту не дозволяється.

Стаття 95. Продаж майна, що перебуває у податковій заставі

- 95.1. Контролюючий орган здійснює за платника податків і на користь держави заходи щодо погашення податкового боргу такого платника податків шляхом стягнення коштів, які перебувають у його власності, а в разі їх недостатності шляхом продажу майна такого платника податків, яке перебуває у податковій заставі.
- 95.2. Стягнення коштів та продаж майна платника податків провадяться не раніше ніж через 60 календарних днів з дня надіслання (вручення) такому платнику податкової вимоги.

 ${\Pi \text{ункт 95.2 статті 95 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}$

95.3. Стягнення коштів з рахунків платника податків у банках, обслуговуючих такого платника податків, здійснюється за рішенням суду, яке направляється до виконання контролюючим органам, у розмірі суми податкового боргу або його частини.

Контролюючий орган звертається до суду щодо надання дозволу на погашення усієї суми податкового боргу за рахунок майна платника податків, що перебуває у податковій заставі.

Рішення суду щодо надання вказаного дозволу є підставою для прийняття контролюючим органом рішення про погашення усієї суми податкового боргу. Рішення контролюючого органу підписується його керівником та скріплюється гербовою печаткою контролюючого органу. Перелік відомостей, які зазначаються у такому рішенні, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

- 95.4. Контролюючий орган на підставі рішення суду здійснює стягнення коштів у рахунок погашення податкового боргу за рахунок готівки, що належить такому платнику податків. Стягнення готівкових коштів здійснюється у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.
- 95.5. Вилучені відповідно до цієї статті готівкові кошти вносяться посадовою особою контролюючого органу до банку в день їх стягнення для перерахування до відповідного бюджету чи державного цільового фонду в рахунок погашення податкового боргу платника податків. У разі неможливості внесення зазначених коштів протягом того самого дня їх необхідно внести в банк наступного робочого дня. Забезпечення збереження зазначених коштів до моменту їх внесення в банк здійснюється відповідним контролюючим органом.
- 95.6. У разі якщо сума коштів, отримана у результаті продажу майна платника податків, перевищує суму його грошового зобов'язання та податкового боргу, різниця перераховується на рахунки такого платника податків або його правонаступників.
- 95.7. Продаж майна платника податків здійснюється на публічних торгах та/або через торгівельні організації.

Продаж майна платника податків на публічних торгах здійснюється у такому порядку:

95.7.1. майно, яке може бути згруповано та стандартизовано, підлягає продажу за кошти виключно на біржових торгах, які проводяться біржами, що створені відповідно до закону і визначені контролюючим органом на конкурсних засадах;

- 95.7.2. цінні папери на фондових біржах у порядку, встановленому Законом України "Про цінні папери та фондовий ринок";
- 95.7.3. інше майно, об'єкти рухомого чи нерухомого майна, а також цілісні майнові комплекси підприємств підлягають продажу за кошти виключно на цільових аукціонах, які організовуються за поданням відповідного контролюючого органу на зазначених біржах.
- 95.8. Майно, що швидко псується, а також інше майно, обсяги якого не є достатніми для організації прилюдних торгів, підлягають продажу за кошти на комісійних умовах через організації торгівлі, визначені контролюючим органом на конкурсних засадах.

Майно боржника, щодо обіту якого встановлено обмеження законом, продається на закритих торгах, які проводяться на умовах змагальності. У таких закритих торгах беруть участь особи, які відповідно до законодавства можуть мати зазначене майно у власності чи на підставі іншого речового права.

95.9. У разі якщо продажу підлягає цілісний майновий комплекс підприємства, майно якого перебуває у державній або комунальній власності, чи якщо згідно із законодавством з питань приватизації для відчуження майна підприємства необхідна попередня згода органу приватизації або іншого державного органу, уповноваженого здійснювати управління корпоративними правами, продаж майна такого підприємства організовується державним органом приватизації за поданням відповідного контролюючого органу із дотриманням законодавства з питань приватизації. При цьому інші способи приватизації, крім грошової, не дозволяються.

Державний орган приватизації зобов'язаний організувати продаж цілісного майнового комплексу протягом 60 календарних днів з дня надходження подання контролюючого органу.

- 95.10. З метою реалізації майна, яке перебуває у податковій заставі, проводиться експертна оцінка вартості такого майна для визначення початкової ціни його продажу. Така оцінка проводиться у порядку, визначеному Законом України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні".
- 95.11. Не проводиться оцінка майна, яке може бути згруповано або стандартизовано чи має курсову (поточну) біржову вартість та/або перебуває у лістингу товарних бірж.
- 95.12. Платник податків має право самостійно здійснити оцінку шляхом укладення договору з оцінювачем. Якщо платник податків самостійно не здійснює оцінку протягом двох місяців з дня прийняття рішення про реалізацію майна, контролюючий орган самостійно укладає договір про проведення оцінки майна.
- 95.13. Під час продажу майна на товарних біржах контролюючий орган укладає відповідний договір з брокером (брокерською конторою), яка вчиняє дії з продажу такого майна за дорученням контролюючого органу на умовах найкращої цінової пропозиції.
- 95.14. Покупець майна, яке перебуває у податковій заставі, набуває права власності на таке майно відповідно до умов, визначених у договорі (контракті), що укладається за результатами проведених торгів.
- 95.15. Порядок збільшення або зменшення початкової ціни продажу майна платника податків визначається Кабінетом Міністрів України, крім випадків, визначених пунктом 95.9 цієї статті, які регулюються законодавством про приватизацію.

95.16. Інформація про склад майна платників податків, призначеного для продажу, оприлюднюється відповідною біржею. Компенсація витрат, пов'язаних з організацією і проведенням торгів з продажу майна платника податків, що перебуває у податковій заставі, та оплата банківських послуг за перерахування коштів до відповідного бюджету здійснюються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, за рахунок коштів, отриманих від реалізації такого майна, та за рахунок стягнутих коштів.

{Пункт 95.16 статті 95 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

- 95.17. Інформація про час та умови проведення прилюдних торгів майном платників податків оприлюднюється відповідною біржею.
- 95.18. Інформація, зазначена у пункті 95.17 цієї статті, та порядок її оприлюднення визначаються Кабінетом Міністрів України.
- 95.19. Платник податків або будь-яка інша особа, яка здійснює управління майном платника податків або контроль за їх використанням, зобов'язані забезпечити за першюю вимогою безперешкодний доступ податкового керуючого та учасників публічних торгів до огляду та оцінки майна, що пропонується для продажу, а також безперешкодне набуття прав власності на таке майно особою, яка придбала їх на публічних торгах.
- 95.20. Якщо платник податків у будь-який момент до укладення договору купівлі-продажу його майна повністю погашає суму податкового боргу, контролюючий орган скасовує рішення про проведення його продажу та вживає заходів щодо зупинення торгів.
- 95.21. Операції з продажу визначеного у цій статті майна на біржових торгах, аукціонах не підлягають нотаріальному посвідченню.

{Пункт 95.21 статті 95 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011}

95.22. Контролюючий орган звертається до суду щодо стягнення з дебіторів платника податку, що має податковий борг, сум дебіторської заборгованості, строк погашення якої настав та право вимоги якої переведено на контролюючі органи, у рахунок погашення податкового боргу такого платника податків. Сума коштів, що надходить у результаті стягнення дебіторської заборгованості, в повному обсязі (але в межах суми податкового боргу) зараховується до відповідного бюджету чи державного цільового фонду в рахунок погашення податкового боргу платника податків. Сума дебіторської заборгованості, що стягнута понад суму податкового боргу, передається у розпорядження платника податку.

 ${Пункт 95.23 cmammi 95 виключено на підставі Закону № 5083-VI від 05.07.2012}$

95.24. У разі якщо сума коштів, отримана в результаті продажу майна платника податків, є недостатньою для погашення податкового боргу платника податків, податковий керуючий здійснює додатковий опис майна у податкову заставу в порядку, визначеному статтею 89 цього Кодексу.

 $\{ C$ таттю 95 доповнено пунктом 95.24 згідно із Законом N 4834-VI від 24.05.2012 $\}$

- **Стаття 96.** Погашення податкового боргу державних підприємств, які не підлягають приватизації, та комунальних підприємств
  - 96.1. У разі якщо сума коштів, отримана від продажу внесеного в податкову заставу майна

комунального підприємства, не покриває суму його податкового боргу і витрат, пов'язаних з організацією та проведенням публічних торгів, або у разі відсугності у такого боржника власного майна, що відповідно до законодавства України може буги внесено в податкову заставу та відчужено, контролюючий орган зобов'язаний звернутися до органу місцевого самоврядування чи органу виконавчої влади, до сфери управління якого належить майно такого платника податків, з поданням щодо прийняття рішення про:

- 96.1.1. виділення коштів місцевого бюджету на сплату податкового боргу такого платника податків. Рішення про фінансування таких витрат розглядається на найближчій сесії відповідної ради;
- 96.1.2. затвердження плану досудової санації такого платника податків, який передбачає погашення його податкового боргу;
  - 96.1.3. ліквідацію такого платника податків та призначення ліквідаційної комісії;
- 96.1.4. прийняття сесією відповідної ради рішення щодо порушення справи про банкругство платника податків.
- 96.2. У разі якщо сума коштів, отримана від продажу внесеного в податкову заставу майна державного підприємства, яке не підлягає приватизації, у тому числі казенного підприємства, не покриває суму податкового боргу такого платника податків і витрат, пов'язаних з організацією та проведенням публічних торгів, або у разі відсутності майна, що відповідно до законодавства України може бути внесено в податкову заставу та відчужено, контролюючий орган зобов'язаний звернутися до органу виконавчої влади, до сфери управління якого належить такий платник податків, з поданням щодо прийняття рішення про:
- 96.2.1. надання відповідної компенсації з бюджету за рахунок коштів, призначених для утримання такого органу виконавчої влади, до сфери управління якого належить такий платник податків;
  - 96.2.2. досудову санацію такого платника податків за рахунок коштів державного бюджету;
  - 96.2.3. ліквідацію такого платника податків та призначення ліквідаційної комісії;
- 96.2.4. виключення платника податків із переліку об'єктів державної власності, які не підлягають приватизації відповідно до закону, з метою порушення справи про банкругство, у порядку, встановленому законодавством України.
- 96.3. Відповідь щодо прийняття одного із зазначених у пунктах 96.1 та 96.2 цієї статті рішень надсилається контролюючому органу протягом 30 календарних днів з дня направлення звернення.

 $\{Aбзац перший пункту 96.3 статті 96 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5503-VI від 20.11.2012<math>\}$

У разі неотримання зазначеної відповіді у визначений цим пунктом строк або отримання відповіді про відмову у задоволенні його вимог контролюючий орган зобов'язаний звернутися до суду із позовною заявою про звернення стягнення податкового боргу на кошти державного органу чи органу місцевого самоврядування, в управлінні якого перебуває таке державне (комунальне) підприємство або його майно.

 $\{Aбзац другий пункту 96.3 статті 96 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5503-VI від 20.11.2012<math>\}$

- 96.4. Виникнення у державного або комунального підприємства податкового боргу є підставою для розірвання трудового договору (контракту) з керівником такого підприємства.
- 96.5. Трудові договори (контракти), що укладаються з керівником державного або комунального підприємства, повинні містити положення про зазначену відповідальність, що ε їх істотною умовою.

Норми цього пункту не поширюються на випадки виникнення податкового боргу внаслідок обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин) або невиконання або неналежного виконання державними органами зобов'язань щодо оплати товарів (робіт, послуг), придбаних у такого платника податків за рахунок бюджетних коштів, з надання платнику податків субсидій або дотацій, передбачених законодавством або з повернення платнику податків надміру внесених податків та зборів чи їх бюджетного відшкодування згідно з цим Кодексом та податковим законодавством України.

96.6. Будь-які договори про передачу акцій (інших корпоративних прав), що перебувають у державній або комунальній власності, в управління третім особам повинні містити зобов'язання таких третіх осіб щодо недопущення виникнення податкового боргу після такої передачі, а також умову щодо припинення дії договору в разі виникнення податкового боргу, право відповідно держави або територіальної громади на одностороннє (позасудове) розірвання таких договорів у разі виникнення такого податкового боргу.

{Пункт 96.6 статті 96 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

Стаття 97. Погашення грошових зобов'язань або податкового боргу в разі ліквідації платника податків, не пов'язаної з банкругством

- 97.1. У цій статті під ліквідацією платника податків розуміється ліквідація платника податків як юридичної особи або зупинення державної реєстрації фізичної особи підприємця, внаслідок якої відбувається закриття їх рахунків та/або втрата їх статусу як платника податків відповідно до законодавства.
- 97.2. У разі якщо власник або уповноважений ним орган приймає рішення про ліквідацію платника податків, не пов'язану з банкрутством, майно зазначеного платника податків використовується у черговості, визначеній відповідно до законів України.
- 97.3. У разі якщо внаслідок ліквідації платника податків або скасування державної реєстрації фізичної особи підприємця частина його грошових зобов'язань чи податкового боргу залишається непогашеною у зв'язку з недостатністю майна, така частина погашається за рахунок майна засновників або учасників такого підприємства, якщо вони несуть повну або додаткову відповідальність за зобов'язаннями платника податків згідно із законом, у межах повної або додаткової відповідальності, а в разі ліквідації філії, відділення чи іншого відокремленого підрозділу юридичної особи за рахунок юридичної особи незалежно від того, чи є вона платником податку, стосовно якого виникло грошове зобов'язання або виник податковий борг такої філії, відділення, іншого відокремленого підрозділу.

В інших випадках грошові зобов'язання або податковий борг, що залишаються

непогашеними після ліквідації платника податків, вважаються безнадійним боргом і підлягають списанню в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Те саме стосується фізичної особи - платника податків, яка померла або визнана судом безвісно відсутньою або оголошена померлою чи визнана недієздатною, крім випадків, коли з'являються інші особи, що вступають у права спадщини, незалежно від часу набуття таких прав.

- 97.4. Особою, відповідальною за погашення грошових зобов'язань чи податкового боргу платника податків, ϵ :
- 97.4.1. стосовно платника податків, який ліквідується, ліквідаційна комісія або інший орган, що проводить ліквідацію згідно із законодавством України;
- 97.4.2. щодо філій, відділень, інших відокремлених підрозділів платника податків, що ліквідуються, такий платник податків;
  - 97.4.3. стосовно фізичної особи підприємця така фізична особа;
- 97.4.4. стосовно фізичної особи, яка померла або визнана судом безвісно відсутньою або оголошена померлою чи визнана недієздатною, особи, які вступають у права спадщини або уповноважені здійснювати розпорядження майном такої особи;
- 97.4.5. щодо кооперативів, кредитних спілок або інших колективних господарств їх члени (пайовики) солідарно;

 ${Підпункт 97.4.5}$ пункту 97.4 статті 97 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011 $}$

- 97.4.6. щодо інвестиційних фондів інвестиційна компанія, яка здійснює управління таким інвестиційним фондом.
- 97.5. У разі якщо платник податків, що ліквідується, має суми надміру сплачених грошових зобов'язань або суми невідшкодованих податків з відповідного бюджету, такі суми підлягають заліку в рахунок його грошових зобов'язань або податкового боргу перед таким бюджетом.
- 97.6 У разі якщо суми надміру сплачених грошових зобов'язань або суми невідшкодованих податків з відповідного бюджету перевищують суми грошових зобов'язань або податкового боргу перед таким бюджетом, суми перевищення використовуються для погашення грошових зобов'язань або податкового боргу перед іншими бюджетами, а за відсутності таких зобов'язань (боргу) перераховуються у розпорядження такого платника податків. Порядок проведення заліків, визначених у цьому пункті, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.
- **Стаття 98.** Порядок погашення грошових зобов'язань або податкового боргу у разі реорганізації платника податків, або передачі цілісного майнового комплексу державного чи комунального підприємства в оренду чи концесію

 ${Hазва \ cmammi \ 98 \ iз \ змінами, \ внесеними згідно \ iз \ Законом № 4057-VI від 17.11.2011}$

- 98.1. Під реорганізацією платника податків у цій статті розуміється зміна його правового статусу, яка передбачає будь-яку з таких дій або їх поєднання:
  - 98.1.1. для господарських товариств зміна організаційно-правового статусу товариства, що

тягне за собою зміну коду згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України;

 ${Підпункт 98.1.1 пункту 98.1 статті 98 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011}$

- 98.1.2. злиття платників податків, а саме передача майна платника податків до статутних фондів інших платників податків, унаслідок чого відбувається ліквідація платника податків, який зливається з іншими;
- 98.1.3. поділ платника податків на декілька осіб, а саме поділ його майна між статутними фондами новоутворених юридичних осіб та/або фізичними особами, внаслідок якого відбувається ліквідація юридичного статусу платника податків, який поділяється;
- 98.1.4. виділення з платника податків інших платників податків, а саме передача частини майна платника податків, що реорганізується, до статутних фондів інших платників податків в обмін на їх корпоративні права, внаслідок якого не відбувається ліквідація платника податків, що реорганізується;
- 98.1.5. реєстрацію фізичної особи як суб'єкта господарювання без скасування її попередньої реєстрації як іншого суб'єкта господарювання або з таким скасуванням.
- 98.2. У разі якщо власник платника податків або уповноважений ним орган приймає рішення про реорганізацію такого платника податків, або цілісний майновий комплекс державного чи комунального підприємства передається в оренду чи концесію грошові зобов'язання чи податковий борг підлягає врегулюванню в такому порядку:

{Абзац перший пункту 98.2 статті 98 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4057-VI від 17.11.2011}

- 98.2.1. якщо реорганізація здійснюється шляхом зміни найменування, організаційноправового статусу або місця реєстрації платника податків, після реорганізації він набуває усіх прав і обов'язків щодо погашення грошових зобов'язань чи податкового боргу, які виникли до його реорганізації;
- 98.2.2. якщо реорганізація здійснюється шляхом об'єднання двох або більше платників податків в одного платника податків з ліквідацією платників податків, що об'єдналися, об'єднаний платник податків набуває усіх прав і обов'язків щодо погашення грошових зобов'язань чи податкового боргу всіх платників податків, що об'єдналися;
- 98.2.3. якщо реорганізація здійснюється шляхом поділу платника податків на дві або більше особи з ліквідацією такого платника податків, що розподіляється, усі платники податків, які виникнуть після такої реорганізації, набувають усіх прав і обов'язків щодо погашення грошових зобов'язань чи податкового боргу, які виникли до такої реорганізації.

Зазначені зобов'язання чи борг розподіляються між новоутвореними платниками податків пропорційно часткам балансової вартості майна, отриманого ними у процесі реорганізації згідно з розподільним балансом.

У разі якщо одна чи більше новоутворених осіб не є платниками податків, щодо яких виникли грошові зобов'язання або борг платника податків, який був реорганізований, зазначені

грошові зобов'язання чи податковий борг повністю розподіляються між особами, що є платниками таких податків, пропорційно часткам отриманого ними майна, без урахування майна, наданого особам, що не ε платниками таких податків.

98.2.4. у разі передачі в оренду чи концесію цілісного майнового комплексу державного або комунального підприємства платник податків - орендар чи концесіонер після прийняття цілісного майнового комплексу державного або комунального підприємства в оренду чи концесію набуває усіх прав і обов'язків щодо погашення грошових зобов'язань чи податкового боргу, які виникли у державного або комунального підприємства до передачі цілісного майнового комплексу в оренду чи концесію.

{Пункт 98.2 статті 98 доповнено підпунктом 98.2.4 згідно із Законом № 4057-VI від 17.11.2011}

98.3. Реорганізація платника податків шляхом виділення з його складу іншого платника податків або внесення частини майна платника податків до статутного фонду іншого платника податків без ліквідації платника податків, який реорганізується, не тягне за собою розподілу грошових зобов'язань чи податкового боргу між таким платником податків та особами, утвореними у процесі його реорганізації, чи встановлення їх солідарної відповідальності за порушення податкового законодавства, крім випадків, коли за висновками контролюючого органу така реорганізація може призвести до неналежного погашення грошових зобов'язань чи податкового боргу платником податків, який реорганізується. Рішення про застосування солідарної або розподільної відповідальності за порушення податкового законодавства може бути прийняте контролюючим органом у разі, коли майно платника податків, що реорганізується, перебуває у податковій заставі на момент прийняття рішення про таку реорганізацію.

 $\{\Pi$ ункт 98.3 статті 98 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4057-VI від 17.11.2011 $\}$

- 98.4. Платник податків, майно якого передане в податкову заставу, або той, що скористався правом реструктуризації податкового боргу, зобов'язаний завчасно повідомити контролюючий орган про прийняття рішення щодо проведення будь-яких видів реорганізації та подати контролюючому органу план такої реорганізації. У разі коли контролюючий орган встановлює, що план реорганізації призводить або може у майбугньому призвести до неналежного погашення грошових зобов'язань чи податкового боргу, він має право прийняти рішення про:
- 98.4.1. розподіл суми грошових зобов'язань або податкового боргу між платниками податків, що виникають у результаті реорганізації, з урахуванням очікуваної прибутковості (ліквідності) кожного такого платника податків без застосування принципу пропорційного розподілу, встановленого пунктами 98.2 і 98.3 цієї статті;
- 98.4.2. погашення грошових зобов'язань або податкового боргу, забезпечених податковою заставою, до проведення такої реорганізації;
- 98.4.3. встановлення солідарної відповідальності за сплату грошових зобов'язань платника податків, який реорганізується, щодо всіх осіб, утворених у процесі реорганізації, що тягне за собою застосування режиму податкової застави щодо всього майна таких осіб;
- 98.4.4. поширення права податкової застави на майно платника податків, який створюється шляхом об'єднання інших платників податків, якщо один або більше з них мали грошові зобов'язання або податковий борг, забезпечений податковою заставою.

- 98.5. Прийняті відповідно до пункту 98.4 цієї статті рішення контролюючого органу можуть бути оскаржені в порядку та у строки, визначені цим Кодексом для оскарження грошового зобов'язання, нарахованого контролюючим органом.
- 98.6. Проведення реорганізації з порушенням правил, визначених пунктом 98.4 цієї статті, тягне за собою відповідальність, встановлену законом.
- 98.7. Реорганізація платника податків не змінює строків погашення грошових зобов'язань або податкового боргу платниками податків, утвореними у результаті такої реорганізації.
- 98.8. У разі якщо платник податків, що реорганізується, має суми надміру сплачених грошових зобов'язань, такі суми підлягають заліку в рахунок його непогашених грошових зобов'язань або податкового боргу за іншими податками. Зазначена сума розподіляється між бюджетами та державними цільовими фондами пропорційно загальним сумам грошового зобов'язання або податкового боргу такого платника податків.
- 98.9. У разі якщо сума надміру сплачених грошових зобов'язань або невідшкодованих податків та зборів платника податків перевищує суму грошових зобов'язань або податкового боргу з інших податків, сума перевищення перераховується в розпорядження правонаступників такого платника податків пропорційно його частці в майні, що розподіляється, згідно з розподільним балансом або передаточним актом, а у разі отримання цілісного майнового комплексу державного або комунального підприємства в оренду чи концесію сума перевищення перераховується в розпорядження платника податків орендаря чи концесіонера згідно з передаточним балансом або актом.

 $\{\Pi$ ункт 98.9 статті 98 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4057-VI від 17.11.2011 $\}$

- Стаття 99. Порядок виконання грошових зобов'язань фізичних осіб у разі їх смерті або визнання безвісно відсутніми чи недієздатними, а також неповнолітніх осіб
- 99.1. Грошові зобов'язання фізичної особи у разі її смерті або оголошення судом померлою виконуються її спадкоємцями, які прийняли спадщину (крім держави), в межах вартості майна, що успадковується, та пропорційно частці у спадщині на дату її відкриття.

Претензії спадкоємцям пред'являються контролюючими органами в порядку, встановленому цивільним законодавством України для пред'явлення претензій кредиторами спадкодавця.

Після закінчення строку прийняття спадщини грошові зобов'язання та/або податковий борг спадкодавця стають грошовими зобов'язаннями та/або податковим боргом спадкоємців.

Протягом строку прийняття спадщини на грошові зобов'язання та/або податковий борг спадкодавців пеня не нараховується.

У разі переходу спадщини до держави грошові зобов'язання померлої фізичної особи припиняються.

99.2. Грошові зобов'язання неповнолітніх осіб виконуються їх батьками (усиновителями), опікунами (піклувальниками) до набуття неповнолітніми особами цивільної дієздатності в повному обсязі.

Батьки (усиновителі) неповнолітніх і неповнолітні у разі невиконання грошових зобов'язань

неповнолітніх несуть солідарну майнову відповідальність за погашення грошових зобов'язань та/або податкового боргу.

99.3. Грошові зобов'язання фізичної особи, яка визнана судом недієздатною, виконуються її опікуном за рахунок майна такої фізичної особи у порядку, встановленому цим Кодексом.

Опікун недієздатної особи виконує грошові зобов'язання, що виникли на день визнання її недієздатною за рахунок майна, на яке може бути звернуто стягнення згідно із законом, такої фізичної особи.

99.4. Грошові зобов'язання фізичної особи, яка визнана судом безвісно відсутньою, виконуються особою, на яку в установленому порядку покладено здійснення опіки над майном безвісно відсутньої особи.

Особа, яка здійснює опіку над майном безвісно відсутньої особи, виконує грошові зобов'язання, що виникли на день визнання її безвісно відсутньою, за рахунок майна такої фізичної особи, на яке може бути звернуто стягнення згідно із законом.

- 99.5. Батьки (усиновителі) та опікуни (піклувальники) неповнолітніх, опікуни недієздатних, особи, на яких покладено здійснення опіки над майном безвісно відсутніх (законні представники платників податків фізичних осіб), повинні від імені відповідних фізичних осіб:
- 99.5.1. подати за наявності підстав контролюючому органу заяву для реєстрації таких фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб платників податків та у випадках, передбачених цим Кодексом, іншу інформацію, необхідну для ведення зазначеного Державного реєстру;
  - 99.5.2. своєчасно подавати належним чином заповнені декларації про доходи та майно;
  - 99.5.3. у випадках, передбачених цим Кодексом, вести облік доходів і витрат;
  - 99.5.4. виконувати інші обов'язки, визначені цим Кодексом.
- 99.6. Законні представники платників податків фізичних осіб несуть відповідальність, передбачену цим Кодексом та іншими законами для платників податків, за невиконання обов'язків, зазначених у пункті 99.5 цієї статті.
- 99.7. Якщо майна недієздатної або безвісно відсутньої особи недостатньо для забезпечення виконання грошових зобов'язань такої фізичної особи, а також для сплати нарахованих штрафних (фінансових) санкцій, то суми податкового боргу списуються у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.
- 99.8. У разі скасування судом рішення про визнання фізичної особи безвісно відсутньою або прийняття рішення про поновлення цивільної дієздатності фізичної особи, яка визнавалася недієздатною, грошове зобов'язання такої фізичної особи відновлюється в частині сум податків, списаних відповідно до пункту 99.7 цієї статті. Штрафні (фінансові) санкції у такому разі не сплачуються за період з дня набрання законної сили рішенням суду про визнання фізичної особи безвісно відсутньою чи недієздатною до дня набрання законної сили рішеннями про скасування рішення про визнання фізичної особи безвісно відсутньою чи рішення про поновлення цивільної дієздатності фізичної особи.

Стаття 100. Розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу платника податків

100.1. Розстроченням, відстроченням грошових зобов'язань або податкового боргу є перенесення строків сплати платником податків його грошових зобов'язань або податкового боргу під проценти, розмір яких дорівнює розміру пені, визначеному пунктом 129.4 статті 129 цього Кодексу.

Якщо до складу розстроченої (відстроченої) суми входить пеня, то для розрахунку процентів береться сума за вирахуванням суми пені.

- 100.2. Платник податків має право звернутися до контролюючого органу із заявою про розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу. Платник податків, який звертається до контролюючого органу із заявою про розстрочення, відстрочення грошових зобов'язань, вважається таким, що узгодив суму такого грошового зобов'язання.
- 100.3. Розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу в межах процедури відновлення платоспроможності боржника здійснюються відповідно до законодавства з питань банкрутства.
- 100.4. Підставою для розстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу платника податків є надання ним достатніх доказів існування обставин, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, що свідчать про наявність загрози виникнення або накопичення податкового боргу такого платника податків, а також економічного обгрунтування, яке свідчить про можливість погашення грошових зобов'язань та податкового боргу та/або збільшення податкових надходжень до відповідного бюджету внаслідок застосування режиму розстрочення, протягом якого відбудуться зміни політики управління виробництвом чи збугом такого платника податків.
- 100.5. Підставою для відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу платника податків є надання ним доказів, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, що свідчать про наявність дії обставин непереборної сили, що призвели до загрози виникнення або накопичення податкового боргу такого платника податків, а також економічного обґрунтування, яке свідчить про можливість погашення грошових зобов'язань або податкового боргу та/або збільшення податкових надходжень до відповідного бюджету внаслідок застосування режиму відстрочення, протягом якого відбудуться зміни політики управління виробництвом чи збугом такого платника податків.
- 100.6. Розстрочені суми грошових зобов'язань або податкового боргу (в тому числі окремо суми штрафних (фінансових) санкцій) погашаються рівними частками починаючи з місяця, що настає за тим місяцем, у якому прийнято рішення про надання такого розстрочення.
- 100.7. Відстрочені суми грошових зобов'язань або податкового боргу погащаються рівними частками починаючи з будь-якого місяця, визначеного відповідним контролюючим органом чи відповідним органом місцевого самоврядування, який згідно із пунктом 100.8 цієї статті затверджує рішення про розстрочення або відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу, але не пізніше закінчення 12 календарних місяців з дня виникнення такого грошового зобов'язання або податкового боргу, або одноразово у повному обсязі.
  - 100.8. Рішення про розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань чи податкового

боргу у межах одного бюджетного року приймається у такому порядку:

стосовно загальнодержавних податків та зборів - керівником контролюючого органу (його заступником);

стосовно місцевих податків і зборів - керівником контролюючого органу (його заступником) та затверджується фінансовим органом місцевого органу виконавчої влади, до бюджету якого зараховуються такі місцеві податки чи збори.

100.9. Рішення про розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань чи податкового боргу щодо загальнодержавних податків та зборів на строк, що виходить за межі одного та/або більше бюджетних років, приймається керівником (заступником керівника) центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, про що повідомляється центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної бюджетної політики.

 ${Пункт 100.9 cmammi 100 iз змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012; в редакції Закону № 404-VII від 04.07.2013}$

100.10. Рішення щодо розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань чи податкового боргу окремих платників податків щороку оприлюднюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

 $\{\Pi$ ункт 100.10 статті 100 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012 $\}$

- 100.11. Розстрочення або відстрочення надаються окремо за кожним податком та збором. Строки сплати розстрочених (відстрочених) сум або їх частки можуть буги перенесені шляхом прийняття окремого рішення та внесення відповідних змін до договорів розстрочення (відстрочення).
  - 100.12. Договори про розстрочення (відстрочення) можуть бути достроково розірвані:
- 100.12.1. з ініціативи платника податків при достроковому погашенні розстроченої суми грошового зобов'язання та податкового боргу або відстроченої суми грошового зобов'язання або податкового боргу, щодо яких була досягнута домовленість про розстрочення, відстрочення;
  - 100.12.2. з ініціативи контролюючого органу в разі, якщо:

з'ясовано, що інформація, подана платником податків при укладенні зазначених договорів, виявилася недостовірною, перекрученою або неповною;

платник податків визнається таким, що має податковий борг із грошових зобов'язань, які виникли після укладення зазначених договорів;

платник податків порушує умови погашення розстроченого грошового зобов'язання чи податкового боргу або відстроченого грошового зобов'язання чи податкового боргу.

100.13. Порядок розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу платника податків встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

 ${Пункт 100.13 \ cmammi 100 \ iз \ змінами, внесеними згідно з <math>3$ аконом № 5083-VI від

100.14. Розстрочення, відстрочення податкового боргу не звільняють майно платника податків з податкової застави.

Стаття 101. Списання безнадійного податкового боргу

- 101.1. Списанню підлягає безнадійний податковий борг, у тому числі пеня та штрафні санкції, нараховані на такий податковий борг.
  - 101.2. Під терміном "безнадійний" розуміється:
- 101.2.1. податковий борг платника податку, визнаного в установленому порядку банкругом, вимоги щодо якого не були задоволені у зв'язку з недостатністю майна банкруга;
  - 101.2.2. податковий борг фізичної особи, яка:

визнана у судовому порядку недієздатною, безвісно відсутньою або оголошена померлою, у разі недостатності майна, на яке може бути звернуто стягнення згідно із законом;

померла, у разі недостатності майна, на яке може бути звернуго стягнення згідно із законом; понад 720 днів перебуває у розшуку;

- 101.2.3. податковий борг платника податків, стосовно якого минув строк давності, встановлений цим Кодексом;
- 101.2.4. податковий борг платника податків, що виник внаслідок обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин);
- 101.2.5. податковий борг платника податків, щодо якого до Державного реєстру внесено запис про його припинення на підставі рішення суду, а для банків на підставі рішення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про затвердження звіту про завершення ліквідації банку або рішення Національного банку України про затвердження ліквідаційного балансу, ухвалення остаточного звіту ліквідатора і завершення ліквідаційної процедури.

{Підпункт 101.2.5 пункту 101.2 статті 101 в редакції Закону № 5519-VI від 06.12.2012}

- 101.3. У разі якщо фізична особа, яка у судовому порядку визнана безвісно відсутньою або оголошена померлою, з'являється або якщо фізичну особу, яка перебувала у розшуку понад 720 днів, розшукано, списана заборгованість таких осіб підлягає відновленню та стягненню у загальному порядку з дотриманням строків позовної давності починаючи з дня відновлення такого податкового боргу.
- 101.4. Органи стягнення відкликають розрахункові документи, якими передбачено стягнення пені, штрафних санкцій та безнадійного податкового боргу, списаних відповідно до цього Кодексу.
- 101.5. Контролюючі органи щокварталу здійснюють списання безнадійного податкового боргу. Порядок такого списання встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Стаття 102. Строки давності та їх застосування

102.1. Контролюючий орган, крім випадків, визначених пунктом 102.2 цієї статті, має право самостійно визначити суму грошових зобов'язань платника податків у випадках, визначених цим Кодексом, не пізніше закінчення 1095 дня, що настає за останнім днем граничного строку подання податкової декларації та/або граничного строку сплати грошових зобов'язань, нарахованих контролюючим органом, а якщо така податкова декларація була надана пізніше, - за днем її фактичного подання. Якщо протягом зазначеного строку контролюючий орган не визначає суму грошових зобов'язань, платник податків вважається вільним від такого грошового зобов'язання, а спір стосовно такої декларації та/або податкового повідомлення не підлягає розгляду в адміністративному або судовому порядку.

У разі подання платником податку угочнюючого розрахунку до податкової декларації контролюючий орган має право визначити суму податкових зобов'язань за такою податковою декларацією протягом 1095 днів з дня подання уточнюючого розрахунку.

102.2. Грошове зобов'язання може бути нараховане або провадження у справі про стягнення такого податку може бути розпочате без дотримання строку давності, визначеного в абзаці першому пункту 102.1 цієї статті, якщо:

{Пункт 102.2 статті 102 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011}

- 102.2.1. податкову декларацію за період, протягом якого виникло податкове зобов'язання, не було подано;
- 102.2.2. посадову особу платника податків (фізичну особу платника податків) засуджено за ухилення від сплати зазначеного грошового зобов'язання або у кримінальному провадженні винесено рішення про його закриття з нереабілітуючих підстав, яке набрало законної сили.

{Підпункт 102.2.2 пункту 102.2 статті 102 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4652-VI від 13.04.2012}

- 102.3. Відлік строку давності зупиняється на будь-який період, протягом якого контролюючому органу згідно з рішенням суду заборонено проводити перевірку платника податків або платник податків перебуває поза межами України, якщо таке перебування є безперервним та дорівнює чи є більшим за 183 дні.
- 102.4. У разі якщо грошове зобов'язання нараховане контролюючим органом до закінчення строку давності, визначеного у пункті 102.1 цієї статті, податковий борг, що виник у зв'язку з відмовою у самостійному погашенні такого грошового зобов'язання, може бути стягнутий протягом наступних 1095 календарних днів з дня виникнення податкового боргу. Якщо платіж стягується за рішенням суду, строки стягнення встановлюються до повного погашення такого платежу або визначення боргу безнадійним.
- 102.5. Заяви про повернення надміру сплачених грошових зобов'язань або про їх відшкодування у випадках, передбачених цим Кодексом, можуть бути подані не пізніше 1095 дня, що настає за днем здійснення такої переплати або отримання права на таке відшкодування.
- 102.6. Граничні строки для подання податкової декларації, заяв про перегляд рішень контролюючих органів, заяв про повернення надміру сплачених грошових зобов'язань, підлягають продовженню керівником контролюючого органу (його заступником) за письмовим запитом платника податків, якщо такий платник податків протягом зазначених строків:

- 102.6.1. перебував за межами України;
- 102.6.2. перебував у плаванні на морських суднах за кордоном України у складі команди (екіпажу) таких суден;
  - 102.6.3. перебував у місцях позбавлення волі за вироком суду;
- 102.6.4. мав обмежену свободу пересування у зв'язку з ув'язненням чи полоном на території інших держав або внаслідок інших обставин непереборної сили, підтверджених документально;
- 102.6.5. був визнаний за рішенням суду безвісно відсутнім або перебував у розшуку у випадках, передбачених законом.

Штрафні санкції, визначені цим Кодексом, не застосовуються протягом строків продовження граничних строків подання податкової декларації згідно з цим пунктом.

- 102.7. Дія пункту 102.6 цієї статті поширюється на:
- 102.7.1. платників податків фізичних осіб;
- 102.7.2. посадових осіб юридичної особи у разі, якщо протягом зазначених граничних строків така юридична особа не мала інших посадових осіб, уповноважених відповідно до законодавства України нараховувати, стягувати та вносити до бюджету податки, а також вести бухгалтерський облік, складати та подавати податкову звітність.
- 102.8. Порядок застосування пунктів 102.6-102.7 цієї статті встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

 ${\Pi \text{ункт } 102.8 \text{ статті } 102 \text{ із змінами, внесеними згідно з } 3аконом № 5083-VI від 05.07.2012}$

ГЛАВА 10. ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ ТА ПОГАШЕННЯ ПОДАТКОВОГО БОРГУ ЗА ЗАПИТАМИ КОМПЕТЕНТНИХ ОРГАНІВ ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ

- **Стаття 103.** Порядок застосування міжнародного договору України про уникнення подвійного оподаткування стосовно повного або часткового звільнення від оподаткування доходів нерезидентів із джерелом їх походження з України
- 103.1. Застосування правил міжнародного договору України здійснюється шляхом звільнення від оподаткування доходів із джерелом їх походження з України, зменшення ставки податку або шляхом повернення різниці між сплаченою сумою податку і сумою, яку нерезиденту необхідно сплатити відповідно до міжнародного договору України.
- 103.2. Особа (податковий агент) має право самостійно застосувати звільнення від оподаткування або зменшену ставку податку, передбачену відповідним міжнародним договором України на час виплати доходу нерезиденту, якщо такий нерезидент є бенефіціарним (фактичним) отримувачем (власником) доходу і є резидентом країни, з якою укладено міжнародний договір України.

Застосування міжнародного договору України в частині звільнення від оподаткування або застосування пониженої ставки податку дозволяється тільки за умови надання нерезидентом

особі (податковому агенту) документа, який підтверджує статус податкового резидента згідно з вимогами пункту 103.4 цієї статті.

103.3. Бенефіціарним (фактичним) отримувачем (власником) доходу для цілей застосування пониженої ставки податку згідно з правилами міжнародного договору України до дивідендів, процентів, роялті, винагород тощо нерезидента, отриманих із джерел в Україні, вважається особа, що має право на отримання таких доходів.

При цьому бенефіціарним (фактичним) отримувачем (власником) доходу не може бути юридична або фізична особа, навіть якщо така особа має право на отримання доходу, але є агентом, номінальним утримувачем (номінальним власником) або є тільки посередником щодо такого доходу.

- 103.4. Підставою для звільнення (зменшення) від оподаткування доходів із джерелом їх походження з України є подання нерезидентом з урахуванням особливостей, передбачених пунктами 103.5 і 103.6 цієї статті, особі (податковому агенту), яка виплачує йому доходи, довідки (або її нотаріально засвідченої копії), яка підтверджує, що нерезидент є резидентом країни, з якою укладено міжнародний договір України (далі довідка), а також інших документів, якщо це передбачено міжнародним договором України.
- 103.5. Довідка видається компетентним (уповноваженим) органом відповідної країни, визначеним міжнародним договором України, за формою, затвердженою згідно із законодавством відповідної країни, і повинна бути належним чином легалізована, перекладена відповідно до законодавства України.
- 103.6. У разі потреби така довідка може бути затребувана у нерезидента особою, яка виплачує йому доходи, або контролюючим органом під час розгляду питання про повернення сум надміру сплачених грошових зобов'язань на іншу дату, що передує даті виплати доходів.

У разі потреби особа, яка виплачує доходи нерезидентові, може звернутися до контролюючого органу за своїм місцезнаходженням (місцем проживання) щодо здійснення центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, запиту до компетентного органу країни, з якою укладено міжнародний договір України, про підтвердження зазначеної у довідці інформації.

 $\{ Aбзац другий пункту 103.6 статті 103 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012 <math>\}$

- 103.7. При здійсненні банками та фінансовими установами України операцій з іноземними банками, пов'язаних з виплатою процентів, підтвердження факту, що такий іноземний банк є резидентом країни, з якою укладено міжнародний договір України, не вимагається, якщо це підтверджується витягом з міжнародного каталогу "International Bank Identifier Code" (видання S.W.I.F.T., Belgium International Organization for Standardization, Switzerland).
- 103.8. Особа, яка виплачує доходи нерезидентові у звітному (податковому) році, у разі подання нерезидентом довідки з інформацією за попередній звітний податковий період (рік) може застосувати правила міжнародного договору України, зокрема щодо звільнення (зменшення) від оподаткування, у звітному (податковому) році з отриманням довідки після закінчення звітного (податкового) року.

- 103.9. Особа, яка виплачує доходи нерезидентові, зобов'язана у разі здійснення у звігному періоді (кварталі) виплат нерезидентам доходів із джерелом їх походження з України подавати контролюючому органу за своїм місцезнаходженням (місцем проживання) звіг про виплачені доходи, утримані та перераховані до бюджету податки на доходи нерезидентів у строки та за формою, встановленими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.
- 103.10. У разі неподання нерезидентом довідки відповідно до пункту 103.4 цієї статті доходи нерезидента із джерелом їх походження з України підлягають оподаткуванню відповідно до законодавства України з питань оподаткування.
- 103.11. У разі якщо нерезидент вважає, що з його доходів було утримано суму податку, яка перевищує суму, належну до сплати відповідно до правил міжнародного договору України, розгляд питання про відшкодування різниці здійснюється на підставі подання до контролюючого органу за місцезнаходженням (місцем проживання) особи, яка виплатила доходи нерезидентові та утримала з них податок, заяви про повернення суми податку на доходи із джерелом їх походження з України.

Необхідні документи подаються нерезидентом або посадовою (уповноваженою) особою, яка повинна підтвердити свої повноваження відповідно до законодавства України.

103.12. Контролюючий орган перевіряє відповідність даних, зазначених у заяві та підтвердних документах, фактичним даним та відповідному міжнародному договору України, а також факт перерахування до бюджету відповідних сум податку особою, яка виплатила доходи нерезидентові.

У разі підтвердження факту зайвого утримання сум податку контролюючий орган приймає рішення про повернення відповідної суми нерезидентові, копії якого надаються особі, яка під час виплати доходів нерезидентові утримала податок, та нерезидентові (уповноваженій особі). Висновок про повернення сум надміру сплаченого податку надсилається до відповідного органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів.

У разі відмови в поверненні суми податку контролюючий орган зобов'язаний надати нерезидентові (уповноваженій особі) обґрунтовану відповідь.

- 103.13. Орган, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів на підставі висновку контролюючого органу перераховує кошти у розмірі, визначеному у висновку, на рахунок особи, яка надміру утримала податок з доходів нерезидента.
- 103.14. Особа, яка здійснила виплату доходу нерезидентові, повертає йому різницю між сумою податку, яка була угримана, та сумою, належною до сплати відповідно до міжнародного договору України, після отримання копії рішення контролюючого органу про повернення суми надміру сплачених грошових зобов'язань або після зарахування коштів від відповідного органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів.

Кошти, які за рішенням контролюючого органу повинні повертатись особі, яка зайво утримала податок з доходів нерезидента, можуть бути зараховані в рахунок сплати інших податкових зобов'язань такої особи за її письмовою заявою, яка подається під час розгляду заяви нерезидента про повернення надміру утриманих сум податку. У цьому разі висновок про повернення надміру сплаченої суми податку до відповідного органу, що здійснює казначейське

обслуговування бюджетних коштів не надсилається.

- **Стаття 104.** Порядок надання допомоги у стягненні податкового боргу в міжнародних правовідносинах
- 104.1. Надання допомоги у стягненні податкового боргу в міжнародних правовідносинах, за міжнародними договорами України, здійснюється в порядку, передбаченому цим Кодексом, з урахуванням визначених цією статтею особливостей.
- 104.2. Контролюючий орган після отримання документа іноземної держави, за яким здійснюється стягнення суми податкового боргу в міжнародних правовідносинах, у тридцятиденний строк визначає відповідність такого документа міжнародним договорам України. У разі невідповідності такого документа повертає його компетентному органу іноземної держави. Якщо зазначений документ визнано таким, що відповідає міжнародним договорам України, контролюючий орган надсилає платнику податків податкове повідомлення в міжнародних правовідносинах у порядку, передбаченому статтею 42 цього Кодексу.
- 104.3. Податковий борг в міжнародних правовідносинах перераховується у гривні за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, визначеним Національним банком України на день надсилання такому платнику податків податкового повідомлення.

Стаття 105. Узгодження суми податкового боргу в міжнародних правовідносинах

- 105.1. У разі якщо платник податків вважає, що податковий борг в міжнародних правовідносинах, визначений контролюючим органом на підставі документа іноземної держави, за яким здійснюється стягнення суми податкового боргу, не відповідає дійсності, такий платник податків має право протягом десяти календарних днів, що настають за днем отримання податкового повідомлення в міжнародних правовідносинах про визначення податкового боргу в міжнародних правовідносинах, подати через контролюючий орган компетентному органу іноземної держави скаргу про перегляд такого рішення.
- 105.2. У період оскарження суми грошового зобов'язання в міжнародних правовідносинах таке зобов'язання не може бути податковим боргом до отримання від компетентного органу іноземної держави остаточного документа про нарахування податкового боргу в міжнародних правовідносинах. Такий документ надсилається контролюючим органом платнику податків разом з податковим повідомленням в міжнародних правовідносинах у порядку, визначеному статтею 58 цього Кодексу. Таке податкове повідомлення в міжнародних правовідносинах не підлягає адміністративному оскарженню.
- 105.3. На розгляд заяв платників податків про перегляд рішення компетентного органу іноземної держави не поширюються норми статті 56 цього Кодексу.
- **Стаття 106.** Відкликання податкових повідомлень в міжнародних правовідносинах або податкових вимог
- 106.1. Податкове повідомлення в міжнародних правовідносинах або податкові вимоги вважаються відкликаними, якщо компетентний орган іноземної держави скасовує або змінює документ іноземної держави, за яким здійснюється стягнення суми податкового боргу в міжнародних правовідносинах. Такі податкові повідомлення в міжнародних правовідносинах або податкові вимоги вважаються відкликаними з дня отримання контролюючим органом

документа компетентного органу іноземної держави рішення про скасування або зміну раніше нарахованої суми податкового боргу в міжнародних правовідносинах, який виник в іноземній державі.

- **Стаття 107.** Заходи щодо стягнення суми податкового боргу в міжнародних правовідносинах
- 107.1. Контролюючий орган самостійно перераховує у гривні суму податкового боргу в міжнародних правовідносинах та здійснює заходи щодо стягнення суми податкового боргу платника податку не пізніше закінчення 1095 дня, що настає за останнім днем граничного строку сплати податку і збору в іноземній державі, зазначеного у документі компетентного органу іноземної держави, за яким здійснюється стягнення суми податкового боргу в міжнародних правовідносинах. Граничний строк стягнення податкового боргу в міжнародних правовідносинах визначається відповідно до пункту 102.4 статті 102 цього Кодексу, якщо інше не передбачено міжнародним договором України.
- **Стаття 108.** Нарахування пені та штрафних санкцій на суму податкового боргу в міжнародних правовідносинах
- 108.1. Пеня не нараховується на суму податкового боргу в міжнародних правовідносинах при виконанні документа іноземної держави, за яким здійснюється стягнення суми податкового боргу в міжнародних правовідносинах.
- 108.2. Штрафні санкції на суму податкового боргу в міжнародних правовідносинах не накладаються при виконанні документа іноземної держави, за яким здійснюється стягнення суми податкового боргу в міжнародних правовідносинах.

ГЛАВА 11. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Стаття 109. Загальні положення

- 109.1. Податковими правопорушеннями є протиправні діяння (дія чи бездіяльність) платників податків, податкових агентів, та/або їх посадових осіб, а також посадових осіб контролюючих органів, що призвели до невиконання або неналежного виконання вимог, установлених цим Кодексом та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.
- 109.2. Вчинення платниками податків, їх посадовими особами та посадовими особами контролюючих органів порушень законів з питань оподаткування та порушень вимог, встановлених іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, тягне за собою відповідальність, передбачену цим Кодексом та іншими законами України.

Стаття 110. Особи, які притягаються до відповідальності за вчинення правопорушень

- 110.1. Платники податків, податкові агенти та/або їх посадові особи несуть відповідальність у разі вчинення порушень, визначених законами з питань оподаткування та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.
- **Стаття 111.** Види відповідальності за порушення законів з питань оподаткування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи

- 111.1. За порушення законів з питань оподаткування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, застосовуються такі види юридичної відповідальності:
  - 111.1.1. фінансова;
  - 111.1.2. адміністративна;
  - 111.1.3. кримінальна.
- 111.2. Фінансова відповідальність за порушення законів з питань оподаткування та іншого законодавства встановлюється та застосовується згідно з цим Кодексом та іншими законами. Фінансова відповідальність застосовується у вигляді штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) та/або пені.

Стаття 112. Загальні умови притягнення до фінансової відповідальності

112.1. Притягнення до фінансової відповідальності платників податків за порушення законів з питань оподаткування, іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, не звільняє їх посадових осіб за наявності відповідних підстав від притягнення до адміністративної або кримінальної відповідальності.

Стаття 113. Штрафні (фінансові) санкції (штрафи)

- 113.1. Строки застосування, сплата, стягнення та оскарження сум штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) здійснюються у порядку, визначеному цим Кодексом для сплати, стягнення та оскарження сум грошових зобов'язань. Суми штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) зараховуються до бюджетів, до яких згідно із законом зараховуються відповідні податки та збори.
- 113.2. Застосування штрафних (фінансових) санкцій (штрафів), передбачених цією главою, не звільняє платників податків від обов'язку сплатити до бюджету належні суми податків та зборів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, а також від застосування до них інших заходів, передбачених цим Кодексом.
- 113.3. Штрафні (фінансові) санкції (штрафи) за порушення норм законів з питань оподаткування або іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, застосовуються у порядку та у розмірах, встановлених цим Кодексом та іншими законами України.

Застосування за порушення норм законів з питань оподаткування або іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, штрафних (фінансових) санкцій (штрафів), не передбачених цим Кодексом та іншими законами України, не дозволяється.

Стаття 114. Строки давності для застосування штрафних (фінансових) санкцій (штрафів)

- 114.1. Граничні строки застосування штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) до платників податків відповідають строкам давності для нарахування податкових зобов'язань, визначеним статтею 102 цього Кодексу.
- **Стаття 115.** Застосування штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) у разі вчинення кількох порушень
  - 115.1. У разі вчинення платником податків двох або більше порушень законів з питань

оподаткування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, штрафні (фінансові) санкції (штрафи) застосовуються за кожне вчинене разове та триваюче порушення окремо.

Стаття 116. Рішення про застосування штрафних (фінансових) санкцій (штрафів)

- 116.1. У разі застосування контролюючими органами до платника податків штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) за порушення законів з питань оподаткування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, такому платнику податків надсилаються (вручаються) податкові повідомлення рішення.
- 116.2. За одне податкове правопорушення контролюючий орган може застосувати тільки один вид штрафної (фінансової) санкції (штрафу), передбаченої цим Кодексом та іншими законами України.
- **Стаття 117.** Порушення встановленого порядку взяття на облік (реєстрації) у контролюючих органах
- 117.1. Неподання у строки та у випадках, передбачених цим Кодексом, заяв або документів для взяття на облік у відповідному контролюючому органі, реєстрації змін місцезнаходження чи внесення інших змін до своїх облікових даних, неподання виправлених документів для взяття на облік чи внесення змін, подання з помилками чи у неповному обсязі, неподання відомостей стосовно осіб, відповідальних за ведення бухгалтерського обліку та/або складення податкової звітності, відповідно до вимог встановлених цим Кодексом, -

тягнуть за собою накладення штрафу на самозайнятих осіб у розмірі 170 гривень, на юридичних осіб, відокремлені підрозділи юридичної особи чи юридичну особу, відповідальну за нарахування та сплату податків до бюджету під час виконання договору про спільну діяльність, - 510 гривень.

У разі неусунення таких порушень або за ті самі дії, вчинені протягом року особою, до якої були застосовані штрафи за таке порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу на самозайнятих осіб у розмірі 340 гривень, на юридичних осіб, відокремлені підрозділи юридичної особи чи юридичну особу, відповідальну за нарахування та сплату податків до бюджету під час виконання договору про спільну діяльність, - 1020 гривень.

{Пункт 117.2 статті 117 виключено на підставі Закону № 3609-VI від 07.07.2011}

- **Стаття 118.** Порушення строку та порядку подання інформації про відкриття або закриття банківських рахунків
- 118.1. Неподання банками або іншими фінансовими установами відповідним контролюючим органам в установлений статтею 69 цього Кодексу строк повідомлення про відкриття або закриття рахунків платників податків -

тягне за собою накладення штрафу у розмірі 340 гривень за кожний випадок неподання або затримки.

118.2. Здійснення видаткових операцій за рахунком платника податків до отримання повідомлення відповідного контролюючого органу про взяття рахунку на облік у контролюючих

тягне за собою накладення штрафу на банк або іншу фінансову установу в розмірі 10 відсотків суми усіх операцій за весь період до отримання такого повідомлення, здійснених з використанням таких рахунків (крім операцій з перерахування коштів до бюджетів або державних цільових фондів), але не менш як 850 гривень.

118.3. Неповідомлення фізичними особами-підприємцями та особами, що проводять незалежну професійну діяльність, про свій статус банку або іншій фінансовій установі при відкритті рахунку -

тягне за собою накладення штрафу в розмірі 340 гривень за кожний випадок неповідомлення.

Стаття 119. Порушення платником податків порядку подання інформації про фізичних осіб - платників податків

119.1. Неподання або порушення порядку подання платником податків інформації для формування та ведення Державного реєстру фізичних осіб - платників податків, передбаченого цим Кодексом, -

тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі 85 гривень.

Ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф за таке саме порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі 170 гривень.

119.2. Неподання, подання з порушенням встановлених строків, подання не у повному обсязі, з недостовірними відомостями або з помилками податкової звітності про суми доходів, нарахованих (сплачених) на користь платника податків, суми угриманого з них податку -

тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі 510 гривень.

Ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф за таке саме порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі 1020 гривень.

119.3. Оформлення документів, які містять інформацію про об'єкти оподаткування фізичних осіб або про сплату податків без зазначення реєстраційного номера облікової картки платника податків, або з використанням недостовірного реєстраційного номера облікової картки платника податків, крім випадків, визначених пунктом 119.2 цієї статті, -

тягне за собою накладення штрафу у розмірі 170 гривень.

Стаття 120. Неподання або несвоєчасне подання податкової звітності або невиконання вимог щодо внесення змін до податкової звітності

120.1. Неподання або несвоєчасне подання платником податків або іншими особами, зобов'язаними нараховувати та сплачувати податки, збори податкових декларацій (розрахунків),

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 170 гривень, за кожне таке неподання або

Ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф за таке порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 1020 гривень за кожне таке неподання або несвоєчасне подання.

 ${Підпункт 120.1.1 пункту 120.1 статті 120 виключено на підставі Закону № 3609-VI від 07.07.2011}$

120.2. Невиконання платником податків вимог, передбачених абзацом другим пункту 50.1 статті 50 цього Кодексу, щодо умов самостійного внесення змін до податкової звітності -

тягне за собою накладення штрафу у розмірі 5 відсотків від суми самостійно нарахованого заниження податкового зобов'язання (недоплати).

При самостійному донарахуванні суми податкових зобов'язань інші штрафи, передбачені цією главою Кодексу, не застосовуються.

120.3. Неподання платником податків звіту та/або обов'язкової документації про проведені ним протягом року контрольовані операції відповідно до вимог пункту 39.4 статті 39 цього Кодексу до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, -

тягне за собою накладання штрафу у розмірі:

- 5 відсотків загальної суми контрольованих операцій у разі неподання звіту про контрольовані операції;
- 100 розмірів мінімальної заробітної плати у разі неподання документації, визначеної підпунктом 39.4.8 пункту 39.4 статті 39 цього Кодексу.

{Статтю 120 доповнено пунктом 120.3 згідно із Законом № 408-VII від 04.07.2013}

- **Стаття 121.** Порушення встановлених законодавством строків зберігання документів з питань обчислення і сплати податків та зборів, а також документів, пов'язаних із виконанням вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи
- 121.1. Незабезпечення платником податків зберігання первинних документів облікових та інших регістрів, бухгалтерської та статистичної звітності, інших документів з питань обчислення і сплати податків та зборів протягом установлених статтею 44 цього Кодексу строків їх зберігання та/або ненадання платником податків контролюючим органам оригіналів документів чи їх копій при здійсненні податкового контролю у випадках, передбачених цим Кодексом, -

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 510 гривень.

Ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф за таке саме порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 1020 гривень.

Стаття 122. Порушення правил застосування спрощеної системи оподаткування фізичною особою - підприємцем

122.1. Несплата (неперерахування) фізичною особою - платником єдиного податку, визначеною підпунктами 1 і 2 пункту 291.4 статті 291 цього Кодексу, авансових внесків єдиного податку в порядку та у строки, визначені цим Кодексом, тягне за собою накладення штрафу в розмірі 50 відсотків ставки єдиного податку, обраної платником єдиного податку відповідно до цього Кодексу.

{Пункт 122.1 статті 122 в редакції Закону № 4014-VI від 04.11.2011}

Стаття 123. Штрафні (фінансові) санкції (штрафи) у разі визначення контролюючим органом суми податкового зобов'язання

123.1. У разі якщо контролюючий орган самостійно визначає суму податкового зобов'язання, зменшення суми бюджетного відшкодування та/або від'ємного значення суми податку на додану вартість платника податків на підставах, визначених підпунктами 54.3.1, 54.3.2, 54.3.4, 54.3.5, 54.3.6 пункту 54.3 статті 54 цього Кодексу, -

тягне за собою накладення на платника податків штрафу в розмірі 25 відсотків суми визначеного податкового зобов'язання, завищеної суми бюджетного відшкодування.

При повторному протягом 1095 днів визначенні контролюючим органом суми податкового зобов'язання з цього податку, зменшення суми бюджетного відшкодування -

тягне за собою накладення на платника податків штрафу у розмірі 50 відсотків суми нарахованого податкового зобов'язання, завищеної суми бюджетного відшкодування.

{Пункт 123.1 статті 123 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011}

123.2. Використання платником податків (посадовими особами платника податків) сум, що не сплачені до бюджету внаслідок отримання (застосування) податкової пільги, не за призначенням та/або всупереч умовам чи цілям її надання згідно із законом з питань відповідного податку, збору, платежу додатково до шграфів, передбачених пунктом 123.1 цієї статті. -

тягне за собою стягнення до бюджету суми податків, зборів, платежів, що підлягали нарахуванню без застосування податкової пільги. Сплата штрафу не звільняє таких осіб від відповідальності за умисне ухилення від оподаткування.

Стаття 124. Відчуження майна, яке перебуває у податковій заставі, без згоди контролюючого органу

124.1. Відчуження платником податків майна, яке перебуває у податковій заставі, без попередньої згоди контролюючого органу, якщо отримання такої згоди ε обов'язковим згідно з цим Кодексом, -

тягне за собою накладення штрафу в розмірі вартості відчуженого майна.

Стаття 125. Порушення порядку отримання та використання торгового патенту

125.1. Суб'єкти господарювання, що проводять торговельну діяльність, здійснюють торгівлю готівковими валютними цінностями, діяльність у сфері розваг та надають платні послуги:

за порушення порядку використання торгового патенту, передбаченого підпунктами 267.6.1-267.6.3 пункту 267.6 статті 267 цього Кодексу, сплачують штраф у розмірі збору на один

календарний місяць (для діяльності у сфері розваг - у розмірі збору на один квартал);

за здійснення діяльності, передбаченої статтею 267 цього Кодексу, без отримання відповідних торгових патентів або з порушенням порядку використання торгового патенту, передбаченого підпунктами 267.6.4-267.6.6 пункту 267.6 статті 267 цього Кодексу (крім діяльності у сфері розваг), сплачують штраф у подвійному розмірі збору за весь період здійснення такої діяльності, але не менше подвійного його розміру за один місяць;

за здійснення реалізації товарів, визначених пунктом 267.2 статті 267 цього Кодексу, без отримання пільгового торгового патенту або з порушенням порядку його отримання та використання, передбаченого підпунктами 267.6.4-267.6.6 пункту 267.6 статті 267 цього Кодексу, сплачують штраф у п'ятикратному розмірі збору за весь період здійснення такої діяльності, але не менше п'ятикратного його розміру за рік;

за здійснення торговельної діяльності без придбання короткотермінового патенту або з порушенням порядку його отримання та використання, передбаченого підпунктами 267.6.4-267.6.6 пункту 267.6 статті 267 цього Кодексу, сплачують штраф у подвійному розмірі збору за весь строк такої діяльності;

за здійснення діяльності у сфері розваг, передбаченої статтею 267 цього Кодексу, без отримання відповідного торгового патенту або з порушенням порядку його використання, передбаченого підпунктами 267.6.4 і 267.6.5 пункту 267.6 статті 267 цього Кодексу, сплачують штраф у восьмикратному розмірі збору за весь період здійснення такої діяльності, але не менше восьмикратного його розміру за один квартал.

Несплата (неперерахування) суб'єктом господарювання сум збору за здійснення деяких видів підприємницької діяльності, зазначених у підпункті 267.1.1 пункту 267.1 статті 267 цього Кодексу в порядку та у строки, визначені цим Кодексом, -

тягне за собою накладення штрафу у розмірі 50 відсотків ставок збору, встановлених статтею 267 цього Кодексу.

Стаття 126. Порушення правил сплати (перерахування) податків

126.1. У разі якщо платник податків не сплачує узгоджену суму грошового зобов'язання та/ або авансових внесків з податку на прибуток підприємств протягом строків, визначених цим Кодексом, такий платник податків притягується до відповідальності у вигляді шграфу у таких розмірах:

{Абзац перший пункту 126.1 статті 126 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3609-VI від 07.07.2011, № 5083-VI від 05.07.2012}

при затримці до 30 календарних днів включно, наступних за останнім днем строку сплати суми грошового зобов'язання, - у розмірі 10 відсотків погашеної суми податкового боргу;

при затримці більше 30 календарних днів, наступних за останнім днем строку сплати суми грошового зобов'язання, - у розмірі 20 відсотків погашеної суми податкового боргу.

Стаття 127. Порушення правил нарахування, угримання та сплати (перерахування) податків у джерела виплати

127.1. Ненарахування, неутримання та/або несплата (неперерахування) податків платником

податків, у тому числі податковим агентом, до або під час виплати доходу на користь іншого платника податків, -

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 25 відсотків суми податку, що підлягає нарахуванню та/або сплаті до бюджету.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом 1095 днів, -

тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі 50 відсотків суми податку, що підлягає нарахуванню та/або сплаті до бюджету.

Дії, передбачені абзацом першим цього пункту, вчинені протягом 1095 днів втретє та більше,

{Абзац п'ятий пункту 127.1 статті 127 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011}

тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі 75 відсотків суми податку, що підлягає нарахуванню та/або сплаті до бюджету.

Відповідальність за погашення суми податкового зобов'язання або податкового боргу, що виникає внаслідок вчинення таких дій, та обов'язок щодо погашення такого податкового боргу покладається на особу, визначену цим Кодексом, у тому числі на податкового агента. При цьому платник податку - отримувач таких доходів звільняється від обов'язків погашення такої суми податкових зобов'язань або податкового боргу, крім випадків, встановлених розділом IV цього Кодексу.

 $\{ A$ бзац сьомий пункту 127.1 статті 127 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011 $\}$

Стаття 128. Неподання або подання з порушенням строку банками чи іншими фінансовими установами податкової інформації контролюючим органам

128.1. Неподання або подання податкової інформації банками чи іншими фінансовими установами з порушенням строку, визначеного цим Кодексом, контролюючим органам, -

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 170 гривень.

Ті самі дії, вчинені протягом року після застосування штрафу, -

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 340 гривень.

ГЛАВА 12. ПЕНЯ

Стаття 129. Пеня

- 129.1. Пеня нараховується:
- 129.1.1. після закінчення встановлених цим Кодексом строків погашення узгодженого грошового зобов'язання на суму податкового боргу нараховується пеня.

Нарахування пені розпочинається:

а) при самостійному нарахуванні суми грошового зобов'язання платником податків - від першого робочого дня, наступного за останнім днем граничного строку сплати грошового

зобов'язання, визначеного цим Кодексом;

- б) при нарахуванні суми грошового зобов'язання контролюючими органами від першого робочого дня, наступного за останнім днем граничного строку сплати грошового зобов'язання, визначеного у податковому повідомленні рішенні згідно із цим Кодексом;
- 129.1.2. у день настання строку погашення податкового зобов'язання, нарахованого контролюючим органом або платником податків у разі виявлення його заниження на суму такого заниження та за весь період заниження (в тому числі за період адміністративного та/або судового оскарження);
- 129.1.3. у день настання строку погашення податкового зобов'язання, визначеного податковим агентом при виплаті (нарахуванні) доходів на користь платників податків фізичних осіб, та/або контролюючим органом під час перевірки такого податкового агента.
- 129.2. У разі скасування нарахованого контролюючим органом грошового зобов'язання (його частини) у порядку адміністративного та/або судового оскарження пеня за період заниження такого грошового зобов'язання (його частини) скасовується.
  - 129.3. Нарахування пені закінчується:
- 129.3.1. у день зарахування коштів на відповідний рахунок органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів та/або в інших випадках погашення податкового боргу та/або грошових зобов'язань;

 ${Підпункт 129.3.1 пункту 129.3 статті 129 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012}$

- 129.3.2. у день проведення взаєморозрахунків непогашених зустрічних грошових зобов'язань відповідного бюджету перед таким платником податків;
- 129.3.3. у день запровадження мораторію на задоволення вимог кредиторів (при винесенні відповідної ухвали суду у справі про банкругство або прийнятті відповідного рішення Національним банком України);
- 129.3.4. при прийнятті рішення щодо скасування або списання суми податкового боргу (його частини).

У разі часткового погашення податкового боргу сума такої частки визначається з урахуванням пені, нарахованої на таку частку.

129.4. Пеня, визначена підпунктом 129.1.1 пункту 129.1 цієї статті, нараховується на суму податкового боргу (включаючи суму штрафних санкцій за їх наявності та без урахування суми пені) із розрахунку 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України, діючої на день виникнення такого податкового боргу або на день його (його частини) погашення, залежно від того, яка з величин таких ставок ε більшою, за кожний календарний день прострочення у його сплаті.

Пеня, визначена підпунктом 129.1.2 пункту 129.1 цієї статті, нараховується із розрахунку 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України, діючої на день заниження.

Пеня, визначена підпунктом 129.1.3 пункту 129.1 цієї статті, нараховується із розрахунку 120

відсотків річних облікової ставки Національного банку України, діючої на день виплати (нарахування) доходів на користь платників податків - фізичних осіб.

- 129.5. Зазначений розмір пені застосовується щодо всіх видів податків, зборів та інших грошових зобов'язань, крім пені, яка нараховується за порушення строку розрахунку у сфері зовнішньоекономічної діяльності, що встановлюється відповідним законодавством.
- 129.6. За порушення строку зарахування податків до бюджетів або державних цільових фондів, установлених Законом України "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні", з вини банку такий банк сплачує пеню за кожний день прострочення, включаючи день сплати, та штрафні санкції у розмірах, встановлених цим Кодексом, а також несе іншу відповідальність, встановлену цим Кодексом, за порушення порядку своєчасного та повного внесення податків, зборів, платежів до бюджету або державного цільового фонду. При цьому платник податків звільняється від відповідальності за несвоєчасне або перерахування не в повному обсязі таких податків, зборів та інших платежів до бюджетів та державних цільових фондів, включаючи нараховану пеню або штрафні санкції.
- 129.7. Не вважається порушенням строку перерахування податків, зборів, платежів з вини банку порушення, вчинене внаслідок регулювання Національним банком України економічних нормативів такого банку, що призводить до нестачі вільного залишку коштів на такому кореспондентському рахунку.

Якщо у майбутньому банк або його правонаступники відновлюють платоспроможність, відлік строку зарахування податків, зборів та інших платежів розпочинається з моменту такого відновлення.

129.8. При стягненні коштів і майна платників податків - клієнтів банків, страхувальників страхових організацій або членів інших небанківських фінансових установ, утворених відповідно до закону, контролюючі органи або державні виконавці не мають права звертати стягнення на залишки коштів на кореспондентських рахунках банків, а також на страхові та прирівняні до них резерви банків, страхових організацій або фінансових установ, що сформовані відповідно до законодавства України.

Стаття 130. Зупинення строків нарахування пені

130.1. У разі якщо керівник контролюючого органу (його заступник) відповідно до процедури адміністративного оскарження приймає рішення про продовження строків розгляду скарги платника податків понад строки, визначені статтею 56 цього Кодексу, пеня не нараховується протягом таких додаткових строків, незалежно від результатів адміністративного оскарження.

Стаття 131. Порядок сплати пені, нарахованої за невиконання податкового зобов'язання

- 131.1. Нараховані контролюючим органом суми пені самостійно сплачуються платником податків.
- 131.2. При погашенні суми податкового боргу (його частини) кошти, що сплачує такий платник податків, у першу чергу зараховуються в рахунок податкового зобов'язання. У разі повного погашення суми податкового боргу кошти, що сплачує такий платник податків, в наступну чергу зараховуються у рахунок погашення штрафів, в останню чергу зараховуються в

рахунок пені.

Якщо платник податків не виконує встановленої цим пунктом черговості платежів або не визначає її у платіжному документі (чи визначає з порушенням зазначеного порядку), контролюючий орган самостійно здійснює такий розподіл такої суми у порядку, визначеному цим пунктом.

- 131.3. Суми пені зараховуються до бюджетів або державних цільових фондів, до яких згідно із законом зараховуються відповідні податки.
- **Стаття 132.** Порядок нарахування пені у разі порушення умов, за яких надавалося звільнення (умовне звільнення) від оподаткування при ввезенні товарів на митну територію України
- 132.1. У разі порушення умов митних режимів, при розміщенні в які надано умовне звільнення від оподаткування, а також у разі порушення умов щодо цільового використання товарів, при ввезенні яких надано звільнення від оподаткування відповідно до цього Кодексу, особа, відповідальна за дотримання митного режиму, а також особа, відповідальна за дотримання умов, за яких надається звільнення від оподаткування (щодо цільового використання товарів), зобов'язані сплатити суму податкового зобов'язання, на яку було надано звільнення (умовне звільнення), та пеню, нараховану на суму такого податкового зобов'язання за період з дня надання звільнення (умовного звільнення) від оподаткування до дня оплати.

У разі направлення претензій щодо сплати податкових зобов'язань гаранту пеня нараховується на строк, що не перевищує 3 місяці з дня, що наступає за днем закінчення строку виконання зобов'язань, забезпечених гарантією.

Під час здійснення перевезень на умовах Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП 1975 року нарахування пені призупиняється на строк до трьох місяців з дня отримання претензії гарантійним об'єднанням і поновлюється, якщо після закінчення цього строку претензія залишається неврегульованою.

{Пункт 132.1 статті 132 доповнено абзацом третім згідно із Законом № 4915-VI від 07.06.2012}

- 132.2. Для цілей обчислення пені строком сплати митних платежів вважається:
- 132.2.1. при використанні товарів в інших цілях, ніж ті, у зв'язку з якими було надано звільнення (умовне звільнення) від оподаткування митними платежами, перший день, коли особою було порушено обмеження щодо користування та розпорядження товарами.

Якщо такий день установити неможливо, строком сплати митних платежів уважається день прийняття контролюючим органом митної декларації на такі товари;

- 132.2.2. при порушенні вимог і умов митних процедур, що відповідно до податкового законодавства тягне за собою обов'язок щодо сплати митних платежів день здійснення такого порушення. Якщо такий день установити неможливо строком сплати митних платежів уважається день початку дії відповідної митної процедури;
  - 132.2.3. в інших випадках день виникнення обов'язку щодо сплати митних платежів.
  - 132.3. У разі якщо платник податків до початку його перевірки контролюючим органом

самостійно виявляє факт заниження податкового зобов'язання та погашає його, пеня не нараховується.

Це правило не застосовується, якщо:

- а) платник податків не подає податкову декларацію за період, протягом якого відбулося таке заниження;
- б) судом встановлено вчинення злочину посадовими особами платника податків або фізичною особою платником податків щодо умисного ухилення від сплати зазначеного податкового зобов'язання.

РОЗДІЛ ІІІ. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

Стаття 133. Платники податку

- 133.1. Платниками податку з числа резидентів є:
- 133.1.1. суб'єкти господарювання юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами;
- 133.1.2. управління залізниці, яке отримує прибуток від основної діяльності залізничного транспорту. Перелік робіт та послуг, що належать до основної діяльності залізничного транспорту, визначається Кабінетом Міністрів України. Доходи залізниць, отримані від основної діяльності залізничного транспорту, визначаються в межах надходжень доходу, перерозподіленого між залізницями в порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України;
- 133.1.3. підприємства залізничного транспорту та їх структурні підрозділи, які отримують прибуток від неосновної діяльності залізничного транспорту;
- 133.1.4. неприбуткові установи та організації у разі отримання прибутку від неосновної діяльності та/або доходів, що підлягають оподаткуванню відповідно до цього розділу;
- 133.1.5. відокремлені підрозділи платників податку, зазначених у підпункті 133.1.1 цього пункту, визначені відповідно до розділу І цього Кодексу, за винятком представництв.

Для цілей цього розділу представництво платника податку - відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням, та який здійснює представництво і захист інтересів юридичної особи, фінансується такою юридичною особою та не отримує інших доходів, окрім пасивних доходів.

- 133.2. Платниками податку з числа нерезидентів є:
- 133.2.1. юридичні особи, що створені в будь-якій організаційно-правовій формі, та отримують доходи з джерелом походження з України, за винятком установ та організацій, що мають дипломатичні привілеї або імунітет згідно з міжнародними договорами України;
- 133.2.2. постійні представництва нерезидентів, які отримують доходи із джерелом походження з України або виконують агентські (представницькі) та інші функції стосовно таких нерезидентів чи їх засновників.
- 133.3. Постійне представництво до початку своєї господарської діяльності стає на облік у контролюючому органі за своїм місцезнаходженням у порядку, встановленому центральним

органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику. Постійне представництво, яке розпочало свою господарську діяльність до реєстрації у контролюючому органі, вважається таким, що ухиляється від оподаткування, а одержані ним прибутки вважаються прихованими від оподаткування.

 $\{ Aбзац перший пункту 133.3 статті 133 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012 <math>\}$

Нерезиденти, що діють відповідно до положень Рамкової угоди між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку стосовно діяльності Чорнобильського фонду "Укриття" в Україні та Угоди про грант (Проекту ядерної безпеки Чорнобильської АЕС) між Європейським банком реконструкції та розвитку як Розпорядником коштів, наданих згідно з Грантом з Рахунку ядерної безпеки, Урядом України та Чорнобильською атомною електростанцією, можуть провадити свою господарську діяльність без реєстрації у контролюючому органі.

 ${\Pi y}$ нкт 133.3 статті 133 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду ${}$

- 133.4. Національний банк України здійснює розрахунки з Державним бюджетом України відповідно до Закону України "Про Національний банк України".
- 133.5. Установи кримінально-виконавчої системи та їх підприємства, які використовують працю спецконтингенту, спрямовують доходи, отримані від діяльності, визначеної центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань, на фінансування господарської діяльності таких установ та підприємств, із включенням сум таких доходів до відповідних кошторисів їх фінансування, затверджених зазначеним органом виконавчої влади.

{Пункт 133.5 статті 133 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

133.6. Особливості справляння податку суб'єктами господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, встановлюються главою 1 розділу XIV цього Кодексу.

Стаття 134. Об'єкт оподаткування

- 134.1. У цьому розділі об'єктом оподаткування ϵ :
- 134.1.1. прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом зменшення суми доходів звітного періоду, визначених згідно зі статтями 135-137 цього Кодексу, на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового періоду, визначених згідно зі статтями 138-143 цього Кодексу, з урахуванням правил, встановлених статтею 152 цього Кодексу;
- 134.1.2. дохід (прибуток) нерезидента, що підлягає оподаткуванню згідно зі статтею 160 цього Кодексу, з джерелом походження з України.

Стаття 135. Порядок визначення доходів та їх склад

135.1. Доходи, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування, включаються до доходів звітного періоду за датою, визначеною відповідно до статті 137, на підставі документів, зазначених у пункті 135.2 цієї статті, та складаються з:

доходу від операційної діяльності, який визначається відповідно до пункту 135.4 цієї статті;

інших доходів, які визначаються відповідно до пункту 135.5 цієї статті, за винятком доходів, визначених у пункті 135.3 цієї статті та у статті 136 цього Кодексу.

- 135.2. Доходи визначаються на підставі первинних документів, що підтверджують отримання платником податку доходів, обов'язковість ведення і зберігання яких передбачено правилами ведення бухгалтерського обліку, та інших документів, встановлених розділом ІІ цього Кодексу.
- 135.3. Суми, відображені у складі доходів платника податку, не підлягають повторному включенню до складу його доходів.
- 135.4. Дохід від операційної діяльності визнається в розмірі договірної (контрактної) вартості, але не менше ніж сума компенсації, отримана в будь-якій формі, в тому числі при зменшенні зобов'язань, та включає:
- 135.4.1. дохід від реалізації товарів, виконаних робіт, наданих послуг, у тому числі винагороди комісіонера (повіреного, агента тощо); особливості визначення доходів від реалізації товарів, виконаних робіт, наданих послуг для окремих категорій платників податків або доходів від окремих операцій встановлюються положеннями цього розділу;
  - 135.4.2. дохід банківських установ, до якого включаються:
- а) процентні доходи за кредитно-депозитними операціями (в тому числі за кореспондентськими рахунками) та цінними паперами, придбаними банком;
- б) комісійні доходи, в тому числі за кредитно-депозитними операціями, наданими гарантіями, розрахунково-касове обслуговування, інкасацію та перевезення цінностей, операціями з цінними паперами, операціями на валютному ринку, операціями з довірчого управління;
- в) позитивний результат за операціями з цінними паперами відповідно до пункту 153.8 статті 153 цього Кодексу;

{Підпункт "в" підпункту 135.4.2 пункту 135.4 статті 135 в редакції Закону № 5519-VI від 06.12.2012}

- г) прибуток від операцій з купівлі/продажу іноземної валюти та банківських металів;
- r) позитивне значення курсових різниць відповідно до підпункту 153.1.3 пункту 153.1 статті 153 цього Кодексу;
- д) надлишкові суми страхового резерву, що підлягають включенню до доходу згідно з пунктами 159.2, 159.4 статті 159 цього Кодексу та суми заборгованості, що підлягають включенню до складу доходів згідно з пунктом 159.5 статті 159 цього Кодексу;
- е) доходи від відступлення права вимоги боргу третьої особи або виконання вимоги боржником (факторингу) згідно з пунктом 153.5 статті 153 цього Кодексу;

- є) дохід, пов'язаний з реалізацією заставленого майна;
- ж) інші доходи, прямо пов'язані зі здійсненням банківських операцій та наданням банківських послуг;
  - з) інші доходи, передбачені цим розділом.
  - 135.5. Інші доходи включають:
- 135.5.1. доходи у вигляді дивідендів, отриманих від нерезидентів, крім визначених підпунктом 153.3.6 пункту 153.3 статті 153 цього Кодексу, процентів, роялті, від володіння борговими вимогами;
- 135.5.2. доходи від операцій оренди/лізингу, визначені відповідно до пункту 153.7 статті 153 цього Кодексу;
- 135.5.3. суми штрафів та/або неустойки чи пені, фактично отримані за рішенням сторін договору або відповідних державних органів, суду;
- 135.5.4. вартість товарів, робіт, послуг, безоплатно отриманих платником податку у звітному періоді, визначена на рівні не нижче звичайної ціни, суми безповоротної фінансової допомоги, отриманої платником податку у звітному податковому періоді, безнадійної кредиторської заборгованості, крім випадків, коли операції з надання/отримання безповоротної фінансової допомоги проводяться між платником податку та його відокремленими підрозділами, які не мають статусу юридичної особи;
- 135.5.5. суми поворотної фінансової допомоги, отриманої платником податку у звігному податковому періоді, що залишаються неповерненими на кінець такого звітного періоду, від осіб, які не є платниками цього податку (в тому числі нерезидентів), або осіб, які згідно із цим Кодексом мають пільги з цього податку, в тому числі право застосовувати ставки податку нижчі, ніж установлені пунктом 151.1 статті 151 цього Кодексу.

У разі якщо в майбутніх звітних податкових періодах платник податку повертає таку поворотну фінансову допомогу (її частину) особі, яка її надала, такий платник податку збільшує суму витрат на суму такої поворотної фінансової допомоги (її частини) за наслідками звітного податкового періоду, в якому відбулося таке повернення.

При цьому доходи такого платника податку не збільшуються на суму умовно нарахованих процентів, а податкові зобов'язання особи, яка надала поворотну фінансову допомогу, не змінюються як при її видачі, так і при її зворотному отриманні.

Положення цього пункту не поширюються на суми поворотної фінансової допомоги, отриманої від засновника/учасника (в тому числі нерезидента) такого платника податку, у випадку повернення такої допомоги не пізніше 365 календарних днів з дня її отримання.

Операції з отримання/надання фінансової допомоги між платником податку та його відокремленими підрозділами, що не мають статусу юридичної особи, не приводять до зміни їх витрат або доходів;

135.5.6. суми невикористаної частини коштів, що повертаються з страхових резервів у порядку, передбаченому пунктом 159.2 статті 159 цього Кодексу;

- 135.5.7. суми заборгованості, що підлягають включенню до доходів згідно з пунктами 159.3 та 159.5 статті 159 цього Кодексу;
- 135.5.8. фактично отримані суми державного мита, попередньо сплаченого позивачем, що повертаються на його користь за рішенням суду;
- 135.5.9. суми акцизного податку, сплаченого/нарахованого покупцями/покупцям підакцизних товарів (за їх рахунок) на користь платника такого акцизного податку, уповноваженого цим Кодексом вносити його до бюджету, та рентної плати, а також суми збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну, теплову енергію та природний газ;
- 135.5.10. суми дотацій, субсидій, капітальних інвестицій із фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування або бюджетів, отримані платником податку;
  - 135.5.11. доходи, визначені відповідно до статей 146, 147, 153 і 155-161 цього Кодексу;
- 135.5.12. доходи, не враховані при обчисленні доходу періодів, що передують звітному, та виявлені у звітному податковому періоді;
- 135.5.13. дохід від реалізації необоротних матеріальних активів, майнових комплексів, оборотних активів, визначений з урахуванням положень статей 146 і 147 цього Кодексу;
- 135.5.14. суми коштів (інших видів компенсації), отримані платником податку як оплата товарів (виконаних робіт, наданих послуг), відвантажених у період перебування такого платника на спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності, з яких не був сплачений єдиний податок, включаються до доходу (без урахування сум податку на додану вартість, що надійшли у вартості таких товарів (виконаних робіт, наданих послуг) у звітному податковому періоді отримання таких коштів (інших видів компенсації).
- $\{\Pi$ ункт 135.5 статті 135 доповнено новим підпунктом згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012 $\}$
  - 135.5.15. інші доходи платника податку за звітний податковий період.
  - Стаття 136. Доходи, що не враховуються для визначення об'єкта оподаткування
  - 136.1. Для визначення об'єкта оподаткування не враховуються доходи:
- 136.1.1. сума попередньої оплати та авансів, отримана в рахунок оплати товарів, виконаних робіт, наданих послуг;
- 136.1.2. суми податку на додану вартість, отримані/нараховані платником податку на додану вартість, нарахованого на вартість продажу товарів, виконаних робіт, наданих послуг, за винятком випадків, коли підприємство продавець не є платником податку на додану вартість.
- До доходів платника податку, який зареєстрований як суб'єкт спеціального режиму оподаткування згідно із статтею 209 цього Кодексу, включається позитивна різниця між сумами податку на додану вартість, нарахованими таким сільськогосподарським підприємством на ціну поставлених ним сільськогосподарських товарів протягом звітного або попередніх звітному періодів, та сумами податку на додану вартість, сплаченими (нарахованими) ним протягом звітного періоду на ціну виробничих факторів, визначених статтею 209 цього Кодексу;
  - 136.1.3. суми коштів або вартість майна, що надходять платнику податку у вигляді прямих

інвестицій або реінвестицій у корпоративні права, емітовані таким платником податку, в тому числі грошові або майнові внески згідно з договорами про спільну діяльність на території України без створення юридичної особи;

- 136.1.4. суми коштів або вартість майна, отримані платником податку як компенсація (відшкодування) за примусове відчуження державою іншого майна платника податку у випадках, передбачених законом;
- 136.1.5. суми коштів або вартість майна, отримані платником податку за рішенням суду або в результаті задоволення претензій у порядку, встановленому законом, як компенсація прямих витрат або збитків, понесених таким платником податку в результаті порушення його прав та інтересів, що охороняються законом, а також суми відшкодування немайнової шкоди за рішенням Європейського суду, якщо вони не були віднесені таким платником податку до складу витрат або відшкодовані за рахунок коштів страхових резервів;

{Підпункт 136.1.5 пункту 136.1 статті 136 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду}

- 136.1.6. суми коштів у частині надміру сплачених податків та зборів, що повертаються або мають бути повернені платнику податку з бюджетів, якщо такі суми не були включені до складу витрат;
- 136.1.7. суми доходів органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, отримані від надання державних послуг (видача дозволів (ліцензій), сертифікатів, посвідчень, реєстрація, інші послуги, обов'язковість придбання яких передбачена законодавством), у разі зарахування таких доходів до відповідного бюджету;

136.1.8. суми коштів у вигляді внесків, які:

- а) надходять до платників податку, що здійснюють недержавне пенсійне забезпечення відповідно до закону, від вкладників пенсійних фондів, вкладників пенсійних депозитних рахунків та осіб, які уклали договори страхування відповідно до Закону України "Про недержавне пенсійне забезпечення", а також осіб, що уклали договори страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника недержавного пенсійного фонду відповідно до вказаного Закону;
- б) надходять та накопичуються за пенсійними вкладами, рахунками учасників фондів банківського управління відповідно до закону;
- в) надходять до неприбуткових установ і організацій згідно з вимогами статті 157 цього Кодексу;
- 136.1.9. суми коштів спільного інвестування, а саме коштів, залучених від інвесторів інститутів спільного інвестування, доходи від проведення операцій з активами таких інститутів та доходи, нараховані за активами зазначених інститутів, а також кошти, залучені від власників сертифікатів фондів операцій з нерухомістю, доходи від проведення операцій з активами фондів операцій з нерухомістю та доходи, нараховані за активами фондів операцій з нерухомістю, створених відповідно до закону;

136.1.10. суми отриманого платником податку емісійного доходу;

- 136.1.11. номінальна вартість взятих на облік, але неоплачених (непогашених) цінних паперів, які засвідчують відносини позики, а також платіжних документів, емітованих (виданих) боржником на користь (на ім'я) платника податку як забезпечення або підтвердження заборгованості такого боржника перед зазначеним платником податку (облігацій, ощадних сертифікатів, казначейських зобов'язань, векселів, боргових розписок, акредитивів, чеків, гарантій, банківських наказів та інших подібних платіжних документів);
- 136.1.12. дивіденди, отримані платником податку від інших платників податку, у випадках, передбачених пунктом 153.3 статті 153 цього Кодексу;
- 136.1.13. кошти або майно, які повертаються власнику корпоративних прав, емітованих юридичною особою, після повної і кінцевої ліквідації такої юридичної особи емітента, або в разі зменшення розміру статутного фонду такої особи, але не вище вартості придбання акцій, часток, паїв;

кошти або майно, внесені до статутного капіталу, які не повернугі власнику корпоративних прав, емітованих платником податку, або не повернуті учаснику господарського товариства у зв'язку з недостатністю або відсутністю активів внаслідок погашення зобов'язань при припиненні діяльності такого платника шляхом ліквідації юридичної особи;

{Підпункт 136.1.13 пункту 136.1 статті 136 доповнено другим абзацом згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

- 136.1.14. кошти або майно, які повертаються учаснику договору про спільну діяльність без створення юридичної особи, в разі припинення, розірвання або внесення відповідних змін до договору про спільну діяльність, але не вище вартості вкладу;
- 136.1.15. кошти або майно, що надходять у вигляді міжнародної технічної допомоги, яка надається відповідно до чинних міжнародних договорів;
- 136.1.16. вартість основних засобів, безоплатно отриманих платником податку з метою здійснення їх експлуатації у таких випадках:

якщо такі основні засоби отримані за рішенням центральних органів виконавчої влади або рішень місцевих органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування, прийнятих у межах їх повноважень;

{Абзац другий підпункту 136.1.16 пункту 136.1 статті 136 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

у разі отримання спеціалізованими експлуатуючими підприємствами об'єктів енергопостачання, газо- і теплозабезпечення, водопостачання, каналізаційних мереж відповідно до рішень місцевих органів виконавчої влади та виконавчих органів рад, прийнятих у межах їх повноважень;

у разі отримання підприємствами комунальної власності об'єктів соціальної інфраструктури, що перебували на балансі інших підприємств та утримувалися за їх рахунок.

у разі отримання підприємствами залізничного транспорту загального користування основних засобів транспортної інфраструктури, що перебували на балансі інших підприємств, утримувалися за їх рахунок та передані для експлуатації підприємствам залізничного транспорту

за рішенням таких підприємств.

{Підпункт 136.1.16 пункту 136.1 статті 136 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

Порядок безоплатної передачі таких основних засобів встановлюється Кабінетом Міністрів України;

- 136.1.17. кошти або майно, що надаються у вигляді допомоги громадським організаціям інвалідів, спілкам громадських організацій інвалідів та підприємствам і організаціям, що визначені пунктом 154.1 статті 154 цього Кодексу;
- 136.1.18. суми коштів або вартість майна, отримані засновником третейського суду як третейський збір чи на покриття інших витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом відповідно до закону;
- 136.1.19. кошти або вартість майна, що надходять комісіонеру (повіреному, агенту тощо) в межах договорів комісії, доручення, консигнації та інших аналогічних цивільно-правових договорів;
- 136.1.20. основна сума отриманих кредитів, позик та інших доходів, що визначені нормами цього розділу, які не враховуються для визначення об'єкта оподаткування;

{Підпункт 136.1.21 пункту 136.1 статті 136 виключено на підставі Закону № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду}

136.1.22. вартість переданого рухомого складу залізничного транспорту загального користування від одної залізниці або підприємства залізничного транспорту загального користування іншим залізницям або підприємствам залізничного транспорту загального користування за рішенням Укрзалізниці. Така передача вважається операцією з безоплатної передачі та призводить до зміни балансової вартості відповідної групи основних засобів сторони, що приймає, і сторони, що передає такий рухомий склад;

{Підпункт 136.1.22 пункту 136.1 статті 136 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду}

- 136.1.23. вартість безоплатно отриманого платником податку майна, що створене в результаті виконання заходів, передбачених державними цільовими, галузевими, регіональними програмами поліпшення стану безпеки, умов праці та виробничого середовища, програмами організації розроблення і виробництва засобів індивідуального та колективного захисту працівників, а також іншими профілактичними заходами відповідно до завдань страхування від нещасних випадків;
- 136.1.24. вартість об'єктів концесії, отриманих (за винятком випадків, передбачених пунктом 137.19 статті 137 цього Кодексу) платником податків від концесієдавця та повернутих відповідно до договору концесії;

 ${ Пункт 136.1 \ cmammi 136 \ donoвнено \ nidnyнктом 136.1.24 \ згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа$

136.1.25. вартість безоплатно отриманого (переданого) платником податку майна, якщо така здійснюється Державним концерном "Укроборонпром" та державними підприємствами, у тому числі казенними підприємствами, які включені до його складу, з метою проведення демонстрації товарів військового призначення або подвійного використання (з подальшим поверненням цього майна), проведення спільних або самостійних випробувань виробів військового призначення (з подальшим поверненням цього майна або без такого), підтримки науково-дослідної та дослідно-конструкторської діяльності державних підприємств, установ та організацій (з подальшим поверненням цього майна або без такого), забезпечення діяльності представництв Державного концерну "Укроборонпром" та підприємств обороннопромислового комплексу, включених до його складу (з подальшим поверненням цього майна або без такого).

 $\{\Pi$ ункт 136.1 статті 136 доповнено підпунктом 136.1.25 згідно із Законом № 5414-VI від 02.10.2012 $\}$

Стаття 137. Порядок визнання доходів

137.1. Дохід від реалізації товарів визнається за датою переходу покупцеві права власності на такий товар.

Дохід від надання послуг та виконання робіт визнається за датою складення акта або іншого документа, оформленого відповідно до вимог чинного законодавства, який підтверджує виконання робіт або надання послуг.

- 137.2. Доходом у разі отримання коштів цільового фінансування з фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування або бюджетів визнається:
- 137.2.1. сума коштів, що дорівнює частині амортизації об'єкта інвестування (основних засобів, нематеріальних активів), пропорційній долі отриманого платником податку з бюджету або за рахунок кредитів, залучених Кабінетом Міністрів України, цільового фінансування капітальних інвестицій у загальній вартості таких інвестицій в об'єкт;

{Підпункт 137.2.1 пункту 137.2 статті 137 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду}

- 137.2.2. цільове фінансування для компенсації витрат (збитків), яких зазнало підприємство, та фінансування для надання підтримки підприємству без установлення умов витрачання таких коштів на виконання в майбутньому певних заходів з моменту його фактичного отримання;
- 137.2.3. цільове фінансування, крім випадків, зазначених у підпунктах 137.2.1 і 137.2.2 цього пункту, протягом тих періодів, у яких були здійснені витрати, пов'язані з виконанням умов цільового фінансування.
- 137.3. У разі якщо платник податку виробляє товари, виконує роботи, надає послуги з довготривалим (більше одного року) технологічним циклом виробництва та якщо договорами, укладеними на виробництво таких товарів, виконання робіт, надання послуг, не передбачено поетапного їх здавання, доходи нараховуються платником податку самостійно відповідно до ступеня завершеності виробництва (операції з надання послуг), який визначається за питомою

вагою витрат, здійснених у звітному податковому періоді, у загальній очікуваній сумі таких витрат та/або за питомою вагою обсягу послуг, наданих у звітному податковому періоді, у загальному обсязі послуг, які мають бути надані.

Після переходу покупцю права власності на товари (роботи, послуги) з довготривалим технологічним циклом виробництва, зазначені у попередньому абзаці, виконавець здійснює коригування фактично отриманого доходу, пов'язаного з виготовленням таких товарів (робіт, послуг), нарахованого в попередні періоди протягом терміну їх виготовлення.

При цьому, якщо фактично отриманий дохід у вигляді кінцевої договірної ціни (з урахуванням додаткових угод) перевищує суму доходу, попередньо нараховану за наслідками кожного податкового періоду протягом строку виготовлення таких товарів (робіт, послуг), таке перевищення підлягає зарахуванню до доходів звітного періоду, в якому відбувається перехід права власності на такі товари (роботи, послуги).

Якщо фактично отриманий дохід у вигляді кінцевої договірної ціни (з урахуванням додаткових угод) менше суми доходу, попередньо визначеного за наслідками кожного податкового періоду протягом строку виготовлення таких товарів (робіт, послуг), така різниця підлягає зарахуванню у зменшення доходів звітного періоду, в якому відбувається перехід права власності на такі товари (роботи, послуги).

- 137.4. Датою отримання доходів, які враховуються для визначення об'єкта оподаткування, є звітний період, у якому такі доходи визнаються згідно з цією статтею, незалежно від фактичного надходження коштів (метод нарахувань), визначений з урахуванням норм цього пункту та статті 159 цього Кодексу.
- 137.5. У разі продажу товарів за договором комісії (агентським договором) платником податку комітентом датою отримання доходу від такого продажу вважається дата продажу товарів, що належать комітенту, яка зазначена у звіті комісіонера (агента).
- 137.6. У разі здійснення торгівлі товарами або послугами з використанням автоматів із продажу товарів (послуг) чи іншого подібного обладнання, що не передбачає наявності реєстратора розрахункових операцій, контрольованого уповноваженою на це фізичною особою, датою отримання доходу вважається дата вилучення з таких автоматів або подібного обладнання грошової виручки.

У разі якщо торгівля товарами (роботами, послугами) через торговельні автомати здійснюється з використанням жетонів, карток або інших замінників грошового знака, вираженого в грошовій одиниці України, датою отримання доходу вважається дата продажу таких жетонів, карток або інших замінників грошового знака, вираженого в грошовій одиниці України.

- 137.7. У разі якщо торгівля товарами, виконання робіт, надання послуг здійснюються з використанням кредитних або дебетових карток, дорожніх, комерційних, іменних або інших чеків, датою отримання доходу вважається дата оформлення відповідного рахунка (розрахункового документа).
- 137.8. Датою визнання та сумою доходів платника податку від проведення кредитнодепозитних операцій є дата визнання процентів (комісійних та інших платежів, пов'язаних зі створенням або придбанням кредитів, вкладів (депозитів) та їх сума, визначені згідно з

правилами бухгалтерського обліку.

{Пункт 137.8 статті 137 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5519-VI від 06.12.2012}

137.9. Датою отримання доходів власника іпотечного сертифіката участі за операціями з таким іпотечним сертифікатом ε дата нарахування протягом відповідного звітного періоду доходу за консолідованим іпотечним боргом (зменшеного на суму винагороди за управління та обслуговування іпотечних активів).

{Абзац другий пункту 137.9 статті 137 виключено на підставі Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

 $\{ Aбзац третій пункту 137.9 статті 137 виключено на підставі Закону № 4834-VI від 24.05.2012 <math>\}$

- 137.10. Суми безповоротної фінансової допомоги та безоплатно отримані товари (роботи, послуги) вважаються доходами на дату фактичного отримання платником податку товарів (робіг, послуг) або за датою надходження коштів на банківський рахунок чи в касу платника податку, якщо інше не передбачено цим розділом.
- 137.11. Датою отримання доходів у вигляді орендних/лізингових платежів (без урахування частини лізингового платежу, що надається в рахунок компенсації частини вартості об'єкта фінансового лізингу) за майно, що передано платником податку в оренду/лізинг, ліцензійних платежів (у тому числі роялті) за користування об'єктами інтелектуальної власності є дата нарахування таких доходів, яка встановлена відповідно до умов укладених договорів.
- 137.12. Датою отримання доходів від продажу іноземної валюти ϵ дата переходу права власності на іноземну валюту.
- 137.13. Суми штрафів та/або неустойки чи пені, отримані за рішенням сторін договору або відповідних державних органів, суду, включаються до складу доходів платника податку за датою їх фактичного надходження.
- 137.14. Датою збільшення доходів від страхової діяльності є дата виникнення відповідальності платника податку страховика перед страхувальником за укладеним договором, що випливає з умов договорів страхування/перестрахування незалежно від порядку сплати страхового внеску, визначеного у відповідному договорі (крім довгострокових договорів страхування життя та інших договорів страхування, укладених на строк більше одного року, договорів страхування, укладених відповідно до Закону України "Про недержавне пенсійне забезпечення").
- 137.15. За договорами довгострокового страхування життя та іншими договорами страхування, укладеними на строк більше одного року, договорами страхування, укладеними відповідно до Закону України "Про недержавне пенсійне забезпечення" дохід у вигляді частини страхового внеску визнається в момент виникнення у платника податку права на отримання чергового страхового внеску відповідно до умов зазначених договорів.
- 137.16. Датою отримання інших доходів ϵ дата їх виникнення згідно з положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, якщо інше не передбачено нормами цього розділу.
  - 137.17. Доходи платника податку у вигляді вартості основних засобів, отриманих з метою

здійснення їх експлуатації, які не враховані у складі доходу під час їх зарахування на баланс платника податку відповідно до цього Кодексу, з метою оподаткування визнаються доходами в сумі, що дорівнює сумі амортизації відповідних активів, нарахованої у порядку, передбаченому цим Кодексом, у момент нарахування такої амортизації у разі:

безоплатно отриманих об'єктів енергопостачання, газо- і теплозабезпечення, водопостачання, каналізаційних мереж, побудованих споживачами на вимогу спеціалізованих експлуатуючих підприємств згідно з технічними умовами на приєднання до зазначених мереж;

безоплатно отриманих або виготовлених чи споруджених за рахунок коштів бюджету або кредитів, залучених Кабінетом Міністрів України чи під гарантії Кабінету Міністрів України, у разі виконання зобов'язань за гарантією Кабінетом Міністрів України.

безоплатно отриманих підприємствами залізничного транспорту загального користування основних засобів транспортної інфраструктури, що перебували на балансі інших підприємств.

 ${Пункт 137.17 cmammi 137 доповнено абзацом четвертим згідно з Законом № 5083-VI від 05.07.2012}$

 ${Пункт 137.17 статті 137 в редакції Законів № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду; № 4834-VI від 24.05.2012}$

137.18. За цінними паперами, придбаними платником податку з метою їх продажу або утримання до дати погашення, сума процентів включається до складу його доходів за правилами, визначеними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

{Пункт 137.18 статті 137 в редакції Закону № 5519-VI від 06.12.2012}

137.19. Доходи концесіонера у вигляді вартості, визначеної на рівні звичайної ціни, основних засобів, отриманих платником податків від концесієдавця відповідно до Закону України "Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів централізованого водо-, теплопостачання і водовідведення, що перебувають у комунальній власності", визнаються в сумі, що дорівнює сумі амортизації відповідних активів, нарахованої згідно із статтею 145 цього Кодексу, одночасно з її нарахуванням.

{Статтю 137 доповнено пунктом 137.19 згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду}

137.20. Доходи платника податку - ліцензіата з постачання природного газу за регульованим тарифом (гарантований постачальник), який визначається відповідно до Закону України "Про засади функціонування ринку природного газу" (далі - гарантований постачальник), враховані для визначення об'єкта оподаткування відповідно до норм цієї статті, зменшуються на суму нарахованих але не отриманих у звітному періоді коштів з бюджету за програмою фінансування пільг та житлових субсидій окремим категоріям населення на оплату окремих видів енергії, товарів та послуг.

Сума заборгованості бюджету з оплати пільг та житлових субсидій, погашеної з бюджету, у наступному звітному (податковому) періоді включається до суми доходу, визначеної як об'єкт оподаткування.

{Статтю 137 доповнено пунктом 137.20 згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

137.21. Якщо позичальник (дебітор) затримує сплату процентів (комісійних), кредитор урегульовує таку заборгованість згідно з пунктом 159.1 статті 159 цього Кодексу.

При цьому метод нарахування процентів (комісійних) за таким кредитом не застосовується до повного погашення позичальником (дебітором) заборгованості або списання заборгованості, яка визнана безнадійною згідно із статтею 159 цього Кодексу.

{Статтю 137 доповнено пунктом 137.21 згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

Стаття 138. Склад витрат та порядок їх визнання

138.1. Витрати, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування, складаються із:

витрат операційної діяльності, які визначаються згідно з пунктами 138.4, 138.6-138.9, підпунктами 138.10.2-138.10.4 пункту 138.10, пунктом 138.11 цієї статті:

 ${Aбзац другий пункту 138.1 статті 138 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду<math>{}$

інших витрат, визначених згідно з пунктом 138.5, підпунктами 138.10.5, 138.10.6 пункту 138.10, пунктами 138.11, 138.12 цієї статті, пунктом 140.1 статті 140 і статтею 141 цього Кодексу;

 $\{Aбзац третій пункту 138.1 статті 138 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду<math>\}$

крім витрат, визначених у пунктах 138.3 цієї статті та у статті 139 цього Кодексу.

138.1.1. Витрати операційної діяльності включають:

собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та інші витрати беруться для визначення об'єкта оподаткування з урахуванням пунктів 138.2, 138.11 цієї статті, пунктів 140.2-140.5 статті 140, статей 142 і 143 та інших статей цього Кодексу, які прямо визначають особливості формування витрат платника податку;

витрати банківських установ, до яких відносяться:

- а) процентні витрати за кредитно-депозитними операціями, в тому числі за кореспондентськими рахунками та коштами до запитання, цінними паперами власного обігу;
- б) комісійні витрати, в тому числі за кредитно-депозитними операціями, розрахунковокасове обслуговування, інкасацію та перевезення цінностей, операціями з цінними паперами, операціями на валютному ринку, операціями з довірчого управління;
- в) від'ємний результат (збиток) від операцій з купівлі/продажу іноземної валюти та банківських металів:
- г) від'ємне значення курсових різниць від переоцінки активів та зобов'язань у зв'язку зі зміною офіційного курсу національної валюти до іноземної валюти відповідно до підпункту 153.1.3 пункту 153.1 статті 153 цього Кодексу;

- r) суми страхових резервів, сформованих у порядку, передбаченому статтею 159 цього Кодексу;
  - д) суми коштів (зборів), внесені до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;
- е) витрати з придбання права вимоги на виконання зобов'язань у грошовій формі за поставлені товари чи надані послуги (факторинг);
  - є) витрати, пов'язані з реалізацією заставленого майна;
- ж) інші витрати, прямо пов'язані зі здійсненням банківських операцій та наданням банківських послуг;
  - з) інші витрати, передбачені цим розділом.
- 138.2. Витрати, які враховуються для визначення об'єкта оподаткування, визнаються на підставі первинних документів, що підтверджують здійснення платником податку витрат, обов'язковість ведення і зберігання яких передбачено правилами ведення бухгалтерського обліку, та інших документів, встановлених розділом ІІ цього Кодексу.

У разі якщо платник податку здійснює виробництво товарів, виконання робіт, надання послуг з довготривалим (більше одного року) технологічним циклом виробництва за умови, що договорами, укладеними на виробництво таких товарів, виконання робіт, надання послуг, не передбачено поетапної їх здачі, до витрат звітного податкового періоду включаються витрати, пов'язані з виробництвом таких товарів, виконанням робіт, наданням послуг у цьому періоді.

Платник податку для визначення об'єкта оподаткування має право на врахування витрат, підтверджених документами, що складені нерезидентами відповідно до правил інших країн.

- 138.3. У цілях цього розділу суми, відображені у складі витрат платника податку, у тому числі в частині амортизації необоротних активів, не підлягають повторному включенню до складу його витрат.
- 138.4. Витрати, що формують собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг, крім нерозподільних постійних загальновиробничих витрат, які включаються до складу собівартості реалізованої продукції в періоді їх виникнення, визнаються витратами того звітного періоду, в якому визнано доходи від реалізації таких товарів, виконаних робіт, наданих послуг.

{Пункт 138.4 статті 138 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

138.5. Інші витрати визнаються витратами того звітного періоду, в якому вони були здійснені згідно з правилами ведення бухгалтерського обліку, з урахуванням наступного:

{Пункт 138.5 статті 138 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду}

- 138.5.1. датою здійснення витрат, нарахованих платником податку у вигляді сум податків та зборів, вважається останній день звітного податкового періоду, за який проводиться нарахування податкового зобов'язання з податку та збору;
- 138.5.2. датою визнання та сумою витрат платника податку від здійснення кредитнодепозитних операцій, у тому числі субординованого боргу, є дата визнання процентів

(комісійних та інших платежів, пов'язаних зі створенням або придбанням кредитів, вкладів (депозитів) та їх сума, визначені згідно з правилами бухгалтерського обліку.

{Абзац перший підпункту 138.5.2 пункту 138.5 статті 138 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5519-VI від 06.12.2012}

Для цілей цієї статті під субординованим боргом розуміються звичайні незабезпечені боргові капітальні інструменти (складові елементи капіталу), які відповідно до договору не можуть бути взяті з банку раніше п'яти років, а у випадку банкругства чи ліквідації повертаються інвестору після погашення претензій усіх інших кредиторів;

- 138.5.3. витрати, понесені платником податку, у вигляді благодійних чи інших внесків та/або вартості товарів (робіт, послуг) до неприбуткових організацій, які згідно з нормами цього розділу враховуються для визначення об'єкта оподаткування платника податку, включаються до складу витрат за датою фактичного перерахування таких внесків та/або вартості товарів (робіт, послуг).
- 138.6. Собівартість придбаних та реалізованих товарів формується відповідно до ціни їх придбання з урахуванням ввізного мита і витрат на доставку та доведення до стану, придатного для продажу.
- 138.7. Фактична вартість остаточно забракованої продукції не включається до складу витрат платника податку, крім втрат від браку, які складаються з вартості остаточно забракованої з технологічних причин продукції (виробів, вузлів, напівфабрикатів) та витрат на виправлення такого технічно неминучого браку, в разі реалізації такої продукції.

Платник податку має право самостійно визначати допустимі норми технічно неминучого браку в наказі по підприємству за умови обґрунтування його розміру. Такі самостійно встановлені платником податку норми діють до встановлення таких норм центральними органами виконавчої влади у відповідній сфері.

138.8. Собівартість виготовлених та реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг складається з витрат, прямо пов'язаних з виробництвом таких товарів, виконанням робіт, наданням послуг, а саме:

прямих матеріальних витрат;

прямих витрат на оплату праці;

амортизації виробничих основних засобів та нематеріальних активів, безпосередньо пов'язаних з виробництвом товарів, виконанням робіт, наданням послуг;

загальновиробничі витрати, які відносяться на собівартість виготовлених та реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку;

{Пункт 138.8 статті 138 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду}

вартості придбаних послуг, прямо пов'язаних з виробництвом товарів, виконанням робіт, наданням послуг;

інших прямих витрат, у тому числі витрат з придбання електричної енергії (включаючи реактивну);

- 138.8.1. до складу прямих матеріальних витрат включається вартість сировини та основних матеріалів, що утворюють основу виготовленого товару, виконаної роботи, наданої послуги, придбаних напівфабрикатів та комплектувальних виробів, допоміжних та інших матеріалів, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат. Прямі матеріальні витрати зменшуються на вартість зворотних відходів, отриманих у процесі виробництва, які оцінюються у порядку, визначеному в положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку;
- 138.8.2. до складу прямих витрат на оплату праці включаються заробітна плата та інші виплати робітникам, зайнятим у виробництві товарів (виконанні робіт, наданні послуг), які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат;
- 138.8.3. платники податку ліцензіати з виробництва електричної та/або теплової енергії, які використовують для виробництва електричної та/або теплової енергії вугілля та/або мазут, до собівартості реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг протягом року до прямих матеріальних витрат замість вартості витраченого в технологічному процесі вугілля та/або мазуту, включають суму резерву запасу палива (вугілля та/або мазуту), який створюється для безперебійного постачання електричної енергії споживачам.

Сума резерву запасу палива визначається самостійно платником податку щомісяця на основі середньомісячної вартості придбаного палива (вугілля, мазуту) за попередній рік, але не менше фактичної вартості придбаного протягом поточного місяця палива (вугілля, мазуту). В кінці звітного року створений резерв корегується на вартість витраченого в технологічному процесі палива (вугілля, мазуту), а саме:

якщо фактична вартість витраченого в технологічному процесі палива (вугілля, мазуту) протягом звітного року більша, ніж сума нарахованого за звітний рік резерву, то собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг збільшується на суму різниці між вартістю витраченого в технологічному процесі палива та нарахованого резерву за результатами звітного року;

якщо фактична вартість витраченого в технологічному процесі палива (вугілля, мазуту) протягом звітного року менша, ніж сума нарахованого за звітний рік резерву, то собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг зменшується на суму різниці між вартістю витраченого в технологічному процесі палива та нарахованого резерву за результатами звітного року;

- 138.8.4. платники податків ліцензіати з передачі та/або постачання електричної та/або теплової енергії у звітному податковому періоді до собівартості реалізації електричної та/або теплової енергії, надання послуг з передачі та/або постачання електричної та/або теплової енергії також включають фактично понесені в такому звітному періоді витрати з придбання електричної та/або теплової енергії.
  - 138.8.5. До складу загальновиробничих витрат включаються:

- а) витрати на управління виробництвом (оплата праці працівників апарату управління цехами, дільницями відповідно до законодавства тощо; внески на соціальні заходи, визначені статтею 143 цього розділу; медичне страхування, страхування відповідно до Закону України "Про недержавне пенсійне забезпечення", страхування за довгостроковими договорами страхування життя в межах, визначених абзацами другим і третім пункту 142.2 статті 142 цього Кодексу, працівників апарату управління цехами, дільницями; витрати на оплату службових відряджень персоналу цехів, дільниць тощо);
- б) амортизація основних засобів загальновиробничого (цехового, дільничного, лінійного) призначення;
- в) амортизація нематеріальних активів загальновиробничого (цехового, дільничного, лінійного) призначення;
- г) витрати на угримання, експлуатацію та ремонт, страхування, оперативну оренду основних засобів, інших необоротних активів загальновиробничого призначення;
- г) витрати на вдосконалення технології та організації виробництва (оплата праці та внески на соціальні заходи, визначені статтею 143 цього розділу, працівників, зайнятих удосконаленням технології та організації виробництва, поліпшенням якості продукції, підвищенням її надійності, довговічності, інших експлуатаційних характеристик у виробничому процесі; витрати матеріалів, придбаних комплектувальних виробів і напівфабрикатів, оплата послуг сторонніх організацій);
- д) витрати на опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення та інші послуги з утримання виробничих приміщень;
- е) витрати на обслуговування виробничого процесу (оплата праці загальновиробничого персоналу; внески на соціальні заходи, визначені статтею 143 цього Кодексу; медичне страхування, страхування відповідно до Закону України "Про недержавне пенсійне забезпечення" та страхування за довгостроковими договорами страхування життя в межах, визначених абзацами другим і третім пункту 142.2 статті 142 цього Кодексу, робітників та працівників апарату управління виробництвом; витрати на здійснення технологічного контролю за виробничими процесами та якістю продукції, робіт, послуг);
  - ϵ) витрати на охорону праці, техніку безпеки, понесені відповідно до законодавства;
- ж) суми витрат, пов'язаних із підтвердженням відповідності продукції, систем якості, систем управління якістю, систем екологічного управління, персоналу, встановленим вимогам відповідно до Закону України "Про підтвердження відповідності";
- з) суми витрат, пов'язаних з розвідкою/дорозвідкою та облаштуванням нафтових та газових родовищ (за винятком витрат на спорудження будь-яких свердловин, що використовуються для розробки нафтових та газових родовищ, понесених з моменту зарахування таких свердловин до експлуатаційного фонду, а також інших витрат, пов'язаних з придбанням/виготовленням основних засобів, які підлягають амортизації згідно із статтею 148 цього Кодексу);
- и) інші загальновиробничі витрати (внутрішньозаводське переміщення матеріалів, деталей, напівфабрикатів, інструментів із складів до цехів і готової продукції на склади); нестачі незавершеного виробництва, нестачі і втрати від псування матеріальних цінностей у цехах у межах норм природного убутку згідно із затвердженими центральними органами виконавчої

влади та погодженими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, нормативами.

{Пункт 138.8 статті 138 доповнено підпунктом 138.8.5 згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду}

138.8.6. витрати з придбання природного газу, що формують собівартість послуг гарантованого постачальника з постачання природного газу споживачам за регульованим тарифом у звітному податковому періоді, визначаються в розмірі суми коштів, що перераховані власнику природного газу з відкритого у банку відповідно до закону гарантованим постачальником поточного рахунку із спеціальним режимом використання для зарахування коштів, що надходять за спожитий природний газ від усіх категорій споживачів.

Після оформлення акта приймання-передачі природного газу між власником природного газу та гарантованим постачальником витрати, включені до собівартості постачання природного газу, підлягають коригуванню (у сторону збільшення чи зменшення) відповідно до суми вартості придбаного природного газу гарантованим постачальником, визначеної в акті приймання-передачі природного газу за звітний податковий період.

 $\{C$ таттю 138 доповнено підпунктом 138.8.6 згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012 $\}$

138.9. До складу інших прямих витрат включаються всі інші виробничі витрати, які можуть бути безпосередньо віднесені на конкретний об'єкт витрат, у тому числі внески на соціальні заходи, визначені статтею 143 цього Кодексу, плата за оренду земельних і майнових паїв, кооперативні виплати фізичним особам - членам виробничого сільськогосподарського кооперативу, які не є підприємцями та які беруть трудову участь у діяльності такого сільськогосподарського кооперативу.

{Пункт 138.9 статті 138 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5412-VI від 02.10.2012}

138.10. До складу інших витрат включаються:

 ${Підпункт 138.10.1 пункту 138.10 статті 138 виключено на підставі Закону № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду<math>}$

- 138.10.2. адміністративні витрати, спрямовані на обслуговування та управління підприємством:
- а) загальні корпоративні витрати, в тому числі організаційні витрати, витрати на проведення річних та інших зборів органів управління, представницькі витрати;
- б) витрати на службові відрядження й угримання апарату управління підприємством (у тому числі витрати на оплату праці адміністративного апарату) та іншого загальногосподарського персоналу;
- в) витрати на утримання основних засобів, інших необоротних матеріальних активів загальногосподарського використання (оперативна оренда (у тому числі оренда легкових автомобілів), придбання пально-мастильних матеріалів, стоянка, паркування легкових автомобілів, страхування майна, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, водопостачання,

водовідведення, охорона);

- г) винагороди за консультаційні, інформаційні, аудиторські та інші послуги, що отримує платник податку для забезпечення господарської діяльності;
- r) витрати на оплату послуг зв'язку (пошта, телеграф, телефон, телекс, телефакс, стільниковий зв'язок та інші подібні витрати);
  - д) амортизація нематеріальних активів загальногосподарського використання;
  - е) витрати на врегулювання спорів у судах;
  - є) плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків;
  - ж) інші витрати загальногосподарського призначення;
- 138.10.3. витрати на збут, які включають витрати, пов'язані з реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг:
  - а) витрати на пакувальні матеріали для затарювання товарів на складах готової продукції;
  - б) витрати на ремонт тари;
- в) оплата праці та комісійні винагороди продавцям, торговим агентам та працівникам підрозділів, що забезпечують збут;
- г) витрати на рекламу та дослідження ринку (маркетинг), на передпродажну підготовку товарів;
  - г) витрати на відрядження працівників, зайнятих збугом;
- д) витрати на утримання основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, пов'язаних зі збутом товарів, виконанням робіт, наданням послуг (оперативна оренда, страхування, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, охорона);
- е) витрати на транспортування, перевалку і страхування товарів, транспортно-експедиційні та інші послуги, пов'язані з транспортуванням продукції (товарів) відповідно до умов договору (базису) поставки;
  - є) витрати на гарантійний ремонт і гарантійне обслуговування;
- ж) витрати на транспортування готової продукції (товарів) між складами підрозділів підприємства;
  - з) інші витрати, пов'язані зі збутом товарів, виконанням робіт, наданням послуг;
  - 138.10.4. інші операційні витрати, що включають, зокрема:
- а) витрати за операціями в іноземній валюті, втрати від курсової різниці, визначені згідно зі статтею 153 цього Кодексу;
- б) амортизацію наданих в оперативну оренду необоротних активів; амортизацію необоротних та нематеріальних активів у складі об'єктів, отриманих у концесію відповідно до Закону України "Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів централізованого водо-, теплопостачання і водовідведення, що перебувають у комунальній власності";

 ${Підпункт "б" підпункту 138.10.4 пункту 138.10 статті 138 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду<math>}$

в) інші витрати операційної діяльності, пов'язані з господарською діяльністю, у тому числі, але не виключно:

суми коштів, внесені до страхових резервів у порядку, передбаченому статтею 159 цього Кодексу;

суми нарахованих податків та зборів, установлених цим Кодексом (крім тих, що не визначені в переліку податків та зборів, встановлених цим Кодексом), єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, відшкодування Пенсійному фонду України сум фактичних витрат на виплату і доставку пенсій, призначених відповідно до пункту "а" статті 13 Закону України "Про пенсійне забезпечення", сум фактичних витрат на виплату і доставку пенсій, призначених відповідно до пунктів "б"-"з" статті 13 Закону України "Про пенсійне забезпечення", різниці між сумою пенсії, призначеної за Законом України "Про наукову і науковотехнічну діяльність", та сумою пенсії, обчисленої відповідно до інших законодавчих актів, на яку має право особа, які згідно із законодавством фінансуються за рахунок коштів підприємств, установ, організацій в обов'язковому порядку, а також інших обов'язкових платежів, встановлених законодавчими актами, за винятком податків та зборів, передбачених підпунктами 139.1.10 статті 139 цього Кодексу, та пені, штрафів, неустойки, передбачених підпунктом 139.1.11 статті 139 цього Кодексу.

 ${Aбзац третій підпункту "в" підпункту 138.10.4 пункту 138.10 статті 138 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду<math>}$

Для платників податку, основною діяльністю яких ϵ виробництво сільськогосподарської продукції, до складу витрат включається плата за землю, що не використовується в сільськогосподарському виробничому обороті;

витрати на інформаційне забезпечення господарської діяльності платника податку, в тому числі з питань законодавства, на придбання літератури, оплату Інтернет-послуг і передплату спеціалізованих періодичних видань;

суми коштів, спрямовані уповноваженими банками до додаткового спеціального резерву страхування пенсійних вкладів та додаткових спеціальних резервів страхування коштів фондів банківського управління відповідно до закону, що регулює питання створення та функціонування фондів банківського управління;

 ${Aбзац дев'ятий підпункту 138.10.4 пункту 138.10 статті 138 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду<math>}$

138.10.5. фінансові витрати, до яких належать витрати на нарахування процентів (за користування кредитами та позиками, за випущеними облігаціями та фінансовою орендою) та інші витрати підприємства в межах норм, встановлених цим Кодексом, пов'язані із запозиченнями (крім фінансових витрат, які включені до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку);

- 138.10.6. інші витрати звичайної діяльності (крім фінансових витрат), не пов'язані безпосередньо з виробництвом та/або реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг, зокрема:
- а) суми коштів або вартість товарів, виконаних робіт, наданих послуг, добровільно перераховані (передані) протягом звітного року до Державного бюджету України або бюджетів місцевого самоврядування, до неприбуткових організацій, визначених у статті 157 цього розділу в розмірі, що не перевищує чотирьох відсотків оподатковуваного прибутку попереднього звітного року;
- б) суми коштів, перераховані роботодавцями первинним профспілковим організаціям на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу, передбачені колективними договорами (угодами) відповідно до Закону України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності", в межах чотирьох відсотків оподатковуваного прибутку за попередній звітний рік з урахуванням положень абзацу "а" підпункту 138.10.6 пункту 138.10 цієї статті.

При цьому в разі якщо за результатами попереднього звітного року платником податку отримано від'ємний результат об'єкта оподаткування, то сума коштів, що перераховується, визначається з урахуванням оподатковуваного прибутку, отриманого в році, що передує року декларування такого річного від'ємного значення, але не раніш як за чотири попередні звітні роки;

- в) суми коштів, перераховані підприємствами всеукраїнських об'єднань осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, на яких працює за основним місцем роботи не менш як 75 відсотків таких осіб, цим об'єднанням для ведення благодійної діяльності, але не більше 10 відсотків оподатковуваного прибугку попереднього звітного року;
- г) витрати на створення резерву сумнівної заборгованості визнаються витратами з метою оподаткування в сумі безнадійної дебігорської заборгованості з урахуванням підпункту 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 цього Кодексу. Для банків та небанківських фінансових установ норми цього пункту діють з урахуванням норм статті 159 цього Кодексу;
- г) вартість вугілля та вугільних брикетів, безоплатно наданих в обсягах та за переліком професій, що встановлюються Кабінетом Міністрів України, в тому числі компенсації вартості такого вугілля та вугільних брикетів:

працівникам з видобутку (переробки) вугілля та вуглебудівних підприємств;

пенсіонерам, які пропрацювали на підприємствах з видобутку (переробки) вугілля, вуглебудівних підприємствах: на підземних роботах - не менше ніж 10 років для чоловіків і не менше ніж 7 років 6 місяців - для жінок; на роботах, пов'язаних із підземними умовами, - не менше ніж 15 років для чоловіків і не менше ніж 12 років 6 місяців - для жінок; на роботах технологічної лінії на поверхні діючих шахт чи на шахтах, що будуються, розрізах, збагачувальних та брикетних фабриках - не менше ніж 20 років для чоловіків і не менше ніж 15 років - для жінок;

інвалідам і ветеранам війни та праці, особам, нагородженим знаками "Шахтарська слава" або "Шахтарська доблесть" І, ІІ, ІІІ ступенів, особам, інвалідність яких настала внаслідок загального захворювання, у разі якщо вони користувалися цим правом до настання інвалідності;

сім'ям працівників, які загинули (померли) на підприємствах з видобутку (переробки)

вугілля, що отримують пенсії у зв'язку із втратою годувальника, а також вдовам померлих пенсіонерів, зазначених в цьому підпункті, які за життя мали таке право;

{Абзац п'ятий підпункту "т" підпункту 138.10.6 пункту 138.10 статті 138 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5019-VI від 21.06.2012}

- д) суми коштів або вартість майна, добровільно перераховані/передані для цільового використання з метою охорони культурної спадщини установам науки, освіти, культури, заповідникам, музеям, музеям-заповідникам у розмірі, що не перевищує 10 відсотків оподатковуваного прибутку за попередній звітний рік;
- е) суми коштів або вартість майна, добровільно перераховані/передані на користь резидентів для цільового використання з метою виробництва національних фільмів (у тому числі анімаційних) та аудіовізуальних творів, але не більше 10 відсотків оподатковуваного прибутку за попередній податковий рік;
- є) витрати платника податку, пов'язані з утриманням та експлуатацією фондів природоохоронного призначення (крім витрат, що підлягають амортизації або відшкодуванню згідно з нормами статей 144-148 цього Кодексу), які перебувають у його власності; витрати на самостійне зберігання, переробку, захоронення або придбання послуг із збирання, зберігання, перевезення, знешкодження, видалення і захоронення відходів від виробничої діяльності платника податку, що надаються сторонніми організаціями, з очищення стічних вод; інші витрати на збереження екологічних систем, які перебувають під негативним впливом господарської діяльності платника податку. У разі виникнення розбіжностей між контролюючим органом та платником податку стосовно зв'язку проведених витрат на природоохоронні заходи з діяльністю платника податку контролюючий орган зобов'язаний звернутися до уповноваженого органу, чий експертний висновок є підставою для прийняття рішення контролюючим органом;

 ${Підпункт "є" підпункту 138.10.6 пункту 138.10 статті 138 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012}$

ж) витрати на придбання ліцензій та інших спеціальних дозволів (крім тих, вартість та строк використання яких відповідають ознакам, встановленим для основних засобів розділом І цього Кодексу, та підлягають амортизації у складі нематеріальних активів), виданих державними органами для провадження господарської діяльності, в тому числі витрати на плату за реєстрацію підприємства в органах державної реєстрації, витрати на придбання ліцензій та інших спеціальних дозволів на право здійснення за межами України вилову риби та морепродуктів, а також надання транспортних послуг.

{Підпункт "ж" підпункту 138.10.6 пункту 138.10 статті 138 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

138.11. Суми витрат, не віднесені до складу витрат минулих звітних податкових періодів у зв'язку з втратою, знищенням або зіпсуттям документів, що підтверджують здійснення витрат, установлених цим розділом, та підтверджених такими документами у звітному податковому періоді.

Суми витрат, не враховані в минулих податкових періодах у зв'язку з допущенням помилок та виявлені у звітному податковому періоді в розрахунку податкового зобов'язання.

Зазначені в цьому пункті витрати, здійснені в минулі звітні роки, відображаються у складі інших витрат, а ті, які здійснені у звітному податковому році, - у складі витрат відповідної групи (собівартості реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг, загальновиробничих витрат, адміністративних витрат тощо).

- 138.12. До складу інших витрат, у тому числі включаються:
- 138.12.1. витрати, визначені відповідно до статей 144-148, 150, 153, 155-161 цього Кодексу, які не включені до собівартості реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг згідно із цією статтею;
- 138.12.2. інші витрати господарської діяльності, до яких цим розділом прямо не встановлено обмежень щодо віднесення до складу витрат;
- 138.12.3. сума коштів або вартість майна, добровільно перераховані (передані) організаціям роботодавців та їх об'єднанням, створеним відповідно до закону з цього питання, у вигляді вступних, членських та цільових внесків, але не більше 0,2 відсотка фонду оплати праці платника податку в розрахунку за звітний податковий рік;
- 138.12.4. суми коштів у розмірі, що дорівнює щорічному зменшенню банком на 0,5 відсотка від суми основного непогашеного боргу протягом наступних п'яти років, що слідують за трирічним строком повного та своєчасного виконання позичальником реструктуризованих зобов'язань за кредитним договором.

{Пункт 138.12 статті 138 доповнено підпунктом 138.12.4 згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду}

Стаття 139. Витрати, що не враховуються при визначенні оподатковуваного прибутку

- 139.1. Не включаються до складу витрат:
- 139.1.1. витрати, не пов'язані з провадженням господарської діяльності, а саме витрати на:

організацію та проведення прийомів, презентацій, свят, розваг та відпочинку, придбання та розповсюдження подарунків (крім благодійних внесків та пожертвувань неприбутковим організаціям, визначених статтею 157 цього Кодексу, та витрат, пов'язаних із провадженням рекламної діяльності, які регулюються нормами підпункту 140.1.5 пункту 140.1 статті 140 цього Кодексу).

Обмеження, передбачені абзацом другим цього підпункту, не стосуються платників податку, основною діяльністю яких ϵ :

організація прийомів, презентацій і свят за замовленням та за рахунок інших осіб;

придбання лотерейних білетів, інших документів, що засвідчують право участі в лотереї;

фінансування особистих потреб фізичних осіб за винятком виплат, передбачених статтями 142 і 143 цього Кодексу, та в інших випадках, передбачених нормами цього розділу;

139.1.2. платежі платника податку в сумі вартості товару на користь комітента, принципала тощо за договорами комісії, агентськими договорами та іншими аналогічними договорами, перераховані платником на виконання цих договорів;

- 139.1.3. суми попередньої (авансової) оплати товарів, робіт, послуг;
- 139.1.4. витрати на погашення основної суми отриманих позик, кредитів (крім повернення поворотної фінансової допомоги, включеної до складу доходів відповідно до підпункту 135.5.6 пункту 135.5 статті 135 цього Кодексу);
- 139.1.5. витрати на придбання, виготовлення, будівництво, реконструкцію, модернізацію та інше поліпшення основних засобів та витрати, пов'язані з видобутком корисних копалин, а також з придбанням (виготовленням) нематеріальних активів, які підлягають амортизації згідно зі статтями 144-148 цього Кодексу, з урахуванням пунктів 146.11 і 146.12 статті 146 та пункту 148.5 статті 148 цього Кодексу;
- 139.1.6. суми податку на прибуток, а також податків, установлених пунктом 153.3 статті 153 та статтею 160 цього Кодексу; податку на додану вартість, включеного до ціни товару (роботи, послуги), що придбаваються платником податку для виробничого або невиробничого використання, податків на доходи фізичних осіб, які відраховуються із сум виплат таких доходів згідно з розділом IV цього Кодексу.

Для платників податку, які не зареєстровані як платники податку на додану вартість, до складу витрат входять суми податків на додану вартість, сплачених у складі ціни придбання товарів, робіт, послуг, вартість яких належить до витрат такого платника податку.

У разі якщо платник податку, зареєстрований як платник податку на додану вартість, одночасно проводить операції з продажу товарів (виконання робіт, надання послуг), що оподатковуються податком на додану вартість та звільнені від оподаткування або не є об'єктом оподаткування таким податком, податок на додану вартість, сплачений у складі витрат на придбання товарів, робіт, послуг, які входять до складу витрат, та основних засобів і нематеріальних активів, що підлягають амортизації, включається відповідно до витрат або вартість відповідного об'єкта основних засобів чи нематеріального активу збільшується на суму, що не включена до податкового кредиту такого платника податку згідно з розділом V цього Кодексу.

У разі якщо платник податку на додану вартість відповідно до розділу V цього Кодексу визначає базу оподаткування для нарахування податкових зобов'язань з податку на додану вартість виходячи із винагороди (маржинального прибутку, маржі), податок на додану вартість, сплачений у складі витрат на придбання товарів (послуг), які входять до складу витрат та основних засобів чи нематеріальних активів, що підлягають амортизації, включається відповідно до витрат або до вартості відповідного об'єкта основних засобів чи нематеріального активу;

 ${\Pi i d n y n km 139.1.6}$ пункту 139.1 статті 139 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду $}$

- 139.1.7. витрати на угримання органів управління об'єднань платників податку, включаючи утримання материнських компаній, які є окремими юридичними особами;
  - 139.1.8. дивіденди;
- 139.1.9. витрати, не підтверджені відповідними розрахунковими, платіжними та іншими первинними документами, обов'язковість ведення і зберігання яких передбачена правилами

ведення бухгалтерського обліку та нарахування податку.

У разі втрати, знищення або зіпсуття зазначених документів платник податку має право письмово заявити про це контролюючому органу та здійснити заходи, необхідні для поновлення таких документів. Письмова заява має бути надіслана до/або разом із поданням розрахунку податкових зобов'язань за звітний податковий період. Платник податків зобов'язаний відновити втрачені, знищені або зіпсовані документи протягом 90 календарних днів з дня, що настає за днем надходження такої заяви до контролюючого органу.

Якщо платник податку поновить зазначені документи в наступних податкових періодах, підтверджені витрати включаються до витрат за податковий період, на який припадає таке поновлення;

{Підпункт 139.1.9 пункту 139.1 статті 139 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду}

139.1.10. сума збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності, яка враховується у зменшення податкового зобов'язання платника податку в порядку, передбаченому пунктами 152.1 і 152.2 статті 152 цього Кодексу;

{Підпункт 139.1.10 пункту 139.1 статті 139 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду}

139.1.11. суми штрафів та/або неустойки чи пені за рішенням сторін договору або за рішенням відповідних державних органів, суду, які підлягають сплаті платником податку;

 ${Підпункт 139.1.12}$ пункту 139.1 статті 139 виключено на підставі Закону № 4014-VI від 04.11.2011 ^{1}

139.1.13. витрати, понесені (нараховані) у звітному періоді у зв'язку з придбанням у нерезидента послуг (робіт) з консалтингу, маркетингу, реклами (крім витрат, здійснених (нарахованих) на користь постійних представництв нерезидентів, які підлягають оподаткуванню згідно з пунктом 160.8 статті 160 цього Кодексу) в обсязі, що перевищує 4 відсотки доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (за вирахуванням податку на додану вартість та акцизного податку) за рік, що передує звітному, а для банків - в обсязі, що перевищує 4 відсотки доходу від операційної діяльності (за вирахуванням податку на додану вартість) за рік, що передує звітному.

{Абзац перший підпункту 139.1.13 пункту 139.1 статті 139 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

При цьому до складу витрат не включаються у повному обсязі витрати, понесені (нараховані) у звітному періоді у зв'язку з придбанням у нерезидента послуг (робіт) з консалтингу, маркетингу, реклами у випадку, якщо особа, на користь якої здійснюються відповідні платежі, є нерезидентом, що має офшорний статус з урахуванням положень пункту 161.3 статті 161 цього Кодексу;

139.1.14. витрати, понесені (нараховані) у зв'язку з придбанням у нерезидента послуг (робіт) з інжинірингу (крім витрат, нарахованих на користь постійних представництв нерезидентів, які

підлягають оподаткуванню згідно з пунктом 160.8) у обсязі, що перевищує 5 відсотків митної вартості обладнання, імпортованого згідно з відповідним контрактом, а також у випадках, визначених підпунктом 139.1.15 пункту 139.1 статті 139 цього Кодексу;

- 139.1.15. витрати, нараховані у зв'язку з придбанням у нерезидента послуг (робіг) з інжинірингу, не включаються до складу витрат, якщо виконується будь-яка з умов:
- а) особа, на користь якої нараховується плата за послуги інжинірингу, є нерезидентом, що має офшорний статус з урахуванням положень пункту 161.3 статті 161 цього Кодексу;
- б) особа, на користь якої нараховується плата за такі послуги, не є бенефіціарним (фактичним) отримувачем (власником) такої плати за послуги.

Стаття 140. Особливості визнання витрат подвійного призначення

- 140.1. При визначенні об'єкта оподаткування враховуються такі витрати подвійного призначення:
- 140.1.1. витрати платника податку на забезпечення найманих працівників спеціальним одягом, взуттям, спеціальним (форменим) одягом, мийними та знешкоджувальними засобами, засобами індивідуального захисту, що необхідні для виконання професійних обов'язків, а також продуктами спеціального харчування за переліком, що встановлюється Кабінетом Міністрів України та/або галузевими нормами безплатної видачі працівникам спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту.

 $\{Aбзац перший підпункту 140.1.1 пункту 140.1 статті 140 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду; № 4834-VI від 24.05.2012<math>\}$

Витрати (крім тих, що підлягають амортизації), здійснені в порядку, встановленому законодавством, на організацію, угримання та експлуатацію пунктів безоплатного медичного огляду, безоплатної медичної допомоги та профілактики працівників (у тому числі забезпечення медикаментами, медичним устаткуванням, інвентарем, а також витрати на заробітну плату найманих працівників);

140.1.2. витрати (крім тих, що підлягають амортизації), пов'язані з науково-технічним забезпеченням господарської діяльності, на винахідництво і раціоналізацію господарських процесів, проведення дослідно-експериментальних та конструкторських робіт, виготовлення та дослідження моделей і зразків, пов'язаних з основною діяльністю платника податку, витрати з нарахування роялті та придбання нематеріальних активів (крім тих, що підлягають амортизації) для їх використання в господарській діяльності платника податку.

До складу витрат не включаються нарахування роялті у звітному періоді на користь:

1) нерезидента (крім нарахувань на користь постійного представництва нерезидента, яке підлягає оподаткуванню згідно з пунктом 160.8, нарахувань, що здійснюються суб'єктами господарювання у сфері телебачення і радіомовлення відповідно до Закону України "Про телебачення і радіомовлення", та нарахувань за надання права на користування авторським, суміжним правом на кінематографічні фільми іноземного виробництва, музичні та літературні твори) в обсязі, що перевищує 4 відсотки доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (за вирахуванням податку на додану вартість та акцизного податку) за рік, що передує

звітному, а для банків - в обсязі, що перевищує 4 відсотки доходу від операційної діяльності (за вирахуванням податку на додану вартість) за рік, що передує звітному, а також у випадках, якщо виконується будь-яка з умов:

{Абзац третій підпункту 140.1.2 пункту 140.1 статті 140 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}

- а) особа, на користь якої нараховуються роялті, є нерезидентом, що має офшорний статус з урахуванням пункту 161.3 статті 161 цього Кодексу;
- б) особа, на користь якої нараховується плата за такі послуги, не є бенефіціарним (фактичним) отримувачем (власником) такої плати за послуги за виключенням випадків, коли бенефіціар (фактичний власник) надав право отримувати таку винагороду іншим особам;
- в) роялті виплачуються щодо об'єктів, права інтелектуальної власності щодо яких вперше виникли у резидента України.

У разі виникнення розбіжностей між контролюючим органом та платником податку стосовно визначення особи, у якої вперше виникли (були набуті) права інтелектуальної власності на об'єкт інтелектуальної власності, такі контролюючі органи зобов'язані звернутися до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, для отримання відповідного висновку;

{Абзац сьомий підпункту 140.1.2 пункту 140.1 статті 140 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

- Γ) особа, на користь якої нараховуються роялті, не підлягає оподаткуванню у відношенні роялті в державі, резидентом якої вона ϵ ;
- 2) юридичної особи, яка відповідно до статті 154 цього Кодексу звільнена від сплати цього податку чи сплачує цей податок за ставкою, іншою, ніж встановлена в пункті 151.1 статті 151 цього Кодексу;
- 3) особи, яка сплачує податок у складі інших податків, крім фізичних осіб, які оподатковуються в порядку, встановленому розділом IV цього Кодексу;
- 140.1.3. витрати платника податку на професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації працівників робітничих професій, а також у разі якщо законодавством передбачено обов'язковість періодичної перепідготовки або підвищення кваліфікації;

витрати на навчання та/або професійну підготовку, перепідготовку або підвищення кваліфікації у вітчизняних або закордонних навчальних закладах, якщо наявність сертифіката про освіту в таких закладах є обов'язковою для виконання певних умов ведення господарської діяльності, в тому числі, але не виключно вищих та професійно-технічних навчальних закладах фізичних осіб (незалежно від того, чи перебувають такі особи в трудових відносинах з платником податку), які уклали з ним письмовий договір (контракт) про взяті ними зобов'язання відпрацювати у платника податку після закінчення вищого та/або професійно-технічного навчального закладу і отримання спеціальності (кваліфікації) не менше трьох років;

витрати на організацію навчально-виробничої практики за профілем основної діяльності платника податку або в структурних підрозділах, що забезпечують його господарську діяльність,

осіб, які навчаються у вищих та професійно-технічних навчальних закладах.

У разі розірвання письмового договору (контракту), зазначеного в абзаці другому цього підпункту, платник податку зобов'язаний збільшити дохід у сумі фактично здійснених ним витрат на навчання та/або професійну підготовку, які були включені до складу його витрат. Внаслідок такого збільшення доходу нараховується додаткове податкове зобов'язання та пеня в розмірі 120 відсотків облікової ставки Національного банку України, що діяла на день виникнення податкового зобов'язання з податку, яке мав би сплатити платник податку у встановлений строк у разі, якщо б він не користувався податковою пільгою, встановленою цим підпунктом, обчислені до суми такого податкового зобов'язання та розраховані за кожен день недоплати, закінчуючи днем збільшення доходу. Сума відшкодованих платнику податку збитків за такою угодою (договором, контрактом) не є об'єктом оподаткування в частині, що не перевищує суми, на які збільшено дохід, сплати додаткового податкового зобов'язання та пені, зазначених в цьому абзаці.

У разі виникнення розбіжностей між контролюючим органом та платником податку стосовно зв'язку витрат на цілі, обумовлені цим підпунктом, з основною діяльністю платника податку, такий контролюючий орган зобов'язаний звернутися до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти, експертний висновок якого є підставою для прийняття рішення контролюючим органом.

{Абзац п'ятий підпункту 140.1.3 пункту 140.1 статті 140 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

Оскарження рішень контролюючих органів, прийнятих на підставі експертних висновків центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти, здійснюється платниками податку в загальному порядку;

{Абзац шостий підпункту 140.1.3 пункту 140.1 статті 140 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012}

140.1.4. будь-які витрати на гарантійний ремонт (обслуговування) або гарантійні заміни товарів, проданих платником податку, вартість яких не компенсується за рахунок покупців таких товарів, у розмірі, що відповідає рівню гарантійних замін, прийнятих/оприлюднених платником податку.

У разі здійснення гарантійних замін товарів платник податку зобов'язаний вести облік покупців, що отримали таку заміну товарів або послуги з ремонту (обслуговування), у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Здійснення заміни товару без зворотного отримання бракованого товару або без належного ведення зазначеного обліку не дає права на збільшення витрат продавця такого товару на вартість замін.

Порядок гарантійного ремонту (обслуговування) або гарантійних замін, а також перелік товарів, на які встановлюється гарантійне обслуговування, визначаються Кабінетом Міністрів України на підставі норм законодавства з питань захисту прав споживачів.

Термін "оприлюднення" означає розповсюджене в рекламі, технічній документації, договорі

або іншому документі зобов'язання продавця щодо умов та строків гарантійного обслуговування;

140.1.5. витрати платника податку на проведення реклами;

140.1.6. будь-які витрати із страхування ризиків загибелі врожаю, транспортування продукції платника податку; цивільної відповідальності, пов'язаної з експлуатацією транспортних засобів, що перебувають у складі основних засобів платника податку; будь-які витрати із страхування ризиків, пов'язаних із виробництвом національних фільмів (у розмірі не більше 10 відсотків вартості виробництва національного фільму); екологічної та ядерної шкоди, що може бути завдана платником податку іншим особам; майна платника податку; об'єкта фінансового лізингу, а також оперативного лізингу, концесії державного чи комунального майна за умови, якщо це передбачено договором; фінансових, кредитних та інших ризиків платника податку, пов'язаних із провадженням ним господарської діяльності, в межах звичайної ціни страхового тарифу відповідного виду страхування, що діє на момент укладення такого страхового договору, за винятком страхування життя, здоров'я або інших ризиків, пов'язаних з діяльністю фізичних осіб, що перебувають у трудових відносинах з платником податку, обов'язковість якого не передбачена законодавством, або будь-яких витрат із страхування сторонніх фізичних чи юридичних осіб.

Якщо умови страхування передбачають виплату страхового відшкодування на користь платника податку - страхувальника, то застраховані збитки, яких зазнав такий платник податку у зв'язку з веденням господарської діяльності, включаються до його витрат за податковий період, в якому він зазнав збитків, а будь-які суми страхового відшкодування зазначених збитків включаються до доходів такого платника податку за податковий період їх отримання;

140.1.7. витрати на відрядження фізичних осіб, які перебувають у трудових відносинах із таким платником податку або є членами керівних органів платника податку, в межах фактичних витрат особи, яка відряджена, на проїзд (у тому числі перевезення багажу, бронювання транспортних квитків) як до місця відрядження і назад, так і за місцем відрядження (у тому числі на орендованому транспорті), оплату вартості проживання у готелях (мотелях), а також включених до таких рахунків витрат на харчування чи побутові послуги (прання, чищення, лагодження та прасування одягу, взугтя чи білизни), на найм інших жилих приміщень, оплату телефонних розмов, оформлення закордонних паспортів, дозволів на в'їзд (віз), обов'язкове страхування, інші документально оформлені витрати, пов'язані з правилами в'їзду та перебування у місці відрядження, в тому числі будь-які збори і податки, що підлягають сплаті у зв'язку із здійсненням таких витрат.

Зазначені в абзаці першому цього підпункту витрати можуть бути включені до складу витрат платника податку лише за наявності підтвердних документів, що засвідчують вартість цих витрат у вигляді транспортних квитків або транспортних рахунків (багажних квитанцій), у тому числі електронних квитків за наявності посадкового талона та документа про сплату за всіма видами транспорту, в тому числі чартерних рейсів, рахунків, отриманих із готелів (мотелів) або від інших осіб, що надають послуги з розміщення та проживання фізичної особи, в тому числі бронювання місць у місцях проживання, страхових полісів тощо.

 $\{Aбзац другий підпункту 140.1.7 пункту 140.1 статті 140 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду<math>\}$

Не дозволяється включати до складу витрат на харчування вартість алкогольних напоїв і тютюнових виробів, суми "чайових", за винятком випадків, коли суми таких "чайових" включаються до рахунку згідно із законами країни перебування, а також плату за видовищні заходи.

До складу витрат на відрядження відносяться також витрати, не підтверджені документально, на харчування та фінансування інших власних потреб фізичної особи (добові витрати), понесені у зв'язку з таким відрядженням у межах території України, але не більш як 0,2 розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року, в розрахунку за кожен календарний день такого відрядження, а для відряджень за кордонне вище 0,75 розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року, в розрахунку за кожен календарний день такого відрядження.

 ${Aбзац четвертий підпункту 140.1.7 пункту 140.1 статті 140 в редакції Закону № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду<math>}$

Кабінетом Міністрів України окремо визначаються граничні норми добових для відрядження членів екіпажів суден/інших транспортних засобів або суми, що спрямовуються на харчування таких членів екіпажів замість добових, якщо такі судна (інші транспортні засоби):

провадять комерційну, промислову, науково-пошукову чи риболовецьку діяльність за межами територіальних вод України;

виконують міжнародні рейси для провадження навігаційної діяльності чи перевезення пасажирів або вантажів за плату за межами повітряного або митного кордону України;

використовуються для проведення аварійно-рятувальних та пошуково-рятувальних робіт за межами митного кордону або територіальних вод України.

Суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів, визначаються Кабінетом Міністрів України. Сума добових для таких категорій фізичних осіб не може перевищувати суму, встановлену абзацом четвертим цього підпункту.

Сума добових визначається в разі відрядження:

у межах України та країн, в'їзд громадян України на територію яких не потребує наявності візи (дозволу на в'їзд), - згідно з наказом про відрядження та відповідними первинними документами;

до країн, в'їзд громадян України на територію яких здійснюється за наявності візи (дозволу на в'їзд), - згідно з наказом про відрядження та відмітками уповноваженої службової особи Державної прикордонної служби України в закордонному паспорті або документі, що його замінює.

За відсутності зазначених відповідних підтвердних документів, наказу або відміток уповноваженої службової особи Державної прикордонної служби України в паспорті або документі, що його замінює сума добових не включається до складу витрат платника податку.

Будь-які витрати на відрядження можуть бути включені до складу витрат платника податку за наявності документів, що підтверджують зв'язок такого відрядження з діяльністю такого платника податку, зокрема (але не виключно) таких: запрошень сторони, що приймає, діяльність якої збігається з діяльністю платника податку; укладеного договору чи контракту; інших документів, які встановлюють або засвідчують бажання встановити цивільно-правові відносини; документів, що засвідчують участь відрядженої особи в переговорах, конференціях або симпозіумах, інших заходах, які проводяться за тематикою, що збігається з господарською діяльністю платника податку.

Якщо згідно із законами країни відрядження або країн, територією яких здійснюється транзитний рух до країни відрядження, обов'язково необхідно здійснити страхування життя або здоров'я відрядженої особи чи її цивільної відповідальності (у разі використання транспортних засобів), то витрати на таке страхування включаються до складу витрат платника податку, що відряджає таку особу.

За запитом представника контролюючого органу платник податку забезпечує за власний рахунок переклад підтвердних документів, виданих іноземною мовою;

140.1.8. витрати платника податку (крім капітальних, які підлягають амортизації) на утримання та експлуатацію таких об'єктів, що перебували на балансі та утримувалися за рахунок платника податку станом на 1 липня 1997 року, але не використовуються з метою отримання доходу:

дитячих ясел або садків;

закладів середньої і середньої професійно-технічної освіти та закладів підвищення кваліфікації працівників такого платника податку;

дитячих, музичних і художніх шкіл, шкіл мистецтв;

спортивних комплексів, залів і майданчиків, що використовуються для фізичного оздоровлення та психологічної реабілітації працівників платника податку, клубів і будинків культури;

приміщень, що використовуються платником податку для організації харчування працівників такого платника податку;

багатоквартирного житлового фонду, в тому числі гуртожитків, одноквартирного житлового фонду в сільській місцевості та об'єктів житлово-комунального господарства;

дитячих таборів відпочинку і оздоровлення;

установ соціального захисту громадян (будинки-інтернати, будинки для престарілих).

140.2. У разі якщо після продажу товарів, виконання робіт, надання послуг здійснюється будь-яка зміна суми компенсації їх вартості, в тому числі перерахунок у випадках повернення проданих товарів чи права власності на такі товари (результати робіт, послуг) продавцю, платник податку - продавець та платник податку - покупець здійснюють відповідний перерахунок доходів або витрат (балансової вартості основних засобів) у звітному періоді, в якому сталася така зміна суми компенсації.

Перерахунок доходів та витрат (балансової вартості основних засобів) також проводиться

сторонами:

у звітному періоді (періодах), в якому витрати та доходи (балансова вартість основних засобів) за правочином, визнаним недійсним, були враховані в обліку сторони правочину - у разі визнання судом правочину недійсним;

 $\{Aбзац третій пункту 140.2 статті 140 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3609 VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду; № 4834-VI від 24.05.2012<math>\}$

у звітному періоді, в якому рішення суду про визнання правочину недійсним набуло законної сили - у разі визнання правочину недійсним з інших підстав.

Цей пункт не регулює правила визначення та коригування витрат та доходів внаслідок проведення процедур урегулювання сумнівної або безнадійної заборгованості чи визнання боргу покупця безнадійним, що визначаються статтею 159 цього Кодексу.

140.3. До витрат не включається сума фактичних втрат товарів, крім втрат у межах норм природного убутку чи технічних (виробничих) втрат та витрат із розбалансування природного газу в газорозподільних мережах, що не перевищують розмір, визначений Кабінетом Міністрів України або іншим органом, визначеним законодавством України.

 $\{ A 6$ зац перший пункту $140.3 \ cmammi\ 140 \ i$ з змінами, внесеними згідно з 3 аконом № 5083-VI від $05.07.2012 \}$

Правила цього пункту не застосовуються до електричної та/або теплової енергії при визначенні витрат платників податків, пов'язаних із передачею та/або постачанням електричної та/або теплової енергії.

140.4. Платник податку проводить оцінку вибуття запасів за методами, встановленими відповідним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку.

Для всіх одиниць запасів, що мають однакове призначення та однакові умови використання, застосовується лише один із дозволених методів оцінки їх вибуття.

- 140.5. Установлення додаткових обмежень щодо складу витрат платника податку, крім тих, що зазначені в цьому розділі, не дозволяється.
- **Стаття 141.** Особливості визначення складу витрат платника податку в разі сплати процентів за борговими зобов'язаннями
- 141.1. До складу витрат включаються будь-які витрати, пов'язані з нарахуванням процентів за борговими зобов'язаннями (в тому числі за будь-якими кредитами, позиками, депозитами, крім фінансових витрат, включених до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку) протягом звітного періоду, якщо такі нарахування здійснюються у зв'язку з провадженням господарської діяльності платника податку.
- 141.2. Для платника податку, 50 та більше відсотків статугного фонду (акцій, інших корпоративних прав) якого перебуває у власності або управлінні нерезидента (нерезидентів), віднесення до складу витрат нарахування процентів за кредитами, позиками та іншими борговими зобов'язаннями на користь таких нерезидентів та пов'язаних з ними осіб дозволяється в сумі, що не перевищує суму доходів такого платника податку, отриману протягом

звітного періоду у вигляді процентів від розміщення власних активів, збільшену на суму, що дорівнює 50 відсоткам оподатковуваного прибутку звітного періоду, без урахування суми таких отриманих процентів.

- 141.3. Проценти, які відповідають вимогам пункту 141.1 цієї статті, але не віднесені до складу витрат виробництва (обігу) згідно з положеннями пункту 141.2 цієї статті, протягом звітного періоду підлягають перенесенню на результати майбутніх податкових періодів із збереженням обмежень, передбачених пунктом 141.2 цієї статті.
- **Стаття 142.** Особливості визначення складу витрат на виплати фізичним особам згідно з трудовими договорами та договорами цивільно-правового характеру
- 142.1. До складу витрат платника податку включаються витрати на оплату праці фізичних осіб, що перебувають у трудових відносинах з таким платником податку (далі працівники), які включають нараховані витрати на оплату основної і додаткової заробітної плати та інших видів заохочень і виплат виходячи з тарифних ставок, у вигляді премій, заохочень, відшкодувань вартості товарів, робіт, послуг, витрати на оплату авторської винагороди та за виконання робіт, послуг згідно з договорами цивільно-правового характеру, будь-яка інша оплата у грошовій або натуральній формі, встановлена за домовленістю сторін, (крім сум матеріальної допомоги, які звільняються від оподаткування згідно з нормами розділу IV цього Кодексу).

{Пункт 142.1 статті 142 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду}

142.2. Крім витрат, передбачених пунктом 142.1 цієї статті, до складу витрат платника податку включаються обов'язкові виплати, а також компенсація вартості послуг, які надаються працівникам у випадках, передбачених законодавством, внески платника податку на обов'язкове страхування життя або здоров'я працівників у випадках, передбачених законодавством, а також внески, визначені абзацом другим цього пункту.

Якщо відповідно до договору довгострокового страхування життя, договору довірчого управління або будь-якого виду недержавного пенсійного забезпечення платник цього податку зобов'язаний сплачувати за власний рахунок страхові платежі (страхові премії, страхові внески), пенсійні внески до недержавних пенсійних фондів та внески на рахунки учасників фондів банківського управління найманої ним фізичної особи, то такий платник податку має право включити до складу витрат кожного звітного податкового періоду (наростаючим підсумком) суму таких внесків, загальний обсяг якої не перевищує 25 відсотків заробітної плати, нарахованої такій найманій особі протягом податкового року, на який припадають такі податкові періоди.

 $\{Aбзац другий пункту 142.2 статті 142 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду<math>\}$

При цьому сума таких платежів не може перевищувати розмірів, визначених у розділі IV цього Кодексу, протягом такого податкового періоду.

Норми цього підпункту застосовуються із врахуванням положень розділу XX "Перехідні положення" цього Кодексу.

Стаття 143. Особливості віднесення до складу витрат сум внесків на соціальні заходи

- 143.1. До складу витрат платника податку відносяться суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, у розмірах і порядку, встановлених законом.
- 143.2. Якщо наймана особа доручає роботодавцю здійснювати внески на довгострокове страхування життя або будь-який вид недержавного пенсійного забезпечення або на пенсійний вклад чи рахунки учасників фондів банківського управління за рахунок витрат на оплату праці такої найманої особи, включених до складу витрат платника податку відповідно до пункту 142.1 статті 142 цього Кодексу, такий роботодавець не включає суму зазначених внесків до складу своїх витрат.

Стаття 144. Об'єкти амортизації

144.1. Амортизації підлягають:

витрати на придбання основних засобів, нематеріальних активів та довгострокових біологічних активів для використання в господарській діяльності;

витрати на самостійне виготовлення (створення) основних засобів, нематеріальних активів, вирощування довгострокових біологічних активів для використання в господарській діяльності, в тому числі витрати на оплату заробітної плати працівникам, які були зайняті на виготовленні (створенні) основних засобів та нематеріальних активів;

 $\{ Aбзац третій пункту 144.1 статті 144 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012 <math>\}$

витрати на проведення ремонту, реконструкції, модернізації та інших видів поліпшення основних засобів, що перевищують 10 відсотків сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів, що підлягають амортизації, на початок звітного року;

витрати на капітальне поліпшення землі, не пов'язане з будівництвом, а саме іригацію, осушення та інше подібне капітальне поліпшення землі;

капітальні інвестиції, отримані платником податку з бюджету, у вигляді цільового фінансування на придбання (створення) об'єкта інвестування (основного засобу, нематеріального активу) за умови визнання доходів пропорційно сумі нарахованої амортизації по такому об'єкту відповідно до положень підпункту 137.2.1 пункту 137.2 статті 137 цього Кодексу;

 $\{Aбзац шостий пункту 144.1 статті 144 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду<math>\}$

сума переоцінки вартості основних засобів, проведеної відповідно до статті 146 цього Кодексу;

вартість безоплатно отриманих об'єктів енергопостачання, газо- і теплозабезпечення, водопостачання, каналізаційних мереж, побудованих споживачами на вимогу спеціалізованих експлуатуючих підприємств згідно з технічними умовами на приєднання до вказаних мереж або об'єктів;

вартість основних засобів, безоплатно отриманих або виготовлених чи споруджених за рахунок коштів бюджету або кредитів, залучених Кабінетом Міністрів України чи під гарантії Кабінету Міністрів України, у разі виконання зобов'язань за гарантією Кабінетом Міністрів України;

 ${ Пункт 144.1 \ cmammi 144 \ donoвнено новим абзацом згідно із Законом № 4834-VI від 24.05.2012}$

вартість безоплатно отриманих для експлуатації підприємствами залізничного транспорту загального користування основних засобів транспортної інфраструктури, що перебували на балансі інших підприємств;

 $\{\Pi$ ункт 144.1 статті 144 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 5083-VI від 05.07.2012 $\}$

вартість основних засобів, визначена на рівні звичайної ціни, отриманих в концесію відповідно до Закону України "Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів централізованого водо-, теплопостачання і водовідведення, що перебувають у комунальній власності".

{Пункт 144.1 статті 144 доповнено абзацом згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду}

144.2. Не підлягають амортизації та повністю відносяться до складу витрат за звітний період витрати платника податку на:

утримання основних засобів, що знаходяться на консервації;

ліквідацію основних засобів;

придбання (виготовлення) сценічно-постановочних предметів вартістю до 5 тисяч гривень театрально-видовищними підприємствами - платниками податку;

витрати на виробництво національного фільму та придбання майнових прав інтелектуальної власності на національний фільм.

144.3. Не підлягають амортизації та проводяться за рахунок відповідних джерел фінансування:

витрати бюджетів на будівництво та утримання споруд благоустрою та житлових будинків, придбання і збереження бібліотечних і архівних фондів;

витрати бюджетів на будівництво та утримання автомобільних доріг загального користування;

витрати на придбання та збереження Національного архівного фонду України, а також бібліотечного фонду, що формується та утримується за рахунок бюджетів;

вартість гудвілу;

витрати на придбання/самостійне виготовлення та ремонт, а також на реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення невиробничих основних засобів.

Термін "невиробничі основні засоби" означає необоротні матеріальні активи, які не використовуються в господарській діяльності платника податку.

Стаття 145. Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів. Методи нарахування амортизації

145.1. Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів і мінімально допустимих строків їх амортизації.

Групи	Мінімально допустимі строки корисного використання, років
група 1 - земельні ділянки	-
група 2 - капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом	15
група 3 - будівлі,	20
споруди,	15
передавальні пристрої	10
група 4 - машини та обладнання	5
з них:	
електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов'язані з ними комп'ютерні програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, які визнаються нематеріальним активом), інші інформаційні системи, комутатори, маршрутизатори, модулі, модеми, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (в тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевишує 2500 гривень	2
група 5 - транспортні засоби	5
група 6 - інструменти, прилади, інвентар (меблі)	4
група 7 - тварини	6

група 8 - багаторічні насадження	10
група 9 - інші основні засоби	12
група 10 - бібліотечні фонди	-
група 11 - малоцінні необоротні матеріальні активи	-
група 12 - тимчасові (нетитульні) споруди	5
група 13 - природні ресурси	-
група 14 - інвентарна тара	6
група 15 - предмети прокату	5
група 16 - довгострокові біологічні активи	7

145.1.1. Нарахування амортизації нематеріальних активів здійснюється із застосуванням методів, визначених у підпункті 145.1.5 пункту 145.1 статті 145 цього Кодексу, протягом таких строків:

Групи	Строк дії права користування
група 1 - права користування природними ресурсами (право користування надрами, іншими ресурсами природного середовища, геологічною та іншою інформацією про природне середовище);	відповідно до правовстановлюючого документа
група 2 - права користування майном (право користування земельною ділянкою, крім права постійного користування земельною ділянкою, відповідно до закону, право користування будівлею, право на оренду приміщень тощо);	відповідно до правовстановлюючого документа
група 3 - права на комерційні позначення (права на торговельні марки (знаки для товарів і послуг), комерційні (фірмові) найменування тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті;	відповідно до правовстановлюючого документа
група 4 - права на об'єкти промислової власності (право на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин, породи тварин, компонування (топографії) інтегральних мікросхем, комерційні таємниці, в тому числі ноу-хау, захист від недобросовісної конкуренції тощо) крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті;	відповідно до правовстановлюючого документа, але не менш як 5 років

художні, музичні твори, комп'ютерні програми, програми для електроннообчислювальних машин, компіляції даних (бази даних),	відповідно до правовстановлюючого документа, але не менш як 2 роки
прупа о - інші нематеріальні активи (право на ведення діяльності,	відповідно до правовстановлюючого документа

Облік вартості, яка амортизується, нематеріальних активів ведеться за кожним з об'єктів, що входить до складу окремої групи.

Якщо відповідно до правовстановлюючого документа строк дії права користування нематеріального активу не встановлено, такий строк становить 10 років безперервної експлуатації.

 ${\Pi i d n y n km 145.1.1}$ пункту 145.1 статті 145 доповнено абзацом згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011, зміненого Законом № 4014-VI від 04.11.2011 - застосовується з першого числа звітного (податкового) періоду ${}$

- 145.1.2. Нарахування амортизації здійснюється протягом строку корисного використання (експлуатації) об'єкта, який встановлюється наказом по підприємству при визнанні цього об'єкта активом (при зарахуванні на баланс), але не менше ніж визначено в пункті 145.1 і призупиняється на період його виводу з експлуатації (для реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання, консервації та інших причин) на підставі документів, які свідчать про виведення таких основних засобів з експлуатації).
  - 145.1.3. При визначенні строку корисного використання (експлуатації) слід ураховувати:

очікуване використання об'єкта підприємством з урахуванням його потужності або продуктивності;

фізичний та моральний знос, що передбачається;

правові або інші обмеження щодо строків використання об'єкта та інші фактори.

145.1.4. Строк корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів переглядається в разі зміни очікуваних економічних вигод від його використання, але він не може бути меншим, ніж визначено в пункті 145.1 цієї статті.

Амортизація об'єкта основних засобів нараховується, виходячи з нового строку корисного використання, починаючи з місяця, наступного за місяцем зміни строку корисного використання (крім виробничого методу нарахування амортизації).

Амортизація основни